

ALMANAH CULTURAL - 2012 -

La mulți ani!

Editat de Asociația Culturală
„Agatha Grigorescu Bacovia“ - MIZIL

ALMANAHUL CULTURAL - 2012

*Editat de Asociația Culturală
„Agatha Grigorescu Bacovia”
și revista „Fereastra” - Mizil*

Tudor MUȘĂTESCU

Amintiri

*Pe uliți a intrat Crăciunul cu coruri limpezi de copii...
În odăița mea tăcută ca o capelă mortuară
În care morții stau de veghe în racle de fotografii,
Pășesc încet, purtând în suflet a amintirilor povară.*

*E tot așa cum am lăsat-o... Aceiași sobă văruiță
În care jaru-ademeneste cu șerpi de foc o buturugă;
Aceleași scoarțe pe divane și-aceiași Maică Prea-Slăvită
Din rama ei își pleacă ochii ca eu să mi-i ridic spre rugă.*

*Privesc cu ochii-nchiși, în vreme, vacanțele de altădată...
La gară, uite pe bunicul. Îl văd din tren după lulea...
Mă-mbrățișează... parcă plânge... și mâna mea înmănușată
Mi-o ia, și cum mi-o strânge, Doamne!... Mă doare și mă-ntreb: ce vrea?*

*A, știu. Mă ține să n-alunec... toți oamenii se dau în lături.
În dosul gării e-ntuneric. Un om îl bâjbâie și-l ceartă,
Un om care-a ieșit în fugă pe ușa cârciumii de-alături.
O! E Costache Surugiul... și cum duhnește-a țuică fiartă.*

*Cum zboară sania. Zăpada străluce-n razele de lună
Și duduie întreg pământul sub trapul cailor voinici
Costache își îndeasă cușma... (urechea cerului adună
Sudalme împletite ritmic cu trăsnete prelungi de bici.)*

*Ce cald e-acasă și obrații îmi ard ca focul, de săruturi,
Mă uit pe geam și bat din palme; cad fulgi ușori ca niște fluturi
Și mâine știu că în salonul închis cu grijă de bunica
Va fi un brad cu-atâtea daruri, cu-atâtea lucruri de nimic.*

*A nins de-o palmă toată noaptea și ninsă toată de fâină
Anica – baba vrăjitoare – rotește bombănind, colacii
Și țipă ascuțit la mine, își scui pă-n sân și se închină,
Că am lăsat ușa deschisă și-au să răcească cozonacii.*

*Ce moale-i patul... nu e nimeni de pază, în odaia mea
Mă cred dormind... Ascult alături cum cântă mama la clavier*

*Și-aud tușind pe tata mare... Văd bradul îmbrăcat în fir
Și strâng în brațe somnoroase un ursuleț de catifea.*

*În curte se aude larmă și pași și bâte de flăcăi,
Colindătorii-ncap să cânte și cum pătrunde melodia
De glasuri blânde și curate ca un concert de zurgălăi,
Îmi pare că afar-la geamuri îmi plânge-ncet copilăria.*

Calendar 2012

Ianuarie

L 2 9 16 23 30
M 3 10 17 24 31
M 4 11 18 25
J 5 12 19 26
V 6 13 20 27
S 7 14 21 28
D 1 8 15 22 29

Februarie

L 6 13 20 27
M 7 14 21 28
M 1 8 15 22 29
J 2 9 16 23
V 3 10 17 24
S 4 11 18 25
D 5 12 19 26

Martie

L 5 12 19 26
M 6 13 20 27
M 7 14 21 28
J 1 8 15 22 29
V 2 9 16 23 30
S 3 10 17 24 31
D 4 11 18 25

Aprilie

L 2 9 16 23 30
M 3 10 17 24
M 4 11 18 25
J 5 12 19 26
V 6 13 20 27
S 7 14 21 28
D 1 8 15 22 29

Mai

L 7 14 21 28
M 1 8 15 22 29
M 2 9 16 23 30
J 3 10 17 24 31
V 4 11 18 25
S 5 12 19 26
D 6 13 20 27

Iunie

L 4 11 18 25
M 5 12 19 26
M 6 13 20 27
J 7 14 21 28
V 1 8 15 22 29
S 2 9 16 23 30
D 3 10 17 24

Iulie

L 2 9 16 23 30
M 3 10 17 24 31
M 4 11 18 25
J 5 12 19 26
V 6 13 20 27
S 7 14 21 28
D 1 8 15 22 29

August

L 6 13 20 27
M 7 14 21 28
M 1 8 15 22 29
J 2 9 16 23 30
V 3 10 17 24 31
S 4 11 18 25
D 5 12 19 26

Septembrie

L 3 10 17 24
M 4 11 18 25
M 5 12 19 26
J 6 13 20 27
V 7 14 21 28
S 1 8 15 22 29
D 2 9 16 23 30

Octombrie

L 1 8 15 22 29
M 2 9 16 23 30
M 3 10 17 24 31
J 4 11 18 25
V 5 12 19 26
S 6 13 20 27
D 7 14 21 28

Noiembrie

L 5 12 19 26
M 6 23 20 27
M 7 14 21 28
J 1 8 15 22 29
V 2 9 16 23 30
S 3 10 17 24
D 4 11 18 25

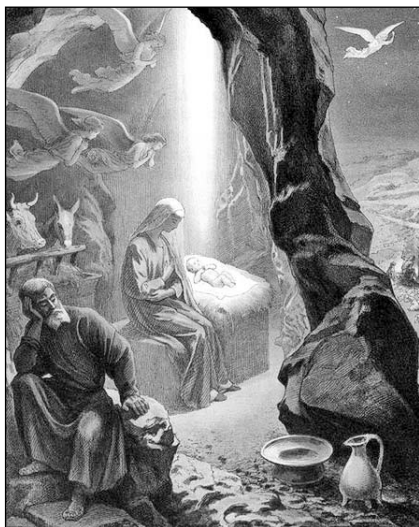
Decembrie

L 3 10 17 24 31
M 4 11 18 25
M 5 12 19 26
J 6 13 20 27
V 7 14 21 28
S 1 8 15 22 29
D 2 9 16 23 30

Sărbătorile de iarnă

Sărbătorile de iarnă, la români, încep la 15 noiembrie (Postul Crăciunului) și țin până la 7 ianuarie (Sfântul Ioan). Această perioadă (a solstițiului de iarnă) a fost celebrată înainte de era creștină; astfel romanii sărbătoreau Saturnaliile între 17 și 24 decembrie. Ei sărbătoreau și „nașterea soarelui neînvins” (*sol invictus*) la solstițiul de iarnă, când zilele reîncep să se lungască.

În Occident, în anul 354, papa Liberiu fixează sărbătoarea nașterii lui Iisus pe **25 decembrie**, fără însă a stabili vreo dată exactă a nașterii acestuia, și asimilează astfel sărbătorile populare și păgâne deja existente.

Principalele sărbători ale ciclului de iarnă - Crăciunul, Anul Nou, Boboteaza - au funcționat de-a lungul vremii ca momente independente de înnoire a timpului și de început de an.

Pentru lingviști, cuvântul „Crăciun” este un cuvânt *ciudat*. Unii susțin că ar proveni din limba latină, și anume din „*creatio*”, care înseamnă creațiune, naștere. Rămâne însă o pură ipoteză. Alții susțin că e vorba de un cuvânt mult mai vechi, tracic, dinainte de romanizarea Daciei.

În folclor se spune că fecioara Maria, când trebuia să nască pe Fiul lui Dumnezeu, umbla, însoțită de Iosif, din casă în casă, rugându-i pe oameni să-i ofere adăpost. Ajungând la casa unui anume Crăciun, este dusă de soția acestuia în grajd, unde îl naște pe Isus. Se spune că în noaptea sfântă a nașterii lui Cristos s-au deschis cerurile și Duhul Sfânt a coborât deasupra Fiului lui Dumnezeu, luminând grajdul în care domnea întunericul. Deci Crăciunul este o sărbătoare sfântă care aduce lumină în sufletele oamenilor.

Dincolo de toate acestea însă, se poate vorbi despre Nașterea Domnului ca despre un moment crucial în istoria omenirii. Iată cum îl descrie evanghelistul Matei: „Iar dacă S-a născut Iisus în Betleemul Iudeii, în zilele lui Irod regele, iată magii de la Răsărit au venit în Ierusalim, întrebând: *Unde este regele Iudeilor; Cel ce S-a născut? Căci am văzut la Răsărit steaua Lui și am venit să ne închinăm Lui*. Și auzind, regele Irod s-a tulburat și tot Ierusalimul împreună cu el. Și adunând pe toți arhierii și cărturarii popoului, căuta să afle de la ei: Unde este să Se nască Hristos? Iar ei i-au

zis: În Betleemul Iudeii, că așa este scris de proorocul: *Și tu, Betleeme, pământul lui Iuda, nu ești nicidecum cel mai mic între căpeteniile lui Iuda, căci din tine va ieși Conducătorul care va paște pe poporul Meu Israel.* Atunci Irod chemând în ascuns pe magi, a aflat de la ei lămurit în ce vreme s-a arătat steaua. Și trimițându-i la Betleem, le-a zis: *Mergeți și cercetați cu de-amănuntul despre Prunc și, dacă Îl veți afla, vestiți-mi și mie, ca, venind și eu, să mă închin Lui.* Iar ei, ascultând pe rege, au plecat și iată, steaua pe care o văzuseră în Răsărit mergea înaintea lor, până ce a venit și a stat deasupra, unde era Pruncul. Și văzând ei steaua, s-au bucurat cu bucurie mare foarte. Și intrând în casă, au văzut pe Prunc împreună cu Maria, mama Lui, și căzând la pământ, s-au închinat Lui; și deschizând vistieriile lor, I-au adus Lui daruri: aur, tămâie și smirnă. Iar luând înștiințare în vis să nu se mai întoarcă la Irod, pe altă cale s-au dus în țara lor.”

(Evangelhia dupa Matei 2, 1-12)

Crăciunul este o perioadă în care primim și dăruim multă iubire și căldură sufletească. Acest lucru se remarcă și în entuziasmul cu care se fac pregătirile. Timp de 40 de zile înainte creștinii respectă Postul Crăciunului când nu mănâncă carne sau produse lactate pregătindu-se astfel să întâmpine Nașterea Domnului.

Tăierea porcului (Ignatul) este un moment deosebit de important ce anticipează Crăciunul. Apoi, pregătirea mâncărilor după ritualuri bine orânduite. Se pregătesc cârnații, toba, răciturile, sarmalele, friptura de porc, și nelipsitul cozonac ce vor trona pe

masa de Crăciun, fiind la loc de cinste alături de vinul roșu cinstit de toată lumea.

Unul din momentele importante ale serii de 24 decembrie este împodobirea bradului de Crăciun; în timpul nopții, Moș Crăciun va „aluneca prin horn” și va lăsa cadouri pentru toată lumea.

Sărbătoarea Crăciunului este anunțată și prin obiceiul copiilor de a merge cu colindul, pentru a vesti Nașterea Mântuitorului. Colindele de iarnă sunt texte rituale cântate, închinare Crăciunului și Anului Nou. Originea lor se pierde în vechimile istoriei poporului român. Evocând momentul când, la nașterea lui Isus, s-a ivit pe cer steaua care i-a călăuzit pe cei trei regi magi la locul nașterii, copiii - câte trei, ca cei trei magi - merg din casă în casă cântând colindul „Steaua sus răsare...”, purtând cu ei o stea. Ajunul Crăciunului începe cu colindul „Bună dimineața la Moș Ajun!”. Casele frumos împodobite își primesc colindătorii, aceștia fiind răsplătiți cu fructe, covrigi, dulciuri și chiar bani.

Plugușorul este un obicei străvechi, potrivit căruia, în ajunul Anului Nou, cete de flăcăi merg pe la casele oamenilor și rostesc diferite urări.

„Revelion” este un termen care vine din limba franceză, réveillon, un derivat de la réveil. La început, acest cuvânt era folosit pentru masa ce avea loc în noaptea de Crăciun. Profesorul universitar Ion Ghinoiu susține că Revelionul nu este altceva decât un ceremonial funerar al antichității ocazionat de moartea și renașterea simbolică a zeului primordial al omenirii, Anu. Astfel, stingerea luminilor în noaptea de Revelion ar semnifica întinerirea și haosul desăvârșite provocate de moartea divinității, iar aprinderea luminilor ar simboliza renașterea acesteia.

Printre atâtea controverse un fir luminos îl reprezintă predica ținută de părintele Cleopa, la 31 decembrie 1970, din care vom cita fragmentar:

„Cum s-a ajuns la noi creștinii ortodocși să se prăznuiască Anul Nou la 1 ianuarie? Când s-au făcut primele calendare din epoca străveche, pe timpul lui Nimrod, împăratul ninivitenilor, ei nu se orientau ca noi după calendare cu 12 luni. Ei așteptau mișcarea astrelor cerești, a crugului soarelui sau al lunii, și știau că a trecut un an din crugul soarelui.

Mai târziu s-a mai deșteptat lumea (...) și egiptenii au făcut prima dată calendarul de 12 luni, măcar că luna avea câte 28-30 de zile, anul având numai 354 de zile. Poporul iudeu, care a fost în robia egiptenilor 430 de ani, când a ieșit din robia lor, a împrumutat calendarul egiptean, căci altul mai bun nu se găsea în acea vreme, și l-au folosit 1500 de ani, până la împăratul Iulius Cezar, cu circa 44 de ani înainte de venirea Mântuitorului. Dar până la acea dată

calendarul folosit rămăsese foarte mult în urmă. De aceea Iulius Cezar (și ulterior Papa Grigore al XIII-lea - n.n.) a mai adăugat încă 11 zile și 6 ceasuri anului calendaristic.

Din anul de 354 de zile s-a făcut calendarul de 365 de zile. Și la patru ani înmulțind cele 6 ceasuri care treceau în plus în fiecare din acești ani, mai erau 24 de ceasuri, deci mai puneau o zi. Așa s-a născut anul bisect, adică trei ani de câte 365 de zile, iar al patrulea (bisect), de 366.(...)

Sunt popoare care au calendarul cu doi - trei ani înainte, sau cu șase. Dar calendarul cel mai aproape de calendarul luni-solar este calendarul pe care-l avem noi ortodocșii. El este îndreptat de conferința interortodoxă din Constantinopol din 1923, la 15 noiembrie, din timpul Patriarhului Meletie al V-lea și este cel mai aproape de calendarul ceresc. Abia în 42.000 de ani el rămâne cu o zi în urmă. Noi după calendarul acesta ne călăuzim și el este aprobat de toată Biserica.(...)

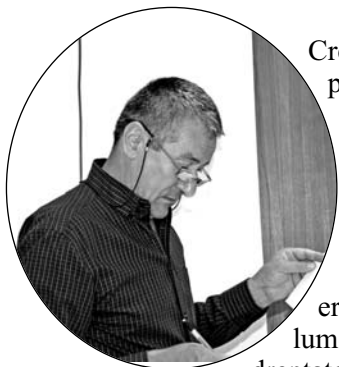
Dar vreau să vă spun că, începând de la Anul Nou, grija noastră cea mare trebuie să fie alta: Să ne înnoim viața, să luăm aminte, cu fiecare an nou să lăsăm câte un păcat care ne stăpânește cine știe de când și să punem în locul lui o virtute. Să iertăm greșelile celor ce ne-au supărat, să-i iertăm pe toți, să începem Anul Nou cu inima curată și cu credință în Dumnezeu.”

SĂ COLINDĂM

Emil PROȘCAN

Eram copil fără mândria sau rușinea de-a fi... Cred că pentru noi toți universul copilăriei este poarta fascinantă a vieții, care ne rostuește sinceritatea, credința, speranța. Părinții mei încercau să-mi transmită „edictul” ancestral al lumii în care trăiam: „Ai grijă cum te porți; va veni Moș Crăciun! Bineînțeles dacă ești cuminte, dacă ascuți, dacă nu minți, dacă...”

Îmi dau seama, acum, cât de extraordinară era credința mea și – într-un anumit fel – și a lor, în lumea aceea a Moșului Crăciun, plină de adevăr, de dreptate absolută și de ninsoare. Era lumea în care speram să-mi găsesc adevărul, să-mi găsesc dreptatea, statornicia, să-mi construiesc visele. Lumea care, comparată cu cea actuală, îmi dă dimensiunile reale ale fericirii.

Iarna, chiar sosită fără zăpadă, mă îmbie acum să mai dau o raită prin copilărie. Simt copilul de atunci în mâinile mele, în pașii mei, în locurile acelea numai de mine știute, în mine. Mă umplu de el, de copilul EU. Care este oare diferența dintre copilul EU din mine și EU? Maturitatea, ignoranța ori altceva? Nu știu, dar am certitudinea că simt copilul de atunci, trecând printr-o oază de liniște, în care mă refugiez din când în când, pentru a chibzui sau pentru a-mi odihni pașii.

Părinții mei insistau să cred în lumea lui Moș Crăciun pentru că, de fapt, doreau să cred într-o lume curată, într-o lume ordonată și guvernată de miracolul adevărului. De aceea mă impresionează această perioadă din an în care cei mai mulți oameni se regăsesc, reîntâlnindu-și copilăria descultă.

Nu întâmplător Dumnezeu ne-a dat zăpada nașterii lui Iisus și lumina Crăciunului, o masă încărcată, o lumânare, un globuleț sclipitor, un brad împodobit cu simboluri, cu vise și speranțe.

Eram copil, fără mândria sau rușinea de a fi, încercam un sentiment de compasiune, de tristețe chiar, față de bradul adus în casa noastră, rupt de lumea lui, de pădure. Este vremea sărbătorilor de iarnă! Simt nevoia, să vorbesc cu tatăl meu despre destin, despre dorul de el, despre copilărie, despre cerul de unde mă privește acum, despre cum va ninge pe undeva, prin munți sau prin sufletele noastre. Ninge peste mine cu amintiri despre el, despre viața noastră, despre eternitatea de a fi!

Este vremea când se naște Iisus, cel care dă chintesență, rost și lumină

vieții! Este vremea când se vorbește cel mai mult despre viață! Este vremea când bisericile devin neîncăpătoare, când șoaptele cerului improvizează în fiecare casă și suflet mirajul alb al zăpezii, zâmbetul de copil, creanga de brad... Este vremea iubirii necondiționate a aproapelui, a speranței, este vremea când universul devine o familie în care simțim că trăim alături de toți și de toate! Este momentul de limpezire a tumultului, când cohorte de pași se opresc la porți întredeschise. Este vremea unei rugăciuni, pe care trebuie să o spunem pentru noi, pentru cei dragi sau pentru cer. În șoaptă, în gândul pașilor, dar negreșit s-o spunem! Este șansa noastră de a a înțelege cât mai mult despre noi, despre menirea și rolul nostru în această lume.

Așadar e vremea sărbătorilor de iarnă! Să colindăm despre viață și despre toate acestea. Să colindăm de la om la om, de la om la suflet, de la suflet la om...

Oamenii vorbesc acum despre viață! În cer, pe pământ, în aer, prin case, prin sufletele noastre, se vorbește despre viață! Se naște viață!
Cu siguranță, undeva ninge!

***La mulți ani zăpadă !
La mulți ani oameni !***

Noi umblăm și colindăm
Pe Iisus să-L căutăm
Bună seara, seara de Crăciun!
Și umblăm din casă-n casă
La acei care ne lasa.
Bună seara, seara de Crăciun!
Unde poarta-i încuiată
Noi sărim și `peste poartă
Bună seara, seara de Crăciun!
De la mic și pân-la mare
Căci azi toți au sărbătoare
Bună seara, seara de Crăciun!
Sărbătoarea cea mai dulce
Nimeni nu vrea să se culce
Bună seara, seara de Crăciun!
Tuturor le spunem iară
Ce odată se-nserară
Bună seara, seara de Crăciun!
Colo-n țara evreiască
În cetatea-mpărătească
Bună seara, seara de Crăciun!
Noi umblăm precum umblară
Maica sfântă într-o seară
Bună seara, seara de Crăciun!

Cu Iisus la inimioară
Să-ai găsească o căscioară
Bună seara, seara de Crăciun!
Ca să-și nască pruncul dulce
Și-n căldură să și-L culce
Bună seara, seara de Crăciun!
Nimen-n lume n-o lăsară
Trebuie să nască afară
Bună seara, seara de Crăciun!
Într-o peșteră pustie
În cumplită sărăcie
Bună seara, seara de Crăciun!
Asta seară toți să cânte,
Lui Iisus și Macii Sfinte
Bună seara, seara de Crăciun!
C-a voit să îndulcească
Suferința omenească
Bună seara, seara de Crăciun!
Te lăsăm acum creștine
Dar să ne-ntâlnim cu bine
Bună seara, seara de Crăciun!
Și la anul care vine
Tot cu pace, tot cu bine!

Complexul Nobel

Cuvântul Domnului Academician
Eugen Simion,
la ediția a V-a a
**Concursului Național de Literatură
„Agatha Grigorescu Bacovia”**

Doamnelor și domnilor,
ascultându-l pe domnul primar,
care mă lăuda atât de tare, mi-am
amintit de ce spunea cândva Caragiale
și, ori de câte ori sunt într-o situație
dificilă, îmi place să spun aceste vor-
be. Caragiale era în exil, să spunem
așa, la Berlin cum știți, și în 1909 i-a
apărut în România cartea - „Momente
și schițe” - despre care a scris un critic
din epocă, Mihail Dragomirescu, zis
și Mihalache, cum îi spuneau în de-
rizzorii publicității vremii; de altfel era
un om foarte învățat, a scris și o carte
despre știința literaturii, care este și
azi citată de teoreticienii literaturii eu-
ropene, mai puțin la noi...

Ei, bine, Mihalache Dragomi-
rescu a scris o cronică foarte laudativă
și atunci Caragiale i-a trimis o tele-
gramă, care suna cam așa: „Dragă Mi-
halache, nu ți se pare că m-ai lăudat
prea mult, căci mie... nu mi se pare!”

Doamnelor și domnilor, în pri-
mul rând vă mulțumesc că m-ați invi-
tat! În al doilea rând, când vorbim
despre Mizil ne gândim, invariabil, la
Caragiale, la Bogza, la un scriitor din
generația mea, care și el a scris un re-
portajformidabil, pe urma celor scrise
de Caragiale. Mizilul este un oraș care
a intrat în literatură, nu totdeauna sub

o latură sublimă, dar cel puțin sub una
simpatică. Așadar, când am văzut că
Mizilul are ca primar un scriitor și că
acest scriitor scoate o revistă, și când
am văzut că revista respectivă nu-i de-
loc rea și deloc mai prejos decât alte
publicații ce apar în orașele româ-
nești, sigur că n-am ezitat și am ac-
ceptat această invitație.

N-am să pot să vă vorbesc
despre politică, n-o știu, o văd și eu pe
ecranul televizorului și o suport - o
trăiesc, ca să spunem așa. În același
timp n-am să vă vorbesc nici despre
societatea românească, pentru că o cu-
noașteți dumneavoastră mai bine de-
cât mine - eu o cunosc în mediul meu
- astfel încât vă voi spune ceva despre
cultură și despre acest moment al ei.

Cultura a intrat și ea în faza
de... teranziție. Alături de economie
și, mai ales de economia păturilor să-
race, defavorizate, cultura a fost și ea
foarte sever lovită. În 1990, mi-amin-
tesc, eram în conducerea Uniunii Scri-
torilor și ne-am grăbit să cerem Mi-
nisterului Culturii să ieșim de sub
autoritatea statului, pentru că mai
eram cu cenzura în cap, o suportasem
atâtea decenii și visam să fim liberi, să
spunem ce gândim...

Pe urmă ne-am dat seama că

am făcut o mare prostie, pentru că am rămas liberi dar foarte săraci. N-am știut foarte exact ce înseamnă economia de piață și că poți să scoți o carte, dar dacă nu ai un editor bun să ți-o publice, iar acesta nu are o rețea bună de distribuție, cartea este ca și inexistentă. În fond ce este o carte? O grămadă de foi mângălite!... Dacă cineva n-o deschide s-o citească ea nu există; există doar în momentul în care un spirit receptiv se apropie de conținut și începe să-i dea o semnificație.

Ei, bine, noi n-am fost pregătiți și, de fapt, cred că nici acum nu suntem, pentru întâlnirea cu aceste legi ale economiei de piață. Așa încât, în momentul de față, avem multe de spus despre literatură, dar nu cred că e vorba despre lucruri esențiale. Nu cred să fi apărut în această perioadă o mare capodoperă, o carte care va fi citită și peste o sută sau două de ani. Se „zvonea” despre literatura de sertat, au și existat câteva cărți cu valoare documentară, cum ar fi jurnalul lui Nicolae Steinhardt, dar, deocamdată, poezia își caută un stil, proza românească parcă nu și-a revenit nici ea prea bine, rămânând - după părerea mea - multă vreme fixată în tehnica metaromanului, adică a romanului care vorbește despre el însuși.

Sigur, sunt câțiva autori, inclusiv tineri, dar deocamdată cred că nu am putut sau nu am reușit să pătrundem, așa cum am avea dreptul, pe „piața” europeană.

Și pentru că tot vorbim despre asta, românii au multe complexe. Cel al românului scriitor este complexul Premiului Nobel. N-avem încă un astfel de premiu și ne jelim tot timpul.

Arghezii, care a fost un poet uriaș, cel mai mare poet european al secolului XX, n-a reușit; Blaga n-a reușit nici el. Nichita Stănescu l-ar fi primit, probabil, dacă nu se „grăbea” să moară la 50 de ani. Al doilea candidat pentru noi, cu mari șanse, a fost Marin Sorescu, dar și el „s-a dus să moară puțin”, la 60 de ani.

Doar câteva asemenea premii au câte o mică rădăcină, foarte firavă, românească. Herta Müller care l-a primit sigur că este originară, dar ea scrie în limba germană și se consideră nemțoaică, legată de spiritualitatea nemțească, are doar suferința tinereții ei, care e o suferință românească, legată de un regim politic.

Nici Cioran, nici Mircea Eliade, nici chiar Eugen Ionescu - ceea ce este o mare surpriză - n-au fost desemnați pentru Premiul Nobel, ca să ne vindecăm de complex.

Avem 2 astfel de premii, dar în domeniul științei: este vorba de doctorul Emil Palade și de Elie Wiesel, acesta din urmă născut în Bucovina românească, la Sighet, dar revendicat, nu știu de ce, de vecinii noștri maghiari...

Domnilor și doamnelor, sunt bucuros că sunt la Mizil, unde trăiesc, ca peste tot, oameni curioși și tineri, ce așteaptă să-și „facă” destinul lor. Domnul primar m-a întrebat dacă am vreo idee despre viitorul acestora.... Nu am nici o idee, domnule primar, pentru că n-am cum, nu știu ce să le ofer nici măcar foștilor mei studenți, actuali doctoranzi. Sigur că îi sfătuiesc să meargă să-și termine sau să își perfecționeze studiile în străinătate. M-ar bucura să se întoarcă... Am auzit

oameni politici lucizi care spun că s-ar putea să trăim, din nou, momentul 1848, când acei tineri superbi s-au întors și au construit România modernă. Nu știu dacă lucrurile se vor mai repeta, nu știu dacă bonjuriștii de astăzi vor fi tot atât de generoși și de patrioți. Mă îngrijorează că ideea de patriotism pare desuetă, că se discută prea ușor, aproape frivol în presa noastră și chiar în literatură despre spiritul național. Este un moment în care, dimpotrivă, ar trebui să discutăm foarte serios despre valorile noastre culturale și despre limba română în procesul globalizării.

O fac și alții care stau mai bine decât noi. Am fost plăcut surprins să văd, de pildă, că Academia Franceză nu se rușinează să organizeze aproape anual o reuniune despre specificul francez, la care participă oameni foarte serioși: mari istorici, sociologi, lingviști, politologi etc., discutând despre situația limbii franceze și despre valorile franceze în procesul globalizării sau, cum spun ei, mondializării. La noi chestiunea asta pare deja suspectă, dacă spui cuvântul „național” imediat ești acuzat de naționalism, xenofobie ș.a.m.d. Ceea ce e o aberație. Națiunea există și sper că dacă Uniunea Europa va exista va ră-

mâne, totuși, o Europă a națiunilor. Chestiunea cu Statele Unite ale Europei mi se pare foarte bizară. Cred în ceea ce credeau întemeietorii acestei construcții și anume că, înainte de orice, Europa trebuie să fie o Europă a culturilor...

Domnilor și doamnelor, vreau să vă dau și o veste bună și anume că vrem să publicăm, noi, mediul academic, opera integrală a lui Caragiale în 5 volume, cu ocazia împlinirii, anul viitor, a 160 de ani de la naștere și 100 de ani de la moartea sa. Un grup de cercetători de la Institutul Călinescu a pregătit o ediție absolut excepțională și, dacă vom găsi și un sponsor generos, ar fi posibil să putem oferi poporului român opera integrală a marelui scriitor.

În ceea ce-i privește pe tineri vreau să le dau un singur sfat, cu toate că sfaturile oamenilor în vârstă nu sunt, aproape niciodată, urmate: Nu trebuie să dispere; eu nu cred că România va dispărea din hartă, cum se spune. Am stat aici 500 de ani, sub turci, sub ruși sau austro-maghiari.

Nu... Suntem o nație puternică și asta se vede în cultură. Poate că nu avem o mare industrie, o mare economie, dar avem o poezie absolut uriașă. Arghezii, spuneam, este cel mai mare poet al secolului XX european. În culturile în care mă „învârt” eu nu este unul de forță lui. Călinescu la fel, chiar dacă toată lumea îl înjură acum că, după ce a fost dat afară de la facultate - și nu a mai fost reprimat niciodată - a scris și articole regretabile. Dar să nu uităm că a scris „Istoria literaturii române de la origini până în prezent”, care este biblia noastră

spirituală.

Deci suntem o națiune care dă mari valori de acest gen. Întrebați-vă de ce trei români (Ionescu, Eliade, Cioran – n.n.), care abia scăpaseră de închisorile comuniste, au făcut o carieră senzațională în Occident.

Am fost în primăvară în Franța, unde se sărbătoreau 100 de ani de la nașterea lui Cioran. Vreau să vă spun că m-am simțit foarte bine ca român, umblând prin librăriile pariziene. Operele lui Cioran erau în toate vitrinele. Vom publica și noi, peste două luni, o ediție românească Cioran, cu

toate scrierile sale. Sunt două volume de 1500 de pagini fiecare.

Bucuria mea va fi enormă și sper să nu mă mai reclame cineva la... DNA.

Cai sălbatici

Iubim, urâm, ne iubim, ne urâm, alergăm, ne ascundem, omorâm și dăm viață, dar niciodată nu recunoaștem. Ne ghidăm după instincte mascate de rațiune, pentru că tot ce gustăm are gustul nostru și pentru că rațiunea are culoarea ochilor noștri dar noi tot nu recunoaștem.

Și încă ne căutăm, dar sublimul esenței noastre rămâne în ropotul de copite al cailor sălbatici pe pământul uscat. Sufletul este sălbatic și blând și în ploaie și în soare, are ochi mari și lucioși, aleargă chiar și atunci când pământul este uscat și praful orbește, când e noroi, când e apă, când e gheață și nu refuză niciodată călătoria sau sentimentele și trăiește din plin și lumina și întunericul. Cum sublimul ființei noastre izvorăște din fiecare zvâcnire a sufletelui la bine și la rău, superbul simțământ al vieții, puterea de a făuri o lacrimă din tristețe sau fericire rămâne sângele nostru.

Și pentru că puterea de a simți îngroașă seva evoluției, deschide ochii, ascultă, simte iubirea, ura, frica, mândria, curajul fără regrete, fără rușine.

Sufletele noastre nu sunt decât cai sălbatici care mor în hamuri, fiți indulgenți cu libertatea pentru că este armă și remediu.

Ruxandra Dragomir

Ioan Peia

Viața pe șest

Fragment de roman

I

Am găsit un manuscris. Într-un tombe-ron. Sună a potriveală din condei, nu? Așa pare. Dar fie că sunt crezut au ba, acest fapt este real. Îl puteți pune, totuși, pentru a vă proteja suspi-
ciunile, sub beneficiu de inventar. Oricum, chiar și fără minimumul de credibilitatea necesar, îl voi reproduce integral. Scrisul, ca aspect

caligrafic, era egal, ușor aplecat spre stînga, bine rotunjit, ceea ce, susțin gra-fologii, trădează un spirit sensibil, înclinat spre o interpretare artistică și re-flexivă a realității. Caiet studențesc, dictando, îmbrăcat în coperte negre, car-tonate. Așa cum picase, - printre cîrpe, sticle de plastic, coji de pepene, hîrtii mozolite - era întredeschis la prima filă. Mi-am aruncat ochii întîmplător, in-citat în subconștient de o amintire: aceea a caietelor mele din studenție, exact de aceeași formă și nuanță. Cînd să plec, m-am oprit, brusc, în loc și m-am întors, căci remanența retiniană, care înregistrase cu viteza unui blitz primele rînduri, mi-a impus recitirea lor. Scria:

„Nu aș mai dori să iau viața de la început. Ba, dimpotrivă, zic bogda-proste că se va termina, odată pentru totdeauna. Voi adormi, și gata! Nu voi mai fi nevoit să-mi suport perpetua prezență. Zi și noapte. Somn și trezie. Oh, și să mă odihnesc, să mă odihnesc, să mă odihnesc!... Pare morbid și lugubru, știu. Dar ce importanță să mai aibă orice tip de calificativ, după?

Îi rog pe optimiștii de prin împrejurimi și de pe aiurea să nu mă înjure! Îi rog pe pesimiști să nu mă aclame! Unicitatea existenței mele, în sensul trăirii ei exclusive, pe propriu-mi risc, în sfera propriilor mele gînduri și sentimente, nu privește pe nimeni. Nu angajează pe nimeni. Nu obligă pe nimeni. Nu cere nimănui un anume tip de implicare, de asumare, de empatizare. Unicitatea apariției mele se va transforma în unicitatea dispariției mele.

Am trecut prin lume complet confuz. Voi ieși din ea dezamăgit, scîrbit, trist, - dezorientarea nu o mai pun la socoteală - cu regretul că, prin cine știe ce capriciu cosmic, s-a întîmplat să mă întrupez. Pare comic și ridicol să spun asta, dar... ce bine ar fi fost să nu fi fost! Nu, nu încape nici cel mai mic tip de orgoliu lumesc în această aditudine. Căci de unde urmă de lumesc, dacă acesta, atît cît a fost, nu m-a marcat în nici un fel, - în sensul acceptării sau aderării la vreuna din ipostazele lui? În sensul modelării ființei mele de către tribulațiile aleatorii ale destinului. Sau... cum să-i zic? Căci, în lipsa unui in-fractor existențial, - în a cărei cîrcă să-ți poți bascula nemulțumirile, eșecurile,

dramele – nu ai încotro și recurgi la această noțiune, cu un caracter de generalitate imperativă, în care mintea omenească și-a clasat, în naivitatea-i, toate ipostazele posibile, ca un mod de a se dez/incrimina de orice răspundere strict individuală.

Da, am rezonat uneori, - dar inconștient, imatur, la nivel pur fiziologic. Voința și cugetul meu nu au reacționat, participativ, sugrumate fiind de către comandamentele pur biologice ale realului. Au vegetat undeva, în adâncurile ființei mele enigmatice. Altfel spus, sunt eu, singur, în fața propriei mele judecăți. A unei judecăți revelate doar pe cale de consecință. Amorsată, inconștient, de stările reactive în care am fost implicat. Dar complet superficială, evident. Oricum, despre acest crîmpei de conștiință relativă, în care am respirat, am a spune ce urmează...

Cît ești tînăr, trăiești într-o agitație perpetuă, vibrantă, inconștientă, într-un fel de neant vioriu, impregnat de un adînc și revigorant optimism. Evenimentele au ritmul alert al inimii proaspete. Rele sau bune, vin și trec, amestecînd, într-o pastă pluricoloră, sentimentele și biologia exuberantă a trupului aflat în plină ascensiune vitalistă."

Cam asta cuprindeau primele pagini. M-am hotărît. Am luat caietul cu mine și l-am citit cu o incită curiozitate, ca pe cine știe ce lucrare a unui autor cu faimă. Cît de ieftin ne ațîțăm și vindem interesul, uneori, îmi spuneam! La urma urmei, ce garanție aveam că nu erau niște simple citate desprinse din lecturi pasagere? Dar nu, - mai departe am văzut că jurnalul, sau ce-o fi fost, era serios întocmit și cuprindea o poveste. Povestea simplă a unui necunoscut care, desigur, a sfîrșit anonim și, - după cum am constatat, citind - crunt dezamăgit de ceea ce i se rînduise a trăi. Povestea lui, iată, ajunsese într-un tomberon! La urma urmei, cîte astfel de povești nescrise nu sfîrșesc așa? Aș zice, mai degrabă, că situațiile în care lucrurile nu se petrec întocmai sunt doar cele care poartă o anume doză de gravitate, hai să zicem, simbolistic-festivă, cînd indivizii care dispar în neant trebuie cumva salvați din abatorul indiferenței unanime pentru că, deosebiți fiind aceștia, cît au trăit, ne decorează, pentru eternitate, orgoliile de humanoizi. Ne împăunăm mediocritățile suferinde cu excepțiile speciei. În felul ăsta, lespedeza grea a uitării, trîntită peste fiecare, va purta o fărîmă din gloria celui dus. Din păcate, deseori, spiritul comun, - mai puțin patetic și atent la astfel de ritualuri festive - ne aruncă boarfele din timpul vieții de-a valma, într-un tomberon oarecare. Și nici vorbă de simbol care să fie gravat, prin recuperare, pe frontispiciul faptelor celebre!

Trăiește și crapă liniștit!... pot spune, parafrazînd un îndemn vechi, sub forma unui foarte cinic aforism, care să reconsidere, în mod realist, circumstanțele. Și, totuși, pura întîmplare ce a făcut ca acest solilocviu să ajungă în mîinile mele poate fi socotită un mic act de reparație morală. Îmi cer scuze acestui om, dincolo de timp și spațiu, pentru că nu știu cine a fost, decît din ceea ce istorisește. O poveste perisabilă, ajunsă la gheana de lut a nimicului universal, poate fi, prin tristă compensație, povestea, puțin modificată, a oricărui

individ din restul biosferei. Cea de față, unică în felul ei, prin încrengătura faptelor, a fost recuperată. Ce ne costă să o expunem? Un mic efort de acceptare a eventualității că o viață povestită - sau, mai degrabă, aleatoriu-povestită - este un prilej de a reflecta asupra propriei noastre treceri prin lume.

II

Jurnalul începea cu o reflecție interesantă: „*Omul - această pedestră industrie de celule reactive, acest conglomerat arborescent de senzații macre! Această imposibilă aventură a conștiinței, care se zbate cu disperare între întâmplare și destin, între libertate și coerciție, între neînțelegere și semnare, sfîrșind în înfinita anonimie minerală a universului...*”

Apoi continuă: „*Să fie atît de importantă viața unui om? În imensitatea oceanului biologic, în care vietățile așa-zis cugetătoare sunt tot atît de dese ca și iarba cîmpului, făcînd din lume un imens hățiș concepțional, - să însemne bătaia de inimă a uneia singure un argument valid pentru a o lua în seamă? Să aibă, oare, vreo importanță anonima „rămurea”, ruptă din devălmășia vegetală a codrului, - mă întreb cu sceptică meditație, parafrazîndu-l pe poet. Cui să-i pese că un fir de nisip gînditor este spulberat de colo-colo, prin impasibilitatea omogenă și monotonă a deșertului?*

O vietate: un om - o simplă întâmplare statistică, încarcerată într-o lege neîndurătoare, indescifrabilă, supusă entropiei devoratoare. Un strigăt inform, îndreptat către instanțe mute. Toate dorințele lui de mîntuire personală și rezolvare a fatalei rătăcirii printre mituri și elemente, dorințe legate de un zeu - acesta ori celălalt, totuna - să fie doar un strigăt în pustiu?

Poate că da, poate că nu. Dar dacă nu, la ce să ne mai pierdem timpul ascultîndu-l, pe el sau pe altul, cînd fiecare avem propria noastră aventură biologică, propria noastră istorie, propriile noastre variante de răspuns? Evident, false și derizorii. Dar particularizate în infinite motivații personale. Toate justificabile și toate perfect insignifiante, în același timp. Ei bine, de ce să mai zăbovim asupra uneia sau alteia dintre rămurelele trîntite la pămînt de către un vînt mai puternic, sau - deoalînd alegoria și acceptîndu-i aforistica gratuită - de către mîna nemiloasă a destinului? De ce să-i ascultăm foșnetul pierdut, rostirea îndurerată? Nu știu...

Dar dacă unul din motive poate fi acela că orice atom strigă din lucruri, urmare a unei legi fizice implacabile, atunci, strigarea de față, care e o sumă atomică de statistici afective, înscrisă în corul agitației universale, poate fi, eventual, legitimată spre rostire. Cine se va întîmpla să asculte, se cheamă că rezonază. Cine refuză, premeditat, se cheamă că pierde, însuși, dreptul la ascultare.

Ascultare?! O, nu vă faceți iluzii! Cum nici eu nu mi le-am făcut, chiar dacă, iată, comit aici un gest retoric gratuit! - nimeni nu are timp să asculte pe nimeni. Un cor etern al surzilor intonează „Marea Simfonie a Egoismului Universal”, în infinite partituri individuale.

III

Sunt - am fost - un om strivit de viață. Un om căruia i-a fost imposibil să se oficializeze în cadrul ei strict fiziologic. Un simplu om, cu justificări primitive, de animal supus, primordialmente, funcțiilor vitaliste, presetate de către avida mașinăria biologică. Una simplă, de genul: ea - cu programul, eu - cu viața. A rezista acestei curse nebunești pentru supraviețuire, înseamnă a te fi clădit, exclusiv, pe rațiuni non/afective. Să adulmeci, să ceri, să te impui, să răzbești. Pentru asta îți trebuie, - cum zicea Aristotel - anume ethos, logos, pathos. Într-un cuvânt: disimulare și capacitate nativă de a manipula. Lipsă severă de scrupule. Obiective concrete, brute, masive. Dacă nu ești clădit astfel, dacă afecțele, - anume cele pur omenești, empaticе, - sunt cele ce te animă, atunci nu ai decât alternative perdante, dureroase, sceptice și pesimiste. Nu știu dacă avem legitimitatea de a sancționa negativ sau pozitiv cele două atitudini!

Cel mai revoltător, sentiment, în schimb, este acela că exiști fără a fi fost întrebat dacă ai avut chef să fii. Și asta, indiferent de cât de confortabil te simți au ba pe lumea asta. Pentru că orice ai face și oricum ți-ai autogestiona afecțele, nu poți scăpa de sentimentul umilitor al unei jucării cu un program mecanic încorporat. Te scoli, te miști într-o direcție sau alta, te hrănești, acumulezi informații orientative, integrative, - dar subtil inutile! - apoi te culci, mori un timp limitat, iar te trezești... și tot așa. Când, ieșit fraudulos din program, prin cine știe ce salt informațional necontrolat, capeți deodată conștiința năucă a circumstanțelor în care ființezi, a fatalității în care și spre care alergi neconținut, atunci revolta își supra/tensionează circuitele, morfologia instinctivă te aruncă-n clinamenul unei agitații dureroase. O durere acută, dar nereperabilă. Demolatoare și violent absurdă, total indescriptibilă.

Deoarece... ai ieșit, brusc, din noaptea conștiinței și ai diseminat în vârtejul dement al întâmplărilor existențiale!... O experiență interesantă, - pentru unii. Insipidă și dureroasă, - pentru alții. Personal, așa cum am mai spus, nu aș mai avea curajul și puterea să iau totul de la capăt, dacă, în cine știe ce variante fantezist-speculative, s-ar pune problema asta, făcându-se apel la propria-mi opțiune. Pentru mine, faptul de a fi în viață nu a însemnat cine știe ce revelație, un dar de la cine știe ce dumnezeu, așa cum susțin unii, în predici insipide. Nu a fost nici o rutină animală, pedestră, desfășurată sub rigorile instinctului de conservare și ale necesității imediate. Per total, excluzând micile excepții conjuncturale, a fost o continuă și nedezmășită silnicie, aș putea spune.

Ei, bine, m-am gândit să vorbesc despre toate astea. Despre toate ale mele și despre toate celelalte, în care m-am întâmplat, - deși gestul pare a fi de o desăvârșită inutilitate. Cum să numesc produsul acestei ziceri? Poate: „jurnal”, sau ceva de genul acesta, dar țin să precizez, pentru eventualitatea în care acesta ar pica în mîna cuiva, care ar putea comite eroarea de a crede că

această mărturisire scrisă poate fi asimilată cu o încercare literară, - ei bine, țin să adaug că nu am avut nici cea mai mică intenție de acest fel.

IV

Căci la ce ar fi folosit, la urma urmei, o astfel de prestație? Sunt mii și milioane de cărți bine scrise pe lumea asta. Cine le citește? Unele, unii, - din întâmplare, din obligație. Sau poate c-or fi și cîțiva din cei care o fac cu pasiune. Dar echilibrul carte-cititor este clar înclinat spre muntele de cărți de pe planetă. Apoi, tu cu ce să mai vii în plus față de noianul de povești, mai mult sau mai puțin credibile, mai mult sau mai puțin comestibile? Cu ce filozofii, studii, dizertații, modalități de bătut cîmpii reflecției și poeziei? Desigur, cu nimic nou! Ci doar cu un regurgit literar, în care combinația de fermenți chimico-textuali e doar puțin schimbată. Dezarmant!

Și, totuși, poate că faptul acesta insistent, și, cumva, deșelat de inflație, al nenumăraților minuitori de cuvinte ar putea să aibă o explicație, în pofida super-fluității aparente: sunt exemplare humanoide care scriu tot așa cum un păianjen sau un vierme de mătase își țese pînza: din instinct - fără pretexte combinatorii, fără scop, fără finalitate. Scriu pentru că gestul vitalizează ființa, o justifică efemerului, poruncii speciei. Ori, din această perspectivă, - nu musai valorizantă - m-aș putea închipui un astfel de păianjen sau vierme, care execută un program, o poruncă a gratuității ludice, a algoritmului supra-individual, supus diversității factoriale. Ar mai fi ceva: ce înseamnă a scrie? A evoca, la modul evenimential sau a face, pur și simplu, o fotografie amănunțită și consecutivă a realității? Să scrii și să descrii... să tot descrii... cu o insistență insipidă, cu o incontinență superfluă? Să înfigi mîna agitată în lucruri și să le răscolești cu înverșunare, luîndu-le la inventariat și prezentîndu-le în mii de ipostaze? Fie și cu stil - cu.... artă, cum se spune! Dar aceasta să fie, oare, meseria de scriitor? Flecăreala asta arheologică? Limbuția asta nominalizatoare?

Ce anume l-ar îndemna pe un om să-și cheltuie energia cu așa o gratuită îndeletnicire? Și care cititorul în măsură a accepta să-și risipească puțina disponibilitate temporală pentru a urmări, din off, un asemenea balbotaj material? Poate c-or fi, dar eu, unul, nu le percep rostul. Nu mă pasionează clăcile narrative, de duminică pastorală! Sincer, mă aflu într-o grea dilemă. Cum să evit căderea în genul ăsta de capcană? Încercînd să nu bat cîmpii, - mă gîndesc - să nu inventez, să nu fac literatură. Oh, Literatura-vura! - furnizoarea iresponsabilă a afitor delicii fantasmagorice!...

Poate doar să spun ce mi s-a întîmplat, ceea ce cred despre asta, ceea ce este supus evidenței incontestabile și interpretării oneste - o onestitate dusă pînă la despuiere sentimentală absolută. Dar cui i-ar folosi aceasta? Cui?

Ei, aici e-aici! Să risc a spune că nimănui anume, fără adresă, fără intenție comunicativă expresă și punctuală. Ci să fie doar un exercițiu natural. Anume, acela de care vorbeam mai sus. Viermele care sunt își țese pînza,

fără motivație specială, ci doar în virtutea dinamicii universale. A programului biologic în care m-a aruncat magma informă a eternității. A.... eternității? Vai, ce cuvînt fără acoperire, ce invenție lipsită de orice fel de aspirație cuantificabilă!

V

Cît ești tînăr, trăiești într-o agitație perpetuă, vibrantă, inconștientă, într-un fel de neant vioriu, impregnat de un adînc și revigorant optimism. Evenimentele au ritmul alert al inimii proaspete. Rele sau bune, ele vin și trec, amestecînd, într-o pastă pluricoloră, sentimentele și biologia exuberantă a trupului, aflat în plină ascensiune vitalistă. Ești trist, uneori, dar tristețea are aura cerului la apus. Ești fericit, alteori, și fericirea asta dislocă totul în jur.

Apoi, cînd apare și iubirea, lumea se despică într-o vastă simfonie universală. Un rostogol de torente inițiatice se pornește, ca un tsunami afectiv, peste lume. Ori, în acest ocean de magie să mai ai timp de barbarisme filozofice care te trag insistent de mîneacă, șoptindu-ți că simfonia asta bezmetică are efemeritatea fluturului? Că, mîine, ceea ce părea etern, sfîrșește într-un pumn de cenușă?

Nu. Nu intuiești, nici măcar la modul minimal, o astfel de eventualitate, căci de unde înțelepciunea previziunii? De unde disponibilitatea de a ceda măcar o microsecundă din timpul efervescent al trăirii necondiționate? De unde îngăduința de a concesiona fatalității măcar un centimetru din teritoriul mirific al soarelui-răsare?

Doar că, pe nesimțite, așa, ca tîrîșul perfid al unui șarpe, vremea se scurge. Ceva-ceva te face să bănuiești că în spatele scenei frumos împodobite se insinuează, profesional și ineluctabil, demolatorii de decoruri - micii demoni ai entropiei. De-acum, încep să se ivească la orizont tulburătoarele semne de cer plumburiu, de vecernie mohorîtă, ternă, sublunară. Și, pînă la finele spectacolului, nu mai e decît un antract sleit, ca o prostituată bătrînă. Am ajuns aici, la acest antract, în care sentimentul de pasageră relaxare, dintre două acte dramatice, se împletește cu vaga îngrijorare a anticipării finalului. El va fi, de regulă, shakespearian. Adică, încurcat în roțițele de ceasornic ale destinului, în mărăcinișul lui mușcător. Drama pe care o vom trăi fiecare, mai mult sau mai puțin conștient, așteaptă gongul de sfîrșit. Dar, pînă atunci, un sentiment dominant ne urmărește și ne macină liniștea. Un fel de pîndă continuă, perfidă, stăruitoare, inflexibilă, ca aceea a unui animal necunoscut, hrăpăreț și viclean, căruia, din întuneric, îi strălucesc colții veninoși, gata să te înhațe. Un sentiment cianotic, frisonant, alergic. Unii îl percep vag, dar îl ignoră, susținuți de către garda personală a inconștientului și împinși înainte de chemarea iluzorie a fericirii. Alții, poate mai sensibili și mai receptivi la manevrele cinice ale destinului, îl încasează, ca pe un upercut fulgerător, în plină figură. Și, funcție de aceste nuanțe de percepție, viața unui individ este mai mult sau mai puțin tensionată, mai mult sau mai puțin relaxată.

VII

Prima amintire care mi-a rămas pe una din miliardele de conexiuni neuronale, încă neafectate de cursul evenimentelor ulterioare, a fost aceea a unei nopți negre și adânci, deasupra căreia se auzeau țipetele ascuțite ale găștelor sălbatice, plecate în migrație. Țipetele semănau cu un fel de stilete amenințătoare, înjunghiind burta întunericului de pretutindeni. Pesemne că suna extrem de alertant acel țipăt și inducea o stare de profundă nesiguranță și fatalitate, căci tot restul vieții am fost urmărit de atmosfera aceea lugubră și rău prevestitoare. De senzația unei pînde, care mă fixa din beznă, cu ochii ei de carbune. Insufla un sentiment de rezidență ilegală, supusă unei perpetue stări de jurisdicție capitală. A exista în mod fraudulos! A fi... pe șest!! - i-aș spune, vulgar, stării aceleia, acesteia.

De ce? Cine erau juzii care mă urmăreau cu un zel acaparant? Cine erau cei care mă declaraseră un predestinat și perpetuu infractor la legea firii? A exista... fraudulos a însemnat, pentru mine, un mod de a traversa existența, ca și cum aș fi mers pe coama unui munte, flancat, în ambele părți, de o prăpastie vie, devorantă, asemeni hidrelor mitice.

Țipătul găștelor sălbatice – un stilet înfipt adînc în amintirea mea!...

Undeva, departe, prin virogile scufundate în smoala nopții, răzbăteau, misterios, zgomotele bilelor de plumb înșirate de cercurile rotitoare ale prostovoalelor. Bile rostogolite, apoi, după ce erau smulse din liniștea tulburată a apei, pe fundul luntriilor. Se pescuia pe furie, pentru că, ziua, grănicerii îi vînau pe cei cărora comuniștii le interziseseră să-și mai adune îmbucătura din generozitatea râului, râu care se strecura leneș pe sub malul așezării. Și care, de veacuri, își hrănise obștea, adică pe trăitorii de-atunci și generațiile anterioare. Acum, apa devenise râu al... întregului popor. „Întregul” căpătase, desigur, delimitări strict definite, - mai exact: cu adresă patrimonială fixă, relativă la clasa noilor beneficiari de bunuri, adică „poporul” ăla care avea o „consistentă” generalitate de... ceva care este și nu este, în același timp. Un fel de ambiguitate buclușă, se putea spune, devreme ce, - dacă îi trimiteai o citație sau o proclamație „poporului” în cauză, nu prea aveai șanse să dai de el, dat fiind că era prezent pretutindeni, dar nicăieri anume. Era un fel de metaforă inconceptibilă, plutind într-o imponderabilitate diafană, pur speculativă. Cu alte cuvinte, poporul nu se găsea, chiar așa, peste tot, cum frumos și extaziant era descrisă situația în narațiunile ideologice ale scribilor de serviciu. Ci numai în decorațiunile expozitive ale istoriei de podium.

Spre pildă, poporul meleagurilor de pe acolo, din lunca noastră, era vînat cu puștile, căci, pe teren, se știe, teoria nu se prea se lovește cu practica. Mai ales, cea veșnic revoluționară. Pe cînd practica de dimpotrivă - vizibilă peste gardul ideologic al marilor conducători! - le glăsuia cîstit sătenilor că, dacă așteaptă să înghită vreun dumaticat din ipotetica proprietate comună, aveau șanse sigure ca evenimentul să se petreacă la binecunoscutul paște al

cailor. Așa că, noaptea, la adăpostul solidar și complice al întunericului, își permiteau gestul hotărât și sănătos de a-și însuși câteva procente din „bunul” devenit, între timp, „comun”, dar intangibil. Pentru burțile lor lihnite și ale copiilor lor, la fel de lihniți. Mîncam, altfel spus, „pește... fraudulos”! Pe... șest! Și, drept urmare, mestecam cu ochii-n patru, apăsăți de veșnicul sentiment al unei existențe ilegitime, frauduloase, cum am zis.

Rîul nostru, care nu mai era al nostru, se dovedea extrem de capricios și se revărsa în Marele Fluviu, mai la vale. Noi locuiam pe malul acelei ape, care, primăvara, se umfla cu o furie primordială, asfixiată de revărsările noianului cosmic. Era Fluviul de care am pomenit și care aduna o mulțime de ape, mai mari și mai mici, în drumul lui lung și anevoios, printr-o anume parte a lumii. Și înșfăca inclusiv apa noastră curgătoare, al cărei izvor nu îl știu nici acum unde ar fi putut fi. Ei, și cînd uriașul șarpe văluos își tîra trupul prin propria-i albie, între el și vadul nostru de apă, care lîngea malul pe care viețuiam, se întindea o luncă imensă, brăzdată de virogi pline de stuf de pești și de păsări cîntătoare. Între virogi, năpădeau ierburi sălbatice, mentă și rogoz, trifoiș și iarbă neagră, fel de fel de finețuri și sălcii. Din ele se auzeau cîntînd, vara, boii bălții, brotăceii, păsările trestiiilor și ale papurei. Leagănul stufului mîngîiat de vînt unduia întreaga baltă,- cînd încolo, cînd încoace. Dincolo de acest paradis natural, întinsă pe kilometri, se afla o pădure, în care se tîra hoștește fișia de graniță. În fine, urma burta lichidă a Marelui Fluviu, care se strecura pe sub un deal cît un munte și se ducea în legea lui, mai departe, către hotare necunoscute.

Muntele - sau dealul, ce era! - părea o cortină densă de verdeață, legată de cer, dincolo de care o lume complet necunoscută își avea sălașul. Pentru mine, niciodată nu s-a întîmplat ca imaginația să îmi dea măcar o idee de felul cum ar putea arăta lumea aceea. Ea putea foarte bine să existe; sau, tot atît de bine, să nu existe. Acum stau și mă gîndesc cît de ciudat se sfîrșea acel hotar. Hotarul Niciundelui, l-aș numi! Oricum, nu am asemuit niciodată ceea ce se afla dincolo de el, cu tărîmul poveștilor. Avea un fel de ostilitate ascunsă și masivă, în același timp, - implicită, perfidă. Părea un fel de supraveghetor inflexibil al vieții noastre umile, un fel de ciclop hămesit, gata să ne mestece în măselele lui pămîntoase. În partea astălaltă, către noi, lumea avea rațiunea simplă a firii. În lumea asta, - singura perceptibilă - viețuiam noi, cele câteva mii de suflete, prizărite într-o geografie aleatorie, în care se petreceau toate faptele esențiale. Lume care, pentru mine, cel puțin, părea să se întindă pînă la marginile universului.

Ei bine, malul nostru, pitulat de partea astălaltă a puiului de apă, care se însoțea cu Fluviul undeva, mai la vale, era numai atît de înalt, cît să nu-l înghită furia diluviului, revărsat cu impetuoșitatea elementelor primare, primăvara. Pe acest mal își duraseră localnicii, din vechime, adăposturile. Cînd dădea buzna apa furioasă, pe o lățime de vreo șase-șapte kilometri, pînă-n cortina impunătoare a vecinilor necunoscuți de peste hatul înalt și împădurit, și

cale de vreo trei kilometri, cît ținea satul nostru, totul era o imensitate lichidă, un potop în variantă ratată, care căra cu el, la vale, copaci, luntzii smulse din pripoane, uneori resturi de case fugite din temelii, animale înecate, buruieni-șuri putrede, leșuri de pești mari, umflați și lînceziți de plutirea în derivă, grohotiș urît mirositor. În ochii mei pitici și încă neobișnuiți cu fenomenele vijelioase, apocalipsa asta părea o imensă scăldătoare furioasă. Mă atrăgea, dar mă și înfiora. Priveam de pe mal zbaterea apelor, în mirosul grețos de viitură, și lumea îmi părea o înspăimîntătoare demonstrație de forță, un imens creuzet de tendințe iraționale. Îmi era greu să înțeleg ce caută apa aia pe sub malul nostru și care îi era scopul. Deocamdată, scopul nostru, de pămînteni căzuți în dizgrație divină, era să supraviețuim viiturilor de orice fel, implicat ale celor omenești.

VIII

Căci ne aflam în plină epocă stalinistă, cînd comuniștii, proaspăt iscați pe scena istoriei, aduși de alt tip de viituri iraționale, ne procopseau cu drăgălașa lor doctrină politico-economică, derivată dintr-un fel de conștiință „evoluată” despre lume, care spunea că ultima „cucerire” a spiritului omenească este ideea de a înșenunchea individul și a-i da de lucru pînă la epuizare, pentru a nu-i lăsa timp de gîndire ori de alte prostii, care țin de libertatea de a fi și a face ceea ce te duce capul. Noua ideologie - echivalentul super-dozat al noului sclavagism! De astă dată, studiată cu minuție și pusă în practică fără scrupule. Clasa... exploatoarele, vechi, desființată prin berbecele ideologic al noilor diriguitori, lăsa locul, potrivit teoriei marxiste a saltului calitativ, lumpenului „luminat”, aducător de belșug fratern și extaz etern. Uite-așa, printr-o simplă pleasnă demiurgică, din dește!

Cu gîrbaciul ideologic, ținut ferm în mîini, luminatul lumpen aspira să transforme lumea într-o imensă plantație a dreptății universale, plantație pe care urmau să se înfrupte la marea masă a fericirilor lumii, eliberați, pentru vecie, de servituțile vechilor clase exploatoarele. Oh!... servituți vechi - virtuți noi, decorative, reciclate! Sistemul a avut eficiența simplă și grobiană a practicii otova, fără diferențieri calitative: luai, prin silnicie și abuz - ce mai conta? - toată avuția celor care, prin pricepere, muncă și speranță, o adunaseră cu chiu, cu vai... o luai, pur și simplu, și o re/distribui ai unui număr suficient de mare de indivizi, care, orbiți de perspectiva de a poseda ceea ce păreau un fel de daruri divine pentru ei, pe vremea atît de incriminată a „exploatorilor veroși”, le păzeau cu cerbicia și vigilența slugii, ajunsă, prin jocul sorții, noul stăpîn al bunurilor seniorale. Consecința nefastă a fost că noii „gospodari”, complet lipsiți de știința administrării, au dus în deriziune totul: societate, morală, bunuri. Altfel spus: se cam cam alesese praful!

S-a reverificat, cu alte cuvinte, a „n”-a oară în istoria speciei, un adevăr mai mult decît tautologic: evenimentele re-formatoare i-au propulsat pe unii, mai iuți de picior, în fruntea bucatelor și i-au declasat pe alții. Un fel de rotație

istorică a cadrelor sociale. Și, aceasta, în virtutea unor legi inventate de către bunul plac al fiarei posesive, - care este omul, în veșnica lui ipostază - rezervându-și dreptul sacrosanct de a face și desface, prin edicte abuzive și meta/legitime, destinele celorlați. O, filozofie implacabilă a adevărului relativ la practica legității perverse a dialecticii marxiste!

E ciudat cât de strîmb și bicisnic a putut să ne clădească Ființa aia A-Tot-Puternică,- oricare ar fi Ea - pe care o chemăm veșnic la rampă, prin rugăciuni înfocate, pentru un ajutor oarecare sau pentru a fi bifați pozitiv la judecata finală. Așa și cu religia comunistă,- o altă aberație a credinței, de data asta, laică - frenetică uzurpatoare de aure zeiești. A apărut pe scena istoriei, impulsionată de idei ultra/reformiste, radicale și bezmetice. A sfîrșit în stalinism sau diverse variante locale, cam de aceeași esență, adică tot atît de cinice în concepție, cât și în faptă. Asemeni tuturor celorlalte mișcări revoluționare, ivite în creuzetul inflamant al istoriei lumii, la diferite intervale, considerate momente de răscruce socială. Și, ca la orice răscruce, posibilitatea de a nimeri drumul rău are șanse mai mari decît cea de a găsi calea cea dreaptă. Toate, dar absolut toate aceste false primeniri de lume, au sfîrșit în tiranie și micuță. Și au luat-o de la capăt. Veșnic, de la capăt. Așa-zisa istorie, - o saga morbidă, profund amnezică și adînc insensibilă la derutele etice ale spiritului omenesc. Căci agenda organizatorică a vietății, numită, în mod exagerat: om, - e plină de erori. Și, mai ales, de erori repetate. Din care nu a avut nici un interes să tragă învățăminte. La ce să-i folosească? Instinctul de posesiune nu poate fi măgulit cu un set de concluzii morale care să țină loc de fericire!... O, mores!...

Dar, de fapt, de ce le-aș numi așa?! Erori?! Adică... un fel de scuză filozofică a unei insistente încercări de reabilitare. Ei nu! A fost, oare, vreun moment al acestei tembele frămîntări omeneste, de-a lungul veacurilor, în care lucrurile să fi avut, în mod sensibil, altă înfățișare? Una mai blîndă, mai prietenoasă, mai puțin încrîncenată și mai puțin aservită instinctului barbar al ființei înzestrate, se spune, cu luciditate și conștiință? Sau vorbim de instinctul de conservare al haitei care devine, brusc, solidar, atunci cînd frenezia devorantă a grupului este amenințată de alte frenezii de același tip și ferocitate. Altcum: jaf, ură, trădare, cucerire, supunere, silnicie, crimă, abjecție - o listă înfinită de „calități morale”, demne de o așa specie - favorită a demiurgului, în regnul animal! Specie care, auto/decorată cu atributul „sapiens”, a mînjit drumul evoluției către ademenitoarea și, desigur, iluzoria civilizație. În fapt, o perpetuă aspirație ratată către... perfecțiune!

Ei bine, de cîte ori privesc înapoi, la reprezentăția asta sub/demnă de pe ecranul temporal al lumii, e suficient ca să mă apuce greața. Omul este un carnasier sălbatic. Scurtele lui momente de siestă post/devoratorie, camuflete în pace simulată, crează impresia trucată de concordie și umanizare!

POEME

de

Alexandru CAZACU

Scrisori către Iulia

1.

De câte ori pleci Iulia,
se face un frig cumplit
prin manualele
de istorie contemporană
o aruncare în gol rămâne dimineața
egoismul pare o formă
de manifestare a fidelității
clădirile se privesc între ele
ca după un cutremur
un miros de naftalină și trecut
umple bulevardele
și absența își relevă
tot mai mult nuanțele
întreg orașul este
un imens Place Vendôme
cu bijuterii falsificate
eu îmi aparțin din ce în ce mai puțin
iar trupul devine adăpost
unde înnoptează
derizoriu și risipele

4.

Tot anotimpul acesta Iulia,
se ascunde în ruina unei crizanteme
înserarea coboară devreme
dimineața vine târziu
o suferință nouă estompează
altele mai vechi
până când realitatea
nu mai poate imita fanteziile
iar noi dansăm prin sala pașilor
pierduți
un vals de adio
departe de melancolia dictatorilor

de micile
păsări ce se odihnesc
pe liniile de înaltă tensiune
și în teatrul de operațiuni al zilei
părem urmașii
celor ce cred
că tristețea nu-i decât
o bucurie împuținată

5.

Vom rămâne în această iubire Iulia,
precum sâmburii în fructele răskoapte
o perdea de fluturi albi
invadează livezile
și începem a spune
că întâlnirile ce nu au loc la timp
e bine să nu mai aibă loc vreodată
un gard de nuiiele
dublează centura micului târg
unde nopțile sunt atât de tinere
iar prima frază rostită
ca un linx flămând
le sfâșie pe următoarele
O mână străină ne acoperă chipul
adolescența noastră
bate la poarta unui cămin de bătrâni
și în trupul tău
moare pe rând
câte o mireasă

6.

Putem exorciza amintirile Iulia,
povestindu-le cu un număr
infinit de detalii

printre străzile androgine
dintr-o urbe nelocuită
de copilăria noastră
unde griul fațadelor rămâne imprimat
în halatul unei infirmiere
iar soarele albit de nori
pare o lampă ce ascunde lucrurile
Orele devin de plastilină
modelate după chipul și asemănarea
altor ore când lașitatea mea
întâlnește limita lașității tale
și vedem în zâmbetul seducătorilor
același mal du siecle
ce strălucește
odată cu medaliile
de pe mantaua ultimilor veterani

8.

Un trandafir în Decembrie Iulia,
în locul epistolei
pe care nu o voi scrie niciodată
când se rotesc păsări albastre
peste cimitirul de mașini
iar lumina nu mai vrea să apună
prin periferiile cețoase
unde speranța devine
asul din mâneca oricărui civil și
singurătatea metropolei
ascunde singurătatea noastră
și ninsoarea cade asemeni ghilotinei
peste miresmele de cimbru
ce inundă gradina
unde în absența iubirii
memoria se va sălbătici
precum privirea unei pisici
ramase într-o clădire părăsită

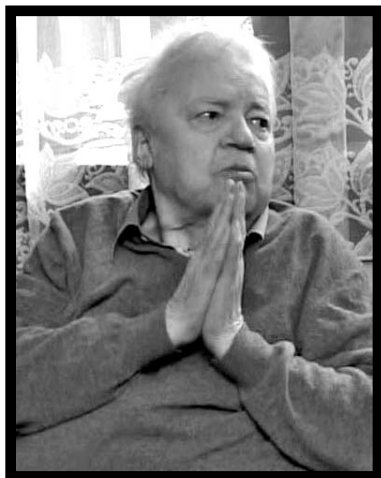
9.

Au existat nopți Iulia,
când cerul văduvit de stele
ne apăsa umerii
orologierii simțeau
tic-tac-ul pendulelor

ca pe un plâns din copilărie
iar roșul mușcatei ardea convulsiv
printre patimi somnambule
ce căutau sprijin
în liniștea dintre etajele clădirii
ce părea să ne absoarbă trupurile
un cal sălbatic se rătăcea
pe străzi lăturalnice
și nechezatul lui făcea ca întreg orașul
să fie amenințat de o stepă mongola
o grindina cădea
peste fereastra murdară a mansardei
în dreptul căreia întrebările
prindeau contur și le puteam atinge
îndemnați de un înger
trimis să aștepte lumina
prin odăi singure

15.

Începe o nouă zi Iulia
Aburul nopții se așază
în cristale de Boemia
și încet se întrezare cerul
ascuns în adâncul fântânilor
Peste câmpii vântul
rostogolește un ghem de mărăcini
iar noi nădăjduim
că mâinile ce ucid sunt mai puține
decât cele ce mângâie
În ruina unui gest
vedem vânzarea de lume
suferințele vechi de care sângele
nu își mai aduce aminte
și devin candelă
ce ard întunericul și legea
oricărui sinod tâlhăresc
Brizele mării desenează pe nisip
o geometrie învinsă
și un amestec straniu de
încredere și melancolie
se adună în ochii mei
ce îți privesc surâsul
ca pe o prefăță a dimineții

Cerneala putrezește-n călimări,
În beciuri, vinul nostru reînvie,
Ca să miroasă a lăstari de vie
Și prin armuri ne trec stafii călări.
Dintre ai noștri, cei mai mulți s-au stins,
Bizațul pretutindeni ni se-arată,
Ce scris zadarnic, vremuri de erată,
Stilistică bogată dinadins.
Căderi de roți de dorul cheii coarbe,
Oprirea va veni, acuș-acuș,
Vai, ce aproape au ajuns cei duși,
Biblioteca parcă ne resoarbe,
În trista țară a privirii oarbe,
Amurg valah. Îmbătrânim, Fănuș.

Adrian Păunescu

Cuvinte și tăceri cu FĂNUȘ NEAGU

Printre multele lucruri pe care Dumnezeu m-a ajutat să le împlinesc a fost și acela de a-l cunoaște pe Fănuș Neagu! Am scris simplu: Fănuș Neagu! Nu am putut alătura de numele său nici un alt cuvânt! Nici „sciitorul”, nici „marele scriitor”, nici „maestrul” ori „academicianul”... Orice alt cuvânt alunecă în neant, numele său capătă acum unicitate, strălucire, singurătate, ca un copac rămas fără frunze ce sfidează, cu măreția demnității sale, cerul și imensitatea din jur. Acum când a început să nu mai fie în zâmbet, carne, oase și dorință de a ne sluji!

„Tatăl meu, Fănuș Neagu, s-a stins azi dimineață, la ora 3, la spitalul Elias. / Anita”. Așa suna mesajul care m-a cutremurat și m-a ținut minute în șir. Știam că e bolnav, că îi este rău, dar speram și mă obișnuisem să sper. În urmă cu mai bine de trei ani treceam prin București și-l sunam: „Vă salut maestre! Am trecut prin apropierea casei dumneavoastră și vroiam să vă trimit un gând de bine. Ce faceți?”. „Ce să fac domnul Proșcan, am cancer!”

Așa mi-a spus atunci! Era a doua oară în viață când cineva mă paraliza cu un asemenea verdict! Cu o calmitate gravă, fără nuanță de resemnare ori frică, cu demnitatea unui neînvins, învingător prin înțelegere și respect în fața hotărârii divine, îmi comunica această veste a condamnării. Ruperea bruscă și definitivă! Să fii obligat să-i părăsești pe cei dragi, copacii, soarele, mărinișia anotimpurilor, diminețile și toate nimicurile care-ți umplu trecerea prin viață... Parcă ar fi vrut să spună: Voi muri! Voi muri, adică voi beneficia de dreptul sacru al intimității depline și dintre toate ipostazele de lacrimă și tânguire eu aleg

zâmbetul încrâncenat! N-am să-i fac pe plac parșivei ăsteia de viață care m-a ademinit până acum cu toate miresmele lumii, cu sânii pârguiți ai fecioarelor ce-și plimbă desculțul printre podgorii bicuite de roua dimineții, pentru ca acum să-i plătesc tribut de regret și durere. Nu! Te-am păcălit eu pe tine viață! Nici nu știi că nopțile tale cu sânziene și adierele de freamăt ale luminii, din zilele când cerul se pripășea prin toate câmpiile spre munții ce luminau susurul izvoarelor pe care dimineța le botează cu rouă sunt acum aici, cu mine, și mă însoțesc ca o statornicie a adevărului despre toate lucrurile lumii, adică despre tine viață! Te-am păcălit viață! Sau poate nu ăsta e rostul tău și al meu! Am toate astea în mine și mult mai mult!

Cuvintele, spuse și nespuse, sunt cel mai prețios dar cu care m-a onorat Maestrul, în cele câteva interviuri pe care a binevoit să mi le acorde, ca și în lungile noastre discuții. Încerc, acum, în grabă, să le adun sub genericul unor titluri improvizate, înainte de a le da o formă definitivă într-o carte pe care Fănuș Neagu m-a îndemnat să o scriu, și o voi scrie, chiar dacă acum e, într-un fel, foarte târziu.

Hamal al scrisului

Trecutul ni se pare, întotdeauna, mai frumos... Copilăria e singura vârstă fără griji. Cu cât înaintăm în vârstă devenim mai șchiopi la minte, mai... infantili. Ca fiu de țăran, trăind în câmpie aproape 20 de ani, cred că cel mai frumos lucru ce ți se poate întâmpla acolo, noaptea, e să vezi un foc în depărtare.

Am crescut într-o altă lume, arhaică, dar mai apropiată de om. Acum civilizația a atins culmi înalte, dar a crescut și vulgaritatea. Ne scufundăm în globalizare... Norocul meu e că nu o voi mai apuca și, de fapt, cred că nici nu va avea loc vreodată.

O putere mai presus decât noi, artiștii, ne mână cu o forță desăvârșită să căutăm, fără încetare, ceea ce n-am pierdut niciodată: ușa spre un vis necunoscut, care și el - visul, zgârie cu ghearele golul, în căutarea unei uși ce nu-și cunoaște zidul, focurile, pragurile. Suntem, probabil, aripa unei păsări necunoscute și nenăscute...

Mă întreb, câteodată, când va fi fost Hemingway cu adevărat fericit: Când vâna lei în Africa? La vila lui din Cuba? Când naviga pe vasul Pilar? Sau când bea?... Cu femeile o lua razna, cum se întâmplă cu toți cei ce, pe drept sau pe nedrept, se cred cineva. La maturitate oamenii se joacă înspăimântător, provocând deseori mânia destinului. Cu toții plătim scump noianul de nerozii pe care le săvârșim, dar degeaba... Generațiile de după noi o iau de la capăt! Am fost, în primul rând, hamal al scrisului. Și am avut un viciu: lectura. Am

citit câteva biblioteci și mă consider a fi posedat singura bogăție după care merită să alerg în lume. Dar... tot incult am rămas! Cât aș mai avea de citit, din ce s-a scris în lume, ar trebui să mai trăiesc încă 6 000 de ani, dacă nu mai mult. Și m-aș atrofia în biblioteci. Mai trebuie să ieși și la soare, și la umbră, să intri și-n gărlă, și-n vie...

Aparțin generației Gutemberg, ultima generație Gutemberg, din care faceți și dumneavoastră parte. Această epocă uluitoare care a dat cultura uriașă a umanității, se schimbă, se transformă, trece către altă civilizație, a informației. Mă sperie, totuși, faptul că nu-mi dau seama unde va ajunge lumea.

Despre suferință

Când nu sunt bolnav, mă chinui să scriu. Când nu mă chinui să scriu mă chinui să citesc. Dorm prost, aș bea și nu mi se dă voie. Îmbătrânesc și-mi pare rău, cum spune cântecul. În concluzie rămâneți cât mai multă vreme tineri, dragii mei!

Nu vreau să înjur... Eu îmi înjur doar patul de spital, tu-i mila lui de pat de spital! Când ești într-o situație ca asta te amăgești, totuși. Spui: „E bine și așa...”. Și o faci chiar când treci, ca mine, prin dureri îngrozitoare, te obișnuiești cu suferința...

Poporul Român

Nu mai e poporul român de pe vremea lui Ștefan cel Mare, povestea cu dacii am și uitat-o... Eu zic că nici nu ne tragem din dacii; ne tragem din suburbiile Romei... Poporul român e învățat de la naștere cu suferința, dar acum s-a învățat, tragic, și cu lașitatea. Când spun asta mă refer inclusiv la mine. Mă simt foarte înglodat și înconjurat de mine însumi și acești inși, care sunt parte din mine, trădează zi de zi. Nu-mi place... nu-mi place politica, nu-mi place că țara s-a ruinat economic, nu-mi place că oamenii sunt săraci...

Toată viața am așteptat, am sperat, am avut prieteni veseli, am iubit cartea... Nu-mi place să văd oameni mohorâți. Aici este vorba de matca unui popor... Sunt lucruri de care nu se poate scăpa printr-o scuturare de cearceafuri la geam, lucruri atât de împământenite încât au intrat în pereții și în podelele sufletului. Nu se poate ca un popor ce-și vinde votul pe două țuici sau un kilogram de ulei să-și ridice glasul în rândul națiunilor demne. Avem ceea ce merităm...

Îmi place simplitatea - dar simplitatea aia curată - care are o doză de dumnezeire. Numai că a absolutiza asta înseamnă a te întoarce la „spațiul” ar-

haic, idilic, care e, de multe ori, o iluzie. Vreți să vă spun eu ce a însemnat copilăria mea: pelagră, păduchi, râie... Unde punem toate astea? Sau foamea aia extraordinară care a venit după război... Paradoxal, în timpul războiului a fost bogăție. Știți de ce? Plăteau nemții tot ce luau. Noi aveam vreo patru ari pe care cultivam mazăre. O cumpărau la prețuri foarte mari, pentru vremea aceea, să facă margarină pentru front. Așa bine nu s-a mai trăit la noi decât în anii '70. Venea nevastă-mea la prânz cu bunătați: 100 gr. de icre de Manciuria costau 5 lei, o baterie de vin între 12 și 17 lei. Stăteam la masa mea, unde ninge tot timpul. Treceau prietenii uneori, pe care îi izgoneam, după ce îi lăsam să „șterpească” o votcă...

Asta e o tragedie existențială. Din nefericire ea se întâmplă la nivel mondial, nu doar în România. Noi abia suntem atinși de aripa singurătății. Nenorocirea singurătății e în azilurile de bătrâni, în spitale, în fundamentala sărăcie care domnește la sate și în orașe. Acum s-a realizat un vis al... comunismului: „Locuitori de la oraș și sate, înfrățiți-vă!” Suntem înfrățiți în sărăcie ca nicio dată altcândva.

Singurătatea, din punctul meu de vedere, e primejdios de prezentă după o anumită vârstă. Oamenii care își pierd, în urma unor tragedii, sprijinul copiilor, al rudelor sau al unor persoane dragi, ar trebui să-l regăsească imediat, nemijlocit și net, fără nici o condiție, în instituțiile statului. Dar la noi statul nu există decât sub forma rapacității, care distruge ideea de dragoste, de prietenie, de compasiune. Noi românii avem darul de a face din fiecare perioadă una fundamentală, de... sacrificiu.

Nu am trăit perioada când „domneau” moșierii, dar o cunosc pe aceea când au pierit. Oamenii sunt, în perioadele tulburi, fundamental răi. Mai ales cei care au avut norocul - zic ei, eu zic distrugerea dumnezeirii din ei - de a ajunge pe altă treaptă, au uitat de unde au plecat și când fac binele îl fac „să se vadă”, ca să arate că sunt darnici. Însă darnicia e aceea pe care a propovăduit-o Mântuitorul: „Fă binele ca și când asta ți-ar fi menirea pe lume!”

Îmi pare foarte rău; e țara noastră... țara mea. Spun cu rușine că nu se face aproape nimic pentru copiii abandonați, pentru bătrâni sau pentru oamenii năpăstuiți de soartă. Priviți dezbaterile din Parlament: Unde ajung „ei”, totdeauna, cu un rânjat: „Hai să impozităm și pensiile!...” Nimic nu e mai scârbos pe lumea asta decât să-ți disprețuiești înaintașii.

Cultura

Am învins, domnule, în revoluție, nu-i așa?! Am învins cultura; i-am rupt totul... Acum a plecat, atât de tragic, din tristul spectacol al lumii noastre, și poetul Adrian Păunescu. Cu o zi înainte de a se interna am vorbit cu el la telefon... „Ce faci?” – l-am întrebat; „Nu prea bine; cred că trebuie să mă internez”. Cum vocea nu-i era de loc schimbată, l-am admonestat prietenește: „Stai liniștit, că rămân eu în spital și pentru tine!” Adevărul e că, de vreo jumătate de an, de câte ori vorbeam cu el, îmi spunea că e bolnav. Mare poet și un spi-

rit cultural extraordinar! Unul ca el se naște o dată la un secol. Dacă...

După revoluție o parte a intelectualilor s-a repezit să se înfrupte din bunurile pe care orice regim le aruncă pe piață pentru a momi personalități credibile. Ei, acești intelectuali, au pus, încet-încet, mâna pe întreaga putere de influență și manipulare, stăpânind prin cuvântul cu cinci fețe, toate mincinoase. Uitați-vă la această falangă de intelectuali, care cumpărată cu bani și slujbe încearcă să-i ducă în tabăra vulturilor fără aripi pe toți oamenii în care sperai că domnește ideea de demnitate și independență.

Generațiile de la anafoare

Generația mea venea după o uriașă secetă. Și-atunci, Dumnezeu, care dă și încolțirea, a făcut această imensă falie - războiul - dar a făcut și punțile peste ea și s-a putut salva această nație. Iată că azi rătăcim din nou și drumul spre căldarea cu aur a stricat din nou generațiile.

Nu suntem nici noi, cei vârstnici, nici măcar acum, deasupra unor întâmplări tragice. Nu! Suntem acolo, în vârtejul lor, la anafoare... Adică vrem să tăiem drumuri de lună peste fluviul ăsta al mârșăviei. Îmi amintesc un avertisment serios, spus în glumă, cu amărăciune, de cineva: „*Trecutul a fost oribil și prezentul e îngrozitor! Noroc că nu avem viitor!*”

Speranța mea și a noastră e numai în tineri. Și mai am o mare speranță: că biserica va curăța acest neam de duiumul păcatelor în care înnoată.

Ca să fiu cinstit, orizontul meu de vârstă e limitat și doar cu „bătaia ochiului” mai pot ajunge la convingerea că lucrurile nu vor rămâne așa în veci. Până la urmă nici nu contează dacă eu sau generația de după mine apucăm o schimbare în bine, contează să se producă. Dar, din nefericire, tot noi suntem cei care-i petcetluim soarta; când se va produce va fi plătită, cum s-a întâmplat mereu în istoria românilor, cu sânge. Nu-mi place ca „strada” să stăpânească lumea, nu-mi plac nebunii dezlănțuiți, nu-mi place gloata, că e trădătoare... Da’ ferască Dumnezeu!

Lumea

Dacă toți ne trezim mintea așa, cu flori de măr, credem că Dumnezeu ne ia drept îngerași, nu? Asta, a doua copilărie, este căutarea Edenului. Eu cred, sau credeam când eram mai tânăr, că în țările mari te incită mereu să descifrezi cunoscutul și necunoscutul, dar acum nu mai sunt așa de sigur, întrucât cucerirea spațiului nu înseamnă și cucerirea inefabilului.

Am văzut pe urmă că marile popoare mistice - rușii de exemplu - relevă

minuni ale omenirii. Noi toți am fost „spulberați” de ideea lor militară, specifică imperiilor, care vor mereu să cucerească. Dar rușii sunt absolut minunați, cu inimi și suflete mari. Ăștia sunt mai religioși decât noi, pentru că au epuizat ideea de căutare în spațiu și „merg” pe verticală.

Și americanii au fost mereu pe drumuri. Ca să cucerească spațiul au plecat de la Atlantic și-au ajuns la Pacific. Și când s-au întors totul era înțelenit în urmă și-au luat-o din nou de la capăt. Americanii își „satură”, prin căutarea în spațiu, și căutarea pe verticală. Dar nu au ajuns acolo. Pentru că au industrializat totul și au tocat mărunț ideea de divinitate. Se răzbună ceea ce le-au făcut indienilor și războaiele... „pentru pace”. De aceea au rămas oameni simpli și oamenii simpli sunt sau analfabeți sau tâmpiți...

În scriere nu există popoare, există omenire. E fundamentală și „omenirea orală”, din care noi am adus foarte puțin în viața modernă. Sau am băgat în fundal, prin miliarde de cărți stupide, marile înțelepciuni ale antichității. Câți din noi mai citesc anticii, în afara celor care studiază istoria veche sau istoria literaturii? Ori de acolo și până azi am involuat în multe direcții. Spuneți că e vina programelor școlare pentru asta, dar eu cred că totul pornește mai de departe. Adică de dincolo de peretele școlii - de acasă. Vedeți dumneavoastră, dacă am fi o țară în care abundă cărțile, nu numai pe tarabe ci și în case, am fi cu totul alți oameni.

Amintiri literare

Pe marele Bacovia, de numele soției căruia sunteți legați prin festivalul pe care i l-ați dedicat, l-am văzut numai de 2 ori – cu doamna Agatha mă întâlneam des la ședințele Uniunii Scriitorilor; poetul, geniu unic, era un tip atât de ursuz, încât devenea fermecător numai când scăpa de sub „supravegherea” doamnei Agatha. Mai lua un pahar de vin în plus și atunci devenea și el vorbăreț. A fost unul dintre marii poeți ai României și a murit sărac lipit.

Doamna Bacovia era fermecătoare, dar cred că-l ținea strâns în gheară, lipit, nici nu mișca poetul. Nici n-avea unde să se ducă, era o mână de om. Așa, ca statuia pe care i-a făcut-o Constantin Popovici la Bacău.

Am fost coleg și cu fiul său, Gabriel. Numai trei luni... Din liceele militare eu am eșuat la o școală de repetenți din București - Pedagogică, nr. 2 - și am fost chiar coleg de bancă cu Gabriel. În vacanța de Crăciun poetul l-a retras și l-a dus la alt liceu...

Într-o vreme scriam la Casa de creație a scriitorilor de la Mogoșoaia. De fapt mai mult trăiam, că eram tânăr și credeam că eternitatea îmi aparține. Un tâmpit, cum suntem aproape toți la vârsta aia... Se mai aflau acolo, printre alții,

Tudor Mușatescu, Gherase Dendrinu - compozitorul, nea Lucică Grigorescu - marele pictor care a stat vreo 18 ani în sudul Franței...

Eu scriam mai mult noaptea și fumam enorm. Într-o dimineață, intoxicat de țigări am ieșit să mă plimb prin livadă. Era în aprilie, înfloriseră cireșii... Ceilalți făcuseră și ei o noapte albă. Tudor Mușatescu, că îi era frică să nu moară în somn, avea un burduf cu oxigen la subsuoară iar nea Lucică Grigorescu rămăsese de seara, în hanorac, lângă șevalet și lada cu bere... I-am salutat și am trecut mai departe. Când ajung la poarta grădinii mă strigă Dendrinu: „*Fane, vino încoace!*”. Am crezut că vrea să-l duc în cameră, la etajul unu, pentru că scara nu avea balustradă. Iar marele compozitor nu bea vin, nu bea bere; el bea rom. Bonul lui de masă arăta cam așa: Dimineața - un ceai, un ou, un rom, un rom, un rom, un rom, un rom, un... coniac, pentru derută. La prânz - o supă, un rom, un rom, un rom... un coniac. La fel și la cină. Mă gândeam că i s-a făcut rău de la... masă. M-apropi și zice: „*Fane, vreau să-ți spun ceva; da să ții minte! Cine ți-o spune că bătrânețea-i frumoasă, să-l bagi în mă-sa! Atât am vrut să-ți spun...*”

Acești oameni, care aveau mai puțin decât vârsta mea de acum, trecuseră prin toate capcanele socialismului și comunismului; suferiseră, dar rămăseseră senini, deasupra „cauzelor”, deasupra micimii omenești, și-și vedeau de treburile și de arta lor.

Mi-e dor

Altădată, la vremea asta eram prea vinovat de adolescență și de poezie. Scriam cu condei de trandafir, condei de viță. Dar s-a dus...

Îmi amintesc că pe vremea când o luam la ureche cu zuluți de călțunică și când ulcelele se învârteau, coapsă la coapsă prin dreptul ochilor mei eram mai stăpân pe vorbă. Acum sunt mai exaltat; bătrânețea dă o exaltare imbecilă. Cei care cred că i-am înșelat cu vorba nu au decât să mă înșele și ei pe mine... Însă Dumnezeu e mare și le lasă tuturor loc, dacă vor să îmbunătățească și să cizeleze cuvântul. Mie acum știți de ce mi-e dor, ca oricărui nebun? Mi-e dor și aș pleca - spre unde credeți? - într-un oraș din Turcia, Erzurum, oraș al trandafirilor, unde mi-aș cumpăra un cal alb, vreo sută de râșnițe de cafea, și-aș trece în Rusia ca să schimb râșnițele pe vodcă, iar pe urmă m-aș duce pe la Rostov pe Don ca să dau de urma lui Șolohov, unul dintre cei mai mari scriitori ai lumii; pe urmă aș coborî în Crimeea, să-mi adăp calul la fântâna din Bahcesaray. Ca să vedeți ce sămânță de tătar zace într-un brăilean...

De fapt eu sunt omul străduțelor târzii, al bisericilor afundate în pământ până la brâu și al pâinii frământate cu sâni de toate femeile pe care le-am iubit. De-aici mi se trage boala... Mie mi-au plăcut numai fetele care m-au trădat. Nimic nu e mai frumos în viață, la bătrânețe, decât amintirea fetei care te-a trădat. Măcar o ții minte...

Dumneavoastră, la Mizil, sunteți în Occidentul nebulos; noi ăștia, de la Brăila, batem spre Orient. Eu chiar mă cred, uneori, în tavernele de acolo, ca

un vechi fumător de pipă stinsă. Așa am ajuns. Noroc că pipa e din chihlimbar roșu de Colți. Dar, dacă tot am adus vorba, hai să vă denunț acum pe toți buzoiarii: i-ați făcut cadou lui Stalin, când a împlinit 70 de ani, o astfel de pipă. Am văzut-o cu ochii mei, în muzeu. Am vrut s-o fur, dar era păzită... Așa că o să vă purtați osânda până în capul veacului.

Să știți, totuși, că vă invidiez pentru strugurii frumoși și zemoși și vreau să zic că meritați să fiți înconjurat de butuci de vie, iar rodul butucilor să ni-l dăruieți nouă. Asta pentru că, ori de câte ori citesc „Fereastra” îmi place să stau rezemat cu coatele pe pervazul ei și să privesc în lumea podgoriilor, adică să vă înțeleg prin ceea ce scrieți. Acolo să știți că adie un vânt frumos, miroase întotdeauna dumnezeiește - pentru că vinul are întotdeauna atingere cu Dumnezeu, cu Iisus Hristos și cu câțiva sfinți binevoitori, dar sunt cârcotași și prin ceruri... Deci, îmi place să stau aplecat cu coatele pe pervazul „Ferestrei”...

Versanții întunericului

Nu se află nicăieri drum mai frumos decât cel al întoarcerii acasă. La capătul lui e Vârful cu Dor. Acolo cresc înalte zâmbetul și disperarea. Amândouă alcătuiesc iubirea.

Când mă apuc să scriu pe patul de spital trăiesc din plin senzația de irealitate. De pe tristele praguri de fum ale tuturor drumurilor nu răsună decât întrebarea: „A fi, sau a nu fi?”

„Plumbul” lui Bacovia îl înțeleg abia acum. Sigur, el avea un dar straniu de la Dumnezeu, era o figură cu pata înțeleaptă a întunericului pe ea. Căuta altceva, alte minuni ale lumii. Versul din Note de primăvară: „*Mugur alb și roz și pur*” - spune despre copilăria lui care se petrecuse pe versanții întunericului. Da’ asta era construcția genetică...

Pe când, acum, construcția istorică și socială e improprie exploziei de bucurie sau zâmbetului, care și el a devenit întunecat, la români. Păcat!

Eu nu mai pot să merg de vreo 2- 3 ani; stau numai prin spitale și n-am mai văzut mieii albi de Anul Nou. Bine, nu poate să-i aducă omul la mine la ușă, dar aș vrea să văd un ied căruia îi cresc cornițele. Iezi sunt, dar nu mai sunt oameni care să-i privească.

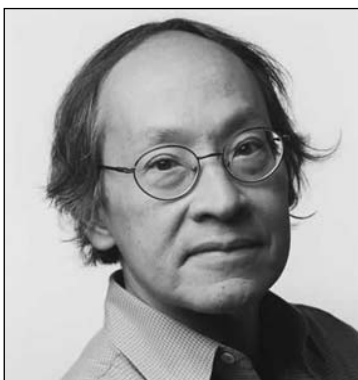

Zece poeți americani

Traduceri: **Liviu OFILEANU**

Arthur Sze

Prova binecuvântată a unei canoe Muckleshoot

Cu pana de vultur și rămurica
de cedru galben, e lansată în golf.
O fată își privește mama cum prăjește
felii de căprioară într-o tigaie – sfârâie
picăturile de sânge, evaporându-se.
Deoarece un vecin le hrănește,
ele mănâncă fără vorbe;
liniștea se rupe câteodată,
când ea glumește și caută
în beregata ei, să-i tragă părul afară.
Plecat e tatăl, necăjit și certat cu șeful
lucru ce l-a condus la poligon
după orele de lucru; plecat, contabilul
care a șterpelit fonduri, afișându-și
cunoștințele și proclamând
o chintă royală la cazino.
Donezi pui de supă și haine
dar nu afli niciodată dacă ajung
în sudul orașului. Micile tale
acte sunt urme de pasăre
în nisipul umed.

Ziare, containere de plastic,
sticle de bere
acoperind singura stradă în pantă.

*Khaled
Mattawa*

Eccleziastice

Șmecheria e că îți dorești să-i ajuți.
Regula e să sune ca și cum
le faci hatârul.

Regula e să creezi un sistem
de comisie.

Șmecheria e să obții numărul lor.

Șmecheria e să o faci să pară
personală:

Nimeni în lume nu suferă ca tine.

Șmecheria e că părinții lor erau proști,
Copiii lor sunt lacomi sau nebuni.

Regula este să îi faci să simtă că
au venit prea târziu.

Șmecheria este că îți dorești
să faci excepții.

Regula e ca părinții lor să își asume
faptul că i-au abuzat.

Șmecheria e să sune ca de la singurul
profesor pe care l-au iubit.

Și când ei spun „prea mult”,
Dă-le un plan.

Și când ei spun „furie” sau „mânie”
ori „iubire”,
Spun de fapt „dă-mi un exemplu”.

Regula e că fiecare-i acum un țigan.
Fiecare își caută tribul său.

Regula este că ție nu-ți pasă dacă
îl vor găsi vreodată.
Șmecheria este că ei simt că pot.

Frank O'hara

Ave Maria

Mame din America
lăsați-vă copiii să meargă la filme!
scoateți-i afară din casă
așa nu vor ști că sunteți
deasupra adevărului lor
că aerul proaspăt le face bine la trup

dar cum rămâne cu sufletul
care crește-n întuneric,
ștanțat cu imagini argintii
și când devine matur trebuie să fie
ca un matur

ei nu vă vor urî
nu vă vor critica ei nu vor ști

ei vor fi într-o țară fermecătoare

ei au văzut-o întâia oară
într-o sâmbătă după-amiaza
sau jucându-se hokey

ei vă pot fi cel puțin recunoscători
pentru prima lor experiență sexuală
care v-a costat numai un sfert

și nu au răsturnat
căminul vostru liniștit
ei vor afla de unde vin
bomboanele glazurate
și gratuitele pungi de popcorn
ca nejustificata plecare de la film
înainte să se termine

cu un străin simpatic
al cărui apartament e cerul pe pământ
aproape de podul Williamsburg

oh mamelor veți fi făcut micile javre
așa de fericite pentru că
dacă nimeni nu le urcă în filme
ele nu vor face diferența

și dacă cineva o face
va fi un sos veritabil
și ei vor fi fost cu adevărat
distrați într-un fel
în loc să bată străzile aiurea

ori sus în camerele lor
vă vor urî pe negândite
de când nu ați făcut nimic oribil
în afară de a-i ține departe
de jucăriile lor întunecate
fapt de neiertat mai târziu

așa că nu mă blamați
dacă nu-mi urmați sfatul
și familia se va despărți
și copiii voștri vor îmbătrâni
și vor sta orbi în fața unui TV
uitându-se la filmele pe care nu i-ați
lăsat să le vadă când erau tineri.

*Maya
Angelu*

Încă mă ridic

Mă poți trece-acolo în istorie
Cu ale tale înverșunate,
împletite minciuni,
Mă poți călca în picioare
în plină mizerie
Însă, asemenea prafului, tot
mă voi ridica.
Te tulbură lipsa mea de nebunie?
De ce ești înconjurat de tristețe?
Pentru că eu merg ca și cum
aș avea sonde de petrol
Pompând în sufrageria mea.
Exact ca lunile și ca sorii,
Cu certitudinea mareelor,
Exact ca speranțele
ridicându-se deasupra,
Încă mă ridic.
Ai vrut să mă vezi distrusă?
Frunte plecată și ochii mici?
Umerii căzuți ca o lacrimă.
Slăbită de plânsul meu sentimental.
Te-a jignit aroganța mea?
Nu o consideri îngrozitoare
Pentru că râd ca și cum aș avea
mine de aur
Îngropate în grădina mea.
Mă poți împușca cu vorbele tale,
Mă poți tăia cu ochii tăi,
Mă poți ucide cu ura ta,
Însă, asemenea aerului, tot
mă voi ridica.
Te tulbură absența nurilor?
Vine ca o surpriză
Așa că dansez ca și cum aș avea

diamante
La întâlnirea coapselor mele?
În afara colibelor rușinoase ale istoriei
Voi răsări
Deasupra unui trecut înrădăcinat
în durere

Mă voi ridica
Sunt un negru ocean,
săltând nemărginit,
Rotindu-mă și îngroșându-mă sufăr
în flux.
Lăsând în urmă nopțile de teroare
și frică
Mă ridic

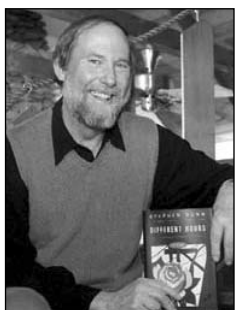

Gregory Corso

Nebunul iac

Mă uit la ei cum bat ultimul lapte
pe care l-au luat vreodată
de la mine.
Ei se așteaptă să mor;
Ei vor să facă nasturi din oasele mele
Unde sunt surorile și frații mei?
Maimuța înaltă de-acolo,
încârcându-l
pe unchiu'-meu, are o șapcă nouă.
Și studentu' ăla idiot de-al lui –
N-am văzut niciodată fularul
acesta înainte.
Când de trist este el, cât de obosit!
Mă întreb ce au să facă din oasele lui?
Și coada aia minunată!
Câte șireturi vor trage din ea!

*Stephen
Dunn*

**Poem pentru
oameni care
sunt neînțeleși
de ocupați
ca să citească
poezie**

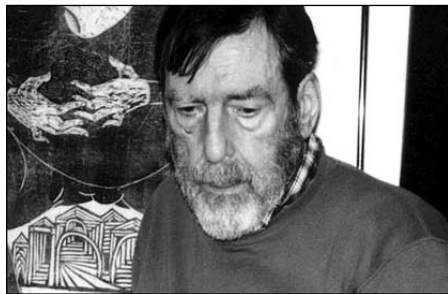
Relaxează-te. Asta nu va dura mult.
Dacă va dura, sau dacă versurile
te fac să adormi ori te plictisesc,
lasă-te somnului, închide
T.V.-ul, împarte cărțile.
Acest poem e construit să te opui
ăstui gen de lucruri. Sentimentele lui
nu pot răni. Ele există
undeva în poet,
și eu sunt foarte departe.
Culege-l de fiecare dată. Începe-l
de la mijloc dacă dorești.
Este accesibil ca melodrama,
și îți poate oferi violență
dacă violența îți place. Privește,
acolo e un om pe trotuar;
felul în care îi tremură piciorul
arată că nu va mai fi
niciodată ca înainte.
Acesta e poemul tău
și știu că ești prea ocupat la birou
sau copiii sunt prinși adânc
în ultimul tău nerv.
Poate că sexul ți l-ai dorit
dintotdeauna.
Ei bine, ei se întind laolaltă
și le plac petrecerile cu haine
fără nasturi, prăbușiți pe canapea
așteptând să fie mișcați
de brațe drogate.
Nu cred c-ai vrea să continui;
Fiecare are așteptările sale,
însă acesta

e un poem pentru întreaga familie.
Chiar acum, Budweiser
picură dintr-o cascadă,
parfumurile sâsâie la subsuorile
oamenilor cu care te asemeni,
și doi iubiti acum se îmbracă,
spunându-și drum bun.
Nu știu cu ce muzică să vină
acest poem, cu certitudine
ea este necesară.

Pentru că ea este vizibilă
ei nu vor vedea niciodată o alta
ivindu-se iarăși
și pentru asta avem nevoie de muzică
fiindcă acolo nu e niciodată muzică
atunci când el sau ea
te părăsesc într-un colț.
Înțelege, vreau ca acest poem
să fie mai drăguț decât viața.
Vreau ca tu să te uiți la el când
anxietatea îți zigzaghează stomacul
și ultimul tranchilizant s-a dus
și ai nevoie de cineva să-ți spună
voi fi aici când mă dorești
ca sunetul înăuntrul unei coji.
Poemul îți spune ceea ce știi acum.
Dar nu da nimic pe acest poem.
Nu se așteaptă la mai mult.
El nu va spune niciodată mai mult
decât ascultarea poate explica.
Doar păstrează-l în servieta diplomat
Sau în casă la tine.
Și dacă nu ești adormit până acum,
nici plictisit dincolo de sens,
poemul dorește ca tu să râzi.
Râzi către tine, râzi de acest poem,
de toată poezia.
Hai vino:
Bine. Acum iată ce poate face poezia.
Imaginează-te o omidă.
O nepăsătoare ridicare din umeri și,
deodată,
Ești frumoasă câtă vreme trăiești.

Russel Edson

Familia Maimuță

Ne-am cumpărat o maimuță electrică,
experimentând mai degrabă
nepăsători cu resursele strângând
grijului de pe vremea bunicilor
pentru achiziționarea unei

maimuțe cu aburi.

Noi aveam de asemenea, de data asta,
șansa unei maimuțe electrice

sau pe gaz.

Maimuța cu aburi nu se mai fabrică,
spune maimuța târgoveață

Dar dintodeauna familia a plănit
o maimuță pe aburi.

Ei bine, a spus maimuța târgoveață,
și tocmai când încheia

dăduse drumul maimuței cu aburi,
maimuța cu aburi a dat drumul
la gaz și maimuțelor electrice.

E asemănătoare ceasului bunicului
ce este înlocuit de ceasul-nepot?

Ceva de genu' ăsta, spuse

maimuța târgoveață.

Așa că am cumpărat maimuța

electrică,

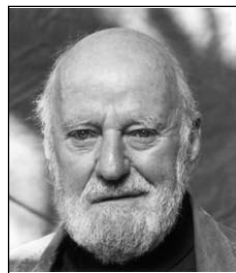
și am conectat cordonul ei
ombilical în perete.

Fumul iese afară din blană
prevestind ceva greșit.

Noi am electrocutat
familia Maimuță.

Lawrence
Ferlinghetti

**Riscând
frecvent
absurditatea**

Riscând frecvent absurditatea
și moartea
ori de câte ori el perseverează
deasupra capetelor
audienței sale
poetul ca un acrobat
se cațără pe rime
pe un fir înalt al operei lui
și balansându-se pe gene
peste o mare de fețe
către altă parte a zilei
perseverând entrachats
și dexteritatea picioarelor
păcălește și alte exagerări înalte
și toate fără de greșală
totul pentru ceea ce nu poate fi
Pentru că el e super realistul
care trebuie vrând-nevrând
remarcat
adevăr încordat
înaintea luării fiecărei atitudini
sau pășind
în presupusul avantaj
în fața celui mai înalt loc
unde Frumusețea stă și așteaptă
cu gravitate să înceapă
mortală ei cursă sfidătoare
Și el
puțin din omul
charley chaplin
care poate sau nu poate prinde
forma ei dreaptă și eternă
înstemată pe aerul gol
al existenței.

Gary Soto

O palmă roșie

Ești în visul plantelor de bumbac.
Faci dintr-o sapă o aripă,
și primele buruieni
cad cu un oftat. Faci un alt pas,
altă parte tăiată, și oftatul vine iarăși,
până ce tu însuși respiri în felul acesta
cu fiecare pas, un oftat te urmează
în oraș.
Asta are loc câteva ore mai târziu –
soarele e o bășică roșie
ce răsare din palma ta. Spatele tău
e puternic,
tânăr, încă nu e scaunul rupt
într-o școală abandonată
uscaților păianjeni.
Praful ți se-adună pe frunte, murdăria
zâmbește de sub fiecare unghie.
Cioplești, pășești, și la sfârșitul
primului rând,
poți cumpăra un pește splendid
pentru nevastă
și cei trei fii. Un alt rând, un alt pește,
până când ai destul și treci pe lapte,
pâine, carne. Zece ore
și dulapurile scârțâie.
Te poți odihni în curte sub un copac.
cu mâinile încrucișate în poală,
nu chiar ca un pește prins
pe dig sau pe fundul
unei bărci. Bei ceai înghețat.
Minutele saltă ca muștele.

Charles Bukowski

Un radio cu tupeu

în al doilea apartament
pe Strada Coronado
obișnuiam să mă îmbăt
și să arunc radioul prin fereastră
în timp ce cânta, și, desigur,
radioul dorea să stea acolo pe acoperiș
continuând să cânte
și i-am spus femeii mele,
" Ah, ce radiou minunat!
în dimineața următoare am luat
fereastra din balamale
și am cărat-o în stradă la geamgiu
care i-ar fi pus o altă sticlă.
am continuat să arunc acel radio
prin fereastră
de fiecare dată când mă îmbătam
și el dorea să stea acolo pe acoperiș
continând să cânte –
un radio magic
un radio cu tupeu,
și în fiecare dimineață luam fereastra
să o duc înapoi la geamgiu.
Nu țin minte exact cum s-a sfârșit
dar țin minte
că ne-am mutat în cele din urmă.
era o femeie pe casa scării care lucra
grădina în costum de baie,
ea săpa realmente cu acea mistrie
înălțându-și dosul cât mai sus în aer
și obișnuiam să stau la fereastră
și să privesc răsăritul soarelui
deasupra tuturor lucrurilor
în timp ce cânta muzica.

Sergiu-Marian D. Găbureac

Jurnal paranormal (de călătorie)

*Textul de față poate crea o stare de disconfort.
Dăunează grav mentalităților !*

I. VARZĂ de BRUXELLES!

„Bugetul trebuie echilibrat. Tezaurul trebuie reaprovizionat. Datoria publică trebuie micșorată. Aroganța funcționarilor publici trebuie moderată și controlată. Ajutorul dat altor țări trebuie eliminat pentru ca Roma să nu dea faliment. Oamenii trebuie să învețe din nou să muncească în loc să trăiască pe spinarea statului.” (Cicero, analist politic – anul 55 Înainte de Hristos, în timpul primei Uniuni Europene))

Avionul cade lin, de pe culoarul stabilit la 11.000 de metri deasupra bătrânului continent, drept în capitala noii Uniuni Europene. O explozie de zgârie-nori, unde arhitecții s-au jucat cum au vrut. De ce noua Uniune Europeană? Cu toții știm, sau ar trebui să știm, că a mai fost derulat un asemenea proiect. Acum vreo două mii de ani. E drept, cu o altă capitală. Ne imaginăm măreția ei, pășind pe Via Sacra, înconjurată de celebre-i șapte coline, doldora de ruine dementiale. Închizi ochii și auzi zgomotele metropolei de acum 2000 de ani. Buricul lumii. Cum s-a terminat acel proiect? Cu monedă unică europeană, cu administrație supercentralizată, cu pax romana etc.? Corupția a pus totul la pământ. Învață cineva !?!

Noua uniune pare hotărâtă să nu repete greșelile. Semne. Promovarea elitelor tehnocrate din toate țările componente și păstrarea identității culturale a aderentelor. Probleme sunt doar cu europarlamentarii. Și aici suntem coada cozilor. Trebuie și cineva să fie de răsul-plânsul uniunii? Ce să-i faci? Realitatea e dură. Nu avem succesiuni și pace ! Numai eșec. Din păcate „*Legile țării nu interzic nimănui să fie imbecil!*” (*Gr. Moisil*).

Absolut întâmplător m-am întâlnit cu un scârța-scârța pe tastaturile unui super laptop al Parlamentului European. Abia la sfârșit am făcut cunoștință. După ce conversația se încheiase. – Sergiu, din România! – Jaan, din partea locului! Am rămas amici, totuși !

Subiectul: criza. Mă plângeam, ca tot românul, cum ne tot afectează criza mondială. Tăieri de salarii, sporuri, stimulente, pensii jumultite, posturi bugetare locale, mai puțin naționale, desființate (deși eram sub media euro), proiecte

amânate cu anii, falimente ...

– Ce tot vorbești ? Voi, românii și încă două-trei țări, sunteți marii privilegiați ai Europei. Nici briza crizei nu ar trebui să o resimțiți. Aveți la dispoziție peste 30.000.000.000 (mi-li-ar-de) de euro și vă plângeți ? Cine e de vină că aveți conducători și tehnocrați neprofesioniști ? Noi sau voi ? Privește Polonia și spune-mi unde-i criza!? Bulgarii!? Mai aveți și tupeul să nu recunoașteți că aveți grave probleme la nivel managementului local și, mai ales, național. Umblați cu cârnați și căldări pe la alegeri! Ați făcut totul varză! Auzi! De voi depinde, totul. Să vă fie clar! UE nu are cum să se bage. Dă doar semnale (adică bate șaua – nota mea). Nu te supăra, asta e realitatea voastră! Ai înțeles? Du-te și spune-le, tuturor!

Omul le știa bine. Cel puțin teoretic. Știa bietul cum e cu șpaga, comisionul, vânzarea intereselor naționale pe 30 de arginți și, mai ales, cum e cu endemica iresponsabilitate? Continuarea, și după 1989, a decăderii morale a națiunii, ce-și pierde pe zi ce trece atributele de popor, devenind o populație. Limba se degradează pe zi ce trece, bunele tradiții sunt înlocuite cu importuri de prost gust, se promovează intens nonvaloarea ...

A fost o discuție de maximum zece minute. Omul avea treabă, nu să stea la palavre pe culoare. Eu căscam gura. La ziduri, candelabre, lifturi, uși, tablouri, butoane, lumini...

Ce misiune ingrată ! Să le spun tuturor! EU. Cine mă crede, conțopisul?!? Șmenarul Băsescu, iresponsabilul Boc, blonda Udrea sau ciorditoarea Roberta ? Sau dantonianul Cristian-Tudor Popescu & Co ? Și cum ? Când mass media, în loc să dezbată, zi de zi, subiecte capitale pentru viitorul națiunii, aloacă uriașe spații becalienilor și udrenienilor?! Ce să caute oamenii normali, responsabili la Tv, își spun în barbă realizatorii. Ăștia nu fac rating. Pe când agratisme, exhibiționisme de lui X sau Z (președinte, senator, deputat, ministru, primar - rebuturi umane de cea mai joasă speță) sunt atât de gustate de privitorii ușor abulici?! Dezinformați. Când orice inițiativă serioasă e trimisă, cu viteză cosmică, în derizoriu? Când, pe-a măti și n-ai făcut și tu la fel sunt la ordinea zilei! Ei, m-am răcorit!

Bruxelles, cel mai românesc oraș posibil. Poate singurul oraș, din toate capitalele U.E. cu multe obiceiuri dâmbovițene. Claxoane, sirene, poliție, pompieri, salvări. Nonstop. O circulație fără reguli sau, aparent, fără nicio regulă. Europeni sau nu cască gura, ochii peste tot. Cu amestecul de rase m-am obișnuit. Am întâlnit, însă, aici și acel amestec de stiluri arhitectonice, vechi cu nou, ca la București. Cu aceleași nemulțumiri exprimate uneori prin mass media. O mare aglomerație umană, în timpul zilei, ca la București,

de parcă nimeni nu muncește ! E drept, sunt mulți veniți cu treburi în capitala noului imperiu. Și mulți turiști. Localnicii, chinezi, turci..., lucrează intens în sfera serviciilor, cu un profit multumitor. Salariul minim - 1210 de euro! Nu vă spun cât câștigă un bibliotecar public. L-ați împușca pe civilizator, mâncător de bani comunitari! Dacă te iei după insinuările analfabeților conducători și alegători dezinformați. E simplu cu informația în spațiu european ! Calci pragul bibliotecii de utilitate publică și rezolvi orice dilemă info.

Orașul e întins pe orizontală, cu excepția amintită. Și alte două-trei. Seara pe la opt, ca la București. Îți cam țiuie urechile. De liniște. Doar prin centrul istoric, ceva larmă.

Poți rata marele simbol, Manneken Pis (Le Petit Julien) al urbei, cu o mare ușurință ! Atâtea oferte în jur, încât treci și, apoi, te întrebi: Unde-i? Apoi, când îl vezi iar te întrebi, cu voce tare: Țsta-i? Noi, care avem Casa Poporului, ce să vezi la 61 de centimetri înălțime și câteva zeci de kg de bronz!?! Veți spune că nu apreciez capodopera(!?!). Un mic obez, ușor impertinent ! Mai era și în costum de cosmonaut! Mult zgomot, dar ...

Piața Mare, ei ce Grote Markt au bruxelezii, e full de dimineață până seara târziu!

Primăria? Ei, da, asta capodoperă! Străzile învecinate reflectă încă originile zonei, numite după vânzătorii de unt, brânză, hering, cărbune, flori... Ce construcții au lăsat breslele orașului lor!!! Azi, zona e site al patrimoniului mondial, întreținută și exploatată profesionist din punct de vedere comercialo-turistic.

Și din nou îmi zboară gândul la încetineala cu care se lucrează, de decenii, la refacerea centrului istoric bucureștean, la spăgarii consilieri, la finisajele de doi lei făcute de specialiști pe bani grei, grei, grei!

Culmea, sunt unii foarte îngrijorați de rămășițele unor ruine de o sută-două de ani ! Să fim serioși! Pe la 1200, belgienii se dădeau de ceasul moșii să-și facă catedrale și universități. Iar universitățile aveau o infrastructură beton, școli de toate gradele.

Dar, ce să-i faci ? Sunt dependent de România! Mă gândesc intens și mă implic, ades, în prezentarea valorilor trecutului românesc. În 1879, a opta țară! Acum...

II. Antwerpen - Anvers - Antwerp

Pe vremea când nepotul Andrei era analfabet, se instala, fix la ora 8 a.m., în fața televizorului cerând, dacă nu cumva canalul era deja deschis, să vadă Thomas. Un serial cu fel de fel de locomotive vorbitoare, trenuri și trenulețe viu colorate într-o continuă mișcare. Mi-a fost dat să trăiesc pe viu ficțiunea tv, în drumurile prin Benelux. Un sistem feroviar atât de bine pus la punct, încât aveai senzația de robot coloidal într-o lume a fierului transformat, din tot soiul

de șuruburi, șine, pompe, uși, ferestre, în final, în capsule cosmice ce zburau lin deasupra unor câmpuri sub care se ghicea pânza freatică la doar câțiva centimetri în subteran Auzisem câte ceva despre munca titanică a aborigenilor pentru menținerea și chiar sporirea suprafeței țărișoarei lor. Defilau lanuri întregi de lalele, într-o gamă de culori demnă de o simfonie bethoveniană. Parcă eram într-o farmacie uriașă. Case și căsuțe prin tot felul de păduri, pădurici, zăvoaie, crânguri, luminișuri, poieni prin care șerpi de asfalt arătau că sunt racordate la civilizația standard a Uniunii Europene. Spațiu Schengen.

Moțâind, ne sculasem dis-de-dimineață, mă trezesc brusc cu un culoar obturat de vehiculul din avion, din care stewardesele serveau, pe principiul cererii și ofertei, ceea ce solicitau pasagerii. Nu, nu eram în avion, ci în trenul ce zbura către Anvers. Ei, am exagerat puțin ! Nu zbura. Trenul care zbura a fost cel spre Amsterdam. Sau spre Roma, Madrid, Malaga... Toate la timpul lor!

Anvers - pentru noi esticii francofoni ! Antwerpen (mă mai uit odată pe bilet) pentru locuitorii Flandrei este al doilea oraș al Belgiei. O gară, ca-n Harry Potter, stil neo-baroc, pe 4 (patru) niveluri, pe dreapta și pe stânga, cu trenuri ce treceau într-un flux amețitor cu precizie japoneză. Puș-puș! se închideau capsulele și într-un minut nu le mai vedeai. Care batistă, ce făcut cu mâna!

Intrarea în oraș e directă. În tren, stabilisem să o luăm spre Piața Mare (au o piață măricică spre mare), pe marele bulevard din stânga și să ne întoarcem pe marele bulevard din dreapta. Urmărind turla unei catedralei am luat-o prin dreapta ! Și bine am făcut ! Nu ca acum 20 de ani ! Pe cel din stânga erau marile magazine. Nu cred că mai ajungeam curând în centrul istoric. Au niște hectare de magazine. Brand de brand ! Prețuri de prețuri! Academia Regală de Arte, din Anvers este și ea în topul centrelor modei europene.

În timpuri demult apuse, aici a fost deschisă prima bursă de mărfuri a Europei. Noi alergam, se pare, după turci pe la Valea Albă. Sau ei după noi. Funcție de istoria cărui mare istoric român o citești ! Pe la alții, nu prea figurăm.

Lume multă peste tot. Nu ca la Berlin. Și mulți chinezei sau alți ochi oblici! La greu. Vin cu tot felul de mărfuri. Cu prețuri mari ca și ei. Mici-mici-mici! Fără concurență! Diferă doar dacă au magazinul în centru sau mai la dos. Știu! O să întrebați dacă nu l-am zărit pe... Nu, am văzut doar un marinăr adevărat, erou național, încremenit pe un soclu de ceva ani.

În 20 de minute de la părăsirea gării-catedrală, deja înconjurm un edificiu religios, amestecați într-un grup masiv de asiatici. Parcă eram măgarul între oile lui nea Ilie de pe Șteflești, undeva prin Munții Făgărașului, când petreceam neuitata săptămână de miere. Acum un mileniu. Ce iute trece vremea!? Atenți, la tot și la toate, gălbiorii fotografiau și notau în tot felul de carnete, carnețele ceea ce livra, oral, ghidul cu o viteză de Formula 1. Nu l-au avut ei pe Jacky Ickx !?!

Pe când autohtonii ridicau impunătoarea catedrală, parte a lanțului protector energetic belgian, mai erau șase ani până când Molda va sări apa ca să

rămână nemuritoare prin sacrificiul ei?! Cam tot pe atunci au fost aduși secuiei mercenari să păzească marca la vest. Remember !

„Pe aici a creat Rubens, clopotul mare are N-șpe kilograme, orga X-șpe tuburi, super vitralii, tapiserii imense, stil neogotic ..., stil ...” cuvintele ghidului îmi zboară pe lângă urechi. Silvius Brabone salută, în Grand Place, de pe umerii unor biete femei (tot Eva săraca!) știind că primarul, din clădirea renașcentistă, e cu ochii pe el. O luăm tip-til pe straduța zarafilor evrei ortodocși, fără a da proba maradonei, și ajungem la marea catedrală Notre

Dame. Totul e gotic, cel mult neogotic... perfect conservat și funcțional. În preajmă veghează Rubens.

Ajungem pe malul drept al râului Scheldt ! Ni se vorbește de secolul al XI-lea, în Muzeul Național al Marinei! Castelul Het Steen (Piatra). Terasa, tunelul, zidul totul respiră secole de civilizație. În alt muzeu, Plantin-Moretus, se păstrează un exemplar al celebrei bibliei tipărite de Guttenberg. Din cele treisprezece care s-au mai păstrat. Puteți verifica la tel. 03 / 233.02.94. Și când te gândești că un chinez tipărise mii de cărți cu secole bune înainte. Era suficient să... la bibliotecă!

Dăm peste marile depozite din Congo. Belgian (1908-1960). Cu uraniu livrat pentru bombe de la Hiroșima și Nagasaki. Apoi Lumumba, amicul său Mobutu, Katanga, Zair... Astăzi, RDC dă piețelor lumii cupru, cobalt și diamante și ceva specific național. Și subiecte pentru filme americane. Serie B.

Anvers, capitala mondială a diamantelor, piață dominată de negustorii indieni. Spun unii. O mie opt sute de companii se află în dreapta Gării Centrale. Sunt trei burse de profil într-un orașel cu puțin peste 400.000 de locuitori. Dominate de evrei !

Breugel și, și, Van Dyck, Jordaens, Teniers, Muhka, din nou Rubens (avea și o proprietate pe aici, bine conservată), Horta, Ensor, Hankar, Wolfers, Gallé ... Din nou, îmi dau seama cât sunt de bun! Opt din... 13! Hai, 9. Doar sunt bibliotecar public! Mulțumescu-Ți, Doamne! Adorabilă meserie. Ce ar fi făcut omenirea fără stocatorii și diseminatorii de informații? Omenirea aprindea și acum focul cu cremenea! Și așa s-au pierdut enorm de multe date din vina administrațiilor timpului. De la Ninive, Uruk, Alexandria, până la biblioteca noastră națională !

Portul e demential! Nu l-am văzut. Deja, se făcuse târziu! Îl vizionasem, secvențial, într-un film *Dacă e marți, e Belgia!* Portul, al doilea după cel din Rotterdam, a fost văzut de bunicul meu pe îndelete. Acum vreo sută de ani! Precis a băut whisky conform rețetei piratului nostru contemporan. Doar acolo a făcut școala vieții! Cu patru cuburi. Cât să plutească!

Trecem cu încetinitorul pe De Meir. Azarro, Apple, H&M, Swarovski,

Vienty, Barrat, Lacoste, Hilfiger, Sony, Nike... Simt că mă sufoc. Ardeleanca e euforică.

– Odihnește-te, puțin, pe banca asta!... Uite, ce ieftin am luat astea pentru Andrei!... Am găsit și pentru Ioana!... Ce zici sunt bune pentru Ștefania și Ilinca?

Aprob mecanic. Sacoșele prind contur renașcentist. Noroc că sunt lucruri ușoare. Cum or fi răpit ăia Sabinele pentru repopularea Romei?!? Femei de femei! Una și una! Nu ca sfrijitele de pe Fashion Tv., scăpate parcă de la Auschwitz! Uite ce-mi trece prin neuron pe o bancă de pe celebra arteră?

La Louvru nu mi-am pus problema. Poate pentru că varianta propusă de David, la 1799, e chiar sexy, la Rubens...!

1618. Curat „dinamism, cu maximă degajare de energii”, ne dăscălește cioclul plastician dintr-un ghid local. Noroc că aveau kidnap-iștii cai de cai! Am văzut ce neveste avea Rubens. Nu-l bănuiam, o clipă, să viseze la asemenea forme... rubensiene. Somnul rațiunii... Probabil o fi avut prin grădină iepuri!? Deși Uriiașul Belgian a apărut pe la 1825!

Termină GSM, iar ai luat-o razna? Vezi, totuși, Dürer ! Albert.

Oare prindem trenul? Abia aștept să vină tirul fast food prin dreptul meu. Doar o bere Dubbel poate să-mi pună ordine în gândurile răvășite de antwerpenieni și oaspeții lor, printre care ne-am numărat într-o zi superbă, undeva pe 50° 50' 48"N și 4°21' 19" E.

III. Amsterdam - o altă Veneție

Acoperim cu Thalys cei 173 de km în mai puțin de două ore. Uite, staționul echipei Feynoord ! Ce le-a făcut bătrâna doamnă, UTA, acum...! O tempora!

Trecem prin Rotterdam (pe urmele bunicului), primul port al Belgiei - cu un nou centru economico-financiar, plin de zeci de macarale (criză ?!?). Sărim granița și trecem prin Haga cea liniștită, sediul guvernului olandez, locul de unde ni se tot anunță, pe bandă procesele pierdute de România, procese judecate, mai întâi, de justiția (!?) noastră, și abia așa câștigate de românii nedreptățiți. Dar câți își pot permite Curtea de la Haga ?!

Aterizăm în capitala constituțională a Țărilor de Jos, Amsterdam, printre zeci de mii de biciclete, unde Madame Tussaud ne invită insistent să intrăm. Pas ! O știu ab ovo. Marylebone Road, London NW1 5LR, Marea Britanie. În rest, Mokum este o urbe de tip julesvernian. Pe canale, mii de ambarcațiuni într-o continuă mișcare. Magazine mici-mici. Și multe-multe.

Rembrandt, un tip care își cunoștea din plin valoarea, ca și Eminescu, domină piața, unde ne tragem o clipă răsuflarea, după ce am trecut prin, ați ghicit, Piața Mare (Piața Dam). Magnoliile ne liniștesc neuronul cu flacăra violet ! De care, se pare, nu-i străin nici Spinoza venit din Lusitania după ce intrase-n conflict cu ai lui. Acum, maiestuos, meditează la problemele sale existențiale și numai șlefuiște lentilele pentru asigurarea traiului cotidian. Să ne

întoarcem la artă plastică. Muzeul Van Gogh conține, pare de la sine înțeles și totuși nu întotdeauna e așa, cele mai multe tablouri ale solarului pictor, organizate pe 5 mari secțiuni, după locurile unde a creat: Paris, Arles, Saint-Remy, Auvers-sur-Oise și ... Olanda.

Pe stradă întâlnim furgonul celebrei mărci de bere Heineken. Fabrica nu mai e funcțională, ci doar un muzeu în care comercialul + turismul se îmbină armonios și profesionist. În prețul vizitei trei halbe. Cine poate. Mulți, NU! Poți comanda și o sticlă cu bere personalizată. Eticheta.

Piața Dam este punctul zero al fostului sat de pescari pe la 1270, când au făcut un baraj pentru a opri râul Amstel (alt brand). Palatul regal, inițial primărie și tribunal, e într-o permanentă restaurare. Atenție! În secolul al XVII-lea era cea mai mare clădire din Europa. De fapt, regina Beatrice mai are la dispoziție două palate, acesta fiind cu caracter festiv, diplomatic și turistic. În apropiere e celebrul cartier Red, cu fetițe, ierburi și cafenele. Biciclistele mi-au fost suficiente ! Am trăit live o scenă din Lege și ordine. Mergeam agale pe o stradă ce avea, în dreapta, unul dintre sutele de canale. Văd doi polițiști, o ea și un el. Pe biciclete. Zic în sinea mea. Scot aparatul să prind o imagine trăsnit. O altă pasiune, care a creat, deseori, mari furtuni în familie de-a lungul anilor: Du-te, mai spre stânga! Stai, nu văd (clădirea, pomul, gardul, statuia ...)! Nu aici, nu cade bine lumina ... ceea ce, recunosc, este neplăcut, de multe ori, în final abia dacă îi iese nasul pozatului. Aplic strategia. Îmi trimit ardeleanca în față, ca să nu fiu observat. Nu apuc să scot imaginea cum veneau ei călare. Totul se precipită. Brusc, aruncă bicicletele pe stradă, se reped spre un individ pe care-l pun cu fața la zid. Ea, mititică se opintea din greu, citându-i, cred, pe nerăsuflăte din lege. Apare, ca din senin, alt echipaj velo. Descalcă și iau poziția standard cu spatele la cei trei. Din privirile lor, înțeleg că trebuie să continuăm plimbarea de plăcere. Pe sub curea reușesc să trag, totuși, două cadre. Muream de curiozitate să văd ce-a ieșit! În premieră mondială, dau publicității o imagine. În cealaltă, am chiar fața teroristului, violatorului, pedofilului, narcomanului sau ce o fi fost el. Se vede bine și micuța parteneră a polițistului. Âștia nu umflă ca la noi, cu surle și TV-urile aferente. Acolo, când te-au umflat, la ei rămâi!

Piața Albert Cuyp se află pe strada cu același nume, ideală pentru cumpărături. Fără mașini, fără biciclete ! Brandurile sunt aceleași ca în toate marile capitale europene, dar în magazine mici-mici, așa cum am constatat de la bun început. Canalele nu permit. Sunt și mall-uri, dar n-au farmecul uliței străbătute pe îndelete. Iată un businessman din Moldova, cu artizanat și alte alea.

- Merge ?
- Merge, Doamne ajută !...

Luăm magneții și vederile de rigoare. Musai, să mai cumpăr un frigider! Ni se spune că Parcul Vondel este vizitat anual de peste zece milioane de oameni. Nu ne numărăm printre ei. Ocolim Muzeul Torturilor. 5 euro adulții și 2,50 euro copiii! Informațiile sunt expuse pe toți pereții în olandeză și limbile de circulație, mai puțin limba rusă! Program de la 10 a.m. la 23 p.m.! Normal, muzeele se închid și aici la ora 18, dar ce nu fac bieții pentru o tortură mică, mică! Ceea ce văzusem la Londra, rămâne arhisuficient cu privire la capacitatea spiței umane în mângâiatul semenilor. La noi se practică metode mult mai sofisticate și eficiente pentru ciocu mic: cea cu -25% (= -36,5%) fiind verificată pe propria-mi piele. Să nu audă, cumva, europenii și să se molipsească?! Așa că alegem marea Piața de flori de peste canal. Lalele au ajuns aici de la Viena pe la 1594. Și așa a început nebunia cu simfonia culorilor, a afacerilor ce aduc profituri uriașe. Consoarta a plecat de la un plic cu cinci bulbi (2,5 euro) ca, în final, să ia și unul cu o sută (5 euro). Plus alte semințe. Închei cu Muzeul

Tehnic Nemo, o uriașă clădire tip navă pe cinci niveluri. Totul e pur tehnic. Afli ce se întâmplă când te săruți, ce-i cu OZN-urile... O zi la Nemo și poi mori. Mai bine lipsă. Când știi prea multe, iar nu-i bine. Mai ales chestia cu chimia sărutului! O altă super zi încheiată cu sprintul spre Thalys, care ne duce la casa temporară Queen Anne din fața Teatrului Național din Bruxelles.

IV. Holá, Barcelonaaa!

Știi! Sunt dator vândut. Nu am terminat Varză de Bruxelles. Nu am scris nimic despre Praga de aur văzută într-un august de foc. Asta e! Viața curge atât de neprevăzut încât, uneori, ne copleșește.

O să fiu iertat, ca și în alte dăți, și voi povesti, mai întâi, despre Barcelona. O destinație implantată în subconștient prin hit-ul Olimpiadei din 1992 interpretat de Freddie Mercury și Montserrat Caballé.

După studierea intensivă a subsolului Barcelonei, de credeam că am depășit Crevedia, facem cazarea. Dușul, cămașa cea subțire, deși e început de noiembrie și cu cele două însoțitoare vigilente părăsesc hotelul în căutarea aventurii! Prin stânga. Cam întuneric. Cam pustiu. Plaça Catalunya? atrage un Ohooo!!! și suntem sfătuțiți să ne mulțumim cu La Rambla care e la doi pași. Facem trei și pășim pe calea cu bandă pietonală largă pe mijloc, unde sunt așezate mese de restaurant, tot soiul de cașcaravete (nu căutați în dicționar, nu găsiți) cu diverse și tentante suveniruri. Mașinile se strecoară tiptil-tiptil pe două benzi înguste-înguste pe laterale. Apoi, vin trotuarele și în sfârșit clădirile stil

...., stil ..., Toate, la parter, cu o multitudine de restaurante, buticuri etc.

Suntem fericiți! Lumea e a noastră. Tapas și paella sunt în n-șpe variante. Dar, nu îndrăznim! E oră târzie, așa că tragem aerul serii în piepturile noastre de români și pășim săltăreț prin zona ușor ușor golașă. Străbatem calea pe o porțiune de vreo doi-trei kilometri și ne întoarcem la grupul statuar de unde începusem plimbarea. Ajungem în zece minute la baza noastră temporară. Prin dreapta. Nu înainte de a intra pe la Den Xu prezent și aici. Peste tot. O sticlă cu vin negru, fructe, ceva sucuri + nelipsita baghetă crocantă. Otravă, nu alta! Ce mai conta ! Eram la Barcelona. Îi luasem pulsul. Trăia.

Nimeni nu vrea să se culce. Plasma ne furniza ultimele știri. La externe: Grecia și prietenii, Angela cu Sarkozy. Cu asta basta! Așa a fost timp de patru zile. Ba mint. Într-o zi l-au dat și pe Obama! În rest de-ale lor, mai degrabă de-ale catalunezilor. Tot timpul cu tobele în priză! Ușor plini de ei, mai naționaliști decât se pretind unii pe la noi. Fie dintr-o etnie, fie din alta. Și asta nu se vede doar la televizor, ci permanent la orice colț de stradă, pe orice clădire mai ră-sărită. Și au vreo câteva mii. La tot pasul se simte o altă Spanie.

Noapte bună !

*

Dimineța, arăm subsolul prin tunelurile celor șapte linii de metrou (doar cinci, acum doi-trei ani) și ajungem în Piața Spaniei. La poalele mediatizatului Montjuic. Două turnuri, două! Cărămidă la roșu. Arena, cărămidă la roșu, unde până de curând răsunau răgetele taurului rănit, ucis artistic în uralele doritorilor de spectacole sângeroase, a devenit super mall !

O luăm spre palatul ce domină orizontul spre răsărit, pe culmea dealului. Ținta zilei. Drumul pe Avinguda de la Reina Maria Cristina e scurtat de scări rulante. Dusul pe dreapta. Întoarcerea pe stânga. Trecem pe lângă sau prin vestita La Font Magica cu muzici și lumini, acum tăcută ca o lebdă. Ziua nu are un farmec deosebit. Cochetele puncte de strajă sunt goale, străjerii de altădată fiind înlocuiți de camere de supraveghere care muncesc fără odihnă.

Palatul, de o vârstă apropiată cu cel din Iași, tot crește în lumina soarelui cald de toamnă. La intrare, paranormalul. Holă! Aaa, sunteți cu nepoata ?! Totul e free pentru dumneavoastră. Museu Nacional d'Art de Catalunya, o veritabilă baie de cultură: romană, gotică, renascentistă, barocă, modernă sau contemporană. Cu multă, multă artă catalană. Bonus, o expoziție de profil mexicană + Cabinetul numismatic. Mai subțire cu valorile europene. Noroc cu Thyssen-Bornemisza și a lor colecție prezentă și aici, nu numai la Madrid: pe ici-colo un Rubens, Titien, Cranach, Velásquez, El Greco, Tintoret ... Despre Picasso și Miró numai de bine. Dar ce mă pricep eu la artă !? Mai ales catalană! Muzeul arată super, bine spațiat, cu tehnologii și politețe în exces ...

Îeșim pe terasa care oferă o panoramă semicirculară a Barcelonei ce ocupă dealuri și văi până la malul Mediteranei. Zeci de blocuri, mai vechi și mai noi, ocupă periferiile din care Renfe cu garnituri moderne transportă zilnic miile de angrenați în sfera serviciilor turistice, comerciale și administrative ale

metropolei. Transportul merge ceas, metroul la fiecare 4 (patru) minute, contracronometru. Așa că toate lumea e pe baricade la ora fixată. Traficul auto civil e liniștit, fără stridențele dâmbovițene. Am remarcat marcarea igienică a trecerilor de pietoni, unde municipalitatea face o economie de 80 (optzeci)% la vopsea, prin eliminarea benzilor albe (zebra) în locul lor rămânând, doar la capete, stânga-dreapta, niște patrate albe. Atât de simplu, economic și eficient!

O bere rece mă repune pe picioare și nici nu știu când ajungem în Plaça Catalunya. Privirile mai mult pe sus. Dreapta-stânga-dreapta. Am ajuns. Se face cam mult caz, față de cum arată. Ceva vegetație, ceva porumbei, două fântâni marginale și alte detalii fără a impresiona retina în mod deosebit. Subiectivitate dată, fără îndoială și de faptul că văzusem, mai întâi, vasta Plaça de Espanya.

O luăm pe celebra La Rambla. Mergem cu trei-patru mii de metri la oră! Aglomerație, ca la piața țărănească din zonă, de parcă eram în bazarul din Istanbul. Plaça Reial ne întâmpină cu cele trei grații protejate de apa de ploaie, dar nu și de cea a fântânii unde sunt amplasate. Filateliștii și numismații trăiesc aici la cote fierbinți. Trecem pe lângă Muzeu de Cera (Vax Museum – nu o spun eu, ci ei) și ajungem în Portal de la Pau cu Columna lui Columb (Monument a Colom), ridicată, pe locul revenirii din expediția plină de peripeții (vezi piedestalul columnei), exact la 396 de ani de la consumarea evenimentului. De la cei 59 de metri, catalanul (!) Cristofor (cca 8 metri înălțime) privește spre Genova sa natală.

Pășim în portul Vell, azi un port modern destinat yacht-urilor de toate tipurile. Nu l-am văzut pe cel al performerului chelner sub acoperire de la Continental. Pescărușii ne livrează permanent informații, dar nu am cifrul la mine. Maremagnum oferă nepoatei ghiozdanul pentru noul an școlar, în ton cu bulele atrăgătorului Barcelona Aquarium (El corazón del Mediterráneo) din apropiere. Suntem informați că în bazinele cu peste 6.000.000.000 de litri de apă somnolează, pe lângă cele 11.000 de animale marine, și 11 rechini. Nu s-a dat publicității naționalitatea! Doar pentru specia pirania s-a precizat că provine din apele marelui Amazon.

Frumoase clădiri flanchează piața, cea vama (1902), adăpostind azi un muzeu maritim. Reluăm traseul pe La Rambla. Statuile vii fac deliciul copiilor, dar și al celor mari. Restaurante, cu o rotație permanentă a personalului, invită trecătorii să guste din produsele fără egal. Chinezul e plin de miere, arabul e serios, africanul face tot felul de mișcări ondulatorii... Sunt trimiși la agățat în funcție de naționalitatea grupului de turiști care se apropie. Ce înseamnă studiarea pieței!? E imposibil să rezisti! Nu știam că pilaful lung făcut de bunica prin anii '50 e similar cu paella cea de toate zilele a barcelonezului !

Bun, bun mai ales după aproape o zi de turism pietonal !

Ne facem planul. Mâncăm și apoi la stânga, spre casă, care e la doi pași! Ce urmează pare de domeniul paranormalului.

Vedem o statuie vie, care, spre deosebire de celelalte, nu mișcă. Suntem intrigati. Alegem o masă situată vis-à-vis. În timp ce mâncăm, tot tragem cu coada ochiului la masca verde. Nimic ! Fac poze. Eram hotărât să-l gâdil când vom pleca. Nu exagerez. Au trecut peste 30 de minute și omul nostru nu a mișcat. Plătim. Ne ridicăm. Sună un telefon. Al cui ??? Brusc statuia se uită la ceas, coboară, face câteva mișcări de dezmoțire, pune totul în lada ce-i servea ca pedestal și dispăre. Celelalte statui mai făceau o mișcare, mai speriau copiii, făceau reverențe când bănuțul zornăia în cutie.

Vine și paranormalul. Hai la hotel! Unde-i grupul statuar? Aici, nu-i! Nici aici, nu-i! Consult planul și stupoare. E clar că nu trebuie să o luăm la stânga, ci la dreapta, deși toți suntem convinși că aseară am luat-o la dreapta. O luăm, totuși, cum arată planul. Și mergem, și mergem! Străbatem străduțe înguste, pline de magazine. Răsar zeci de clădiri vechi, pe care nu le văzusem cu o seară înainte. Ce-i drept era cam întuneric și nu luminate ca acum. Trec cele cinci minute, zboară jumătatea de oră și strada, corelată cu planul din mână, arată că mai e ceva cale până acasă! Oboseala își spune cuvântul, tensiunea crește și ne aruncăm spre prima stație de metrou. Însă și stațiile de metrou dispăruseră. Dăm ocol grădinii botanice / zoologice, ignorăm recomandatul tramvai albastru și când să ieșim din Barcelona, pe la turnurile gemene, apare tunelul salvator al metroului.

Acasă ne prăbușim pe paturi. Eram atât de intrigat, încât fac un duș și declar că nu mă culc până nu mă duc pe La Rambla. Familia nu mă lasă la greu. Ca un făcut oboseala dispăre și tot grupul de comando dă colțul în noapte. Ajungem în cinci minute! Grupul statuar la locul lui! Aceeași configurație a străzii. Măi să fie! Iau planul orașului. Nu figurează, aici, nici o La Rambla! Doar Poblenou. Ne uităm pe clădiri și misterul se risipește. Era La Rambla del Poblenou. Nici un ghid nu pomenește de existența mai multor asemenea căi, care seamănă mult între ele și te pot manipula. Mai ales noaptea!

Pentru câteva ore am crezut că sunt în plin Eliade. Pe strada Mântuleasa.

Trecem pe la Den Xu, care ne salută până la pământ. Deja eram prieteni. Uit că e târziu. Nu se făcea să nu luăm ceva. Ceva pește, ceva vin și bagheta !

*

Ieșim din gura de metrou și în vizor intră turnurile și turnulețele Sagradei Familia. M-am trezit în plin Disney Land. Nu atât de strălucitor. Nu vreau să fiu ironic, dar cred că Antoni Gaudi, care a preluat, în 1991, lucrările la cca 10 ani după începerea construcției, a avut mari probleme cu molarii sau a existat o dorință launtrică de a se face stomatolog. Peste tot mii de rădăcini de molari și premolari. Știu că voi fi aspru admonestat, dar asta a fost senzația, care nu m-a părăsit nici la ora când scriu despre capodopera sa. Mărturisesc, nu sunt fan Gaudi, nu pot da ochii peste cap la vederea realizărilor sale. Recunosc că lăcașul depășește închipuirea muritorului. Interiorul mi-a plăcut la superlativ.

pregătiri!?!)

Finalizarea construcției, undeva pe la jumătatea secolului actual. Oricum, 13.000 de credincioși pot participa live la marile evenimente religioase de aici.

Urmăm traseul clasic pentru a vedea câteva dintre celebrele case ridicate de maestrul Gaudi. Linii arhitecturale ce mă duc cu gândul la ceasurile lui Chirico. La Primărie furnicar ca la orice primărie.

După amiaza o dedicăm Arcului de Triumf și cartierul gotic cu ieșire pe ... La Rambla. Arcul, o construcție aparte, cărămidă la roșu, stă singur-singurel, ferit de forfota obișnuită prin alte părți, în fața intrării în Parc de la Ciutadella pe care îl tot ocolisem cu o seară înainte. Acum turul a fost completat. Urmează cartierul gotic pe care îl străbătusem tot cu o seară înainte, dar prin alte zone și cu o altă dispoziție. Acum, vedem în tihnă, piețe și străduțe, Basilica de Santa Maria del Pi cu uriașa rozetă-vitrăliu, Catedrala La Seu...

Încheiem ziua cu o promenadă la Oul Mileniului - Torre Agbar (Plăca Glories), zărit și la Londra. Scăldat în irizări de vis este amplasat într-o zonă în care se construiește zi și noapte. Sunt ridicate, deja, clădiri ce nu fac parte din ceea ce nu s-a construit până acum la Barcelona. Ceva similar cu noile edificii din Bruxelles (zona nord) sau La Defense (Paris) sau Londra sau...

Se construiește la Barcelona zi și noapte. Despre criză, doar pe la televizor. La greci. Despre crizele de moralitate și profesionalism politic, care zguduie biata Românie, nimic! Da, nimic!

Barcelona un oraș de provincie cu o istorie tumultuoasă, cu multiple reconstruiri, cu expoziții mondiale, cu război civil, cu o olimpiadă de vară, cu mari evenimente culturale (55 de muzee), multe biblioteci publice, cu o infrastructură de invidiat și o echipă de fotbal în jurul căreia parcă se învârtă întreaga suflare a provinciei.

Și pe la ei au ajuns vizigoții, dar i-au civilizat.

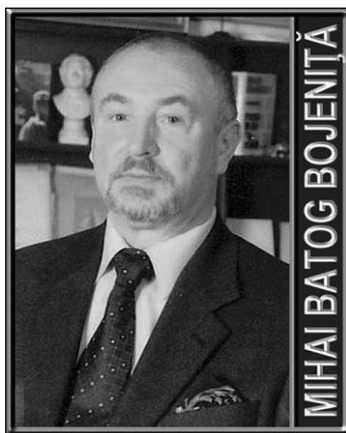
Prin diferite ghiduri se vorbește frecvent și de hoți. Or fi, nu i-am văzut. L-am auzit și văzut, în schimb, pe Jănel (un alt Jenel, mai blond) într-un tunel de metrou cântând cu foc Valurile Dunării.

Nu mă credeți !? Mergeți la Barcelona. Nu acum. E campanie electorală. Pi buni !

DE LAUDATIO

Domnul senator Veronel Kishcă-Calafat șede gânditor sub baldachinul din mijlocul domeniului și transpiră abundent. Aceasta deoarece gânditul nu este una din obișnuințele respectabilului domn și, cum bine știm, orice efort peste limitele normale ne sleiește pur și simplu. Ca să-și mai revină gâlgâie nervos din sticla de bere și-i face semn bodyguardului să-i mai împingă balansoarul. Își descheie și halatul de casă, din mătase, negru cu dragoni galbeni, luat de la chinezi. Sub halat se văd niște budigăi legați

cu bârneț. Sunt de pe vremea când domnul senator era doar un simplu și foarte inteligent, mecanic auto la I.A.S. dar sunt încă buni, deși cam îngălbeniți, însă nu se vede nimic dincolo de zidul de piatră care-i înconjoară domeniul. Și nici un curios nu are curajul să tragă cu ochiul fiindcă cei doi agenți de pază din exterior te stâlcesc imediat dacă încetinești măcar mersul când treci pe lângă zid. Este firesc! Într-un fel, domnul senator este un bun de patrimoniu național, fiind domnia sa în forul legislativ, ales permanent, indiferent de partidul care ajunge la putere.

Are și asta o explicație. În urmă cu douăzeci de ani, pe atunci, tânărul mecanic Veronel fura și el cât și ce putea de la garajul fermei de stat și, ca să nu fie înhățat de miliție, turna de rupea pământul. Părțile fiind astfel reciproc satisfăcute fiecare își vedea de treburile sale în liniște și bună înțelegere, așa cum este bine când nimeni nu se declară furat. Fiindcă totul se face pe spatele statului, iar statul suntem noi, cum am învățat la economie politică. Ori, eu de la mine pot să fur cât vreau! Cui, ce-i pasă! Nu?!

După evenimentele anului de grație al revoluției, lucrurile au intrat într-o fază absolut nouă, fascinantă chiar. Acum toți furau și nimeni nu mai spunea nimic. Când pârjolul a atins limitele și nu prea mai era nimic de luat, au apărut întrebările. Ce ne facem noi acum? Și, mai ales, ce facem cu ce am furat: țevi, blocuri de beton, cărămizi sau piesele avionului cu care se stropeau recoltele. Țăranii, înțelepți cum sunt ei de obicei, dădeau căciula pe spate și rămâneau cu ea așa. Iar ceilalți, adică majoritatea, erau optimiști și încrezători că vor reveni din nou comuniștii la putere și le vor da înapoi pământul strămoșesc, acela care acum era deja pârloagă, plus tractoare și tractoriști cu bască fiindcă cineva trebuia să și muncească.

În acest context, într-o bună zi, un om aproape necunoscut a intrat în cârciuma cu miros de sulf și l-a scos pe Veronel, înainte de a se matoli. L-a urcat, cam greu ce-i drept, motivând-ul cu niște șuturi la cotoaie foarte meseriașe, într-o mașină frumoasă și, după ce l-a mai potolit cu niște pumni în sto-

mac, i-a spus pe un ton aproape părintesc:

– Băi, idiotule! De mâine te lași să bătută și anunți că vrei să cumperi grajdurile și fostele ateliere ale SMT-ului. Concomitent o palmă năprasnică închise gura cam băloasă al lui Veronel care nu prea înțelegea nimic. Bani îți dăm noi! Adică, îți dăm pe dracu' să te ia! Nu te interesează cine plătește. E clară, bă! Că noi nu vrem să vedem cum se risipește averea poporului prin crâșmele voastre puturoase. Hai, flit și dacă dai greș, nu te mai apuca să-ți sapi o groapă lângă umblătoarea din fundul curții că nimeni n-o să-ți găsească bucățile. Le dăm la câini, că ei merită! Tai-o!

Ca să fie și mai convingător, omul îi mai dădu un cot în stomac. Bietul Veronel își înghiți urletul de durere și ieși fără să mai spună, ca de obicei: sărumâna! Se duse direct acasă mergând în figuri și ținându-se de garduri. Nimeni nu se mira. Era o stare firească numai că, acum, altele erau cauzele. Dar cine să se intereseze de cauze? Hai, să fim serioși!

Ajuns acasă omul se chirci în vârful patului cu dinții clănțănind de spaimă și cam vânăt la față ceea ce o băgă în boli pe Filica, nevastă-sa, o individă lipsită de orizont politic și viziune. Deci, date fiind limitele, Filica, văzând că nu poate scoate nimic de la el ca să-i spună mă-sii, se puse pe chirăit ritual cum că: „dar-ar buba-n curu' tău, că mă bolnăvesc dă nervi și nu te mai țau la ușă dă nenorocit care mi-ai mâncat tinerețâliiii”... În consecință, Veronel, ca să mai scape de frica din suflet, puse mâna pe un par, corectă te-meinic abaterile ideologice ale bunei sale soții și, abia apoi, se culcă. Nemâncat!

De a doua zi însă, lucrurile începură să se schimbe. Grajdurile, garajele și fostul conac unde era sediul CAP-ului trecură, nu se știe cum, în proprietatea lui, iar afacerile începură să prospere. Deveni în scurt timp angrosist de cereale și principal furnizor de hrană pentru populația din zonă. Așa se aflase la cărciumă! Bani curgeau, vechiul conac fu vândut mamei lui, o babă analfabetă și complet senilă, modernizat, înconjurat de un zid care putea concura, pe ici pe colo, cu renumitul zid chinezesc și trecut în declarația de avere ca fiind modestă casuță părintească, singura lui locuință. Așadar, fiind deputat, un ales al poporului deci, beneficia de o locuință de serviciu, de fapt o casă cu pretenții în capitală, plus un birou teritorial cu personal adecvat (niște veri și cumnate). Totul evident de la buget, că de unde avere la un om a cărui singură religie era grija față de popor.

Absolvise și facultatea de inginerie genetică fiind angajat, după absolvire, ca profesor la catedra de genetică moleculară auto unde preda cursul: **Genetica moleculară a tractorului UTOS-650**, mândria industriei autohtone. Desigur, la momentul oportun, îi dăduse papucii și proastei aleia de Filica, fiind ea irecuperabilă politic și luase o față cu o perspectivă mult mai largă, provenită din show-bizul local. Acum, în scurt timp, avea de gând să scrie și o carte pe tema geneticii auto, o știință, hai, să recunoaștem, aflată încă la începuturi.

– Vericăăă, băi, Verică, io-ti-te, bă, te dădură ăștia la televizor cum faci tu bine la tot poporu'! Vocea catifelată a soției, Victoria Estropiata născută Fâl-

fanu îi întrerupse gândurile. Ea veni lângă el, pe balansoar, cu un televizor portabil deschis la o emisiune plătită, în care domnul senator făcea promisiuni unor țărani, referitoare la reluarea irigațiilor. Se așeză dulce lăsând halatul puțin desfăcut. Purta și ea, asemenea lui, un halat de mătase roșu cu dragoni galbeni și papuci cu vârful întors, din bazar, de la turci. Și chiloței tanga.

Domnul senator privi încântat la ecran, constată că arăta bine iar poporul, normal, îl iubește. După emisiune, doamna îl sărută drăgăstos pe lângă urechi, se ridică și privi într-un anumit fel spre bodyguard. Acestuia vigilența din priviri îi căzu mult mai jos. Doamna plecă unduindu-se grațios și abia după o vreme severul cerber își reveni. Știa că va fi pedepsit exemplar, la noapte, de exigenta doamnă senator, pentru această impardonabilă abatere de la misiune.

Între timp, un nou val de transpirație dădu de veste că procesul gândirii domnului senator se reluase! Șocant! Într-un interval de numai o oră domnul senator avea deja al doilea puseu de gândire. Și nu era bolnav!

Oare ce-l preocupa în asemenea măsură pe distinsul politician!? Spre nedumerirea eternă a tuturor cercetătorilor de-a lungul istoriei, domnului îi venise o idee! Zguduitor! Puse mâna pe telefonul mobil cu cartelă unică și formă un număr. Era al unui coleg de partid, senator și el, șeful comisiei de apărare din acest înalt for legislativ. Nedumerit de apelul primit fără indicarea apelantului, senatorul Bonifaciu Merdeanu-Băicoi răspunse extrem de sictirit:

– Bă, care crucea mă-tii n-ai ce face și mă suni pă telefonul dă guvern!? Boule!

– Bonicăăă, stăi, băi, băiatule, nu te șucări, că-s io, domnu' senator Veronel, ș-am o vorbă cu tine! Io-te, despre ce-i vorba: Bă, io văz că toți golani dă-n parlament să făcură generali, adică luară bă, grade dă boieri! Pă, noi ce bă, suntem mai proști? Adică la cât am băgat la toate partidele nu merităm și noi un rahat dă grad dă general!? Te-ntreb așa ca prieten... Io zic să-mi faci tu o cântare în comisie și propunerea, că dup-aia, io te scot din necazu' ăla de te caută băeții dă la Parchet dă fo' trii luni. A? Ce zici, batem palma?

– Aaaa, păi, cum băi, nea Veronele, să poate, adică-i fac io pă ăia dă nici nu știe să scrie și pă matali cari ne ești tătic? Păi, să poate, bre? N-ai nici o grijă! Da' nu mă uita cu chestia aia, nu dă alta, da' mă-'nervez și-m' face rău la digestie. Te rog io frumos, daaa...

– Băiiii, Bonică, băi, păi, noi suntem oameni dă onoare nu ratați ca ăi-lalții! Hai, pa, că uite, mă cheamă nevastă-mea sărăcuța, că tre' să pună masa. Te pup!

Domnul senator închise telefonul scoase cartela și o îngropă la piciorul balansoarului. Rânji fericit. Știa exact cine îl dăduse în gât pe prostul de Bonică, un terchea-berchea nesimțit, care umbla de nebun după funcții și foloase. Va întrerupe, o vreme, sesizările apoi, după ce va lua gradul, mai vorbim...

Schimbă cartela cu o alta de unică folosință și-l sună pe procuror. Era un tip de treabă pe care-l avea la mână cu niște fotografii în care cerceta sânguincios niște tinere total dezinhitate. Răspunsul procurorului îl umplu de bu-

curie. Era, de altfel, previzibil! Și această nouă cartelă urmă destinul anterioarei.

– Victorișo, pune fă, du-n mujdei c-am o poftă-n mine dă te sparg! Se duse spre intrarea în castel urmat, după câteva secunde, de credinciosul său bodyguard. Acesta ridicase cartelele dosite, destul de naiv, de senator. Cine știe, poate pentru a să nu încâpea pe mâna dușmanilor... Că mișunau ăștia mai ceva decât carcalacii prin bucătărie și, la o adică, când le venea bine, te turnau, fie pentru trafic de influență, fie pentru obținerea de foloase necuvenite, sau pentru cine mai știe ce altă prostie. Sau poate... Dar, nu, nu, nu se punea problema, decât la o adică...

Drept urmare a acestor mici demersuri apărură o hotărâre de neurmărire penală în cazul domnului senator Merdeanu și o notă de informare în plenul ședinței comisiei de apărare din Senat unde se propunea, pe bază de dovezi clare, acordarea gradului de general, deocamdată cu o stea, domnului senator Kishcă.

Această adevărată Laudație fu citită cu voce vizibil emoționată de șeful comisiei:

„Încă de mic copil, fiind sărac și necăjit, primea zilnic bătaie de la tatăl său, de profesie debaraseur la cârciuma din sat, când o anunța pe mămica de venirea în vizită a soldaților de la calea ferată, iar aceasta, femeie cu frica lui Dumnezeu, îi omenea și-i îngrijea ca o soră devotată. Apoi, când a mai crescut, visul său cel mai arzător a fost să vadă o paradă militară, însă din cauza persecuțiilor și a suprimării din fașă a oricărei aspirații de către vechiul regim, acesta nu a putut fi împlinit decât mult mai târziu, mai bine spus acum, când este invitat la tribună.

Având platfus și un IQ mult peste medie nu a fost primit în armată, iar brevetul militar l-a luat abia după ce în țara noastră a triumfat democrația, adică am venit noi la putere. A participat la nenumărate sfînțiri de capele militare și a intrat în vorbă, simplu, ca de la om la om, cu soldații și gradații, la diferite întâlniri de protocol desfășurate de comandanții militari în scopul obținerii de fonduri pentru hrană și echipament. Rezultatele acestor acțiuni se pot, acum, constata foarte ușor, pe fondul reducerii efectivelor cu peste 90%.

Soția sa, un model de atașament și sacrificiu pentru valorile fundamentale ale familiei are o fabrică de confecții cu trei linii speciale de producție militară și contracte ferme cu instituția pentru derularea lor fără incidente. Așadar, vedem că întreaga familie este devotată trup și suflet apărării țării și asta nu de ieri de azi, ci dintotdeauna!

Nu trebuie să mai spunem că propunerea a fost aprobată cu lacrimi în ochi, în unanimitate! Doar cu un singur amendament! Nemaifiind posturi de general, nici măcar în rezervă, i s-a acordat gradul de amiral.

Peste o săptămână domnul senator, amiral și profesor universitar doctor, trecea în revistă escadra de vedete torpiloare a Marinei Militare. Constată imediat că mersul cu șalupa de protocol îi provoca o spaimă nebună, iar când, spre seară, a fost nevoit să participe la cina festivă organizată în cinstea sa, pe

un vapor aflat în rada portului, n-a mai rezistat. S-a închis în closet și a icnit scoțând din el inclusiv ce mâncase cu o lună înainte. Peste un timp marinarii, oameni cu mult simț al umorului, l-au recuperat și l-au transportat, mai mult mort decât viu, pe uscat.

Abia peste o lună a putut să-și prezinte raportul inspecției în plenul senatului, dar acum a dat dovada unor calități remarcabile arătând înaltul grad de pregătire al marinei militare, dotarea ei de excepție cu tehnică de luptă și resurse logistice hotărârea personalului, de la amiral (el) până la ultimul matroz, să lupte cu dăruire pentru apărarea patriei. La sfârșit a amintit, în treacăt desigur, de participarea directă la o aplicație pe mare când a condus, cu fermitatea sa obișnuită, operațiile de luptă ale escadrei de pe nava amiral (normal!) pe o mare de gradul cinci.

Oricum nimeni nu știa ce înseamnă asta. Că doar acesta este codul de comunicare specific amiralilor! Strict secret!

MAXIME ȘI MINIME

- * Singura modalitate de a scăpa de ispită este să-i cedezi.
- * Virginitatea se poate vindeca.
- * Dumnezeu a creat cerul și pământul. Restul a fost fabricat în China.
- * Alcoolul distruge celulele creierului, dar nu pe toate, numai pe cele care refuză să bea.
- * Un somn sănătos nu numai că prelungește viața, dar și reduce ziua de lucru!
- * Potrivit statisticilor, 90 de români din 100 sunt de acord cu politica guvernamentală, 10 - o dezaprobă. Pe restul de 20 milioane nimeni nu i-a întrebat nimeni, niciodată.
- * Știu că sunt prost, dar când mă uit în jur prind curaj!
- * Femeile sunt ca medaliile olimpice: trebuie să lupti pentru ele, apoi îți atârna de gât o viață întreagă.

RADIO EREVAN

- Care este diferența dintre un optimist și un pesimist?
- Diferența este ca optimistul învață limba engleza iar pesimistul chineza.
- Ce este haosul?
- Nu dăm răspunsuri la întrebări din agricultură.
- Cum reacționează guvernul într-o situație fără ieșire?
- Am mai spus că nu răspundem la întrebări din domeniul agriculturii...
- Cum poți trăi doar din salariu?
- Nu știm. Nici n-am încercat...
- De ce, în al Doilea Război Mondial tancurile franceze aveau oglinzi retrovizoare?
- Ca să vadă frontul.

Emil Niculescu

Un belfer vine la Mizil

Un minut

După Caragiale, Mizilul s-a căftănit, mult peste arhaicii boieri de Fefelei încinși cu funii de tei. Pantheonul urbei a devenit gara, cordonul ombilical cu Europa, din acea „zi solemnă” în care, prin herculeanele diligențe ale primarului Leonida Condeescu, trenul București- Berlin, via Breslau a oprit la peronul urbei, un minut. Un minut din acel ceas astral binecuvântat, mai apoi, de mai toată lumea condeierilor și, cum se zice, nu numai.

Tema, cu variațiunile sale ingenioase, plutea, de treizeci de ani, în aer, cum ne-o semnalează fastuosul memorialist și rigurosul inginer de mine Ion Ghica: a pledat pentru avantajul căilor ferate și Alecsandri, în „comedia cu cântece” „Drumul de fier”(1869 - 1870) (...): „Drumul de fier unește-n zbor,/ Orce popor cu alt popor,/ S-aprinde-amor duios, frățesc/ În orice suflet omenesc”.

Fără acest elan umanitar palpitant sunt greu de închipuit Internaționala a III-a, cu toți revoluționarii de profesie, inclusiv Lenin, ba chiar Uniunea Europeană, cu diplomații și delegații de la F.M.I.

Pionierul integrării europene a Mizilului, primarul de la 1900, a intrat, cum se și cuvenea, în galeria personalităților mapamondului; **George Ranetti** (1875-1928), fiu al urbei, a pus, încă din 1905, umărul la această dreaptă cinstire, în revista „Furnica”: *S-au întâmplat evenimente mari:/ Convenția-ntră sârbi și-ntră bulgari,/ Încurcătură gravă în Maroc!./ Împărăția rusă arde-n foc./ La Pind se-aprind al bombelor fitil/ Și s-a schimbat primarul la Mizil.*

Tot Ranetti va reveni asupra marcantului moment al istoriei feroviare, când trenul București-Berlin devine via Mizil, în piesa Romeo și Julieta la Mizil (1907): *Păi bine, icspresu dă Berlin/ Cin’ l-a oprit neicuță și la Mizil în gară,/ D’a statără cu gura căscată toți din țară?*

Ioana Pârvulescu, într-o scrisoare deschisă către „studenții de la Ministerul de editare”, sugera că textul ar avea șanse, în anumite condiții, să „reînvie”: Iată cum timpul transformă o dovadă de abilitate și talent (fiindcă piesele în versuri contopesc doi oameni: poetul și dramaturgul) într-un defect. Oricum, un autor bun de azi ar putea încerca o adaptare a micii farse a lui Ranetti și sunt sigură că i-ar ieși o bună piesă de teatru.

Este un punct de vedere. Pornind, tot de la Caragiale, **Serban Foartă** face, în volumul Caragialeta, la „Mica publicitate”, viceversa: *Duzini mânuși*

piei câine cumpăr / Uitat bagaj tren Bucurest-Berlin/ via Midil. Vând blană zibelin. / Schimb paloș vechi arme albe nouă. // (...) Găsit peron Midil valiză - / mâner. Serviciu porțelan vând ceai / alb dungă conabie. Azi 8 V (mai, n.m.) / primar Midil banchet festiv Gambrinus.5

În 1912, anul momentelor și schițelor, halta de la Mizil a expresului București - Berlin devenise istorie și obișnuință. Episcopul catolic **Raymund Netzhammer**, notează, sâmbătă 17 august, despre călătoria în care îi este ghid vicarul Fetz, de la Zürich, adică altui neamț: *Dacă ultima dată rămăsesem cu el în fertila regiune de câmpie, astăzi l-am dus pe un munte din zona subcarpatică, de sud, fără nici o îndoială unul din cei mai generoși, pe vârful Istrița. „Berlinezul” „ne-a dus până în orașelul Mizil. Aici purtăm tratative cu doi vizitii. De pe Istrița au o perspectivă generoasă: dacă privești mai atent, deslușești turnurile mănăstirii de călugări Ciobanu (Ciolanu, n.m.) Mă bucur că pot să salut măcar de la distanță această mănăstire din pădure cu cei șaptezeci de călugări ai săi.*

La 3 septembrie revine în ținutul Buzăului (în împărțirea administrativă a vremii, plasa Tohani, cu reședința Mizil, aparținea județului Buzău), cu același mijloc de transport: *La fel ca la excursia de pe muntele Istrița, am mers tot cu „Berlinezul” până la Mizil. Aici nu ne-am putut înțelege cu vizitii în legătură cu o călătorie prin satul Tohani până la Tișani (Tisău, n. m.), prin valea Nișcovului spre Buzău.*

Târgovișteanul **Ionel Fernic** (1901-1938), un fel de om-orchestră (aviator, actor, compozitor, gazetar și, fatalmente, scriitor) , orientat, a simțit brand-ul și a debutat, în 1927, cu volulul de schițe **Mistere din Mizil**.

După „Misterele Parisului” (Eugene Sue), „Misterele Bucureștiului”(G. Barotzi, 1862, ca să vedeți ce repede mergea moda în Micul Paris), „Misterele căsătoriei” (Kogălniceanu), vadul era consolidat și un nou messire venea să bată la porțile cetății străbătute de facultativul (ca debit) pârau Isteu.

Însemnările unui belfer

O dată la un secol, dacă nu chiar mai des, târgul/orașul Mizil se învrednicește a găzdui câte un musafir de vază. În 1821, pe prințul Ipsilanti, fiul domnitorului Alexandru Ipsilanti, general în armata țarului, conducătorul Eteriei, în drum spre București și, de acolo, decis să ajungă în Elada și să-și elibereze simpatrii de sub jugul otoman (proiectul a fost dejucat prin înfrângerea eteriștilor, de către turci, la Drăgășani). Cronicarul întârziat **Naum Râmniceanu** consemnează: *La 18 martie, de la Menzil, județul Săcuienilor (până la 1842, n.m.), au trimis Ipsilant proclamație „către blagorodnicii lăcuiitori din București, dojenindu-i pe cei ce au lăsat orașul pustiu și s-au risipit; și îndemnându-i să se întoarcă pe la casile lor, fiindcă spaima lor este fără cuvânt și că până a nu să vărsa picătură de sânge românesc, mormântul va acoperi trupurile tuturor de lângă dânsul greci.”*

Uciderea lui Tudor Vladimirescu, la Târgoviște, încă nu intra în vederile

sale. (...)

Aici sosi, pe vremuri, și un belfer, **Ioachim Botez**, născut în 1884, la Bistricioara, în Moldova, într-o familie sărmană, moștenind, se pare, din partea tatălui, anume înclinații artistice; acesta fusese participant la trupa lui Caragiale (Iorgu, n.m.) și, mai târziu, la bătrânețe... călugăr la Mănăstirea Piatra Neamț. Absolvise Liceul „Dimitrie Cantemir” din București și vagamente urmase și Facultatea de Litere și Filosofie și, după război, este învățător și profesor prin diferite orașe de provincie. Se pare că a ales „garnizoana” Mizil și datorită unei relații amicale cu G. Ranetti: După ce un timp funcționează ca învățător în județul Ilfov, obține licența în litere și predă limba franceză la Mizil (după cum singur mărturisește în schițele **Minerva de la Mizil, De la Piatra la Mizil și Tapirul**). Un timp este redactor la revista mizileanului Ranetti, Furnica. Numita revistă umoristică, (1904-1930), mai longevivă decât Ranetti (m. 1928), îl avea codirector pe N.D. Țăranu iar paginile erau fastuos agrementate de caricaturile artistului Ary Murnu. Rosturile sale în ograda publicației erau diverse: O fotografie ni-l arată tânăr, pe când era administrator, între anii 1924-1927, la celebra revistă umoristică „Furnica”, menționează Al. Raicu. Mai apoi, multe din paginile lui Ioachim Botez vor fi tipărite în Curentul buzoianului Pamfil Șeicaru, el însuși un condei coroziv, polemic.

Cariera didactică mizileană a scriitorului se desfășoară la liceul din urbe, cel durat din dărnicia unui băcan chiabur și înțelept, care, se sugerează, se mai îndeletnicea și cu activități de camătă, pe numele său Tomescu, un ins răz-bătător și cam fără scrupule: băcanul Ion Tomescu (1926), un negustor certat cu justiția ce a avut un lung șir de procese cu soția lui Alexandru Marghiloman, Maria.

Până la apariția acestui mecena, ne încredințează belferul, existase un mare refulat pe direcție, primarul Mizilului, cel care, în uma unui înnobilant eșec, ajunge personajul lui Caragiale din „O zi solemnă”: O mare dar și îndreptățită râvnă a răposatului Leonida Condeescu a fost aceea de a vedea în urbea lui oropsită un liceu clasic. Numai când n-a isbutit să-l aibă, a oprit cu avântul și paraponul unui Orlando Furioso, expresul în stația Mizil.

Burgunzii noștri

Desigur, sunt multe varietăți de seriozitate, una dintre cele mai brevetate fiind aceea a fraților transcarpatini; nici lor, prin reprezentanții de spirit, nu le-a rămas străină sau indiferentă soarta Mizilului, zice Ioachim Botez: O doamnă, scriitoare ardeleană, trecând prin partea locului, a scris, scurt și cuprinzător, că Mizilul, aproape în întregime, este o colonie de țigani; ceea ce nu se potrivește cu statistica stăpânirii. Chiar dacă în cetatea Conului Leonida n-ar fi decât oameni cu chipurile arămii și fire de boemi rătăcitori,

doamna ar fi trebuit să-și amintească cum că țigani au fost meșterii noștri făurari așa cum burgunzii meremetiseau armele și carele vechilor regi francezi...

Statistica „stăpânirii”, la 1930, înregistra drept așezări cu un număr mai mare de țigani orașele Urziceni (13,4%), Orșova (8,5%), Târgu Frumos (8,3%) și, abia la urmă, Mizilul, cu 8,1%. Dealtfel, ca și burgunzii, dar pentru destinații mai modești decât carolingienii, se ocupau de confecționarea, în beneficiul moșilor, al țăranilor sau al statului – a uneltelor de fier, a potcoavelor, cuielor, chiar armurilor, cunoscându-se țigani „săbieri”, la Sibiu, al armelor albe dar și tunurilor, la Brașov.

La vreo șase decenii după bătălia de la Mohacs, în 1584, pașa de la Buda organizează în tabăra sa o procesiune cu caracter festiv; în fruntea ei se vor afla trei țigani îmbrăcați în straie turcești, unul cântând la lăută iar ceilalți la rebec, în cântecele lor proslăvindu-l pe sultanii otomani. Acești țigani care se specializaseră în producerea armelor și munițiilor și-au găsit suficienți clienți printre noii stăpâni; ei puteau însoți pe soldați la război ca armurieri și lăutari.

Cei din Mizil fereau roți și inimi de căruțe, mai ales că târgul era, și prin condiția lui de stație de poștă, un fief al „biciugașilor”, pe la 1835 înregistrându-se la categoria patentarilor – 18 țigani fierari la Buzău, 12 la Mizil, iar la Râmnicu Sărat un tinichigiu și 5 fierari.

Pe vremea când îi vede profesorul de franceză, ei fac potcoave frumoase încovoiate pe care le înșiră pe sârmă ca pe niște ghiudeni bine svântați. Căci meșteșugul pe cât e de greu, pe atât e vrednic de cinste, de vreme ce sfântul Eloi, episcop la curtea regilor Franței, a fost el însuși un biet fierar. Până la urmă, aceste incursiuni comparatistice nu sunt cu totul gratuite, mai ales dacă luăm în calcul populația francofonă și francofilă a vechiului regat și aflăm că nu aiurea, ci la 28 noiembrie 1923 s-a încriș fabrica de produse chimice C. Condeescu și Toma N. Iliescu din Mizil sub denumirea Jeanne D’Arc.

O imagine cruntă, aproape africană a traiului mizer al acestei populații obijduite o are, pe o vreme câinească, între Mizil și Buzău, prințul rus Anatol Demidov, călător cu o căruță de poștă, pe la 1830: *În acest timp ne tot apropiam de un șir frumos de munți (dealurile Istritei, n.m.) pe care se grămădiseră niște nori negri. Câteva cete de țigani, apucate de vânt și care își așezaseră corturile lor urâte pe câmpie, se pregăteau să primească vijelia ce amenința să vie după noi. În acele vizuini se vedeau adăpostite femei și fete pe jumătate desbrăcate și lângă ele se ghemuiau câțiva copii goi, cu mâinile și picioarele lungi și subțiri, cu pânțele umflate, niște mici făpturi slute... În curând deveni o adevărată baltă: cai, gardă și trăsurile își făceau drum prin apă.(...) Dorobanții dădeau trăsuri în primejdie un sprijin îndatoritor; iar surugii vorbeau cu caii lor înspumați, nu prin strigăte, ca mai înainte, ci cu niște vorbe blânde și în-curațoare ca de frate. Într-adevăr, aceste nenorocite animale își sfârșiseră puterile în lung și greu. În sfârșit ajunserăm la Buzău, în mijlocul sgomotului tunetelor și sub răpăiala ploii ce cădea cu găleata.*

„Trubadurii României”

Lăutarii erau și ei, musai prezenți, întrucât orașul avea vreo 28 de cârciumi, plus zilele de târg, când țăranii din împrejurimi dejugă boii și își deznoadă barierele pungii. Belferul însuși, în compania colegului de cancelarie și, mai apoi, personajului din însemnările sale al cărui cognomen era Tapirul, ne confiază: în târgul Mizilului, unde colindam amândoi pe la băcăniile măcelăriilor după rinichi și

funii de cârnați tescuiți, cătrăniți cu boia de ardei, amintindu-și cu nostalgie de cârciuma lui Iordache sau cea a lui Eparu, descendent, probabil, dintr-un crescător sau geambaș de cabaline.

Cel care-i împământenise pe Romeo și Julieta pe Esteu, liricul sarcastic și publicistul era, în timpul războiului, în Iașul arhitecturat de refugiați și pândit de criza alimentelor, un întrepid, cum ne încredințează, ca martor, actorul Ionel Băjescu-Oardă: *Ranetti, pricepător în ale unui vin bun și în ale gustărilor alese, deschisese o bodegă („Ca la mama acasă”), contând pe actorii refugiați din București. Și publicistul C. Cosco referă asupra talentului de „restaurator” al colegului de breaslă: În anii războiului, la Iași, Ranetti era ca o învioreare cu scrisul său patriotic la „România” și ca o fericită smulgere din greutatea vremii cu umorul lui de la „Gre(i)erul”. Risipea de asemenea deznădejdea multora cu verva lui la „Pavilionul” din mahalaua Păcurari, sau la „Mucenicul”, unde fratele său (Piccolo) făcea pe negustorul pertru ca refugiații să găsească, uneori, pe lângă o fasole sau o mâncare de cartofi, și câte un pic de Cotnar... Se opreau aici și Delavrancea și Corneliu Moldovanu, și Sadoveanu, și C. Gongopol, P. Locusteani, toată redacția „României”...*

Lăutarii erau, în zonele viticole mai abitir, animatorii consumului de vinuri și spirtoase, după cum atestă cercetătorii: ȣiganii robi puteu fi închiriați de către un proprietar altuia. (...) În acest sens este elocventă o scrisoare a unui interpus al unui oarecare negustor Hagi Ianuș, datând din 7 aprilie 1821 unde găsim: „Să închiriază maichii...(nume șters) de la Cocorăști un lăutar și un toboșar ca să izbutească cu vânzarea vinului de pașce”.

După toate aparențele, putea fi vorba de desfacerea mărfii unei crame mânăstirești, sau de o cârciumă aflată în posesia ei, ce valorifica sângele Domnului, altfel decât ca împărtaşanie, oferindu-l, contra cost, mirenilor. De unde și laconica, dar atât de sugestivă telegramă, de mai târziu, imaginată de Caragiale: *Mânăstire maici chef.*

Că și la Mizil muzicanții erau la preț, ne confiază **Ștefan Bănulescu**, aflat, prin 1960, într-o drumeție pe urmele lui Caragiale, pe traseul Haimanale – Ploiești – Mizil – București: *Bem cafele „Orient” la Mizil, într-o curte plină*

„Nenea Spirică”

cu flori crescute parcă în sălbăticie. (...) Nenea **Spirică Anastasiu** (așa îi spune soția lui, doamna Spirică (sic!)), „nenea”, în vârstă de 80 de ani, fost primar al urbei, azi istoric amator, îmi arată o presupusă stemă veche a Mizilului și a Fefeieiului, care s-ar fi găsit la temelie a unei case, pe un pergament cusut pe pânză. Stema, reprodusă în desen de cărbune conține: un copac, doi snopi de grâu, o vioară și un as de pică.

Dacă, prin prezența lor artistică, boemă, mai ales în Fefeieiul de atunci, lăutarii urcaseră în herbul târgului, nu este mai puțin adevărat că, la petreceri, spontane, dar și premeditate, „banda”/formația era invitată să își desfășoare arta, în condiții în care până și virtuosul Paganini ar fi avut serioase probleme tehnice; Mihai Marghiloman, prefect al poliției Capitalei, fratele viitorului ministru Al. Marghiloman, avea, după depozitia generalului Alexandru Candiano-Popescu, astfel de gusturi fistiche: *Mihalache Marghiloman, un alt favorit al lui Cuza. Om generos, ușurel, bun de inimă, îndatoritor, vânător pasionat. Chefliu. La un 1 Mai l-am găsit la Gulia, cântându-i lăutarii în pomi.*

Paul Labbé, un călător francez (fără prejudecăți) prin România, „plină de viață”, a anului 1913, înregistrează faima dar și umbrele care planau asupra acestei destoinice etnii; de la fereastra trenului (să fi fost tocmai „berlinezul”?), i se fac unele destăinuiuri, de către un băștinăș: *„Iată-i pe menestrelii satelor și pe muzicanții orașelor noastre, îmi zice unul din tovarășii de drum, cei pe care unul din geografi voștri îi numea trubadurii României, trubaduri care știau să cânte, dar și să jecmănească. Cunosoc toate meseriile, iar cele mai puțin cinstite nu îi sperie. Odată furau pentru alții; li se pare normal să fure și pentru ei; sunt, dealtfel, gata să se bage în orice afacere necurată orice lovitură josnică.” Iar vecinul meu adăugă zâmbind, ca și cum o amintire plăcută i-ar fi trecut prin minte: „Ce contează, femeile lor sânt atât de frumoase!”*

Trecute vieți de doamne și domnițe, de faraoance și de gașperite. Tendința lor de a ajunge la aman, adică sub incidența legii, are, se spune, temeiuri de vechime biblică; Ion D. Sârbu notează, în glossele sale din „epoca de aur”, o informație dobândită de la un prieten tânăr, viță veche de boier valah, care știa foarte bine limba ȝiganilor: *În legătură cu refuzul lor de a munci, îmi povestește : „Există un mit apocrif, vechi, foarte ȝigănesc. Se spune că Adam, înainte de a fi făcută Eva, a trăit pe ascuns (Dumnezeu era foarte ocupat cu construirea unei lumi noi) cu o ȝigancă. Ascunși prin tufele paradisului. Bles-temul „să-ți câștigi pâinea cu sudoarea frunții” se referă la copii făcuți legal, cu Eva și nu la copiii naturali făcuți cu ȝiganca”.*

Așadar, într-un loc, unde belferul vagant vede dealurile Buzăului vinete ca boaba de mischet, peste care ai zice că stăruie un fum de pastramă friptă,

rosturile celor „ai noștri”, pentru a păstra unul din vechile lor eufemisme, sunt bine întemeiate. Cu atât mai mult, cu cât, după toate datele transferate posterității, nu prea se bea șpriț, întrucât se înregistra, *apud Valeriu Nicolescu*, un singur negustor de ape minerale (Petre Ghițulescu). Aceasta deși, în apropiere de Mizil, era, încă de la 1898, după recensământul bogățiilor naturale, făcut de omul „stăpânirii” județului Buzău, Dimitrie Rotta, materie primă din belșug: Băile Boboci, proprietatea scôlei Crăciunescu, având isvorul cunoscut din vechime cu numele Fontana de leac care conține sulf, magnezie, clorure de sodiu, iod, sulfat de sodă și carbon de magnezie. În pofida acestei oportunități, mizilenii preferau vinul nestins cu apă minerală.

Mizilul domestic interbelic

Imaginea unei zile de târg, zugrăvită de Ioachim Botez, are, prin opulența culorilor și senzația de mișcare, tușe de pânză flamandă: *porniți mai departe către miezul târgului, o să vedeți în marginea caldarâmului plin de hopuri și coceni, bolovani de sare, codiriști de bice, țesale, fițiluri de amnare, funii de ceapă, snopuri de praz, tarabe cu pâine, căruțe cu pește, și din loc în loc, grătare cu fum de fleici și boloboace cu vin în neastâmpăr coborât proaspăt de la deal. Cam asta e cea dintâi înfățișare a târgului, veche așezare negustorească și care nu e de fel ridicolă.*

Scriitorul pare a fi fost un bon viveur, un gourmet, după cum ne apare descris de buzoianul **Alexandru Baci**, ce lucra, pe atunci, în septembrie 1943, la Direcția Presei (mai târziu, secretar de redacție la prestigioasa revistă „Secolul XX”): *Alec* Bogdan m-a dus cu el, la prânz, într-o cârciumioară cu vinuri alese din cartierul Colentina, să dejunăm împreună cu Ioachim Botez, scriitorul pe care îl prețuiam în mod deosebit și doream să-l cunosc. Autorul „Însemnărilor unui belfer” este un schiop, rablaisian, desprins parcă dintr-un tablou de Breueghel.

Este de notat că tânărul gazetar va fi fost atât de captat de istorioarele belferului, încât, la plecarea, forțată de starea de asediu a Capitalei, aflată în vizorul aparatelor de bombardament ale americanilor, era tentat să-l considere conjudețean: *un suflet larg, deschis înțelegerii suferințelor umane, așa cum știuse să le descifreze ca nimeni altul, sub chipul unui mărunt învățător de pe un coclaur uitat de lume în Bărăgan. Buzoian ca și mine, am întârziat la taclale, până când înserarea și camuflajul ne-au obligat să ne grăbim spre casele noastre. De fapt, doar eu i-am ascultat cu nesaț vorba-i sfătoasă, plină de har, întreruptă din când în când de licoarea îngurgitată cu respecte din paharul niciodată lăsat gol de cârciumarul – gazdă... Această particularitate a autorului nu-i scapă nici sagacelui, și, în genere nu prea benevolentului Șerban*

Cioculescu: „Însemnările unui belfer” sunt opere de maturitate prin personalitatea complexă a autorului ei, în care seduc deopotrivă ironia, amărăciunea, sarcasmul, violența, contemplarea și chiar „les franche repous” ale gastronomului.

Orașul, la vremea aceea, era lipsit de anumite dotări, pe care, probabil, halta „berlinezului” le făcea și mai pregnant; una la mână, electricitatea, pe care nici Condeescu, a cărui pomenire era perpetuată, în afară de momentul ceferistic (edilul agitat de prea mari ambiții pentru urbea ce o administra) (...), doar de drumul de ploi (către gară, n.m.) sădiți sub primariatul săi, în 1899; succesorul la dignitatea de gospodar al urbei, Plutarch Mareș, mai rău, a „suprimat dintr-un singur condei 70 de felinare din cele 275 câte avea Mizilul” ca să contribuie la programul liberal de economisire a 20 de milioane.

Belferul notează utilitățile aceluia târg, cu paludism, cu cluburi de jucat cărți, cu teatru, cu fanfară (școlară, n.m.) dar lipsit de o baie municipală; un soi de scuar, grădina pustie a Mavrului. Locuitorii erau de o natură, caracterial, francă și conservatoare: Oamenii cei mai mulți nu-s desigur stilați și prea ceremonioși aici unde Dumnezeu a pus atâta roadă de cârnați, de boia și de ardei și atâtea buți cu canale fără cheie. Sunt români de nădejde, rotunzi în pântec și aprinși la față ca un ciorchine porfiriu în lumina unui răsărit de soare colo sus, în podgorie. Dar nicidecum ridiculă această sănătoasă burghezime, care ici-colo, tot mai păstrează pantalonul larg și fermeneaua de pe vremea lui Anton Pann. Care Anton Pann, și el negustor de cărți, dar și poet, deci natură prețioasă, pe vremea lui, poate că observase, ca și **Cilibi Moise**: *La Mizil pod mare și apă nicidecum* – prilejundu-se pe-acolo într-o vreme de secetă, când Esteul „întărcase”.

La „locul de muncă”, belferul are a „regarda” spiritul birjăresc ce stăpânea cancelaria liceului de la Mizil. „Insectarul” didactic pe care l-a fundamentat grație rezidenței mizilene, publicat, inițial, în foileton, i-au statutat, încă din epocă, un ramforsat prestigiu; cum nota **Petru Poantă**: **Însemnările unui belfer** au șocat la apariție prin calitățile literare. Vocația reală a prozatorului trebuie căutată în portretistică, ea amintind adeseori de geniul pamfletar al lui Arghezi. (...) Fiziologiile au un suport social. Sunt văzute nu numai ca degradări ale ființei umane, ci ca degradări de la un anume cod etic. Ele alcătuiesc în literatura română cel mai teribil bestiar profesoral; un infern caricatural și agresiv care alterează natura paradisiacă a copilului. Când nu face observație socială, B. este un scriitor pictural, dar vopseleurile sale nu au frăgezimea senzației imediate, ci sunt rafinat amestecate, lucrate artistic.

Cele două volume de „însemnări”(1935 și 1939) l-au impus, fără amânare, ca pe pe un scriitor de notații jurnalistice, dar, cum nota **Ov. S. Crohmălniceanu**, de o remarcabilă ținută intelectuală și o ironie discretă, ușor

sceptică. Comentariul faptului divers se dilată prin referințe culte și citate din autori iubiți, tratați cu o familiaritate onctuoasă, nu lipsită de grație. O distanțare zâmbitor melancolică păstrează și paginile de amintiri ale scriitorului, atunci când evocă lunga sa experiență didactică.

Portretul scriitorului la finis

După instaurarea regimului popular, Ioachim Botez, grație polemismului său, este prizonier drept un critic al sistemului de învățământ burghezo-moșietesc, drept care, i se tipăresc, în tiraje consistente, cum se proceda pe atunci, pentru luminarea maselor, câteva volume, provenind fie dintr-o selecție din cele deja editate, fie colecționate din presă. Onorariile trebuie să fi avut o anume consistență, dacă autorul vroia să întreprindă o excursie în URSS., cu intenția expresă de a-l cunoaște pe Șolohov, taigaua și, din curiozitate, dar fără șanse de a i se permite, gulagul. *Era un domn respectabil, cămășile și lavaliererele îi erau întotdeauna curate, puse la punct chiar cu un aer de coghetărie boierească. (...) Cunoștea perfect nu numai limba franceză, ci și germana și italiana. Scriind sau vorbind cita, fără să consulte vreo carte, pasagii întregi din opere clasice sau moderne, iar spiritul de observație era necruțător, zice Al. Raicu.*

Părea să fie, după hăiselile vieții de cadru didactic, ajuns la un bun liman. Ei, nu. Alexandru Baciuc, nota la întâlnirea survenită cu un deceniu în urmă: *fiind un admirator al nurilor feminini din pricina cărora suferise și schilodeala de la picior, avusese și un alt ghinion major: este căsătorit cu o moașă pe care o respectă și de care îi este chiar teamă, căutând să-i satisfacă dorințele cam jandarmerești. Doamna, cu opt ani mai în vârstă, era atât de slab echipată cultural, încât producea scene de o mare savoare, narate chiar de către victimă: Am scris odată niște eseuri despre Junona și Afrodita, dar a doua zi, când m-am întors acasă de la liceu, nu le-am mai găsit. Întrebând-o, mi-a răspuns vânată de mânie: „Eu le-am făcut praf! Mare porc mai ești dacă-ți lauzi paceaurile și le ridici în slăvi, fără nici o rușine!”*

Șchiop (pentru că alergase după femeii?), cardiac, mort la spital și îngropat de Uniunea Scriitorilor, viața a fost atât de ironică față de belferul Ioachim Botez, încât i-a prilejuit să aibă, în chip de funeralii barbare, în organizarea soției, un adevărat bibliocid: *Praf! s-a ales de banii strânși de el (...), de cărțile rare – ediții scumpe franceze germane și italiene și de manuscrise. Cucoana făcuse „curățenie” în urma „porcului”.*

Desigur, cucoana nu cunoștea deloc înțelesul a două cuvinte: hedonist și bibliofil și nici nu se sinchisea să îl afle.

VITRALII LIRICE

*Aida
Hancer*

fiica sionului

noptile parc-am avea plete de vin
iar diminețile se schimbă
ca dinții de lapte
tot ce era poetic se întoarce
împotriva mea
fiarei i-a trecut deja sângele prin blană
încă puțin și te vei întoarce
în pânțele mamei
ras în cap cum ai vrut toată viața
înfășurat într-o pelerină de ploaie
dar noaptea îți vine să-ți agăți haina
de sânul drept al femeii iubite
o femeie moartă din punctul meu
de vedere
și dată la câini
dacă n-aș ști că e iarnă te-aș întreba
de ce-ți ții agățată rochia de mireasă
în geam
pentru că singura lumină ne vine prin
mâneacă
și singurul întuneric ne iese pe gură
într-o noapte și eu am avut părul
de vin
și un bec economic în frunte
pentru pielea ta pentru mișcările

pe care le fac
ești fratele meu fără să te ating
între liniile din palma ta mă legăn
ca-ntr-un hamac
sunt o femeie frumoasă
plâng la comandă damigene cu must
și copiii mei vor astupa sticlele pline
ei vor fi dopuri de plută
în fiecare urmă de glonte
și gloanțe în fiecare gură de vin
beți toți din el pentru că
acesta este sângele meu care
se strecoară
printre voi ca un șarpe

*Corina
Ciucă*

**Exercițiu de
întuneric**

„Ajută-mă să mă târăsc!
Mă doare pământul prietene.”
N-ai vrut s-ascuți nimic.
Te prefăceai c-aduni liniște
într-o pălărie veche,
din urletele mute care se auzeau
de peste tot,
din guri de pământ care mă dureau.
„Ajută-mă să mă târăsc, prietene!”
Noaptea s-a lăsat adânc peste oraș,
iar eu te-am rugat să lași
lumina aprinsă –
știai cât urăsc să nu văd întunericul
când vine.
Pleopă după pleopă,

Strat după strat,
tu doar mi-ai cojit privirea,
cum ai jupui o zi de lumina.

E al naibi de frig și întuneric.

Sunt singur prietene
și ce e mai tragic
nici nu-ți simt lipsa.
Noptea nu mă mai sperie.

*Corina
Gina
Papouis*

Exit

dacă te uiți în mine
vei observa
că nu mai locuiesc acolo demult
ți-am lăsat în loc
carcasa unei femei docile
și-o dragoste blândă
cu flori în pervaz

am ucis trecutul
mediocritatea mă sufoca
mi-am luat complexitățile
și-am fugit cu genunchii la gură

în fiecare zi mă întorc
tiptil, pe ușa din dos
admirându-mi crima perfectă
fără urme
fără martori
nici măcar tu

Doar femeie

sînt femeie

VITRALII LIRICE

îmi place să mut munții din loc
din curiozitate
să văd cum se privește lumea
prin ochi de bărbat

dimineața, după ce i-am învățat
tot ce știu

duc copiii la școală
seara dacă și-au făcut temele
îi las să-și apere țara

port pantaloni ca să fac pașii mari
să trec peste ani lungi
să încălec armăsari sălbateci,
situații complexe
cînd plouă mult și vîltoarea
îmi trece de umeri
îmi suflec poalele din obișnuință

ridic vocea mai ușor decît piatra
la cei ce mă numesc păcătoasă
în rest îmi respect programul
de femeie
de luni pînă luni

fictivă

pentru Jane, cu dragoste

alerg dinspre mine
cu soarele-n ochi
și întunericul face trei pași într-unul
să mă prindă
(ori poate e doar umbra mea)
nici nu mă uit în urmă
să văd dacă mă ajunge
dorul de casă
mă agăț de brațul
primului bărbat bine
și facem dragoste pînă la răsăritul
primului copil

alerg dinspre mine

VITRALII LIRICE

cu luna în ochi
nici nu mă uit în urmă
să văd dacă mă ajunge
sentimentul matern
intru în primul oraș
cunosc oameni cu opinii
din ce în ce mai noi
și priviri opace
sufletul îmi rămîne sechestrat de ape
și nici o corabie în zare
doar pescăruși ce mă vizitează regulat
sîmbăta

alerg dinspre mine
cu stele în ochi
ori doar părul acum argintiu
și-mi dau seama că nu mai am pași
m-așez în mijlocul vieții
și aștept să mă ajungă din urmă
sentimentul matern
dorul de casă umbra mea
(ori poate doar întunericul)

About time

e fără cinci
tu dormi
și inima-ți pliază visele altfel
trec iubirea printre degete
repede
de cîteva ori
apoi o înfășor și pun ghemul la loc
mîine ziua va începe la și-un sfert
fără noi
cu o ploaie obscenă
într-o cameră cu albastru, tavan
și tăcere
pînă la primăvară mai sînt

două jumătăți de minut
și-un cocor

trezește-te
sărută-mi palma
linia vieții îți va spune
unde trăiesc

Ottília Ardeleanu

păcate

de un timp
rostogolesc
un bolovan
tot mai îngroșat și imperfect...
îmi trece de umeri

râsete și ghionturi
sângele din inimă

rostogolesc...
sufletul meu e înăuntru

deloc o simplă întîmplare

într-o zi m-am prăbușit
cum ai dărâma o biserică
și clopotul zvâcnește
cu buza spartă

Îl credeam răstignit în oasele mele
dar așeza cărămidă peste
mîngâieri

m-a ridicat ca pe Cruce
în mijlocul oamenilor care
mă priveau cumva

atât de mare Dumnezeu
poate încăpea
în genunchiul meu stîng

sunt ceva ani de când
restaurează

*Emil
Proșcan*

**Ușa
din oglindă**

noaptea oamenii pământului dorm
sub fiecare există un spațiu gol
în care se coboară amintirile zilei
visele au nevoie de spațiu
cenușăreasa așteptării
își plânge stăpânul
devorat de efemeritate
dimineața ucide
întunericul albastru ce imită cerul
tu te speli pe față, pe ochi
cu apa de ploaie, de izvor,
de zăpadă, de lacrimi...
îți privești ridurile în oglindă
și deschizi ușa înspre
o altă singurătate.

Calea Lactee

vara cerul e răspunzător
de vrerea copacilor
ce-și amestecă seva
cu gândurile noastre ascunse...
în întâmplarea nașterii
va fi o dezlănțuire de pași,
alta, mereu alta,
nesfârșite cohorte de furnici
mărșăluind spre Calea Lactee...
puțini știu că munții,
câmpia și marea sunt
aceeași unduire de val;
timpul și locul nașterii
fac diferența
dar tristețea rămâne aceeași
și nu interesează pe nimeni...

Doar mama o duce seara
în camera din spate a casei
să-i lumineze visele...
dimineața îi intră în suflet
și se bucură la gândul
că poate fiul ei va deschide
poarta dinspre drum.

Vincentiu - Armand Dascălu

Artemie

câmpul nu mai are nevoie de ploi
o groapă
la capăt de iunie
este de ajuns
pentru a păstra
pentru a rumeni
rugăciunea
orice vară fiind
doar umbra febrei
dintre crucile toamnei.

Regina din Saba

doar drumul
și fiecare dintre popasuri
până când harta devine albă
și din marginile ei
se nasc regate nebănuite
altfel
doar întâlnirea cu oricare
înțelept al acelor pământuri
nu ar zidi
nu ar dura
pentru că în afara drumului
toate ard
și curând se spulberă.

Cinism sau pragmatism

SUPRAPOPULAȚIA

Tema declicului demografic, chiar dacă este ținută departe de ochii publicului constituie, de multă vreme, o preocupare majoră pentru politicieni și oameni de știință, mai ales acum, când criza globală, schimbările climatice și nu numai (deșertificarea, epuizarea resurselor, creșterea duratei medii de viață cu paradoxala ei consecință: tinerii în șomaj și bătrânii la muncă, speculațiile financiare etc) prevestesc o apocalipsă ce nu mai poate fi reglată prin mijloacele trecutului (războaie, migrații, extinderea suprafețelor cultivate...)

Veți vedea, în cele ce urmează, păreri șocante, despre acest subiect, ale unor oameni considerați, în bună măsură, binefăcătorii umanității

„Societatea nu face nici o afacere, dacă permite degenerațiilor să-și perpetueze specia.”

Theodore Roosevelt

„Malthus a fost justificat, realitatea a fost surprinsă bine de Malthus. Lumea a treia este suprapopulată, este un dezastru economic, și nu există nici un mod în care aceasta ar putea ieși din criză cu această populație în creștere rapidă. Filozofia noastră este: înapoi la sa!”

Dr. Arne Schiotz, World Wildlife Fund,
Director de conservare

„O populație totală mondială de 250-300 de milioane de persoane, cu 95% mai puțin decât în prezent, ar fi ideală.”

Ted Turner, într-un interviu pentru revista Audubon
Robert Edward „Ted” Turner III este un magnat al media
american și filantrop.

„Există o singură temă în spatele eforturilor noastre: trebuie să reducem nivelul populației. Iar guvernele trebuie să ne folosească metodele pentru a obține rezultate, sau vor primi mizeria pe care o avem în El Salvador, sau în Iran sau în Beirut. Populația este o problemă politică. Odată ce populația este scăpată de sub control, este nevoie de guvern autoritar, chiar fascist, pentru reducerea ei.... Programul nostru în El Salvador nu a funcționat. Nu am avut

infrastructura care să-l susțină. Au fost al naibii de mulți oameni... Pentru a reduce într-adevăr populația, rapid, va trebui să trimiteti toți bărbații la luptă și să uciideți un număr semnificativ de femei fertile... Cel mai rapid mod de a reduce populația este prin foamete, ca și în Africa, sau prin boli cum ar fi Moartea Neagră ...”

Thomas Ferguson,

Departamentul de Stat pentru Populație

„În căutarea unui nou dușman care să ne unească, ne-a venit ideea cu poluarea, amenințarea încălzirii globale, lipsa apei, foametea și potrivirea proiectelor de lege după ele.... Dar, uneori, în desemnarea lor ca inamic, cădem în capcana de a confunda simptomele cu cauzele. Toate aceste pericole sunt cauzate de intervenția umană și numai prin schimbarea atitudinilor și a comportamentului oamenilor acestea pot fi depășite. Atunci înseamnă că inamicul real este chiar umanitatea.”

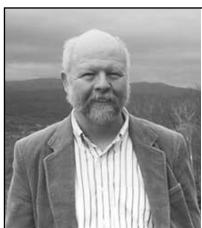
Alexander King, Bertrand Schneider -

Fondator și respectiv secretar, Clubul de la Roma,
(**Prima revoluție globală** Pag 104-105, 1991)

„Un cancer este o multiplicare necontrolată a celulelor, iar explozia demografică este o multiplicare necontrolată a oamenilor... Noi trebuie să mutăm eforturile noastre de la tratarea simptomelor la extirparea cancerului. Operațiunea va cere multe decizii aparent brutale și lipsite de inimă...”

Paul Ehrlich,

profesor la Stanford, în cartea: **Bomba numita Populație**

„Eu cred că suprapopularea umană este problema fundamentală pe Pământ astăzi. Noi, oamenii, am devenit o boala: «Virusul-Om.». Primele mele trei obiective principale ar fi: reducea populației umane la aproximativ 100 de milioane în întreaga lume, distrugerea infrastructurii industriale și în al treilea rând să văd cât mai multe zone pustii.”

Dave Foreman

„În scopul de a stabili populația lumii, trebuie să eliminăm 350.000 de oameni pe zi. Acesta este un lucru oribil pe care trebuie să îl spun, dar este la fel de rău să nu-l spun.”

Jacques-Yves Cousteau,

1991 explorator
și reprezentant UNESCO

„Noi trebuie să vorbim mai clar despre sexualitate, contracepție, despre avort, despre valoarea controlului populației, deoarece, pe scurt, criza ecologică este criza populației. Reduceți populația cu 90%, iar apoi nu vor mai mai fi suficienți oameni pentru a face atât de multe daune ecologice.”

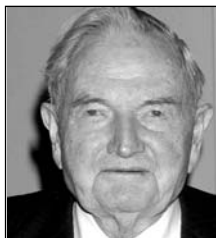
Mihail Gorbaciov

„Depopularea ar trebui să fie cea mai mare prioritate a politicii externe față de lumea a treia, pentru că economia SUA va necesita cantități tot mai mari de minerale din străinătate, în special din țările mai puțin dezvoltate (...) Azi, America ar fi indignată dacă trupele ONU ar intra în Los Angeles pentru a restabili ordinea. Măine vor fi recunoscători! Acest lucru va fi valabil mai ales dacă li s-a spus în prealabil că există infiltrate în mijlocul lor amenințări din afară, indiferent dacă sunt reale sau fictive, care pun în pericol însăși existența noastră. Aceasta va fi valabil și în cazul tuturor popoarelor din lume iar ele vor dori să fie eliberate de acest rău. Singurul lucru de care fiecare om se teme este necunoscutul. Atunci când este prezentat acest scenariu, drepturile individuale vor fi de bună voie abandonate de către oameni, mai ales dacă bunăstarea lor va fi garantată de către Guvernul Mondial.”

Dr. Henry Kissinger,

Conferința Bilderberg, Evians, Franța, 1991

„Suntem pe punctul de a realiza o transformare la nivel mondial. Tot ce avem nevoie este o criza majoră credibila și națiunile vor accepta Noua Ordine Mondială.”

David Rockefeller

„Războiul și foametea nu sunt eficiente. În schimb, boala a oferit cel mai eficient și mai rapid mod de a ucide miliardele care trebuie să moară în curând pentru a fi rezolvată criza populației. SIDA nu este un criminal eficient, deoarece este prea lent. Candidatul meu favorit pentru eliminarea a 90 la sută din populația lumii este Ebola (Ebola Reston), deoarece este extrem de letală și ucide în câteva zile, în loc de câțiva ani. Trebuie să creștem mortalitatea cu 90% la om. Uciderea oamenilor... Gândiți-vă la asta... Știți, gripa aviara e bună, de asemenea.

Pentru că cel care supraviețuiește, va îngropa mai apoi nouă.

Dr. Eric Pianka

Profesor de ecologie evolutiva
la **Universitatea din Texas**

„Nimeni nu va intra în Noua Ordine Mondială decât în cazul în care el sau ea va face o promisiune pentru a se închina lui Lucifer. Nimeni nu va intra în New Age cu excepția cazului în care el va lua o inițiere luciferică.”

David Spangler,

director al Inițiativei Planetare, O.N.U

„Suprapopularea este în prezent vastă, mult dincolo de capacitatea planetei. Ea nu va răspunde la reducerea viitoare a ratei natalității prin metode contraceptive, sterilizare și avort, dar trebuie să reducem în prezent cât mai mult populația. Acest lucru trebuie realizat prin orice mijloace necesare.”

**Inițiativa pentru Carta Națiunilor Unite
ECO-92 PAMANT**

„Femeile în Țările de Jos, care sunt considerate de către stat că sunt mame improprii ar trebui să fie condamnate la a lua contraceptive pentru o perioadă determinată de doi ani.”

Marjo Van Dijken

autor al proiectului de lege în Țările de Jos

„Dacă m-aș reîncarna, aș dori să revin pe pământ ca un virus ucigaș care să reducă populația umană. (...) Creșterea populației umane este, probabil, singura și cea mai gravă amenințare pe termen lung, pentru supraviețuire. Suntem în pragul unui dezastru major în cazul în care aceasta creștere nu este temperată - nu doar pentru lumea naturii, ci și pentru lumea oamenilor. Cu cât sunt mai multe persoane, cu atât mai multe resurse vor consuma, și implicit va fi mai multă poluare.”

Prințul **Phillip,**

Ducele de Edinburgh (soțul reginei Elisabeta)

„Graviditatea ar trebui să fie o crimă pedepsibilă împotriva societății, cu excepția cazului în care părinții dețin un permis de la guvern. Toți potențialii părinți ar trebui să fie îndemnați la a folosi produse chimice contraceptive, guvernul furnizând antidoturi cetățenilor aleși pentru fertilizare.”

David Brower,

directorul executiv Sierra Club

„Este mai bine pentru toată lumea, dacă în loc de a aștepta executarea dege-

neraților pentru infracțiuni, sau de a-i lăsa să moară de foame în imbecilitatea lor, societatea îi va împiedica, pe cei care sunt în mod vădit inapți, să continue soiul lor... Trei generații de imbecili sunt de ajuns”.

Oliver Wendell Holmes,
Curtea Supremă de Justiție, SUA

„Un regim planetar ar trebui să fie responsabil pentru determinarea populației optime în întreaga lume dar și în fiecare regiune și pentru a arbitra diferitele țări în împărțirile regionale. Controlul mărimii populației ar putea să rămână responsabilitatea fiecărui guvern, dar regimul planetar ar trebui să aibă puterea de a aplica limitele convenite.”

John P. Holdren,
consultant în știință a lui Obama.

„Astăzi lumea are 6,8 miliarde de oameni. Și ar putea crește până la aproximativ nouă miliarde. Acum, dacă am face o treabă foarte eficientă cu noile vaccinuri, cu asistența medicală, cu serviciile de sănătate și control a reproducerii, am putea reduce aceste cifre cu 10 sau chiar 15 la sută..!”

Bill Gates

București

◆ Orașul este desemnat capitală a Țării Românești în anul 1659 de către domnitorul Gheorghe Ghica.

◆ Cea mai veche gară în București este Filaret. Primul drum din București a fost Drumul de Lemn, astăzi Calea Victoriei. Calea Victoriei era pavată cu trunchiuri de copaci.

◆ Primele omnibuze cu cai au fost inaugurate în 1840, Bucureștiul fiind printre primele orașe din Europa care aveau astfel de mijloace de transport

◆ Cimitirul Bellu era locul preferat al hoților de căciuli de blană. Stăteau cocoțați pe zid și le pescuiau din capul doamnelor cu o sfoară și un cârlig de pescuit. Apoi le vindeau în parcul Tineretului.

◆ Denumirea veche a parcului Cișmigiu era balta lui Dura Neguțătorul, dar în 1779 Alexandru Ipsilanti pentru a organiza mai bine aprovizionarea cu apă a orașului poruncește să se construiască o cișmea spre ieșirea Știrbei Vodă de astăzi.

◆ Numele străzii Lipsani provine de la orașul Leipzig din German, lucru ce amintește de viața comercială extrem de dinamică a Valahiei.

◆ Bucureștiul este înfrățit cu 9 orașe din întreaga lume. Cele mai importante sunt Beijing, Atlanta, Budapesta și Hanovra.

◆ Palatul Telefoanelor din București a fost construit între 1929-1934 în stilul zgârie-norilor americani și a fost până în anii '70 cea mai înaltă clădire din București.

Nicoleta Sălbatecu

Lacrimă și sinapsă

E mai curând gras și împiedicat. Părul, aproape complet alb, i se rărește din ce în ce mai tare. Și abia dacă a trecut puțin de patruzeci de ani. Probabil că nici nu se așteptase la asta atât de curând. În general vorbind, cred că nu se așteptase la nimic anume legat de ființa sa materială. Își privește fața în oglindă doar când se bărbiereste și se holbează atunci cu curiozitatea cu care ar fi privi de-aproape un chip străin, la obrajii grăsuți acoperiți de țepi albi, sârmoși, la cicatricea din bărbie, pe care își amintește vag că o are de prin anii de școală și de fiecare dată, pentru câteva secunde, rămâne cu Bic-ul în aer uitând complet ce are de făcut.

Când o surprinde cu privirea ațintită asupra lui, îi zâmbeste docil. Zâmbet idiot, angelic. Nu i s-a schimbat cu nimic zâmbetul. Are aceeași față de copil buimac de când lumea... Gura i se lățește enorm, dezvelindu-i dantura din care doar cei doi dinți din față mai sunt întregi, într-un zâmbet candid. Poate ar trebui să fie bucuroasă că e cu ea și o sprijină atât cât îi stă în puteri. Dar nu poate, nici după toate câte s-au întâmplat, să nu-și dorească și ea să-l vadă om la casa lui, cu o muiere prin preajmă. Intenționat îi lasă hainele necălcate, îi gătește prost sau deloc, doar-doar s-o satura într-o zi și își va face și el nai..., of, Doamne iart-o, un rost al lui. Poate că ar trebui să fie bucuroasă că n-a sfeclit-o astă vară, dar de se trezește gândind că mai bine o sfeclea decât să-l mai vadă așa prin preajma ei? Este îndeosebi furioasă că din pricina lui are astfel de gânduri.

– Mamă, mâine e Sfântul Nicolae, o să lipsesc mai mult de-acasă.

Nu-i răspunde. Pentru că-i vine să-i spună „du-te învărtindu-te!” și pentru că el iar ar privi-o cu zâmbetul ăla dezarmant și ea iar s-ar urî că poate simți toată furia aia pentru propriul său copil. Doar că n-a reușit niciodată să îl iubească doar pentru că e al ei. În sfârșit, l-a iubit, îl iubește, dar nu e ce ar trebui să fie. Îi este silă, milă, îi este ciudă că simte așa și cu atât mai acut simte așa cu cât zi de zi sila parcă se face din ce în ce mai mare decât mila.

În primul rând nu-i suportă mizeria. Ia aceleași haine murdare mirosind a mâncare, a câine ud și-a fum de sobă. Umblă nepieptănat, cu unghiile murdare și merge ca un om fără adăpost. Și-l vede de la geam cum traversează strada, se duce spre casa ei, poate pune pariu că nici acum nu-i complet vindecăt, chiar dacă nu-i mai spune nimic în legătură cu asta.

Este cu adevărat obosită. Ar vrea ca el să fie departe, ea să-și poată imagina măcar că e bine, că duce și el o viață normală. Să pună seara capul pe

pernă fără să se întrebe când vine, ce a mai făcut și așa mai departe.

După ce el iese pe ușă se învârtă o vreme prin casă, complet fără rost, parcă ar căuta în vreun ungher de odaie ceva care să le aducă și lor o viață normală. Apoi merge la bucătărie și se-apucă de făcut mâncare și se miră cum de nu se hotărăște o dată să pună nițică cianură în oală și să scape amândoi de toate grijile. Probabil că puțină speranță tot i-a rămas. Nu știe pentru ce.

– Tanti Mariana, ești acasă? se aude vocea subțirică a Ancuței, copilița vecinilor care-și face de treabă pe la ea în fiecă zi. Nu bate niciodată, o strigă prin ușă, parc-ar trăi în sat și ar striga pe deasupra gardului. Așteaptă să i se deschidă, deși i s-a spus de atâtea ori să intre că ușa e deschisă, dar îi place să fie tratată ca un musafir de soi. E servită cu cafea și Ancuța e în al nouălea cer pentru că acasă nu are voie să bea așa ceva. Are vreo paisprezece ani abia.

– Tanti Mariana, ați văzut ce frumos a nins ?

– Da, Ancuțo, am văzut...

– Știți ce-a făcut Paul ieri când ninge ?

– Ce ispravă a mai făcut fiu' meu de data asta?

– Le-a dat voie copiilor să-l acopere cu zăpadă. L-au îmbracat în zăpadă din cap până-n picioare, arăta de parcă ar fi fost în ghips... Doar ochii, nasul și gura le-au lăsat descoperite. Și el râdea de mama focului, dar dinții în clănțneau atât de tare de am zis c-o să-i sară din gură.

– De-asta a venit el așa degerat... Ce să-i fac, Ancuțo, dacă atât îl duce pe el mintea...

– Mie mi se pare că el e fericit, tanti Mariana.

– Așa ți se pare ție ? Știi tu la vârsta ta ce e fericirea ?

– Păi ce legătură are vârsta...? Și doar fericirea nu e ca o lecție pe care trebuie să o înveți, o simți sau nu o simți, nu ? Eu pe el nu l-am văzut niciodată nici nervos, nici supărat. Nici măcar astă vară când l-au bătut ăia de l-au băgat în spital. Și cu copiii e-așa de bun...

– Nu e bun, e prost.

Cârpa de șters vasele se desprinde din mâinile durdulii ale femeii și aterizează pe ghiveciul cu flori din fereastră, în timp ce tanti Mariana descrie în aer cu palmele desfăcute cercuri largi ca să arate cât de mare e prostia lui Paul.

– Și ca și cum n-ar fi fost prost destul, l-au mai bătut și nebunii ăia până l-au tâmpit complet.

– Auziți, dar cum de l-au prins pe Paul în casă la Nela?

– Măi, dar tu ești mai rău ca o babă, vrei să le știi pe toate...! I-a picat cu tronc învățătoarea asta, doar știi că el e toată ziua după copii, cred că de când a murit fra'su înecat a rămas el puțin ciudat așa. Parcă l-ar căuta pe Ionel în toți copiii ăștia cu care se joacă. Și dacă el nu prea gândește, s-a luat într-o seară după femeie și a intrat, cică, după ea în casă cu nu știu ce flori și un cadou... Aia s-a speriat când s-a trezit cu el în ușă și a început să țipe. Și-atunci bărbă'su și cumnatul Nelei au sărit din casă și l-au bătut măr pe Paul al meu. Cred că ar

fi scăpat el mai ieftin, dar a început să râdă când ăia i-au spus să o șteargă, și cică i-ar fi spus soțului Nelei că are o privire bovină și că n-o merită. Auzi la el, o fi meritând-o el... blegul pământului...

Mariana rămâne cu ochii în fundul ceștii pentru câteva clipe, iar Ancuța fără să arate prea multă compasiune o întreabă cu voce de detectiv :

– Și n-au fost martori la bătaie ? N-ai făcut plângere ?

– Ei, martori, vecinii au deschis ușile și le-au închis repede la loc când au văzut despre ce-i vorba. M-au sunat după ce l-au lăsat lat pe scări.

– Și el ce zicea ?

– Cine, Paul ? Râdea ca un tont. Îi curgea sânge din gură ca din robinet și el râdea ca unul care-și pierduse mințile...

– Tanti Mariana, eu nu cred că Paul nu e în toate mințile, cum spuneți dumneavoastră.

– Dar ce crezi tu ?

– Eu cred că așa vrea să spună lumea despre el.

– Dar de ce ar vrea cineva una ca asta ?

– Asta nu am de unde să știu... Dar el vorbește așa frumos, de câte ori îl întreb ceva în legătură cu școala, îmi răspunde foarte clar, mă ajută. Ar putea face asta un om care e sărit de pe fix ? Chiar acum câteva zile l-am oprit pe scări și l-am întrebat ceva despre Arghezi, are el niște poezii, psalmi, care mie îmi dau de furcă, eu nu prea văd nicio asemănare între psalmii biblici și cei argezieni, iar el așa frumos mi-a explicat... Mai bine ca profa mea de română.

– Ce să zic... De citit i-a plăcut mereu să citească... Și-acum citește mult. Dar eu aș vrea să nu fi citit niciodată nimic, dar să-l văd și pe el un om normal. Tâmplar, lăcătuș... orice... Nu să umble așa creanga cu florile alea... Și la florărie l-au luat din milă, îi dau o nimica toată..

– Dar acum unde e ?

– S-a dus să-și cheltuie toți banii pe cadouri pentru copii, iar apoi stăm și tragem de pensia mea până la sfârșitul lunii... Măine e Sfântul Nicolae, merge cu cadouri el știe pe unde...

– Păi asta e frumos, nu credeți ?

– O fi frumos, dar nu e sănătos... Cine o să-i poarte lui de grijă când eu nu voi mai fi?

– Cine știe, poate chiar copiii...

– Da, da... când o face popul pere... Copiii sunt făcuți numai să ceară, să primească.

De-afară se aude sunetul prelung și strident al unui claxon. Cele două se îndreaptă spre geam curioase. În mijlocul străzii Paul dansează. Dintr-o mașină un șofer claxonează nervos. Iese apoi din mașină și îi strigă ceva. Se apropie mai mult de Paul gesticulând nervos. Paul nu pare să-l audă ori să-l vadă. Execută niște pași mărunți ca de horă. Măinile ridicate în aer, îmbrăcate în haină neagră se proiectează distinct în albul zăpezii.

– Ce face, nebunul ? Uite și tu ce idei îi vin prin minte...

- Se joacă, tanti..
- Cum adică se joacă ?!
- Ia uitați ce nervos e șoferul, cred că îl ia la bătaie
- Femeia deschide fereastră cu gesturi furioase. Se aplecă peste pervaz :
- Paaaauul, încetează și vino sus !

Ancuța privește aburii ce ies din gură femeii o dată cu strigătul exasperat. Se apleacă și ea mai mult și expiră cu putere. Îi ies și ei aburi din gură. Paul nu privește deloc în sus deși maică-sa îl strigă din nou și mai tare. O buclă de păr alb i-a ieșit de sub batic și-i flutură pe deasupra urechii în timp ce femeia își agită mâna dreaptă făcându-i semne din ce în ce mai disperate lui Paul să urce.

S-au oprit mulți trecători pe stradă. Unii râd, alții numai privesc. Șoferului nervos i s-au alăturat și alții. Paul a blocat circulația cu dansul lui. Unul dintre șoferi îl zgâlțâie de o mână, „Ce dracu ai, frate ? Dă-ne voie să circulăm... Mergi și dansează pe trotuar... Haideți să-l luăm pe sus pe nebun !” îi îndeamnă el în cele din urmă pe ceilalți șoferi. Paul se oprește din dansat. Traversează strada și se uită apoi în sus spre cele două de la geam. Le zâmbeste. Ancuța izbucnește în râs. Paul când o vede râzând, râde și el. Mariana o trage pe față înăuntru și închide geamul.

– Hai, Ancuțo, du-te acasă, vreau să vorbesc cu Paul între patru ochi când vine.

- Bine, plec. Mai trec mâine pe la dumneavoastră.
- Sunt convinsă, Ancuțo. Hai, fugi.
- Paul intră în bucătărie și se apropie de maică-sa cu pași legănați de copil.

- Ce Dumnezeu faci, Paul ?
- Ce fac, mamă ?
- De ce dansai în mijlocul străzii ? Vrei să te închidă la spitalul de nebuni?!

– Mi-au furat niște băieți banii. M-au trântit în stradă și mi-au luat banii. Am vrut să cumpăr ceva copiilor...

- Și de ce dansai ?
- N-ai văzut că ei se bucurau ?
- Care ei, cretinule ?
- Copiii.

– Râd că ești idiotul orașului, Paul. Nu pentru că se bucură, ci pentru că ești un om bătrân fără minte, înțelegi ?

- Da, mamă, înțeleg. Ionel îmi spune că sunt prost. Dar mă iubește.
- Ionel a murit de multă vreme. Dacă ar mai trăi, i-ar fi rușine cu tine.

Lui Paul îi curge o lacrimă. Mamei sale îi curge o lacrimă. În același timp, cu același gest, amândoi și-o șterg cu podul palmei.

- Îți dau o cafea caldă ?

Îi toarnă o ceașcă plină ochi chiar dacă Paul nu-i dă niciun răspuns.

Leonard Ancuța

21 de secunde într-un Mizil ascuns

Aș putea coborî și eu la Mizil asemenea lui Geo Bogza și să scriu despre cele 175 de minute din viața mea petrecute pentru împlinirea unui vis dar eu vreau să cobor sau să urc treptele realului să ajung în locul în care mă văd din exterior un om care înnoadă niște stări cu noduri gordiene și apoi le desface ca pe-o ceapă cu pumnul

Mizilul e călduț pentru mine am nevoie de ceva mult mai rece un balans din imagine în imagine se desface în creier asemenea liniștii uimirea ecstasy amplificată la maxim în senzația că pierzi timp nu mai poți recupera nimic doar o amărăciune care crește ca o dorință mixez tăcerile mai bine decât un dj profesionist și sîngele curge mut o mîna străină ieșită din umăr îmi întinde pilula două guri de tărie alte mîini calde care plutesc în aerul înfiorat de o briză imaginară în fotoliu ca un mort în piscină

secunda 3 în care nimic rău nu se prevestește doar o ușoară senzație de amețală și un dans înghesuit al stărilor minții

secunda 5 în care aerul are pereți verticali simt cum mă trage în sus ca un tun și amețala e un vis frumos în care descoperi jucării pierdute în copilărie

secunda 7 e doar o continuare a stării anterioare dar două fire conductoare se leagă sub piele

secunda 9 curenți electrici mă gîdilă starea de amețală se estompează cineva mixează în creier accentul pe căderi repetate

secunda 11 mă înșurubez cu capul în jos polii ființei s-au inversat e primul cutremur primul semn că în secunda 012 se va întîmpla ceva

secunda 13 nu există doar mă pierd în culori o stare din copilărie în care îmi apăs puternic ochii și în întunericul acela mă pîndesc nenumărate varietăți de tempera și între ele ascuns clownul cu dinți uriași

secunda 15 alerg printre tufișuri din carton mintea mea o scenă imensă cu decoruri artificiale

secunda 17 respirația tot mai subțire o bruscă senzație că aerul s-a terminat și în minte celulele explodează ca niște pustule

secunda 19 cea mai lungă din viața mea în care trăiești toate viețile alternative în care firul destinului se împarte la infinit și eu odată cu el mintea mea e o minte colectivă a miliardelor de euri ale mele și peste toate plinar o senzație de fericire și lumea e doar o mascotă pe care o lași amintire fiindcă ești fericit

și poți merge mai departe în întunericul care crește în fața ta ca un univers dintr-un cub pe care la început l-ai fi putut ține în palmă dar acum e infinit iar capetele lui se pierd în originea tuturor lucrurilor și nu am decît un cuțit mic de hîrtie să tai o intrare dincolo e frica se abate asupra mea ca un strigăt al mamei strigătul continuu cînd m-a găsit plin de sînge apoi continuă greu tot mai greu pînă la cea mai mare frică dintre toate cînd ești întins pe o masă tăiat bucățele viu și anesteziat știi cum ai ajuns acolo cum ai fost ciopîrțit dar n-ai simțit încă durerea doar groaza acum urmează să simți și durerea numai în creier fiindcă ești dezmembrat și ai vrea să dai cu disperare din mîini sau măcar să țipi ca să te trezești înainte dar nu poți nu poți nu poți iar senzația asta e frica absolută apoi cad

secunda 21 într-o respirație atît de profundă încît pieptul ar putea să-mi plesnească și convulsiile nu se mai opresc urmează somnul profund ca o mascotă gonflabilă care se desumflă ușor undeva în cameră cineva mixează pustiuri

Inteligența românilor

Despre inteligența românilor se vorbește, de multe ori, la modul peiorativ. Pe nedrept, putem spune, și asta nu doar pentru că au existat Brîncuș, Eliade, Eugen Ionescu, Cioran, Coandă etc. Ci și pentru min-țile strălucite de azi, pe care și alții (dar mai ales noi!!!) le ignoră.

♦ Dr. fiz. **Eugen Pavel**, de la Institutul de Fizică Atomică de la Măgurele, a realizat un CD ROM (din sticlă) cu o capacitate de stocare de 15.000 ori mai mare decît a unui obișnuit. Pe 5 astfel de CD-uri ar putea fi stocată întreaga Biblioteca a Academiei Române, iar informațiile ar putea rezista... 5.000 de ani!!! În noiembrie 1999, invenția sa a primit medalia de aur la Salonul Mondial al Invențiilor „Bruxelles Europa.

♦ Romania este pe primele locuri în lume la... exportul de inteligență. De exemplu, la „Microsoft”, a doua limbă vorbită este româna, iar la NASA mulți dintre specialiștii de

prim rang sunt tot români...

♦ Romania a câștigat Campionatul Mondial de bridge (considerat de mulți drept cel mai inteligent joc de cărți) pe Internet.

♦ Hackerii români sunt considerați printre cei mai periculoși din lume. „Distracția” lor are drept scop nu furtul de informații ci, doar... să le dovedească valoarea. Printre site-urile „sparte” de ei se numără: US Army, US Air Force, US Navy, NASA, Coast Guard, departamente federale, etc...

♦ Nicolae Bălașa (39 de ani), un inginer mecanic din Dolj, socoțește mental mai rapid decît calculatorul. Fost inginer la Uzina Mecanică Filiași, din 1994 Nicolae Bălașa este actualmente șomer...

♦ Sandu Popescu din Oradea este primul fizician din lume care a reușit teleportarea unei particule. Evenimentul epocal a avut loc în laboratoarele din Bristol (Anglia) ale celebrei firme „Hewlett Packard”. Și exemplele ar putea continua.

Emil Proșcan

SCRISOARE CĂTRE DUMNEZEU

Dragă Doamne,

De mai mult timp mă gândesc să-Ți scriu o scrisoare în care să-Ți spun despre mine și despre ce se mai întâmplă pe aici. Bunicul mi-a spus că Tu ai făcut cerul, pământul și tot ce noi mai avem. Că ești bun și să ne rugăm Ție ca să ne ajuti.

Eu stau la bunicul Doamne! Părinții mei au plecat mai demult în Spania și încă îi aștept să vină. Mai întâi a plecat mama. La început ne-a trimis bani, apoi n-am mai primit nimic și nici nu a mai dat telefon. Tata a devenit trist. Cei care veneau sa-i ceară înapoi banii împrumutați începuseră să se răstească la el. Îmi era și frică! Din ce în ce mai trist devenea tata! La magazin nu ne mai dădea pe caiet și într-o seară m-a adus aici la bunicul, care l-a certat că a vândut pământul și „dacia”. „Era de la bunicii mei pământul și trebuia să rămână copiilor”, i-a spus tăios bunicul. Tata m-a îmbrățișat și a doua zi a plecat... a plecat și el. „A plecat după mama, să câștige mai mulți bani și să vină mai repede acasă”, spunea bunicul. Amândoi! Amândoi au plecat! Gândul că o să vină acasă, că o să fim iar împreună, m-a bucurat. Atunci, și mai multe zile după ce a plecat vorbeam cu el la telefon... cu mama niciodată. Apoi n-a mai sunat nici tata.

De câte ori îl întreb pe bunicu de ei, de părinții mei, mă mângâie și-mi spune să am răbdare că vor veni. Și el e trist, îl simt eu. Îl aud cum oftează și suferă Doamne! Prin casă avem multe poze cu ei, de la nunta lor și cu mine când eram mică. Toți râd în poze și sunt fericiți. Bunicul se uită pe furiș la ele, l-am văzut! Eu nu... Iau fiecare poză în mâini, o duc la piept, o sărut... Așa sunt și eu cu ei acum, cu părinții mei. Seara îmi este greu Doamne și mai ales noaptea! Mă uit în întunericul camerei goale, mă gândesc la ei și plâng! Ziua nu pot să plâng, mă vede bunicul și-l întristez și mai rău. Cred că și el plânge, fără să-l văd. Plâng până simt o căldură în mine și în mâini... Așa adorm! Dimineața privesc pe fereastră și mă uit la oamenii care trec. Câteodată tresar, asemuiesc câte o persoană cu unul din părinții mei și simt atunci în inimă căldura ca o arsură și inima cum se zbate... Și cât de frumos ar începe fiecare zi dacă ar fi și ei...

Într-o zi s-a apropiat de mine un coleg și mi-a spus că tata a găsit-o pe mama cu alt bărbat și că a bătut-o rău, că l-a luat poliția și l-au arestat și acum e în pușcărie acolo în Spania. Am plecat de lângă el fără să-i zic nimic. Mi-a venit să alerg, să fug undeva pe un câmp care să nu-mi ajungă! Nu puteam să cred! „Tata în pușcărie, cu hoții și tâlharii!... Ce trist a plecat tata!” Nu plân-

geam Doamne, dar îmi curgeau lacrimi multe... Parcă vroiau să-mi spele fața și sufletul... Îmi curgeau lacrimi multe din ochi și alergam pe străzi. Nu trebuia să ajung nicăieri, dar alergam. În parc mi-am potolit pașii și m-am așezat pe o bancă. Totul se vedea strâmb prin lacrimile mele... și copacii și oamenii. Ce calde erau lacrimile, aproape că mă frigeau... Mă gândeam la faptul că mama nu a mai trimis bani și nu a mai sunat, mă gândeam că nici tata nu a mai dat nici un semn, mă gândeam cu mare spaimă că poate fi adevărat. „Tata în pușcărie și mama cu alt bărbat!... Tatăl meu, mama mea... unde sunteți voi acum?” Mă gândeam la cât de singuri și neajutorați suntem., mă gândeam la zilele când eram împreună, cu toții acasă, mă gândeam la ei, la mine, la ceilalți oameni și la multe lucruri. Un dor de ei m-a cuprins, un dor așa de sfâșietor încât și acum îmi e milă. Seara i-am spus bunicului.

– Să nu-i ascuți, sunt răi, mi-a spus bunicul strângându-mă tare în brațe. În strânsoarea îmbrățișării simțeam cum și el plânge. Nu l-am mai întrebat nimic nici atunci, nici după aceea. E foarte greu, Doamne! Tăcem mai tot timpul! Eu știu că bunicul se gândește la ei, la mine și la neputința lui de a face ceva. Știu că-l doare că nu poate să-mi dea mai mult, dar nici eu nu-i cer. Și bunicul știe că mi-e dor de părinți și că sunt tristă. Și știe că eu știu durerea din el. De aceea tăcem mai tot timpul, pentru că ne citim gândurile și nu vrem să ne mințim... și nici n-am putea. Tăcem! Asta facem mai tot timpul!

Casa bunicului e foarte frumoasă, dar au început să apară crăpături mai ales în camerele nelocuite. O furtună a dezvelit o parte din acoperiș, l-a reparat bunicul. El are o pensie mică Doamne și nu ne descurcăm... și vecinii noștri se descurcă greu. A treia casă de noi e o femeie cu trei copii, soțul ei e plecat și el în Spania, dar nu acolo unde sunt părinții mei pentru că el dă telefon acasă la el și bunicul a întrebat, dar nu știe de părinții mei. Ca să plece soțul Mariei, așa o cheamă, au făcut împrumut, să aibă de drum și pentru taxa care i se cerea de cei ce vroiau să-l ajute să ajungă acolo și să aibă servicii. A muncit în Spania câteva luni, și nu au mai vrut să-i plătească, iar acum nu are bani de întoarcere și sunt datori. Maria îi spunea plângând bunicului că o să-i ia casa cei de la bancă. Și ceilalți vecini o duc rău Doamne, sunt și ei săraci și triști. Merg cu bunicul prin oraș și parcă toți oamenii intră în toamna asta ce lasă copacii fără frunze și seamănă peste tot regretul pentru zilele care au fost.

Ascum sunt sărbători de iarnă Doamne! Se va naște aici pe pământ Iisus Fiul Tău, ca să ne mântuiască, adică să ne fie mai bine, așa spune bunicul. În aceste zile oamenii ar trebui să fie veseli. Toți! Toți! Tot acum oamenii spun colinde și se roagă Ție să le fie mai bine, de aceea m-am hotărât să-ți scriu.

Am aflat că azi e ziua orașului nostru. Știi, eu nu îndrăznesc să Te rog pentru mine ceva, dar pentru bunicul și oamenii de aici trebuie să faci ceva Doamne! Bunicul e din ce în ce mai abătut și chiar dacă nu-l mai întreb de părinții mei nimic, el știe că fac asta să nu-l mai supăr și știe că mi-e un dor nebun de ei. Și el are grijă de mine și suferă că nu poate să-mi cumpere multe lucruri. Într-o zi m-a întrebat dacă vreau și eu un calculator, pentru că el știe că majo-

ritatea copiilor au. Cum să nu vreau un calculator? Dar bunicul meu are o pensie mică și deja e dator, de unde să aibă atâția bani? I-am răspuns:

– Nu bunicule! Nu vreau! Ne-a spus la școală că ne face rău, că ne face să nu mai citim...

Nu Doamne, chiar nu vreau calculator, nu de asta îți scriu. Îți spuneam că e ziua orașului nostru, deci a tuturor oamenilor de aici. De ziua lor oamenii trerbuie să zâmbescă, să se bucure să primească cadouri și totul să fie sărbătoare. Pentru ei trebuie să faci ceva să nu mai fie triști. Știu de la bunicul că oamenii se ajută între ei, dar dacă toți sunt săraci nu mai are cine pe cine să ajute. Doar Tu ai putea să mai faci ceva pentru noi toți.

M-am gândit eu ce-ai putea să faci Doamne: fă să fie și la noi în țară multe căpșuni, oamenii să rămână aici să le culeagă și să nu mai plece nimeni, nimeni! Să rămânem aici cu toții!

Mulțumim Doamne!

Ioana

Ludovic al XVI-lea a fost stră-stră-stră.... nepotul lui... Ștefan cel Mare

În anul 1789 are loc Revoluția franceză, prin care monarhia absolută este abolită. Regele Ludovic al XVI-lea, a fost decapitat, prin ghilotinare, 4 ani mai târziu, la 21 ianuarie 1793. Probabil că mulți știu acest lucru; dar oare câți știu că acest rege are printre strămoșii săi pe nimeni altul decât pe marele domnitor moldovean, Ștefan cel Mare?

Să ne uităm puțin la descendenții marelui domnitor, și să vedem cum s-a ajuns ca acesta să fie străbunul regelui francez decapitat.

Ștefan cel Mare (1435-1504), l-a avut ca fiu pe **Petru Rareș** (1486-1546), domnitorul Moldovei a

avut-o ca fiică pe **Maria**, care căsătorită cu Ion Movilă (mare logofăt al Moldovei), cei doi având ca fiu pe: **Ieremia Movilă** (?-1606), și el domnitor al Moldovei. Fiica sa **Maria Movilă** (1592-1638), s-a căsătorită cu Ștefan Potocki (1568-163), conte polonez, cei doi având ca fiică pe **Anna Potocki** (1615-1690), căsătorită cu Dominic Kazanowski (1605-1648). Fiica acestora **Maria Kazanowski** (1643-1687), căsătorită cu Stanislas Iablonowski (1634-1702), a avut-o ca fiică pe: **Ana Iablonowski** (1658-1727), căsătorită cu Rafael Leszczynski (1650-1703). Fiul lor, regele polon **Stanislas Leszczynski** (1677-1766), a avut-o ca fiică pe: **Maria Leszczynski** (1703-1768), căsătorită cu Ludovic al XV-lea (1710-1774), regele Franței, cei doi având ca fiu pe **Louis de France** (1729-1765), care l-a avut ca fiu pe **Ludovic al XVI-lea** (1754-1793), regele Franței.

Iată că nu e atât de mare distanța între un domnitor moldovean și un rege francez.

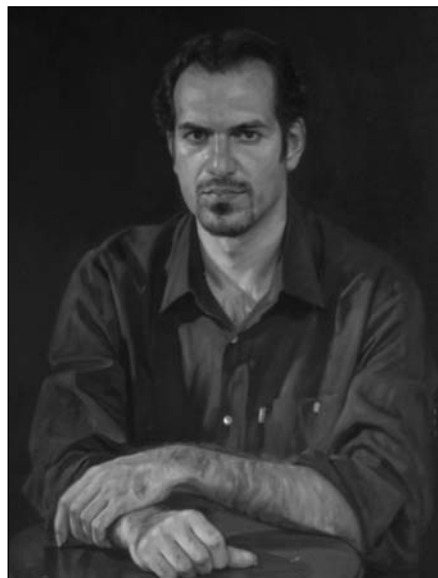

Gheorghe A. Stroia

Pictorul iranian Iman Maleki sau „Fascinația artei - dusă până la perfecțiune”

În lumea contemporană, în perspectiva omului modern, devine, din ce în ce mai mult, stereotip - arta ce repugnă, arta ce înfioară, arta ce mortifică, arta ca refulare a tuturor ororilor umane ce au marcat existența Terrei. O artă decadentă, inferioară oricărei noțiuni de valoare ori de act cultural – în esență tare. Destul de rar, însă, albul imaculat al ghiocelor, deși se confundă cu albul zăpezilor omniprezente, tinde spre lumină, tinde spre căldură, demonstrând cu vivacitate sensul vieții. Și mai rar, peste câmpiile înnegurate ale minții umane, într-un zbor primejdios și misterios în același timp, faliile eruptive ale sentimentelor zguduie din temelii firea umană, arătându-și forța și maiestuozitatea.

Din îngemănările divine de lumină și culoare, dezvăluind lumii întregi o altă fațetă a realității, se nasc picturile lui **Iman Maleki**. Răscolit de intemperiiile lumii în care s-a născut, dar pe care nu dorește s-o abandoneze, pictorul iranian extrage - din ceruri, din fărâmele rămase în urma unor deflagrații, din firele nevăzute ale intrigilor ori răutăților lumii înconjurătoare - esențe, așternându-le pe pânză

precum psalmii închinați divinității: liniștea, calmul, abstenența, tăcuta inspirație, zborul, speranța, visul, credința și - de ce nu - încrederea în puterea omului de a-și resuscita ființa amorțită de incontrolabilele fibrilații existențiale.

Deși o prezență silențioasă pe scena picturii universale - așa cum îi stă bine unui geniu, a cărei principală calitate trebuie să fie modestia - Iman Maleki recunoaște că: „...mă regăsesc

în tot ceea ce fac, fiecare centimetru de pânză reprezintă o întreagă lume, pentru mine. Sunt unul dintre fiii unui minunat și viteaz popor. Sunt persan și văd, în fiecare zi: lacrimi amare, suferințe, orori, mânie, întuneric. Mă tem cel mai tare de întuneric. Cred că mi-e teamă doar de întunericul din sufletele oamenilor. De aceea, poate, pânzele mele «vorbesc» - mai ales - despre *speranță*”.

Pornind de la cuvintele de o simplitate cuceritoare dar, evident-altruiste, putem spune că pictorul iranian redă, prin pânzele sale, eternul protest al artei, specific epocii în care trăiește artistul, un protest la decadență, război, suferințele oamenilor, neliniștea și nesiguranța din ochii copiilor, durerile nesfârșite ale mamelor sau la orice altă durere provocată de abuzuri și/sau violență. Folosind tehnici de lucru diferite, Iman Maleki se dovedește a fi un magician al culorilor, un maestru al luminii, redând cu foarte multă versatilitate și pricepere caracteristicile luminii, atent studiată și redată printr-o artă desăvârșită. O frumusețe similară a luminii/evadare, manifestată în opera pictorului iranian, mai poate fi întâlnită și în opera celui mai bine vândut artist american în viață - *Thomas Kinkade* - pictorul luminii/poveste.

Pictura lui Iman Maleki reușește să facă lumină chiar și între pereții unei temnițe întunecoase. Iată, de exemplu, pânza sugestiv intitulată *The window* (Fereastra), care prezintă un contrast absolut între întunericul dinlăuntru și lumina din afară. Un contrast izbitor și mortificator, care sugerează (pânza obligând la o perspectivă dintre interior spre exterior): starea de evadare, eliberarea de întuneric, teamă, angoasă, suferință, spre o lume care poate găsi și accepta lumina ca pe un bun propriu și necesar. Cu siguranță, este vorba despre singura geană de lumină a unei închisori, prin care se poate observa o locuință așezată la poalele unui masiv muntos, ce sugerează iminenta dorință de echilibru, pace, liniște, ca o confirmare a apartenenței la o familie.

Lumina, în opera pictorului iranian, capătă o importanță deosebită, regăsindu-se ca trăsătură esențială a unora dintre pânzele sale. Fie că este vorba despre intrarea unei locuințe,

sau de umbra dedublată a amurgului, de lumina care însoțește portretele sale feminine sau cea care conturează portretele masculine, lumina sa este unică: prin cromatică, prin realism, prin volatilitate, prin forța expresiei. Caracteristici evidente unor lucrări, precum: *A sad Mom*, *A Tar Player* (tar - instrument muzical tradițional, o lăută cu gât lung - specific Iranului, Țărilor Caucaziene și Asiei centrale), *A custodian's house*, *All alone* sau *Portrait of a man*.

Multe dintre pânzele lui Iman Maleki reconstruiesc portrete de femei, bărbați sau de copii, în diverse scene ori situații existențiale, pictorul dovedindu-și, astfel, elogiul pentru frumusețea umană - în general, ca mesaj „militant” de „remodelare” a arhitecturii umane interioare, de renaștere spirituală, pentru crearea unei lumi mai sigure și mai bune. Regăsim în opera lui Maleki, realistă, prin excelență, omul. Fie citind (*Omens of Hafez*, *Sisters and book*,), studiind (*Studying*), scriind (*Sunlight*) sau rememorând amintiri scoase dintr-un vechi album (*Old album*).

Redate în luminile calde ale amurgului, portretele sale surprind liniștea dată de cufundarea în lectură, aflarea unui univers propriu, o imaginară lume a viselor împlinite. Portretele de copii (fie ei asiatici sau

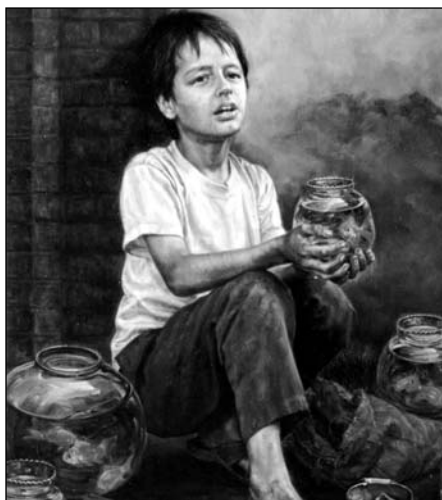
euroeni) sunt de o rară frumusețe și expresivitate, incumbând sentimente diverse, cu mesaje clare: dorința de lumină și de liniște (*Wish*), relaxare și respiro după furtunile emoționale (*End of examination*) sau de maturitate și implicare (*Fishmonger*).

Rafinamentul detaliilor este extraordinar. Fiecare pânză este - de fapt - o reconstruire a realității până în cele mai intime amănunte (*A girl by window*). Panorama construită de pictor este foarte largă, oferind o claritate stratificată până spre fundalul pânzei, probând abilitatea maestrului de a îmbina desăvârșit planurile și culorile (*Dizziness*, *Memory of that house*).

Parfumul inspirat al operelor lui Maleki este unul oriental. În acest sens, stilizat, discret și elegant, el așază în peisajele ori alături portretelor sale, elemente ale tradiției și culturii persane: covorul cu motive tradiționale, voalul cu ciucuri, turbanul, tarul, satul-stup, coloanele cu arabescuri. Culorile favorite ale pictorului sunt galbenul, ocrul, albastrul, purpura, și

verdele. Culori pe care le adună într-un melanj realist unic, pentru ca apoi să le covertească în ansambluri picturale de o frumusețe incredibilă. În pânzele pictorului iranian, nu se regăsește nimic din cea ce repugnă sufletului uman. Aratând - în speță - o tristețe profundă, personajele sale sunt pictate cu o extraordinară decență și o fabuloasă eleganță. Practic, prin opera sa, se reconfirmă valențele pe deplin cunoscute ale mesajului artistic, în general: pozitivism, încredere, optimism, frumusețe.

Se poate concluziona - fără nici un motiv de dubiu - că pictorul iranian dovedește, prin stil, rafinament, precizia cromatică, finețea incredibilă a detaliilor **genialitate**. Dar, nu mai puțină genialitate și nici mai puțină valoare decât precursorii săi, aparținând realismului francez: **Gustave Courbet**, **Honoré Daumier**, cunoscut pentru litografiile ce reflectă scene de pe străzile pariziene) și **Jean François Millet**. Cu siguranță, timpul va confirma și reconfirma acest lucru,

deja unanim împărtășit de o mare parte a criticii de artă contemporane. Prin efort, studiu, concentrare și o deosebită grijă pentru detalii, Iman Maleki este, deja, unul dintre cei mai valoroși pictori actuali. Mesajul său limpede exprimat - un apel făcut pentru renașterea spirituală a umanității - va face ca, prin fiecare pânză, să strălucească flacăra speranței, a încrederii și credinței într-o lume mai bună.

Dacă ar fi să reamintim câteva repere din biografia pictorului irakian, atunci ar trebui să spunem că s-a născut în anul 1976 la Teheran, la cinsprezece ani, a început să învețe pictura cu primul și singurul său profesor, pictorul **Morteza Katouzian**, considerat cel mai mare hiperrealist din Iran. Între timp, Maleki a început să picteze profesional. A urmat apoi cursurile Universității de Arte din Teheran, secția Design Grafic pe care a absolvit-o în anul 1999. Începând cu anul 1998, Maleki a participat la mai multe expoziții, cele mai importante fiind: **Expoziția Sabz Gallery** (1998), **Expoziția de pictură realistă iraniană de la Muzeul de Artă Contemporană din Teheran** (1999), **Expoziția de la Sa'ad Abad Palace** (2003). La competiția internațională Art Renewal Center, Maleki a câștigat premiile: **William Bouguereau** și **Chairmanas Choise**.

UMOR

Sămânță de vorbă

- Din ce perioadă este tabloul acela?
- Din perioada în care aveam bani.

Maria la vrăjitoare:

- Mă iubesc doi barbați. Spune-mi cine din ei va fi norocosul?

Vrăjitoarea pune cărțile, apoi se uită atent la ea și spune:

- Cel ce va avea noroc va fi Vasile - te vei căsători cu Ion.

- Alcoolul ucide.
- Și ce? Apa te face nemuritor?
- Tu te-ai culcat cu logodnica ta înainte de căsătorie?
- Nu, ce fel de om crezi că sunt? Dar tu?
- Eu da, dar n-am știut că e logodnica ta...

- Cea mai mare dintre păsările cu picioare lungi este barza.
- Lăsați poveștile, dom'profesor! Suntem destul de mari ca să știm că barza nu există!

- Alo, bună ziua, Casa Poporului?
- Da.
- Cu poporul, vă rog!

- Ai auzit ce-a pățit Popescu ?
- Nu !
- A fugit cu nevastă-mea !

- Mărie, te rog mult, ajunge, hai să

divorțăm!

- Nu Ioane, văduvă m-ai luat, văduvă să mă lași!

Discuție între pensionari:

- Azi am fost la doctor și a zis că mai am de trăit două luni!

- Din ce, bă, Vasile? Din ce?

În mulțime, la intrarea într-o mănăstire, se aude un strigăt:

- Fraților, merg din nou pe picioarele mele!

- Spune, cum s-a produs minunea?

- Mi-au furat mașina!

Un gangster jefuiește o bancă și ia câțiva ostateci.

- M-a văzut cineva ? întreabă.

– Da ! răspunde un ostatec. Tâlharul îl împușcă. La al doilea - aceeași întrebare. Răspunsul:

- Eu, nu. Dar te-a văzut nevastă-mea!

Trei babe stăteau la taifas și se laudau fiecare cu ce nepoți au.

Prima: „Nepotul meu e episcop și toată lumea îl salută cu „Înalțimea Ta!”

A doua: „Nepotul meu e cardinal și toată lumea îl salută cu „Luminăția Ta!”

A treia: „Nepotul meu e stripper și cand îl văd toate femeile exclamă: **Dumnezeule!**”

Câțiva bărbați sunt la club și deodată sună un telefon. Unul dintre ei răspunde:

– Alo, da!

– Iubitule, tu esti? Nu te aud prea bine! Esti la club?

– Da, draga mea.

– Dragul meu, sunt în fața unui magazin de blănuri și am văzut o haină de vizon prețioasă ! Sa o cumpăr ?! Costa doar 3.000 de euro...

– Desigur iubito! Cumpără-ți și o geantă să se asorteze!

– Esti un înger... dar știi, în după-masa asta am trecut pe la un dealer auto și mă gândeam că ar cam fi timpul să îmi schimb mașina. N-o să-ți vină să crezi, au un BMW ultimul model și nici nu este așa de scump, 55.000 de euro. Să-l iau?!

– Scumpa mea, bineînțeles... Și spune-le să ți-l dea cu toate opțiunile posibile.

– Oh cât te ador, dragul meu.

– Și eu, iubito... un pupic dulce.

Și domnul închise telefonul, după care se uită de jur împrejur și întreabă:

– Știe cineva al cui este mobilul ăsta?...

– Medicul meu a insistat să trec pe la dumneavoastră, îi spune pacientul (evident român) psihiatrului. Dumnezeu știe de ce, căci am o căsnicie fericită, o slujbă sigură, mulți prieteni, n-am griji...

– Aha, spuse psihiatrul, luându-și carnetul de notițe. Și de când zici ca ai senzația asta...

Un tip trece pe lângă o berărie. Vocea interioară îl întreabă:

– Intri?

Tipul, strângând din dinți, merge mai departe. Vocea interioară:

– Fă ce vrei... Eu intru!

Un parlamentar iese agale din sala de ședințe și, întâlnindu-se cu un coleg din opoziție care se plimba pe hol îl întreabă șoptit:

- Nici tu n-ai somn?

La tribunal:

– Ești acuzat că ți-ai omorât soacra cu sânge rece. De ce ai făcut-o?

– Nevastă-mea mi-a zis înainte de a pleca, în ziua respectivă: „Marcele, dacă în timp ce doarme mama o deranjează vreo muscă, n-o trezi, omoar-o!”

Florina Cipu

Memoriile unui bebeluș

Motto: „Oamenii mari nu pricep niciodată nimic și este obositor pentru copii să le dea întruna explicații.”

(*Antoine de Saint Exupery, Micul Prinț*)

Cum ajunge bebelușul... bebeluș

Oamenii se întreabă uneori de unde vin bebelușii și dau niște explicații puerile, deși sunt foarte logice și credibile și confirmate chiar și de manualul de biologie, dar care te fac să roșești câteodată.

Eu țin să povestesc experiența mea, care pe alocuri lasă să răzbată niște adevăruri. Nu pot să dau detalii foarte multe, avem legi stricte acolo de unde vin eu. Adică nah, nu pot să zic exact locul de unde vin, dar pot să spun că e la oarecare distanță de Pământ. Suntem un fel de organizație de bebeluși. Zilnic ne antrenăm pentru momentul în care o să ajungem aici, pe Pământ. Și creștem berze, acesta fiind mijlocul nostru de transport.

Antrenamentul constă în principiu în vizionarea de clipuri cu diferiți oameni care au potențial să devină părinți. Ne interesează în special mămicile. Clipurile se derulează zilnic, timp de trei ore dimineața și trei ore după-amiaza, pe un monitor imens, amplasat în Piața Universității de la noi. Între vizionarea de clipuri intrăm în Universitate, unde avem diferite cursuri. De exemplu, preferatul meu a fost ăla de vocalize (exersam mai ales scâncitul, plânsul fără lacrimi, plânsul cu lacrimi, urletul, tăvălelile și scălâmbatul).

O dată pe săptămână venea poșta. Cu scrisori de la mămici și tătici care își doreau bebeluși. Le citeam în grup și îmi amintesc că ne amuzam copios. Puteam să le și oprim pe cele care ne plăceau în mod deosebit și duminica, la rubrica de „dedicații“, puteam să cerem clipul cu părinții respectivi.

Era cam începutul lui septembrie și la gândul că vine iarna (și la noi iernile erau groaznice), mi-am zis că este timpul să avansez și eu la faza finală: alegerea familiei. Cam în timpul ăsta am oprit și o scrisoare, din care citez din memorie un fragment:

„... Am discutat cu oameni care au copii, care au educat copii... Am citit un munte de cărți și de articole. Am învățat cam tot ce trebuie să știm despre educația unui bebeluș. Avem în minte manualul cu instrucțiuni de creștere. Suntem pregătiți să te educăm și să te facem om mare, măh!”

Mi-a plăcut enorm din două motive: ăștia erau naivi tare, credeau că (hahahaha!) eu funcționez previzibil cumva și că oarecum ei mă pot stăpâni pe

mine. Și al doilea motiv a fost că au zis că mă fac om mare, în timp ce alți părinți scriau că vor să ne facă doctori, avocați, patroni,ăștia ziceau numai om mare, ceea ce suna destul de savant și misterios. Plus că au scris „măh!“, ceea ce denota un ton așa, familiar.

În fine, la dedicații am cerut să îi văd. Am văzut o scenă cu întreaga familie, mămică, tătic, bunici, străbunici, unchi și mătuși. Era un clan. Gălăgie, vorbeau unul peste altul, râdeau, povesteau, mâncau, beau... Mi-a plăcut, am zis ăstora eu le lipsesc, este clar! Trebuie cineva care să vorbească mai tare ca ei și să facă ordine, să îi pună la punct! Vreau să fiu căpitanul lor!

A doua zi mi-am luat la revedere de la ceilalți, mi-am luat barza și am plecat. Era cam 21 septembrie. Am ajuns noaptea, nu m-a văzut nimeni. Cu atât mai bine, eram obosit, mi-am zis că dorm liniștit vreo lună așa, după care îi anunț că sunt în zonă. M-am instalat la mama, că avea pregătită o cameră.

Când ajungem pe Pământ trebuie să stăm 9 luni cu mămicile, ca să ne pregătim și să ne aranjăm. Aranjatul ăsta presupune să ne facem de exemplu nas ca al mămicii, gură ca a tăticului, chestii din astea care impresionează părinții la prima vedere mai ales.

Au urmat 9 luni destul de complicate. În primul rând îmi era foame tot timpul. Cea mai tare fază a fost când mi-a venit pofta de dulceață de coacăze. Era seară și mama l-a trimis pe tata să ia. Tata a întrebat de câteva ori ce naiba sunt alea coacăze, după care a plecat la magazin, nu foarte convins că așa ceva există.

Nici mama nu prea era convinsă, nu mai mâncase dulceață din asta decât de două ori în viața ei, când era mică. Spre marele lui noroc mai era un singur borcan la magazin. A venit triumfător acasă și mama a mâncat fix trei sferturi de borcan. Mi-a dat coacăze de mai că mi-au ieșit pe nas. Mi-a fost rău, bineînțeles. Adică ei mai mult.

Altădată am vrut ciocolată cu Scufița Roșie pe ambalaj, din aia de am văzut eu într-un clip cu părinții. M-am enervat atunci, că mama nu a găsit, i-au zis vânzătoarele că a murit Ceaușescu și s-a închis fabrica cu ciocolată din aia și oricum Scufița Roșie e la Paris, face pictoriale pentru o revistă, nu mai are timp de ambalaje de ciocolată, ba chiar o enervează amintirea asta din tinerețea ei, când era naivă și, pentru bani, uite ce făcea!

În altă zi mi-a fost poftă de cașcaval. Da' ce poftă! Ne-am dus la magazin. Acolo mama a trecut la diverse, că pe drum am mai poftit la câteva lucruri. A luat și cașcaval, vreo 8 felii așa. A venit acasă, l-a mâncat și ca să vezi, la 5 minute după, iar am poftit... la cașcaval. Du-te iar la magazin, freacă iar vânzătoarele... Într-o zi una chiar a întrebat-o iritată: „Da' cât mai aveți doamnă până vine bebelușul???“

Hehehe, ce vremuri! După vreo 5 luni așa am început să le și salut cu picioarele prin burtă pe la mama. Câteva luni am mers și la școală. Mergeam cu mașina, cu mama și cu tata. Plecam dimineață la 7. Drumul ăsta era groaznic, îmi era rău. Când ne dădeam jos, adormeam și era bine. Nu dura mult, că mă

trezeam la ore. Am ascultat multă istorie. Dar și multe lucruri tâmpite, spuse de, evident, tâmpiți. M-am distrat, dar am și plâns câteodată, că mă durea capul de cât puteau să mă enerveze copiii ăia gălăgioși. Când aveam vreo 5 luni am ajuns la spital, am vrut să fug de la mama de nervi ce mi-a făcut unul din ăsta la școală. Acum îmi pare bine că nu am făcut-o, unde naiba mă duceam???

Eh, cu chiu cu vai, au trecut și astea 9 luni. În cele din urmă, mă obișnuisem atât de mult în camera mea, că nu voiam să mai ies. Pe 14 iunie m-am dus cu mama și cu tata la Drăgaică, este un târg la noi în oraș... Am mâncat bine și m-am distrat cât am putut că auzisem că de a doua zi mă evacuează și știam de la cursurile de supraviețuire de la noi de la Universitate că ceva timp am se să mănânc numai lapte.

A doua zi, am mers cu mama și cu tata la spital. Acolo am reîntâlnit-o pe doamna doctor, care mi-a făcut cu mâna și a zis că ne vedem imediat. Acum nu știu cu ce să zic, imaginea din mintea mea e cam tulbure. Știu doar că mama s-a certat cu doctorița și îi explica tatălui meu, plângând că nu mai naște nimic. Hehe! Ca și cum mie îmi părea rău. Am stat cuminte cuminte, nu am mai mișcat, poate uită de mine... Ne-am urcat în mașină și am mers câteva ore. Credeam că am scăpat sau că măcar am trecut granița și ne ducem în concediu. Dar nooooo, ne-am dus la alt spital. Alt doctor, altă treabă. A început evacuarea, contrar voinței mele. Voință de fier de altfel, am reușit să rezist eroic la 14 ore de asediu. Și am ieșit și vânt de nervi! La noi pe planetă nu ne-a zis nimeni de așa ceva! Acum, că stau și mă gândesc, ar trebui să le scriu bebelușilor pe care i-am lăsat în urmă, să le spun să nu se mai obosească să crească berze din alea că oricum ne scot ăștia afară cu forța, aia cu barza e miciună gogonată, barza ne duce numai jumătate de drum, dar efortul ei nu face cât investiția în mâncare pentru ea.

Vag tabel cronologic

Zic vag tabel, că nu va fi complet, evident. Fac o prescurtare și o sumă a evenimentelor bebelușești și după aceea trec la lucruri serioase, adică relatarea mai pe larg a unor evenimente mai deosebite pe care le-am trăit pentru prima dată în viață.

M-am născut pe 16 iunie 2009, ora 7⁴⁰ –și mă numesc Mircea Sebastian. A urmat prima lună, în care... Stăteam în pat și mă uitam în gol. Auzeam voci, distingeam ceva ceva, dar nu pricepeam mai nimic. Prea multă informație și prea multă aglomerație. Stres maxim, deci dormeam mult ca sa pot să fac față. Beam lapte cu și din bidoane, cam din două în două ore. Asta în general.

Legat de experiențele unice de care am avut parte, Îmi aduc aminte cel mai bine cum îmi făceau mama și tata baie. Împreună, că unul singur nu se descurca. Unul mă ținea în brațe deasupra cădiței și celălalt turna apă. Nu mă băgau în cădiță, sau dacă mă băgau era nebunie, se temeau să nu mă scape, să nu mă rupă, să nu mă cine-știe-ce. Asta mai ales în primele zile după ce am ajuns acasă, că după aia au prins curaj.

În prima lună eu nu am plâns niciodată. Nici nu cred că aş fi apucat, că imediat sărea mama sau sărea tata, așa că mi-au tăiat din start elanul.

La două luni am continuat să exist nestingherit. Deja mai învățasem care-i faza, care-i ambientul, cine care este și în ce relații era cu mine. Exersam foarte mult fixatul cu privirea. Mi-am făcut prieteni imaginari, cu care discutam destul de mult, monosilabic.

La trei luni am intrat și în faza „Ling ce-apuc“. Cu o bucurie incomensurabilă, îmi lingeam pumnii, jucăriile și, în general, orice apucam. Scopul adevărat era să văd în cât timp ar fi mama capabilă să găsească un procedeu de sterilizare a scamelor, fiind bine știut faptul că mamele sunt desperate să sterilizeze chestii care intră în contact cu bebelușii. A mea m-a învins, nu s-a omorât cu sterilizatul și m-am plictisit, așa că am renunțat repede.

La patru luni mi-am lărgit orizontul cunoașterii. Am început să înțeleg ce e distracția. Am căpătat tupeu vocal. De unde, nu știu. A început timid și diversificarea alimentației. Am servit prima linguriță de suc de măr, conform manualului cu instrucțiuni de folosire a bebelușilor, după care încă se chinuia mama să mă utilizeze.

La cinci luni am încercat primele rostogoliri. A fost o lună în care m-am agitat foarte mult, dând aproape neconținut din mâini și din picioare, deși culmea nici nu apucam nimic, nici nu mă deplasam nicăieri. Și în niciun caz nu zburam.

La șase luni s-ar spune că am început să gust viața pentru că în sfârșit am schimbat meniul. Mai lingeam o lingură cu suc de măr, mai bagam ceva legume, am început să trăiesc senzații culinare noi. Prinzând putere, ca Popaye de la spanac așa eu de la fructe și legume, am reușit să stau și în fund. Această poziție mi-a adus o oarecare autoritate și o siguranță în relațiile cu cei din jur.

La șapte luni sportul meu favorit era rostogolitul, cu tentative olimpice de a merge de-a bușilea. Pe lângă asta, mai exersam și lupte cu mama, care la un moment dat, ca orice mamă cu care stai non-stop, devenise plictisitoare.

La opt luni știam ce e aia muzică. Și nu din ce behăia mama când mă pune în pat. Știam eu așa, pur și simplu, de la televizor și după youtube. Înțelegeam altfel arta în general.

De exemplu, de cum am deschis ochii și am putut să mă holbez pe pereți, am făcut și o pasiune instantanee pentru artă, pentru că deasupra patului atârnav două tablouri și mă uitam la ele ore în șir. Întâi le-am studiat vreo două luni din aceeași poziție, că eram practic imobilizat în același loc, dar cu cât am crescut mai mare cu atât mi s-a lărgit și spațiul de manevră și automat am putut avea noi perspective asupra tablourilor. După aia, m-am luat cu mâncatul, cu statul în fund și alte chestii superficiale și am mai uitat. Până când într-o zi, pasiunea mea a revenit mai puternic ca niciodată: am simțit cum mă inundă un val artistic, a fost ceva așa, instinctiv, stăteam plictisit în cutia cu jucării, mama citea și scria ceva. Citea cu voce tare ca să mă păcălească, să cred că vorbește cu mine. Lângă ea, pe măsută, ceva interesant. Ea i-a zis „Eugenie“. Mda,

whatever. Foarte ingenioasă chestia aia, avea cremă. M-am dat jos din cutie, am luat-o eu, m-am uitat la ea, am desfăcut-o, să văd crema mai bine. Am băgat degetele, să o și pipăi. Acela a fost momentul în care nu numai că am simțit crema, dar am simțit și inundația produsă de valul artistic de care aminteam anterior. Și atât de puternică a fost senzația, încât nu am rezistat gândului de a pune bine crema, să nu o iroiesc. Și am pus-o. Cu degetul pe perete. În forma de nu-știu-ce. Adică posibil să fi fost o floriceică. La fel de posibil să fi fost un dinozaur. Sau un pirat. Sau timpul. Nu știu, nu am apucat să îmi dau seama, m-a văzut mama și the end, ca de obicei. A făcut spume la gură. Ce să îi ceri acestei femei ignorante, care habar nu are de artă!

La nouă luni mergeam timid de-a bușilea. Ai parte de senzații tari la vârsta asta, dacă ai inspirație. Una ar fi să te bagi sub un scaun. Cum am făcut eu. Trebuie să te faci mic, să lași capul în jos, să te împingi, să te sucești și să te învârtești câteva minute bune. Odată intrat acolo prima reacție este să încerci să te deplasezi cu scaunul ăla. După ce te foiești vreo jumătate de minut, începi să îi explici cu frumosul: „măi scăunel, hai să mergem mai încolo, hai să îți arăt ceva, te roooog!”. Scaunul nu zice nimic, e mut ca un lemn. Aici te blochezi. Și la propriu și la figurat. Și vrei să ieși. Dar scaunul e răutăcios și nu te mai lasă. Ce faci atunci? Ia zi, *ce faci?* ? Păi, cel mai ușor e să strigi după mama. Dacă mama ta e plină de teorii ca a mea, te lasă acolo puțin că cică nu te-a băgat ea, că să vezi cum e dacă te bagi pe unde apuci, că bla bla. Ca să scurtezi teoria poți urla. În felul ăsta tace subit și te scoate de acolo instantaneu.

La zece luni mergeam de-a bușilea cu câte viteze voiam eu. Din experiențele mele notez cum mă plimbau mama sau tata, ținându-mă de mâini, prin curte, pe la animale și păsări. La un moment dat aveam curtea plină de pui. De găină, de curcă și boboci de găscă. Au fost câteva tentative de Mircea+pușor love, dar al naibii pușor a făcut plângere că îl sufoc cu atâta dragoste, așa că am primit imediat ordin de restricție.

La unsprezece luni am început practica pentru examenul de mers în picioare. Nu mai puteam sta locului. Încă depindeam de mama și de alții care trebuiau să mă țină de mâini, ceea ce era destul de frustrant.

La douăsprezece luni am devenit independent și pe picioarele mele. Am luat multe trânte, am făcut chiar și un cucui cât toate zilele, dar nimic nu putea să mă mai dea înapoi și să mă oprească din avântul meu. Și uite așa, mergând în picioare, cu pași mici dar siguri, am trecut de bebelușie și am intrat în copilărie.

Ecaterina Bargan

Muștarul

Primul avantaj al faptului de a avea cursuri după-amiază constă în aceea că dimineața nu trebuie să te trezești buimac, veșnic nemulțumit de sunetul deșteptătorului, ci te trezești când vrei tu să-ți începi ziua. Al doilea avantaj este că poți să mănânci la cantina de la curtea de justiție, fără să stai la coadă, la ora 15⁵⁰, cu 10 minute înainte de închidere, când ai numai 10 minute de pauză, o pauză prețioasă, în care o iei la goană prin curtea căminului, tot prin ușa din spate, deși s-a construit o ușă laterală cu acces direct la cantină de mai mult de un an. O ușă dinspre strada Petru Rareș, pe care scrie clar programul de lucru. De la 11 până la 13 au voie să intre doar colaboratorii Curții spre de justiție, iar de la 13 la 16 au voie să se hrănească ceilalți, rămășițele de studenți flămânzi, cum suntem noi, cei care învățăm în schimbul doi. Când mă duc înspre școală, cu 15 minute înainte de ora 13, la ușa asta laterală se face coadă de se-ncolăcește cu oameni toată marginea vizibilă a clădirii curții de justiție, până în fața scărilor intrării centrale.

Comparativ cu alte cantine de prin zonă, în aceasta, pe lângă condimentele obișnuite, cum ar fi sarea și piperul, se mai găsește pe toate mesele și muștar. Iar mesele propriu-zise au și fețe de mese, cum se întâmplă numai în unele cafenele respectabile, dar care au prețuri supraunitare în meniu. Era mai interesant să mă strecor aici când nu exista ușa laterală cu programul afișat, când aici se putea ajunge numai dacă îți recomanda cineva, iar eu intram fascinată de faptul că această cantină a putut să existe fără mine în tot timpul în care eu eram prin preajmă fără să știu nimic. Și mai era misterul de dimineață, când, la ora șapte, trecând pe lângă curtea de justiție, înspre școală, în subsol era mereu lumina aprinsă, iar fereastra nu era acoperită cu nimic. Și se vedea foarte clar cum o femeie tăia diferite produse. Încă de pe atunci intuiam prezența unui loc în care se gătește bine.

Am terminat lecțiile la fără 10 minute ora patru, și, având stomacul gol, am decis să iau prânzul la cantina aceasta, care-mi tăia drumul. Mergeam încet. Nu aveam unde să mă grăbesc. Când am dat să intru, un bărbat s-a izbit de umărul meu. Era îmbrăcat într-un costum sur, cusut după modelele vechi, din uniunea sovietică, manșetele îi erau scurte, mânecile prăfuite, iar sacoul îl strângea la burtă. Părea să fi scos îmbrăcăminte din fundul dulapului, pentru o ocazie specială, în lipsă de alte haine mai elegante de atât. Căciula ucrainescă din blană avea urechiușe laterale. Nu și-a scos-o de pe cap, când a intrat în cantină și nici nu și-a cerut scuze că s-a izbit în mine. Doar eu mi-am cerut scuze, din politețe, deși nu purtam vină, și l-am lăsat să treacă înainte. Și-a luat o tavă și ochii îi fugeau peste toate bucatele etalate în vitrină. A stat mult pe

gânduri, înainte să aleagă, ca până la urmă să comande o bucată de pâine neagră. Eu mi-am luat o porție de hrișcă cu sos, fără carne, și două bucăți de pâine.

În toată cantina rămăsese o singură masă liberă, pentru patru locuri, și a ocupat-o bărbatul acela care a intrat odată cu mine. Era o masă îndepărtată de tejgheaua casierului. Alte mese nu aveau locuri libere. Am stat cu tava mea în mână vreo 10 secunde, timp în care am clipit de vreo trei ori. Apoi m-am apropiat de masa bărbatului acela și l-am întrebat dacă pot să iau loc lângă el. Nu mi-a răspuns cu voce, dar a dat din cap în semn afirmativ. Și-a turnat muștar pe pâine și l-a mâncat ca pe înghețată, fără să atingă pâinea, iar apoi și-a mai turnat din tubul de muștar, repetând acțiunea de câteva ori. Mi l-a întins mie. L-am luat. Am scurs puțin muștar în hrișcă, amestecându-l, cu sosul. Am mâncat. Apoi, fiindcă îmi rămăsese pâine, m-am apropiat de tejghea și mi-am luat un chefir, pe care l-am băut lent, ca să nu mi se facă rău. Când m-am întors la masă, bărbatul nu mai era, și nici muștarul.

După ce am terminat de mâncat, am ieșit prin ușa laterală, doi studenți vroiau să intre, dar nu li s-a permis. M-am uitat cum au plecat de acolo resemnați, apoi am observat în fața curții de justiție cum un carabinier întinde o panglică în fața ușii centale. Un bărbat vorbea la telefon cu doi polițiști alături. Când făceam ocolul pe după panglica bine întinsă, o mașină mare de televiziune s-a parcat în fața locului. Mă gândeam că s-o fi întâmplat ceva. În zona asta de cele mai multe ori e vorba de un accident auto, dar nu se vedea nicio urmă care să indice așa ceva.

Am mers pe strada Grigore Vieru, până la stația de unde îmi iau tro-leibuzul. Am ajuns la stație, dar nu vroiam să mă duc acasă, așa că am luat-o încetișor înspre parcul catedralei. Afară era un frig clocăitor. M-am uitat prin fereastra cafenelei Frigușor. Se vedeau niște oameni, dar nu era nimeni cunoscut. Iar terasa era goală. Foarte bine, mi-am zis. Oricum nu vroiam să stau la Frigușor. Vroiam să merg, vroiam doar să merg mult de una singură și să respir aerul azi înghețat de Chișinău. Mă tot întrebam oare ce s-o fi întâmplat la curtea de justiție. Când intenționeam să traversez zebra, la intersecția fără semafor, o ambulanță mi-a tăiat drumul. Am mers mai departe pe bulevardul Ștefan cel Mare. Un vagabond stătea așezat pe marginea trotuarului, pipăind cu mâinile asfaltul.

Seara, când am ajuns acasă, soră-mea se uita la știri. Eram în antreu și îmi dezlegam șireturile, când din odaia alăturată, dinspre televizor, se auzea vocea reporterului „Azi, în jurul orei 16, în holul curții supreme de justiție, un bărbat a turnat benzină peste el, dându-și foc, ca protest la hotărârea judecătorească prin care i se interzicea să își construiască vatră”. M-am uitat la televizorul din bucătărie, unde arătau imagini din consecințele accidentului. Am recunoscut sacoul sur, ars aproape că în întregime și căciula de blană rămasă pe asfalt. Cu gesturi mecanice am început să-mi torn în abundență muștar pe o bucată de pâine din care am mușcat cu nesaț și nu i-am simțit iuțimea.

COPII DE... SPERIAT

Copii nu spun (sau fac) doar lucruri trăsnite. Uneori inteligența lor nativă uimește sau chiar... sperie.

Iată ce povestește fostul „copil minune” Yehudi Menuhin, în cartea sa **Călătorie neterminată**: „Ambiția mea, la trei ani, nu era să cânt pentru mine, ci pentru alții, dornici să asculte (...), Am mers la școală exact o singură zi, când aveam șase ani. Ajunsesem până atunci să citesc, să scriu și să socotesc olecuță. În această primă zi a mea la școală, nu am fost nefericit, ci doar uluit. Am stat liniștit la locul meu în clasă, profesorul era în picioare în față și o bună bucată de timp a spus lucruri de neînțeles, iar atenția mea zbura din când în când spre fereastra prin care vedeam un copac. Acest copac a fost singurul amănunt clar pe care mi-l amintesc de la școală (...) La debutul meu oficial la 29 februarie 1924, aveam șapte ani, când am interpretat o piesă de *Beriot*, acompaniat la pian de *Persinger* - care fusese inclusă în programul concertului **Orchestrai simfonice din San Francisco** dat la Oakland Auditorium. (...) Anul următor a văzut prima mea apariție cu orchestra, când am cântat *Simfonia spaniolă* de *Lalo*. Apoi, la 25 martie 1925, cu o lună înainte de cea de a noua aniversare a zilei mele de naștere, am dat primul meu recital integral la **Scottish Rite Hall**.

Copiii superdotați au, așadar, și altceva decât școală: un har divin, o „șlefuire” interioară misterioasă, o forță ce ține, poate, de esența universului. Iată și alte exemple, mai

aproprite de timpurile noastre:

✱ Născut în 1962, **Kim Ung Yongeste** e considerat cel mai inteligent om din lume. A intrat în Cartea Recordurilor cu un IQ estimat la 210.

La vârsta de patru ani era capabil să citească în japoneză, coreeană, germană și engleză. La cinci ani, rezolva ecuații diferențiale și calcule cu integrale. Mai târziu, invitat la o televiziune japoneză, și-a demonstrat calitatea de uluitor poliglot, vorbind fluent în: chineză, spaniolă, vietnameză, tagalong, germană, engleză, japoneză și coreeană. La trei ani, când alți copii sunt fascinați de cărțile de colorat, Kim a fost invitat să participe la cursurile de fizică ale Universității Hanyang, iar la șase ani își petrecea timpul alături de savanții de la NASA.

A lucrat aici până în 1978, când s-a reorientat, alegând ingineria civilă, domeniu în care și-a luat doctoratul. I s-a oferit ocazia să studieze la cele mai prestigioase universități din Coreea, dar a ales o universitate de provincie, unde lucrează și în prezent.

✱ Născut în 1990, **Gregory Smith** a învățat să citească la doi ani, iar la 10 era... student. Totuși, geniul este doar o parte a vieții lui Gregory. Când nu devorează orice carte îi cade în mână, băiatul bate Globul în lung și-n lat ca activist pentru drepturile copiilor. Este fondator al International Youth Advocates, o organizație care promovează pacea și buna înțelegere între tinerii din întreaga lume. S-a întâlnit cu Bill Clinton și Mihail Gorbaciov și a ținut discursuri la ONU.

Pentru toate acestea, Gregory a fost nominalizat de patru ori (!!!) la Premiul Nobel pentru Pace. Ultima lui realizare: și-a luat permisul de conducere.

☀ Cu un IQ de 146, **Akrit Jaswal** a fost desemnat cel mai inteligent copil din India, țară cu peste un miliard de locuitori. Akrit a intrat în atenția publică în 2000, când a realizat prima „operație chirurgicală”. Avea doar șapte ani, iar pacienta lui, o fetiță de opt ani, suferise arsuri grave la una din mâini, astfel că degetele îi erau lipite unul de celălalt. Desi Akrit nu avea cunoștințe medicale, a reușit să-i desprindă degetele, astfel că fetița și-a putut folosi mâna din nou. În prezent, studiază la Universitatea Chandigarh din India și susține că este pe cale să descopere un leac împotriva cancerului.

☀ Michael Kevin Kearney a devenit cel mai tânăr absolvent de facultate, la vârsta de 10 ani. În 2008, a câștigat varianta americană a jocului de cultura generală „Vrei să fii miliardar?”. Născut în 1984, Michael a vorbit pentru prima dată când avea... patru luni! La șase luni, i-a spus medicului său pediatru: „Am o infecție la urechea stângă”, iar la zece luni deja știa să citească. La patru ani lua punctaj maxim la un prestigios test de matematică, iar la șase ani termina liceul.

A urmat Antropologia la o universitate americană, pe care a absolvit-o la doar 10 ani.

☀ Fiul unui rabin, **Saul Aaron Kripke** s-a născut în 1940, la New York și a crescut un Omaha. Când era în clasa a patra, a descoperit algebra, iar când se afla încă în școala primară

stăpâna deja geometria și se apuca de filosofie. În adolescență, a scris o serie de eseuri care ulterior s-au transformat în studii de logică formală. Pentru unul dintre acestea a primit invitația să predea la Harvard, ofertă pe care a refuzat-o, motivând: „*Mama a spus că ar fi cazul să termin mai întâi liceul și apoi să merg la facultate*”.

Kripke este laureat al Premiului Schock, echivalentul Nobelului în filosofie. Este considerat printre cei mai mari filosofi în viață.

Si totuși

Panaceu universal

Trag adânc în piept acest adevăr fundamental, odată cu fumul de accize ambalat în pachetul de țigări pe care scrie: „Fumatul poate să ucidă!”

Dar ce și cine nu poate să ucidă în lumea noastră: autoturismele, alimentele, teroriștii, cutremurele, medicamentele, virușii, meteorii, bacteriile, bunele intenții, inundațiile, accidentele (de muncă sau de nemuncă), sărăcia, drogurile, dragostea, războaiele, polițiștii, hoții, șerprii, depresiile, avalanșele, câinii comunitari, exploziile solare, întâmplarea...

Un singur lucru n-a ucis niciodată pe nimeni, dovedindu-se un panaceu al salvării ființelor umane: prostia.

*Florina
Isache*

Caniculă

Tu nu ai nevoie de respirația mea
ca să respiri.
Tu nu ai nevoie ca ceasul meu
biologic să-ți trezească mâinile.

Și totuși, aici, ne-am aduna
din fragmente,
construind un trup cu două inimi,
ne-am strânge în brațe copiii,
să ne legene, să ne hrănească
cu sânge.

Sângele are gust de cireșe.

O femeie se ascunde în privirea ta,
ca după o perdea cu flori.

Prea mult zgomot pentru nimic

Lucrurile deveniseră străvezii
în jurul nostru
și ne era teamă să le spunem pe nume.

Ne priveam în ele.
În fotografia mea cu tine,
eram doar eu.

Cutia toracică rămăsese deschisă.
Nisipul curgea printre coaste,
cu zgomot

Lumi interioare

Absențele te golesc de conținut
Mi se întâmplă să împrumut sufletul
celui care lovește primul cu piatra.

VITRALII LIRICE

Câmpia se înalță în mijlocul orașului
ca un munte.
Vedea a secăt și peștii au murit.
Ambulanțele trec (în regim
de urgență).

Azilul de bătrâni arde.
Pompierii scot trupuri de copii
cu răni fumegânde.
O colonie de ciori a pus stăpânire
pe singura pată verde
a plămânului...

Nu mai am loc în mine fără tine.

Luminița Dascălu

Luminița și securistul

cum ai zice Suzana și bătrânii.
unde prind un geam îmi lipesc
fruntea de el,
îmi turtesc nasul,
ascult și mă uit: în curtea școlii,
în curtea spitalului, pe străzi,
ba chiar și din afară-năuntru,
doar, doar voi zări: o sobă veche,
o pisică, niște andrele,
poate ceva de furat,
poate ceva de pârât la
doamna-nvățătoare,
de turnat, de imitat, copiat, compilat,

VITRALII LIRICE

plastografiat
și totul, mai abitir, de când nu reușesc,
deși mă îndoi, mă chircesc,
în juru-mi mă rotesc,
tai cu lama,
mă-nconjur de oglinzi, de băgători
de seamă, de critici literari,
de psihiatri și polițiști,
deși m-am făcut chiar propriul
meu securist,
nimic nu văd, nimic nu aud, nimic
nu simt din mine.

și chiar despre asta am de scris
un raport
pe care nenorocitul mi l-ar
plăti regește.
cu esență, cu răsuflare de aur,
m-ar plăti pe mine, nevăzuta,
cu el, nevăzutul.

mozaic

mozaic din pietre bleu
nuntașii, mirele, mireasa
corul
binecuvintează, Doamne,
mirele, mireasa, nuntașii
și pe cel ce a rămas acasă
și ține pietrele calde.
el se joacă doar cu pietrele albastre
în formă de nuntă le așează.
de sus, Domnul vede
în mozaicul acela
chipul omului care lipsește
de la nunta fiului său.

Răluca Sandor

Abur încet se ridică

Iarna tata pleca la vânătoare de iepuri
pe hol pașii lui înțepau tăcut
dimineța mirosea a cafea tata avea
un halat alb să fie ca zăpada să fie
invizibil îmi făceam griji
că va rămâne așa că vor veni
toți iepurii lumii și vor săpa galerii
în zăpadă în tata
mama șoptea vezi să nu te împuște
dar el se întorcea bine de fiecare dată
era bine
cu rucsacul kaki mirosind crud
a căldură a moale a moarte a foame
deasupra lucrurilor zâmbetul stelar al
tatei
era
pace dincolo de geamul bucătăriei
alunecau zepeline de zăpadă
era bine
deasupra cuțitului mâna frumoasă
a mamei era calmă și tristă

Des-cântec de alungat. Scrisoare 2.

sub buzele mele părul tău era
răbdător și distant
aerul se rotea încet și greu ca o planetă
deasupra ta soarele atârna roșu,

transparent
o burtă despicată de pește
Mirosea a flori și a frică
frica era o inimă cumplită bătându-mi
în tâmples
tare
tare
din vitralii sfinții cădeau cu zgomot
cădeau ca o noapte
pantofii se afundau
ne afundam până la glezne până
la gură până la frunte
te-aș fi ridicat deasupra capului
te-aș fi ridicat deasupra cerului
până când venele mi-ar fi explodat
sub piele până când mâinile
mi-ar fi căzut în coate în umeri
în inimă te-aș fi ridicat deasupra
lui Dumnezeu
mamă
acolo unde cu adevărat nu ar fi existat
durere și nici întristare
acolo nu există dragoste

*Silvia
Goteanschii*

**cel mai
frumos nebun**

Stau cu luna în poale
și Dumnezeu într-un colț. Un
paparazzo mă urmărește până-n
talpa iadului. Unde mi-s
dracii, cuminte n-am cum să fiu.
Moartea mi-e clară,
semnul lui, luminos. Am să-l găsesc,
am să bat din picior
și din oglindă o să apară, cu frezii
în mână, cel mai

VITRALII LIRICE

frumos nebun, în piele de șarpe.

Tace, stă culcat pe spate
printre rochiile și pălăriile
mele cu ochii închiși. Știu la ce se
gândește atunci
când zâmbește ghiduș. Scrie despre
iluminare, despre
un cap de mort. Sunt sigură, bărbatul
acesta nu va ceda
niciodată nervos. Poate doar
atunci când am să-l rog
să-mi scoată ciobul de sticlă
din călcâi.

durerea

Așa ai apărut tu, de niciunde.
Vii și pleci ca o salamandă,
pentru că în mine e cald, întuneric
și umed.
Dar, să nu crezi c-ai să găsești
dragoste, e doar o mângâie:
nici apă, nici uscat. Deși,
ai putea să aștepti.
Într-o zi, o floare superbă va crește
din mâl.

Așa ai apărut tu, din moarte. Or, eu
n-am destulă viață
să simt.
Sunt învinsă și istoria scrie vai

de cei învinși.
Dar să nu îndrăznească nimeni
să mă mângâie.
Durerea mea e junglă și iată, acum
mă adăpostește de râși.

moment climax

O cobră se unduiește prin fața mea
de parcă i-aș cânta la flaut

ca o frânghie îmbietoare între cer
și pământ.

Și-atunci eu,
hai să-mi prind pleoapă de pleoapă,
fără lămuriri.

Și nimic.
Nici crengile legănându-se în bătaia
vântului,

să mă prindă,
nici hău mai puțin,
să sar.

Dracul zice:

- Vrea să moară ușor, nebuna!

Îngerul spune:

- Vrea să vorbească cu dumnezeu,
nevrednica!

Dar...nimic, pentru că eu încă nu
m-am hotărât.

Și tot așa, până când, într-o bună zi,
Alexandru cel Mare, cu sabia,
trece drumul, se apropie de mine,
se crucește și îmi zice aproape șoptit:
- N-am văzut în viața mea
un asemenea nod gordian.

Sorin Lucaci

o să-mi cumpăr orașul acesta

m-am născut undeva într-un cătun
în ucraina
aproape de Cernăuți

noaptea vorbeam mult în somn
după ce toată ziua spârgeam
baloane rozalii de săpun în
urechea bunicului
„atcroite cnigu” țipa mama mereu
în timp ce eu citeam

„suferințele tânărului Werther”
îi spuneam că n-am chef să-nvăț și că
îl aștept pe tata până-și termina
borșul de pește
pe vremea aceea aveam mult pește
prutul era aproape
și plecam împreună pe ogredina
făceam fotografii la minut cu aparatul
tatei smena
învățam câte cinci cuvinte rusești
pe an

aveam o copilărie fericită
atât de fericită încât ne ascundeam
emoțiile prin hambare stranii
mai la vale aveam un lot mare
de pământ
unde cultivam criza de hârtie
copiii satului ridicau lângă școală
piramide gigantice
din borcanele puse pentru iarnă
într-un colț al casei înconjurat de
toate speciile

de pisici
„canarul începea să creadă în
binefacerile coliviei”
într-o zi am primit niște bani de la tata
eram bucuros
o să-mi cumpăr orașul acesta,
îi spuneam
o să vă arăt eu că o să-mi
cumpăr orașul

e ieftin
nu costă decât două ruble și cincizeci
e frumos orașul
văd totul ca-n palmă
mi-ar mai trebui o jachetă
s-a cam lăsat frigul

Florentina Loredana Dalian

PROZĂ SCURTĂ

Poveștile Gării de Nord. Maria

Maria coborî din tren printr-o săritură. Fusese gata să-și scrântească glezna, nefiind obișnuită să poarte pantofi cu tocuri înalte. Nu exista niciun motiv pentru care să nu pășească treptă cu treptă. Doar că așa simțise nevoia, să sară, de parcă săritura aceea ar fi dus-o mai repede lângă cel care-o aștepta. Cu atât mai mult cu cât, tot drumul, simțise că trenul rapid abia se târăște.

Trăgând de bagaj, încerca să-l identifice prin mulțimea de oameni, care o încurcau mai mult ca niciodată. Ba încă, se repezise la un bărbat care, din spate, îi semănase cu el, luându-l de braț, gata să-l dezechilibreze.

– Mă scuzați, v-am confundat!

Cu pași din ce în ce mai lenți, se îndrepta spre capătul peronului. „Îl voi aștepta aici. Până la urmă, trebuie să dispară toțiăștia.”

Trecuse deja o jumătate de oră. Începuse să i se facă frig. „Mai bine mă mut în stația de taxiuri. Poate-am să-i zăresc mașina.” Văzând-o dezorientată, un taximetrist o întrebase unde vrea să-o ducă. Refuzase politicos: „Mulțumesc, aștept pe cineva. Trebuie să apară.” Taximetristul se retrăsese dezamăgit în mașină, luând la răsfoit ziarul pe care-l învățase pe de rost de azi-dimineață. „Nu mai face doi bani meseria asta. Trebuie să mă apuc de altceva.”

„Ce-o fi având de nu mai vine? Și mai are și telefonul închis. Sau poate descărcat.” Îndoiala începuse să i se cuibărească în suflet. Dar nu voia să creadă cu niciun chip că nu va veni. „O fi blocat în trafic pe undeva. N-are nici cum să mă anunțe. Nu-i nimic, stau aici până apare.”

Maria nu credea în existența oamenilor care nu-și țin cuvântul. Nu cunoscuse astfel de oameni. În satul ei, cuvântul dat era lege. Oricât de simpli, de neșcoliți ori de bătuți în cap erau oamenii, cuvântul dat era sfânt. Promisiunile trebuiau onorate cu orice chip. De altfel, prima lecție pe care o învățase de la bunicul ei aceasta era. Îi spusese, nu doar o dată, în felul lui țărănesc: „De mâncători de c... e sătulă lumea! Dacă vrei să faci ceva în viață, ce-ai spus că faci, aia faci! Altfel nu ești bună nici să stai la coada vacii. Ai înțeles?” Înțelesese. Dar acum începea să nu prea mai înțeleagă.

Taximetristul îi arunca, în răstimpuri, priviri cu subînțeles, întrebând-o prin mimică: „Tot nu?” Îi răspundea scurt, cu hotărâre, printr-o mișcare din cap, rușinată.

Era aproape miezul nopții. Nu-i venea să creadă că i se întâmplă ei. El o chemase, insistase chiar să vină mai devreme, nerăbdător. Ea se cam codise la început, dar, când a luat hotărârea, nimic n-a mai putut-o opri. Bunica o-ntrebase:

- Ce zor ai?
- Plec la București. Am cunoscut un bărbat...
- Și de ce taman acolo? Gândești că la București umblă câinii cu covrigi în coadă și bărbații cu fericirea pe sulă?
- Bunico! Nu mai fi așa circumspectă! O să-l placi și tu, ai să vezi...
- Deh! Știu și eu? Și nu mă mai face pe mine circu... aia!

Înghetase de-a binelea. Era aproape disperată. Ce să facă? I se năruiseră toate. Îi venea să plângă, dar se jena. Taximetristul coborâse să-și dezmoștească oasele și-i mai adresă o dată întrebarea, privind-o cu milă:

– Sunteți sigură că nu vreți să vă duc undeva? Pe mine m-a cam luat somnul, o să plec acasă. Și-așa nu mi-a picat nimic pe ziua de azi. Mama ei de sărăcie, că m-am săturat! Hai că fac cinste! Vă duc gratis, numai să-mi spuneți unde...

Îi dăduseră lacrimile. Nu mai făcea eforturi să le-ascundă. Acum realizase că nici măcar nu știa unde stă. Fusesse atât de sigură c-o va aștepta, încât nici prin cap nu-i dăduse să-i ceară adresa. Făcu din cap către taximetrist, în semn că nu, și îi întinse 50 de lei.

– Nu-mi trebuie bani de la dumneavoastra! Luați-i! Pentru ce?

Dar ea fugise înapoi în gară, cu lacrimile șiroind, lăsându-l pe taximetrist filozofând, cu banii în mână: „Păcat de tine! Pari și destul de scuturată. Dar a cui e vina dacă la școală nu vă-nvață d-astea? Mai deștepte muierile-alea care le toacă banii și, după ce nu mai au ce toca, le dau cu șutu-n fund. Dacă nici eu n-am văzut destule...”

Mai avea trei ore până la trenul de întoarcere. Cu inima în pionieze, își luă bilet. Mai cumpără niște biscuiți pentru-un cățel care părea flămând și o sticlă cu apă pentru ea, că i se uscaseră gura și simțea o amărală ca atunci când ți-e întoarsă fierea pe dos. Doar că, ei, sufletul îi fusese întors pe dos. O stăpâna o greață imensă, ca-ntr-una dintre diminețile copilăriei când, fără să vrea, asistase la tăierea mielului de Paște. O apucaseră frigurile, tremuratul și un rău general, așa, de suflet întors pe dos. Au dus-o zadarnic la doctor, la preot, prin babe. N-a reușit să-și revină decât mult mai târziu, când reușise să estompeze în minte imaginea mieluțului din balta de sânge, care o privea cu ochi mirați, neînțelegând, cerându-i parcă ajutorul.

Se așeză absentă pe bancă, în așteptarea trenului. Parcă-l auzi pe bunicul: „Fata tatii, dacă tot e să șteargă vreunu’ cu tine pe jos, atunci măcar s-o facă un om de onoare. Decât să suferi pentru-un dobitoc, mai bine pentru zece bărbați de cuvânt. Ai grijă cum îi cerni!” Zâmbi amintirii bunicului.

Galetar Gheorghe

Acum la Cănad e iarnă

– Vă mai amintiți caii noștri? Întreabă mama. Acum la Cănad e iarnă și mama stă cu spatele lipit de cuptor, întotdeauna a fost ea cam friguroasă, făceam chiar haz pe socoteala ei și-i spuneam că nu ar strica să mai dea jos de pe ea câteva kilograme, și așa avea cam multe la vârsta ei. „Cine e gras e și sănătos”, ne spunea ea cu convingere, cu convingerea încăpățănată că ne transmite un mare adevăr, și un îndemn în același timp, fără să-și facă însă prea mari iluzii că-l vom urma.

– Vă mai amintiți caii noștri? Întrebarea mamei suna rugător, aproape imperativ, cum să nu ni-i amintim, doar ei erau printre puținele mândrii ale noastre, dovezi solide că mai aveam un sămbure de siguranță de care să ne agățăm, fără teama că lucrurile se vor schimba prea curând și că schimbarea lor ne va da peste cap obiceiurile și toate acele ritualuri domestice care se statorniciseră demult, devenind tiparul în care însăși viața noastră curgea înainte. Caii noștri, cei doi cai, care făceau aproape parte din familie, și care înțelegeau ca nimeni alții comenzile tatei, ascultându-l, fără să șovăie, cu o bucurie pe care probabil că o simțeau în felul lor, violentă și frustră, așa cum violentă era nevoia lor de apropiere, în rarele lor momente de răgaz, când se odihneau unul în preajma celuilalt, nestingheriți de nimeni și de nimic.

Pe armăsar îl chema Bubi, un exemplar robust, cu coama și coada negre. Celălalt cal, Sura, care avea o întreagă poveste, era o iapă năvălă, inaccesibilă și mofturoasă, pe care tata o cumpărase cu vreo doi ani în urmă, la târgul de la Sănnicolau, de la un gospodar din Tomnatic. Mândra, căci așa o chema arătarea aceea numai piele și os, abia ținându-se pe picioarele subțiri, nechezând cu disperare, poate din cauza foamei, poate fiindcă o speria toată acea aglomerare necunoscută de animale, vaci, cai, porci și păsări de toate felurile și de toate mărimile, privea cu spaimă în jurul ei, neștiind nici pe departe ce o așteaptă, ce soartă i se pregătește, privea cu ochi mari și umezi, cerșind parcă o amânare pe care, oricum, stăpânul nu i-o mai putea da, era evident că vrea să scape de ea, în orice chip, chiar dacă pentru asta ar fi trebuit să lase din preț cât de mult, s-o dea chiar cu jumătate din prețul gândit de-acasă, și încă socotind că face o afacere rentabilă. Tata se apropiase încet de iapă, îi dăduse ocol din toate părțile, privindu-i pielea fleșcăită, pe care părul se tocise și se rărise, îl pusese pe proprietar s-o plimbe în țarc, în jurul țarușului înfipt în pământ și,

după ce-i văzuse spinarea plină de broboane mari de sudoare, se retrăsese la o parte, privind sceptic trapul ei mărunț și nesigur și, totuși, din extenuarea ei răzbătea la suprafață, prin pâcla de transpirație care-i mustea din piele, o voință puternică, o dorință abia reprimată de a se avânta într-o goană nebună, smulgându-se din acel loc rușinos, din mijlocul oamenilor care-i cântăreau fără milă mersul bicisnic. Tata s-a întors, pe jumătate hotărât, spre proprietar, păstrând totuși, în ochi și în gesturi, o șovăială bine afișată, o rezervă ce nu trebuia să-i scape celui alt și l-a întrebat scurt: „Cât”, cu un glas din care răzbătea mila, milă pentru starea jalnică a animalului, dar și pentru el, care-și lua pe cap o asemenea belea. Omul s-a codit nițel, își dădea seama totuși că dăduse peste un client serios și nu voia să scape prilejul din mână, căci altul nu i s-ar mai fi ivit, putea el să aștepte mult și bine, cu mârtoaga lângă el. „Știi și eu, spuse omul destul de temător, acum vezi și dumneata că iapa nu-i prea arătoasă. Dar dacă o hrănești bine și ai grijă de ea, peste un an să vezi numai ce frumoasă se face, nici n-o s-o mai cunoști”. Tata a mai privit-o o dată, i-a cercetat dinții lați și galbeni, după care i-a întors spatele, uitându-se peste capetele oamenilor din târg și căutând-o pe mama. Ar fi vrut să fie și ea acolo, să-și dea și ea cu părerea, nu la urmă să se ivească certuri și vina să cadă numai pe el. A descoperit-o repede și a chemat-o: „Hai, că poate amândoi luăm o hotărâre mai bună, de nu ne-o părea rău la urmă”. S-au mai învârtit preț de cinci-zece minute în jurul calului, de fapt, într-un fel inutil, căci ceea ce aveau de văzut văzuseră deja și nu mai trebuia decât să spună da sau nu. „Tu ce crezi, Gheorghe, mai poate ieși ceva din calul ăsta?”. Și atunci, tata s-a hotărât pe loc, fără să șovăie, fără să aibă siguranța că lucrurile vor fi așa cum dorea el, se lăsase condus de hazard și de o presimțire de moment, fără remușcare sau teama că greșește, dar cu o încredere oarbă că viitorul trebuie să ia forma dorinței lui din acea clipă. Și a cumpărat iapa cu două mii de lei, bani destul de mulți pe vremea aceea, fără să se mai tocmească deloc. Și, îți amintești? Peste un an cine ar mai fi recunoscut-o pe Mândra în iapa aceea grasă și plesnind de sănătate, care fornăia cu putere când Bubi încerca să se apropie de ea? În câteva luni, Mândra ajunsese să-și merite numele, cu toate că, din dispreț sau dezaprobare pentru farsa primului nume, tata i-l schimbase în Sura.

– Bubi și Sura formau o pereche minunată. Tata făcuse o căruță nouă, galbenă, pe cea veche o descheiasem și o cărasem, bucată cu bucată, în sură, sub baloturile de paie și pleavă, cât mai adânc, să nu se vadă nici măcar un șurub, căci ar fi fost destul ca să iasă la iveală totul. La fel, plugurile și grapele le-am demontat și le-am camuflat în căpițele de tulei, tremurând ori de câte ori receptorii și oamenii sfatului se învârtteau în jurul lor, neîndrăznind însă să cerceteze mai adânc, cine știe, le rămăsese și lor un rest de rușine sau se gândeau poate că, în asemenea vremuri tulburi cum erau acelea, nu e bine să mergi prea departe, niciodată nu poți ști care e reacția omului când nu mai are prea multe de pierdut.

– Vă mai amintiți caii noștri de atunci? ne întreabă mama, și în vocea ei

nu distingi de data asta nici regret, nici admirație, e pur și simplu o rememorare personală, pe care încercă să ne-o transmită și nouă.

Iarna aceea căzuse pe neașteptate. Încă nu era frig, deși fulgi mari, imenși, pufoși cădeau de sus, așternându-se pe pământ într-un strat care creștea văzând cu ochii. Copacii împungeau văzduhul cu brațele lor scheletice, sporind dezolarea începutului de iarnă. Străzile erau pustii, puținii oameni care treceau pragul casei, afară, aveau o singură țință, apoi se întorceau grăbiți, speriați parcă de o vedenie rău prevestitoare. Nimeni nu se gândea cât va ține iarna, ce ne va aduce în cele câteva luni cât avea să zăbovească pe aici, o nepăsare universală îi însoțea pe oameni la bufet, acolo unde li se părea că uită de toate, că totul poate deveni altfel, mai frumos și mai sigur. Birtul gemea de lume, mai ales bărbații socoteau că este umilitor să rămână acasă pe asemenea vreme, vocile, la început în surdină, abia murmurate, apoi gălăgioase, imperative, stridente, se amestecau într-un vâlmășag de nedescris, fiecare voia să se facă înțeles peste capul celuilalt și toți sfârșeau prin a vocifera în van, într-o perfectă harababură de strigăte și țipete. Tata trecea printre mese și scaune, salutând din când în când câte-un cunoscut, dar prefera să se așeze mai totdeauna singur la masă, cu o jumătate de mastică în față, gândindu-se la cine știe ce și privind hărmălaia din jur fără să vadă sau să audă ceva. După vreo jumătate de ceas, timp în care își sorbea porția de mastică cu înghițituri rare și cumpătate, își aprindea o „Mărășească” sau o „Națională” și arunca o privire distrată în jur. Nu-i plăcea spectacolul pe care-l vedea, dar simțea o imensă compătimire și, la drept vorbind, nu avea ce să facă, nu mai putea îndrepta nimic. În cele din urmă se ridica, saluta din nou de câteva ori în dreapta și-n stânga și o pornea încet spre casă. Mama mătura zăpada care se adunase în fața casei, o rânea cu lopata, și ulița întreagă forfotea de femei care făceau același lucru. Din când în când, spărgând liniștea satului, se auzeau guițaturile unor porci, oamenii se puseseră pe treabă, iarna s-ar fi putut să fie lungă și ei trebuia să se aprovizioneze cu de toate, ca să reziste până la primăvară. „Noi când tăiem porcii, tată?”, îl întrebam pe tata, și eu și Traian, și așteptam răspunsul numai urechi, căci presimțeam că până la sorocul cu pricina nu mai era mult. Și iată că, într-o vineri seara, când timpul se muiase puțin, dar nu atât de mult încât să se topească zăpada și să se dezghețe pământul, tata trimitea după rudele de la Sănnicolau, singurele rude mai apropiate care ne puteau ajuta. Sigur, puteam apela și la vecini (căci, pe vremea aceea, toți ar fi sărit să dea o mână de ajutor), dar tata era de principiu că între rude totul merge mai repede și mai cu folos. Urmau să sosească Maica și Moșu, cei doi unchi, Ștefan și Gheorghe, care erau frați gemeni, apoi tușa Aurica, sora mamei și a celor doi unchi, și uica Gică, bărbatul tușei Aurica, o namilă de om care dintr-o smucitură trântea porcul la pământ și cu o singură mișcare îi tăia gâtul, spre mila și spaima noastră, care ne ascundeam pe unde apucam, să ne ferim ochii de oribilul spectacol. Tușa Aurica aducea în mare grabă ligheanul, să nu se piardă sângele scurs, și vederea șuvoiului roșu care țâșnea cu putere îmi provoca o stare de greață vecină cu leșinul. După

ce porcii își trimiteau în văzduh ultimele respirații horcăitoare, îi așezam pe câte o scară și-i transportam în curte, unde îngrămădeam pe ei furci de paie și le dădeam foc. Eu și Nelu, câteodată și Traian, înteteam focul, până ce părul porcului se părlea bine și rămânea pielea curată, întinsă ca o tobă gata să plesnească. După aceea stingeam focul, măturam porcul de scrum și-i frecam pielea rumenită cu bucăți de țiglă, până dispărea orice fir de păr și pielea se arăta netedă și frumoasă, numai bună de șoric. După ce porcul era bine pârlit, îi tăiam coada și urechile, pe care apoi le clefăiam cu poftă, tăvălite puțin și în sare.

Restul, despicatul porcului, tăiatul cărnii, făcutul cârnaților și al jumărilor și toate celelalte erau treaba celor mari.

Frigul

* +20°C - Grecii îmbracă puloverele(dacă și le găsesc).

* +15°C - Cei din Hawai pornesc caloriferele (dacă le au).

* 10°C - Rușii seamănă porumb.

* +5°C - Mașinile italiene nu mai pornesc. Rușii conduc cu geamurile deschise.

* 0°C - Apa îngheață în America, în Rusia doar se întărește.

* -5°C - Mașinile franceze nu mai pornesc.

* -10°C - Primăria din New York pornește caloriferele. Rușii fac ultimul picnic din sezon.

* 20°C - Mașinile americane nu mai pornesc. Cei din Alaska încep să poarte mâneci lungi.

* -25°C - Mașinile germane nu mai pornesc. Cei din Hawai sunt morți.

* -30°C - Politicienii încep să discute despre cei fără locuințe.

* -35°C - Mașinile japoneze nu mai pornesc.

* - 42°C - Transporturile sunt oprite în Europa. Rușii mănâncă înghețată pe stradă.

* - 45°C - Toți grecii sunt morți. Politicienii rezolvă astfel problema celor fără locuințe.

* -50°C - Genele încep să ți se lipească atunci când clipești. În Alaska , oamenii își închid ferestrele de la baie.

* -60°C - Urșii albi încep să migreze spre sud.

* -70°C - Iadul îngheață.

* -73°C - Rușii poartă căciuli cu urechi.

* -80°C - Avocații bagă mâinile în propriile buzunare.

* -114°C - Resimt și rușii efectul frigului; alcoolul etilic îngheață.

* -273°C - Zero absolut, mișcarea atomilor se oprește. Rușii poartă bocanci și șubă.

Lector drd. *Oana DUĞAN*
Jiang Nan Da Xue, China

Miorița – de la profanul formei la semiotica sacrului

Motto:

„Menirea cea mai înaltă a unui popor este să fie El însuși, adică să-și trăiască din plin viața sa și să reprezinte, dacă poate, un chip original de a vedea lumea. Altfel... a vegeta în umbra altora, a gândi gânduri străine, a trăi simțiri și a vorbi cu fală limba străinilor, la ce bun să mai ții umbră pământului? (...) Ori sporim grabnic puterea noastră și atunci vom trăi ca neam care are de spus ceva lumii; ori, dacă nu, vom fi osândiți a lăncezi veșnic în umbra altora mai puternici sau chiar amenințați cu pieirea.” (Simion Mehedinți – Torna, torna fratre, 1 Decembrie 1918)

*„Acea inspirațiune fără seamăn, acel suspin al brazilor și al izvoarelor din Carpați.”, (Mihai Eminescu), „cea mai nobilă manifestare poetică a neamului nostru”, (M. Sadoveanu), „cea mai frumoasă epopee pastorală din lume”, (Alec Russo), „o capodoperă a literaturii populare, comparabilă decât poate cu Luceafărul marelui Eminescu” (Tudor Arghezi), Miorița se constituie lesne în chintesența sacralității spiritului românesc. Considerată de George Călinescu drept unul dintre cele patru mituri fundamentale ale neamului nostru, simbolizând „*existența pastorală a poporului român*”, Miorița depășește statutul de mit pastoral, îmbrăcând haina unei suite de mituri, dintre care, dominant nu e cel pastoral, așa cum ni-l prezintă forma, ci tocmai cel al spirito-genezei și evoluției elementului sacru la români. Cufundându-și originile în negurile munților trashumantei românilor, de pe ambele maluri ale Dunării, Miorița surprinde exegeza prin profunzimea filosofică a ideilor pe care le poartă un text în aparență simplu și, desigur, extrem de profan în formă: povestea unei crime între ciobani, pe principiul rivalității ivite din pizmuirea unui păcurar mai avut. O lectură atentă a textului lui Alecsandri dar și a variantelor (nu mai puțin de 930, cum revelează **Adrian Fochi** în monumentală sa carte **Miorița, tipologie, circulație, geneză, texte**, 1964), scoate în evidență numeroase discordanțe ale unei astfel de interpretări a unui text garantat corupt de „elemente noi”, specifice fiecărei epoci în care a circulat, ce l-au revitalizat, menite, evident, în opinia barzilor populari, să-l „*încadreze în lumea în care circula*”, după cum observă **Mioara Călușită Alecu**. Ca o simplă exemplificare a acestei ipoteze, aflăm că „baciul moldovean e mai ortoman”, etc, termen, desigur, împrumutat din limbile turcece, marcând astfel circulația baladei în pe-*

rioada feudală, dar și pe o arie geografică europeană vastă, acoperind teritorii aflate sub influență otomană, ca Macedonia și alte țări din Yugoslavia. Încercarea de a vedea în Miorița numai atestarea unui ritual inițiat, asemuit de **Teohari Antonescu** în cartea **Cultul cabirilor în Dacia** (1889) cultului cabirilor sau de **Theodor D. Speranția** călușarilor, în **Miorița și Călușarii, urme de la Daci și alte studii de folclor** (1915), rămâne incompletă, deoarece poezia populară cea mai dragă românilor, (îmbrăcând atât de multe forme, de la colind, la bocet și mai apoi la baladă), sintetizează în rândurile sale elemente clare de manifestare a sentimentului religios și sacru la români în diachronia manifestării sale. Aparținând clar thraco-dacilor, fenomen demonstrat de prezența variantelor sale în Macedonia, Bulgaria, Yugoslavia și la hotarul de nord al Greciei dar și la nord de Dunăre, remarcabil păstrând în semantica seninătății baciului înaintea morții elemente de sacru zamolxian, Miorița își trimite rădăcinile, de fapt, într-o fecundă era matriarhală, **Nicolae Densușianu** argumentând că „geto-dacii erau pelasgi, descendenți din Pelasgos, cel născut din Pământul Negru. Ei erau fii Gaei, zeița Pământului Negru.” **Mioara Călușii Alecu** remarcă în studiul **Tradiții și simboluri – obârșia unor tradiții**, că: „Turcii încă numeau Muntenia Valahia Neagră, deși nici dacii, nici valahii nu erau negri. Ei moșteneau atributul mamei or – Pământul Negru – căreia, cum se arăta în Iliada, i se jertfeau oi fecioare negre, ca Miorița. După creștinare, țara adoratorilor Gaei a devenit Grădina Maicii Domnului. Continuând tradiția precreștină, un Negru Vodă a întemeiat Valahia Neagră, un alt negru Vodă a ridicat Mănăstirea de la Curtea de Argeș. Marea geților a devenit Marea Neagră.” (**Dacia Magazin**, p. 31)

Că în Miorița se identifică elemente din epoca precreștină, prezamolxiană, din perioada prepatriarhală o demonstrează însuși titlul: o mioară și nu un berbec capătă funcția de sibilă, o mioară, prin urmare o entitate de parte femeiască are capacitatea de a descărca prin spovedanie sufletul îndoit de „voluptatea” trăirii pământești a baciului, căpătând astfel rol de preoteasă antică, cu atât mai mult cu cât exegeții îi identifică puritatea, prin asemuire cu miturile grecești de contaminare prezente în Iliada, așa cum am văzut.

Un alt argument al adâncimii matriarhale este prezența măicuței bătrâne căreia i se vestește despre starea ciobănelului și nu a tatălui.

„Înveșmântarea” ciobănelului în trena-aură a Măndrei Crăieșe - alter ego-ul neființial al său - se face nu într-un Dumnezeu Tatăl, ci în cel al Lumii Mirese, entitate energetică superioară de tip feminin, specifică matriarhatului. De altfel, prezența repetată a nuntirii cu această entitate energetică de tip feminin atestă perioada de sacrificii aduse Gaei (a „Lumii Mireasă”), mitul sacrificial dispărând în varianta publicată de Alecsandri, întrucât sub influența creștină, sacrificiul uman nu mai era de actualitate.

Întreaga creație populară se conturează ca un epos în cheie joasă a sublimului eminescian de factură filosofică. Dar dacă în opera geniului de la Ipo-tești se întrezărește filonul cult de inspirație atât autohtonă cât și alogenă, în

Miorița nu putem vorbi decât de inspirație pur autohtonă, ceea ce-i conferă cu atât mai multă valoare, cu cât intuim că este esența celei mai înalte culmi a trăirilor spiritului românesc.

Încercând o descifrare a terminologiei ocupaționale de largă răspândire în zonele montane, anume cea a păstoritului și a orizontului cultural al acesteia, așa cum l-au modelat veacurile prin care a trecut până a ajuns în contemporaneitate, atunci întregul text al Mioriței își recapătă originea semantică. Iar aceasta se îndepărtează de profanul odioasei crime, păstrată atât de bine în profanul formei textului și îmbracă haina „*misterului sacramental*”. (*M. Eliade*) În lumina acestei interpretări a simbolurilor care-i alcătuiesc corpusul, Miorița scapă de absurdul textului, impunându-i, așa cum observase Mircea Eliade, un sens profund, ce depășește puterea comună de înțelegere. Moartea biologică se consumă, în lumina gândirii oculte a tuturor timpurilor și a bio-structurii umane, în plan filosofic, pur imaterial, într-un plan care are menirea de a influența întregul Univers, în toate aspectele manifestării sale, în toate dimensiunile care-l alcătuiesc.

Urmând această idee, cei trei ciobănei, „stăpâni” a trei turme, sunt trei lideri spirituali, turma fiind simbolul adepților unor curente de gândiri religioase, mitico-magice, capabile să asigure evoluția către o formă existențială superioară.

Ceea ce pare un complot al unei crime premeditate, este în fapt pregătirea jertfei celei mai alese, care să fie adusă zeității supreme. Întâlnim aici ritul Zamolxian al alegerii feciorului celui mai vrednic. În cazul Mioriței, baciul moldovean, liderul spiritual al „turmelor” moldave, se dovedește ca și în alegerea mitropolitului Moldovei pentru calitatea de patriarh, cel mai spiritualizat dintre cei trei baci – lideri spirituali. Se confirmă astfel, din vremuri precreștine, calitatea spațiului moldav, capabil să furnizeze o întreagă geografie spirituală, dominantă peste celelalte teritorii ale spațiului geto-dac. Să înțelegem că vrânceanul poate fi văzut și ca reprezentantul Țării Românești. În spațiul Vrancei sunt enclave munteneste în trecere spre populația Moldovei, (vezi Soveja, Rucăreni și Dragosloveni – enclave munteneste și la ora actuală).

Fiecare dintre cele trei „turme” spirituale poartă o amprentă genetică distinctă, care evident procură în plan imaterial o amprentă genetică spirituală specifică, (*Moldovan*, 2000), fiecare în parte fiind capabilă să servească o entitate spirituală diferită, după modelul ierarhiei cerești (de tipul Heruvimi, Serafimi, Tronuri). Doar baciul moldovean e capabil să se contopească direct cu entitatea energetică superioară a Universului, „*Mândra Mireasă a Lumii Crăiasă*”, nici pe departe metaforă a morții, ci a celui eminescian „*mie, pe mine redă-mă*”.

Aflăm în baladă că baciul moldovean e mai „ortoman”, „are oi mai multe” (adepti), „măndre și cornute” (capabili de trăiri mistice superioare), „și cai învățați” (spirite libere de vază) și *câini mai bărbați* (viteji cu corp spiritual dinamizat, capabil să supună corpul fizic). În varianta sovejană, caii sunt „negri” și „neînvățați”, lucru ce pare mult mai plauzibil pentru explicația în cheie spirituală a baladei, deoarece aceștia nu sunt dați „iepelor”, sunt puri, „feciori”, nedați viciului, având în vedere că verbul „a învăța” provine în limba română din latinescul invitare (inițiere în viciu) (*Șerban*, 2002). Și, așa cum observa Mioara Călușită Alecu, au același atribut ca și mioara, ca și populația umană – sunt „negri” – aparțin astfel Pământului Negru și roditoarei Gaea.

Așadar baciul moldovean, deși rudă cu ceilalți doi baci, așa cum o sugerează varianta sovejană a textului - măicuța bătrână considerându-i pe fiecare veri cu al său fecior iar ei apelând-o „mătușă”, (fiecare are structură genetică distinctă, dar toți aparțin aceluiași pat genetic comun – „*Unu-i moldovean, unu-i ungurean și unu-i vrâncean*”), este reprezentantul unei populații cu o structură genetică superioară, capabilă a naște în rândurile sale sibile, („*Miorița laie, laie bucălaie*”) și tineri de o frumusețe fizică și spirituală asemenea zeilor, apropiată de perfecțiune: „*Mândru ciobănel*” (inteligent, entitate superioară, cu trăiri afective superioare, în înalte sfere); „*tras printr-un inel*”, (perfecțiune a corpului fizic capabil să susțină și să suporte un „trup de slavă” atât de bogat pe cât o arată „mândria”; „*Fețișoara lui – spuma laptelui, mustăcioara lui – spicul grâului, Ochișorii lui – mura câmpului*” sunt attributele perfecțiunii frumuseții divine, ale Adonisului divin.

Din această perspectivă dar mai ales a faptului că întreaga scenă sacrificială se petrece într-un spațiu nedefinit, la confluența celor trei mari regiuni spirituale atât ale spațiului românesc, cât mai ales a celui terestru, (coincidență cu îmbinarea plăcilor tectonice?!), „*pe un picior de plai*” – spațiu de trecere al transhumanței spirituale de la o zonă mai înaltă vibrațional la o zonă de mai joasă frecvență, sugerat de undulația deal-vale a țărmului românesc, de mici dimensiuni („picior”) – „*pe o gură de rai*” – imagine răsturnată în oglindă a acestui spațiu terestru, capabil să-i asigure transcenderea spre Infinit, spre Raiul Cosmic, baștină a Mândrei Crăieșe, așadar, într-o zonă de interferențe a cel puțin două dimensiuni fizice diferite de spațiu-timp, se subînțelege că „omorul” pus la cale de ceilalți doi lideri spirituali are alte conotații decât cele ale unei banale crime. Locul este bine ales, în regiune de munte, așadar de rarefiere atmosferică, unde undele vibraționale se „subțiază”, într-o vale capabilă să cuprindă mulțimea celor trei „turme” de adoratori și de participanți la ritualul sacru, la hierogamia cosmică și la transformarea acesteia în hierofanie. Nu întâmplător este dialogul cu mioara-fecioară „laie bucălaie”. Membră a „turmei”, așadar a grupului de adoratori ai Gaei, Miorița depășește în această cheie interpretativă dimensiunile unui animal cu puteri supranaturale iar relația de iubire spirituală pură dintre cei doi, dar mai ales dintre entitatea femeiască – denumiă Mioara – și baciul său, sau îndrumătorul său spiritual, acel guru in-

dic al persoanelor ce-și caută căile sufletului, cu care are afinități certe de ordin vibrațional, depășește la rândul-i dimensiunile unei relații anormale, împotriva legilor firii. Tandrețea dialogului înmagazinată în dativul etic, în puterea preziziunilor (care, în ciuda inexistenței deznodământului clar din forma textului, îl anunță irefutabil în plan semantic-pragmatic), dar mai ales în modalitatea de transmitere a sentimentelor din partea baciului, surprinsă în diminutivul apelativului și în repetiția cu rol de minimalizare a pericolului („Miorița laie, / Laie bucălaie”), sugerează o adevărată relație sentimentală superioară, plasată în registrul hierofant-sibilă, necum în cel al iubirii comune muritorilor de rând.

Încă un indiciu că balada populară Miorița exprimă sublimul trăirilor spirituale ale acestui popor în variatele trepte ale adorației sale divine, îl constituie acceptarea sacrificiului de către baciul moldovean, cu o seninătate specifică nu indolenței și nepăsării poporului, ci importanței actului ritualic ce urmează a se împlini. Cu acest eveniment al „acțiunii” baladei, pătrundem în aria semantică zamolxiană, în epoca geto-dacă, clar marcată de seninul mediativ al unui act de jertfă ritualică.

Astfel, ciobanul moldovean devine conștient atât de calitățile sale moral-spirituale superioare, cât și de misiunea ce-i revine, aceea de mesager al tuturor turmelor peste care păstoresc cei trei baci – lideri spirituali, mari preoți. Conștient de ceea ce va urma și de împlinirea ritualului de abia în cealaltă dimensiune, când se va contopi cu Mama Universală, Mândra Crăiasă, mireasă nu a unei singure entități pământene, ci a Lumii Mireasă, a multiversurilor vacuolă pulsatilă, capabilă a naște din fiecare contopire un microcosmos sau macrocosmos, în funcție de calitatea și puterea vibrațională / oscilantă a mirelui. În acest scop, în calitate de Mare Preot, superior energetic celorlalți doi mari preoți, baciul moldovean își regizează cu atenție momentul trecerii dincolo, indicându-le cu precizie fărtașilor săi atât spațiul fizic cât și cel metapsihic care să-i permită rapid deplasarea în lumea de dincolo: câmpul să fie de „mohor” – încărcat cu multă energie stocată în graminee, (se știe că mohorul are un bogat conținut de fosfor, așadar de energie de tip foc), la cap cerând să i se pună trei fluieri, din esențe lemnoase diferite, fiecare capabil a emite un sunet într-o altă tonalitate vibrațională, întregul ritual având menirea să desprindă cât mai repede sufletul de trupul fizic și spiritul de suflet și să-l îndrepte către spațiul de origine al Marii Crăieșe.

Sacrificarea sa ritualică are consecințe nu numai pentru turme și liderii lor spirituali, așadar jertfa sa nu este neapărat una cu consecințe imediate, reparatorii pentru vreun păcat vremelnic al supușilor Mândrei Crăieșe, ci pentru întreg Universul, având rol generator și regenerativ, uniunea făcându-se într-o logică păstrată inconștient și de vremurile creștine datorită limbilor de origine thraco-latină, prin trimiterea unui generos, a unui ginere, Marei Mume.

Observăm așadar cum Miorița este atât de veche, încât cel puțin trei ere de gândire religioasă sunt manifeste la nivelul textului: era matriarhală, era patriarhală zamolxiană și cea a patriarhatului creștin. Mândra Crăiasă a Lumii

Mireasă este indiciul pentru matriarhat. Bucuria sinuciderii rituale indică epoca zamolxiană. Turmele de oi și miei sunt apanajul influenței erei creștine.

Gheorghe Șeitan notează că „*nu există nici o ruptură între societatea feudală valahă și societatea geto-dacică*.” Tot așa, Miorița scoate în evidență faptul că nu a existat nici o ruptură între marile ere religioase pe acest teritoriu cuprins între Carpați și Mare, cu atât mai mult cu cât tot Șeitan observă că: „*A existat pe teritoriul Daciei în perioada hiperboreană un centru spiritual universal, condus de un monarh sacerdot, numit Bha-sarabha*”. Dacia devine astfel, în opinia lui Șeitan, un loc de formare a marilor mituri indo-europene, centru de civilizație al indo-europenilor.” (Id, ibid) Parțial în sprijinul acestei argumentații vine elementul comun celor trei mai ere religioase, ce s-au succedat de la momentul originării și până în prezent, înmagazinat și păstrat peste timp de Miorița, anume speranța regenerării matricei universale, sporirea „tainei lumii” prin intermediul celui mai misterios moment al vieții omului – moartea, element prezent la toate popoarele indo-europene și azi.

Cheia de boltă a interpretării acestei trăiri, dar și a esenței semantice a Mioriței, o constituie fantasticul nunții cosmice, moment ce a suscitat multe interpretări, plecându-se de la ideea imaginarului haotic al unui om înaintea morții iminente. Or, moartea fiind pusă sub semnul ipotezei de către baciul-mare preot, sigură doar din predicțiile sibilnice ale Mioriței, nu se explică precizia regizorală cu care se întregește scena „nunții-n cer”. Nunta cosmică se petrece sub auspiciile augurale și evenimentțiale ale unei stele căzătoare. („*Că la nunta mea / A căzut o stea*”). Interpretată ca simbol al morții, când în Creștinism aceasta este simbolul nașterii, al regenerării, se subînțelege importanța momentului ce are să urmeze și faptul că nuntirea cosmică nu va fi un eveniment oarecare, ci unul de o maximă importanță, necum legat de distrugere. Întreg Universul participă la ritual, atât cel terestru, cât și cel al spațiilor cerești, dar nu pentru a crea un tablou de basm sau de fantastic, ci explicând pe înțelesul omului profan etapele unui întreg act sacru de ridicare la ceruri a unui suflet purtător de spirit superior. E inversul unei epicleze creștine. De data aceasta nu se pogoară Duh Sfânt, nu se obține o catabază cosmică, ci, din contra, o ridicare a unui suflet îngreunat de un trup, fie el și marcat de atributele perfecțiunii. Cu atât mai mult spațiul în care se petrece acest fenomen trebuie să fie unul demn („picior de plai și gură de rai”) iar participanții e musai să aibă capacități energetice deosebite. Soarele și Luna, brazii și pâlinașii, munții mari sunt trepte vibraționale energetice de intensități diferite. Nimic nu e mai propice dezvoltării, „inflamării” sufletului, expansionării aceluia corp astral al filosoofilor extrem-orientale decât lumina lunii și nimic nu sporește mai bine energia spiritului decât puterea calorică și luminoasă a astrului zilei. Așadar, cele două îi încununează nu capul, ci extremitatea energetică aflată în permanentă conexiune cu Universul, sporindu-i puterile, ajutând sufletului să se detașeze cât mai ușor de corpul material. Odată început acest proces de desprindere (la fel de dificil ca și cel al întrupării), sunt necesare diferite etape pentru ca

sufletul să urmeze drumul ascendent, către punctele cosmice care l-au originat. O serie de elemente cu vibrații diferite, toate ascendente, așadar urmând o traiectorie verticală, îi stau întru ajutor. Brazii și pălinașii îi asigură „rampa de lansare”, munții îi stabilesc, prin rolul de hierofanți ai naturii și prin calitatea vibratorie a ecoului pe care-l pot produce, un con energetic de eliberare spre alte dimensiuni. Paserile și păsărelele, nu întâmplător și doar de dragul elementelor prozodice în text, ascund semiotica rolului corului dintr-o biserică de rit creștin-ortodox, diminutivul sugerând implicit și emiterea unor sunete - unde energetice de înaltă frecvență, menite la rândul-le să dezintegreze corpul energetic încă îngreuiat de apropierea gravitației terestre și să-l înalțe la cer, iar stelele făclii, simboluri pentru elementul foc, îi asigură transformarea, transcenderea spiritului în spațiile Mândrei Crăieșe, acele hiperspații ale traseului străbătut de Lucefărul eminescian. Nu întâmplător tabloul începe cu cei doi aștri, Soarele și Luna, care țin mirelui cosmic cununa nunții. Se delimitează de la început nu numai fantasticul situației, ci mai ales scopul pe care evenimentul sacrificial și ritualic trebuie să-l îndeplinească, anume regenerarea unui cadru spațio-temporal cu puteri modulatorie și de transformare a materialului. (Luna modifică nivelul apelor, asigură germinația și creșterea plantelor, Soarele hrănește, dospește, regenerează). În sfera vibrațională a celor doi aștri trebuie să ajungă spiritul baciului-hierofant. Iar întreaga natură terestră are în componența sa toate elementele ce în științele oculte delimitează atât compoziția macrocosmosului cât și a microcosmosului numit om. **Doru Bem** (2010), identifică în acord cu primele legi ale Kybalionului următoarea structură evolutivă a universului dinamic: „*Spiritul cel mai de jos, care are secunda cea mai lungă, este pământul. El are ca personalitate forma amorfă. Când zic lungă, la el o secundă înseamnă o sută de milioane de ani. Un nivel superior este piatra, care e primară, dar are mai puțin de o sută de milioane de ani – secundă. Oamenii cu spirit amorf avem 1,99%, oameni cu spirit primar avem 29%, urmează primitivul, care este de forma vegetală sau lemnul, care reprezintă în oamenii din jurul nostru 47%, o proporție de 14%, care sunt abilitii și care au ca reprezentativitate apa, nu poate fi comprimată, dar are o calitate, ia forma vasului în care stă, ea se modelează imediat în orice situație, urmează deșteptii care sunt ca aerul, aproape nul. Îi bagi în seamă – ai nevoie de ei, îi simți, sunt necesari – ei sunt numai 6%, vin inteligenții – au ca reprezentativitate vântul, mișcarea – sunt numai 2% și ultima treaptă a spiritului ca evoluție este înțeleptul – ca reprezentativitate focul – iar distribuția în oameni este de 0,001%.*” Urmând această logică și observând atent textul Mioriței, înțelegem că baciul moldovean, fiu al unei mame energice, prezentată mereu în tablouri dinamice, moștenește prin ADN-ul mitocondrial aceste caracteristici, specifice așa cum am văzut, elementului aer. Caracteristici necesare în momentul desprinderii de trupul fizic, care-i vor asigura zborul cosmic, ascensiunea, acestea sunt evidențiate în text de cântul păsărilor, mai precis de conotația implicită a vazduhului umplut de cântul acestora. Dar baciul are și o fire contemplativă,

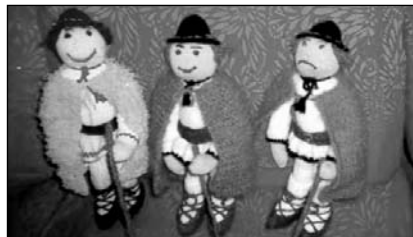

meditativă, ce-i asigură contopirea și afinitatea cu toate elementele Universului, specifică elementului apă, yin, calitate vibratorie susținută în cununa-i energetică de Lună. Frumusețea și perfecțiunea trupului fizic îi întregesc elementul pământ, susținut de vibrațiile munților-preoți, iar elementul lemn îi este sporit de brazi și pâlinași. Pentru a sublinia predominanța în aceste componente a superiorității spirituale și astfel a hotărârii corecte de a-l trimite pe post de generos Mândrei Crăieșe, elementul foc, este susținut nu numai de Soare, dar și de stele-făclii, așadar de stele vii (comete), ce se aprind, ard, strălucesc și iluminează hiperspațiile prin propria putere.

Baciul moldovean nu e o entitate fizică și spirituală oarecare. Nu i se permite nuntirea pământeană nici măcar cu o entitate superioară de tip mioară-sibilă, deoarece a depășit cu mult „clipa cea repede” a elementelor terestre și s-a „îmbunătățit” de-a lungul generațiilor, s-a selectat din sânul ramurilor unui popor spre sporirea „aceluiși Dumnezeu al Geniului”, ce țintește superioritatea asemenea „Soarelui ce soarbe un nour de aur din marea de amar.” (**M. Eminescu**)

„Ceasornicul veșniciei nu bate la fel pentru toți. Pentru munți, crugul vremurilor se schimbă domol ca și mersul stelelor pe cer, pentru copacii pădurilor, mai repede; pentru vietățile codrilor și mai repede, iar pentru oameni, repede de tot. De la dacii lui Decebal, până la bacia stânelor din munții de azi ai Vrancei, au trecut doar câteva săptămâni de veacuri.” (**S. Mehedinți, Popas la Soveja**) Aceeași ecuație temporală se aplică și Mioriței. Parcurend veacurile veșniciei, balada a păstrat intact elementul filosofic de-a lungul Marelui Timp, redând o semiotică a sacrului specifică spațiului de formare a popoarelor indo-europene. Contaminată de profanul cotidian al vieții regiunilor de munte unde s-a conservat și s-a dospit, Miorița atestă irefutabil, prin tabloul central, acela al morții transformată alegoric în nuntă – în fapt, explicitare magistrală a legilor fizicii moderne conform cărora nimic nu se pierde, nimic nu dispare, ci totul se transformă – continuitatea unui popor într-un teritoriu lăsat lui de „zeul” său cu scopul clar al hierofaniilor cosmice. Că s-a numit Gaea, Zamolxe, Dumnezeu, atitudinea în fața evoluției spirituale a celor ce i s-au închinat a rămas una și aceeași, inculcată în ADN-ul matriceal original, anume pozitivarea, îmbunătățirea, exercițiul filosofico-spiritual pentru „sporirea tainei lumii”.

Îmbrăcând actualmente forma profană a unei crime, decodând la nivelul unei profunzimi imediate un sacrificiu ritualic, așadar, o semiotică superioară și identificând în sămburele textual, tabloul alegoric al morții-nuntă, nucleul ocult, profund filosofic cu valențe mitico-magice dar în același timp cu conotații profund spiritualizante, Miorița se înveșmântă în sensul axiomei sacrului la români.

DE LA HA LA Z

În timpul unei vizite în Anglia, Bush Jr. o întreabă pe regină:

– La capătul unei așa frumoase cariere, Majestate, mi-ați putea răspunde la o întrebare?

– Desigur, spune regina.

– Ei bine, cutează Bush, care credeți că este secretul unei bune conduceri? Cu un zâmbet suav, regina răspunde:

– În opinia mea, filosofia minimală a conducerii cere să fii înconjurat de oameni inteligenți.

– Și cum vă dați seama cine este inteligent și cine nu?

– Foarte simplu, spuse regina, permiteți-mi să vă arăt. Îi telefonează îndată lui Blair, cu telefonul pe speaker și spune:

– Domnule, vă rog să-mi răspundeți la o întrebare: mama dvs. are un copil, tatăl dvs. are un copil, iar acest copil nu este nici fratele, nici sora dvs. Cine este el?

Blair răspunde fără ezitare:

– Sunt exact eu, Majestate.

– Corect, spuse regina. Apoi, privindu-l pe Bush: Ați înțeles, domnule

președinte?

– Da, majestate! Foarte interesant! Fiți sigură că o să folosesc aceasta lecție!

Odată întors la Washington, Bush Jr. se hotărî să-l supună la test pe Helms, președintele Comitetului pentru Relații Externe din Senat.

– Draga Helms, mă întreb dacă ai fi capabil să-mi răspunzi la o întrebare.

– Desigur, dle președinte.

– Ei bine, mama ta are un copil, tatăl tău are un copil, copilul ăsta nu este nici fratele, nici sora ta. Cine este?

Helms roti câteva clipe ochii între tavan și podea iar apoi ceru un răgaz de gândire.

Întors la Senat, convoacă niște republicani, alături de care zăbovește câteva ore, fără să ajungă la o soluție.

Pradă disperării, Helms îl sună pe Colin Powell, la Departamentul de Stat punându-i întrebarea.

Powell răspunde:

– E simplu, sunt eu.

Ușurat, Helms fuge glonț înapoi la Casa Albă și intră în Biroul Oval.

– Știu răspunsul, domnule! Știu cine-i blestematul ăsta de tip! E Powell!

De peste birou, mângâind ușor spătarul fotoliului - gândindu-se, probabil, ce noroc are regina cu așa oameni inteligenți pe lângă ea (englezii ăștia!...) - cu o nedismulată grimasa de dezaprobare, Bush îi răspunde:

– Oh, God! Greșit, cretinule! E Tony Blair!

✱

Singurul martor la accident de munca este un copil. Anchetatorul îl întreabă:

– Mă, copile, de ce a căzut omul ăla de pe schelă?

– Păi, l-a bătut Dumnezeu.

– De ce l-a bătut Dumnezeu?

– Că a înjurat...

– Și cum a înjurat?

– Dumnezeii mătii de copil, nu mai scutura schela!!!

✱

După 25 de ani de căsătorie, privindu-și soția un om de afaceri spune:

– Iubito, acum 25 de ani stăteam cu chirie, aveam o mașină ieftină, dormeam pe o canapea și ne uitam la un televizor cu ecran alb-negru, dar în fiecare noapte adormeam alături de o tipă sexy de 25 de ani. Acum avem o casă mare, o mașina bună, un TV color cu plasmă... Dar dorm acum cu o femeie de 50 de ani. Draga mea, cred că avem o problemă!

Soția, calmă, i-a răspuns:

– Nu-i nimic; tu du-te și caută-ți o blondă sexy de 25 de ani, iar eu mă voi ocupa ca tu să stai din nou cu chirie, să conduci o mașină ieftină și să dormi pe o canapea...

✱

O călugăriță tânără se duce la doctor :
– Doctore, nu pot scăpa de sughiț , mă chinuie de 5 zile!

Doctorul o consultă rapid și îi spune:
– Ești... însărcinată!

Călugărița se întoarce la mănăstire și comunică plângând vestea.

A doua zi stareța se adresează doctorului:

– De ce i-ați spus asta călugăriței?

– Am vrut să o sperii și să scape de sughiț...

– Da, dar s-a speriat episcopul și s-a

aruncat din turn !!!

✱

Un domn trecut de prima tinerețe, dar cu portofelul gras, agață la bar o tânără frumoasă. După puțin timp ajung în apartamentul domșoarei. Până ce tânăra se „pregătește”, domnul vrea să pună un CD pentru atmosferă. Pe raft: Brahms, Verdi, Ceaikowski, etc.

– Vai, dragă, asemenea muzică ascuți tu?!

– Ah, da, am uitat să vă spun că am absolvit Conservatorul.

Domnul se lasă păgubaș cu muzica, dar vede cărțile din bibliotecă:

Eliade, Goethe, Puskin, etc.

– Draga, dar cum de citești asemenea cărți?!

– Am omis să vă spun că am terminat și filologia.

– Păi, bine, fato, da' prostituată cum ai ajuns?!

– Ah, printr-un mare noroc!.....

✱

Un tip beat la un bar îi cere chelnerului 3 cafele.

– De ce trei cafele?

– Una pentru mine, una pentru tine și alta pentru mă-ta.

Chelnerul, jignit, sare peste masă și-l snopește în bătaie pe bețivan.

A doua zi apare bețivul, plin de vână-tăi, la bar.

Chelnerul îl întreaba ironic:

– Trei cafele?....

– Nu! răspunde clientul, doar două: una pentru mine și una pentru mă-ta.

✱

Îțik și Ștrul își deschid câte o băcănie, vizavi unu' de altu'.

Îțik pune un afiș în geam: „ZAHăR – numai 13 lei/kg”.

Ștrul contraatacă: „ZAHăR – numai

12 lei/kg”.

A doua zi Ițic pune alt afiș: „ZAHĂR – numai 10 lei/kg”.

Imediat face și Ștrul: „ZAHĂR – numai 9 lei/kg”. Exasperat, Ițic trece strada, intră la Ștrul în magazin și începe să țipe:

– Bă, dacă o mai ținem mult așa, dăm faliment. C-am ajuns să vindem zahăru' mai ieftin decât îl cumpărăm!

Ștrul îi răspunde calm:

– Poate tu dai faliment, ca eu n-am zahăr...

✱

Un evreu în Manhattan la volan, învârtindu-se în jurul buildingului unde în 5 minute urma să semneze contractul vieții lui, disperat că nu găsește un loc de parcare, ridică ochii spre cer și spune:

– Doamne, te rog găsește-mi un loc de parcare că sâmbătă vin la sinagoga și doney 2-3 mii de \$.

Trec 2-3 minute și... nimic. Ridică din nou ochii spre cer:

– Doamne, te rog din suflet, fă-mi rost de un loc de parcare că vin sâmbătă la sinagogă și doney 5-6 mii, 8 mii nu mai conteaza suma, doar ajută-mă cu un loc de parcare.

Moment la care o mașină aflată mai în față iese din parcare, omul nostru face volan dreapta, intră în parcare, ridică ochii spre cer și spune:

– Doamne, nu mai e nevoie, mersi frumos, s-a rezolvat.

Un ateu este atacat de un urs, în timp ce se plimba prin pădure. Paralizat de frică, când ursul îl prinde în gheare, răcnește:

– Doamneeee!!!.

În secunda următoare o lumina se revărsa din cer și se aude vocea Atot-

puternicului:

– Mi-ai negat existența toată viața ta... Vrei acum să te salvez? Pot eu să te consider credincios cu adevărat?

Ateul răspunde, umil:

– Aș fi ipocrit să îți cer să mă consideri credincios, dar poate ai reuși, într-un fel, să devină ursul creștin?

– Foarte bine, răspunde vocea.

Lumina dispăru, ursul îl eliberă din ghearele sale, își împreună etichetele din față și spuse:

– Doamne, binecuvîntează aceste bucate. Amin...

✱

Un om mai mărunțel stă trist într-o crăsmă, cu o bere în față. Intră un ins, îl bate pe micuț pe umăr și-i bea berea. Micuțul începe să plângă... Zdrahonul îl privește cu milă:

– Hei, ce te smiorcăi așa... pentru o bere?

– Ei, nu numai pentru asta. Uite... azi dimineață m-a părăsit nevasta, mi-a golit contul la bancă... mi-a lăsat casa goală! Pe urmă m-au și concediat! Nu am mai vrut să trăiesc... m-am așezat pe șina de cale ferată și trenul a trecut pe lângă mine! Am vrut să mă spânzur și s-a rupt frânghia! Am vrut să mă împușc dar s-a blocat revolverul! Și acum, îmi cumpăr o bere din ultimii bani, torn otravă în ea și vii tu și mi-o bei !...

✱

Un tip se duce la o prostituată. După ce termină treaba, pleacă și, din ușă, îi spune tipei:

– Ți-am dat bani falși!

La care tipa răspunde:

– Nu-i nimic... tu să fii sănătos...

✱

Becali aude de un jucător super bun,

undeva prin Afghanistan. Se duce acolo, îl vede, e mulțumit, face un contract cu el și-l aduce la Steaua.

Derby, Steaua-Dinamo, minutul 70, Dinamo conduce cu 2-0. Becali, disperat, îl introduce pe afganul în teren. Noul jucător e super tare, înscrie 3 goluri și Steaua câștigă. Fericit, afganul pune mâna pe telefon și o sună pe maică-sa: „Mamă, a fost incredibil, am marcat 3 goluri, am câștigat, toată lumea mă iubește!...”

Maică-sa îi răspunde, furioasă: „Da, sigur, e minunat. Acum să-ți zic cum am trăit noi, azi; Taică-tu a fost jefuit pe stradă, soră-ta a fost violată, eu am fost bătută și scuipată, iar fratele tău s-a înhăit cu unii și-a fost arestat pentru trafic de droguri! E numai vina ta că ne-am mutat la București...”

✱

Vine Ion acasa. Intră, dar în casă îl găsește pe Gheorghe.

– Ce faci aici, Gheorghe?

– Aștept autobuzul.

Ion iese. Dar îi vine în minte un gând: „De unde la mine în casa autobuz?”

S-a întors, dar Gheorghe nu mai era. „Totuși a venit autobuzul” - se gândi Ion.

✱

Doi ardeleni tăiau o bombă cu fierăstrăul. Vine al treilea și îi întreabă:

– Mă, da' dacă explodează?

– Apăi nu-i bai, că mai avem una!

✱

Un ardelean intră într-un bar la New York. Barmanul, ca să rădă de el, îi spune că în acest bar se bea numai pe pariu.

– Domnule, io pun pariu cu tine că nu poți să bei o sticlă de Whisky în 30 de minute.

Ardeleanul își cere scuze, iese din bar și reapare peste 10 minute, pune banu pe tejghea și acceptă provocarea. Barmanul îi dă sticla și ardeleanul o termină în 10 minute. Barmanul, stupefiat:

– Domnule, dar n-am crezut că așa ceva e posibil. Nimeni nu a mai reușit!

Ardeleanul:

– Nici io n-am crezut, da m-am dus la barul de peste drum și am verificat!

✱

În SUA, la emisiunea „Vrei să fii milionar” ajung în etapa finală ardeleanul din anecdota anterioară și un evreu. Se fac pariuri, toți se înghesuie să parieze pe evreu, în timp ce pentru ardelean pariază o singură persoană. La finalul concursului, cei doi au punctaj egal. În această situație prezentatorul pune o întrebare decisivă. Evreul nu știe și astfel ardeleanul nostru câștigă concursul. Mulți oameni au pierdut o grămadă de bani în ziua aceea. Un american revoltat reușește să intre în culise și-l admonestează pe evreu:

– Cum te simți după ce ai distrus șansa celorlalți și mai ales șansa ta de a câștiga mulți bani?

– Ca un om de afaceri.

– Cum adică?

– Ghici cine a pariat pe ardelean...

MOTOCICLETĂ ECOLOGICĂ - L.M.

POEME

*Bianca
Dan*

**Atât de
mult praf,
pentru atât
de puține
cuvinte**

Trebuie să mă opresc,
dau cu aspiratorul când se face târziu
- prea mult praf și prea puține cuvinte
Te rănesc de două ori pe zi,
și mi-e sete,
mi-e atât de sete încât
aș bea otravă
doar să te văd că respiri,
să-ți trasez liniile din palmă
ca atunci când iubești
și pe inimă ți se-așază praful.

Până azi,
nu scriam cuvântul iubire,
acum îl scriu pe pereții cerului,
pe urmele de pași dintre anotimpuri,
pe oasele sfinților, când mă rog
să nu obosesc de atâtea păcate,
te las să-ți lipești buzele
de fiecare cruce crescută în mine.

Poemul submarin

e prima oară când te vizitez
la penitenciar
ca-ntr-un acvariu uriaș în care
te aștept să facem dragoste
suntem prea feroce pentru iubirea asta
salvează-mă de tine și te voi iubi
veșnic
îți voi confecționa un poem din alge
și submarine rusești
să te ascunzi în timp ce tragi linia

sufletului printre implozii existențiale
gustă puțin din clipa cuprinsă
de flăcări
cuvintele ce se absorb într-un
vacuum universal
deasupra noastră se desprinde cerul
și singur, Dumnezeu stă
în mijlocul lupilor.

Revizie tehnică

Pretind că exist...
Am venit din hățișurile antifonate ale
unei existențe de pripas
Când în vidul interior plouă cu carne
Iar dumnezeu îmi evită privirea
Ori de câte ori mă înhăitez
cu vreun demon mai singur

Mă înec într-o picătură de sânge
Dizolvându-mi absența
Vrând să dau sens rotunjimilor clipei
Cu un zoom prea brutal din care
se înalță toate cicatricile prezentului
Viața e în revizie tehnică
și nu-mi reproșez nimic
atunci când îmi iau doza de moarte cu
înghițituri mici

ceva despre care nu vreau să vorbesc

am vrut să scriu ceva hard
dar mi s-au aburit ochelarii
și până să alung demonii
ai aprins lumina
nu voi uita niciodată zgomotul ușii
nu mi-ai mai spus pe nume
până atunci
nici măcar nu știu dacă eram apropiați
ai plecat înainte să-mi aranjez rochia
am rămas cu un picior dezgolit
și-o pasăre moartă în gură
strângând din dinți am uitat

să șterg sângele
ștreangul mototolit de sub pat,
ca un animal bolnav
unica tortură pe care mi-o permit
ești tu
ești mult prea atent la detalii,
data viitoare promit să mă nasc om.

Despre iubire și moarte

Despre noi s-au spus multe,
Acum îmi dau seama că timpul
s-a mișcat în alte direcții
Lama cuțitului vindecă
orice rană deschisă
ca un outfit pe care-l porți mereu
la inimă

îți place roșul
și mângălești pereții cu vapoare
scufundate
cuprins de panică, mai dezvelești
o umbră
între noi nu e lumină și nici întuneric
e un soi de respirație artificială
o iubire comatoasă, din când în când
o resuscitare
fiecare gram de morfină contează,
când încerci să colorezi moartea

Copii cu biciclete pe cer

te privesc ca pe un umeraș gol
camera asta ți-a moștenit obiceiurile
pereții îmi țin de cald,
îmi îmbracă umbra
o utopie în care apare și dragostea
pulsează pe un diafilm
mesaje în alfabetul braille în
cutia poștală
le păstrez în baza de date
cu asterix deasupra
metastaze dintr-o iarnă prea roșie

natură moartă
copii cu biciclete pe cer aleargă
nemurirea
iubite, nu ți se mai potrivesc hainele
ne-am exterminat reciproc, nu încerca
să te explici
îmi tot spui că sunt incapabilă
să iubesc, efectul invers al durerii
privește, soarele e verde,
încă respirăm

Cineva să oprească ploaia

plouă de marți,
dar îmi spui să mă bucur
mi-au înverzit mâinile și sunt
aproape goală
în efortul de a încălzi copacii
de văd tridimensional
gândești mai mult decât mine
și asta te transformă într-o fiară
după ce vii de la psihiatru
nu mai ești tu
un copil se uită la mine
dintre cearșafuri
învelit într-o mantie ierboasă
vacarmul dimineții toropește visele
(încă un sinucigaș devenit celebru
peste noapte)
te-ai desfrunzit de tot și nu
mă primești la tine
până nu desfunzi noroiul acela
inexprimabil
mă cațăr pe ziduri și tot nu opresc
clopotele
ce bat cu o disperare aproape divină.

Monica Rădulescu

PROZĂ SCURTĂ

Despre prea mult nimic

Linia neagră apărea și dispărea ritmic, în același loc. Foaia digitală rămânea la fel de albă și nu prevestea nimic bun. Ar fi putut scrie despre castanul din fața blocului. Era un castan mare și avea obiceiul frumos de a se umple de flori în fiecare primăvară. Auzise odată un actor-orator-formator spunând că un copac este un subiect mult mai bun și mai curat decât orice altceva. Numai că acum e deja octombrie și florile s-au dus de mult, ba chiar și frunzele încep să-i cadă. Ar fi o poveste tristă. Nu trecea nici un pic de lumină prin perdeaua de nori, nici o muză inspirată nu-i trecea pragul.

Deschise televizorul și se instală comod pe canapea. Discuții interminabile, știri alarmante și reclame infinite. În țara lui politica se făcea la televizor. Nu trebuia susținută cu fapte, ci cu vorbe prețioase și zeflemitoare la adresa adversarilor. Un fel de concurs cu puști de grădiniță despre bârfă și tabloidizare. Cuvintele îi pocneau în urechi și le pierdu șirul căutându-le sensul. Inutilă afacere. Din toate colțurile răzbăteau voci mai puternice ca a lui care-i spuneau ce este adevărat, ce este real, ce este frumos. De unde încrâncenarea de a-și defini singur termenii? Constată uimit că nu-i cunoaște pe cei de la televizor. Halal cetățean era, nu știa nici măcar membrii guvernului sau parlamentarii mai de soi. Ce să mai zică de experții și specialiștii care îi contraziceau în gura mare (prea mare) la o oră de maximă audiență. Astea nu-s vremuri de scris despre castan. Se duse la bucatărie și puse un ibric cu apă pe foc. Apoi alese îndelung ceaiul potrivit.

Frunzele uscate și tocate mărunț se transformară în apa clocotită într-o algă imensă de un verde crud. Umplură cana și se agătară disperate de linguriță. Strecură repede ceaiul și se reîntoarse în fața televizorului cu lichidul verzui. Disputa politică se terminase și începuse o alta. Aparent umoristică, dar de fapt tot politică. Actorii purtau măști cu chipul politicianilor ce tocmai părăsiseră studioul. Se întrebă dacă se întâlniseră pe holuri, unii purtând masca schimonosită a teatrului, ceilalți masca strâmbă a vieții. Oare zâmbiseră politicos sau se prefăcuseră că nu se cunosc? Prefăcătoră prefăcută nu se anulează, se expandează ca frunzele de ceai în apă clocotită. Din umor sau din demagogie se câștigă arginți, se culeg aplauze, se justifică nimicnicie, mediocritate. Umo-

rul politic este o altă formă de propagandă, de insistență. În țara asta toți insistă. Să ne purtăm ca ei, să ne îmbrăcăm la fel, să votăm cum ne spun ei și de câte ori vor ei. Închise scârbit televizorul și se reîntoarse la pagina goală. De-ar fi pagina asta istoria ar scrie despre castan, despre cum a construit bunicul o casă înconjurată de caiși, cu pivniță amenajată pentru vin, cu flori în geam.

Era deja evident că nu va avea spor la scris azi. Era deja prea târziu să iasă în oraș, așa că se reîntoarse amărât la televizor și alese alt post aflat în plină pauză publicitară. Detergent, scutece, bere, vopsea de păr, carduri bancare, supă la plic, odorizante, un amalgam de informații îl lovira în plin. Se scufundă în canapea și reduse volumul. Degeaba, nu-i era nici somn, nu avea nici poftă de scris, nici gânduri care să-l fure din fața ecranului. Urmărea spoturile colorate, amețit de vocile ascuțite care prezentau miracole, de schimbările de contrast și de scrisul cu litere mari. Unele îl amuzau, altele îi făceau silă, cele mai multe îl lăsau indiferent. Cât timp se uitase oare la reclame? Terminase ceaiul, îi amorțise un picior și nu era sigur dacă dormise un pic între timp. O molie grasă se interpușe între el și televizor. Era timpul să ia măsuri. Schimbă în viteză mai multe posturi, aruncând doar o privire absentă emisiunilor colorate și gălăgioase, fețelor politice și reclamelor insistente. Din când în când atenția îi era atrasă de câte un program, dar ori se plictisea rapid, ori începeau reclame. Obosit și cu o neplăcută durere de cap, închise televizorul și se duse la culcare. În spațiul moale și neutru al pernei îi reveniră gândurile, părerile și într-un final și inspirația. Se ridică repede, aprinse veioza și își notă ideile pe spatele unei facturi. Ciudat cum o clipă de liniște îi trezi spiritul și îi readuse inspirația. Poate liniștea este ingredientul secret al tuturor lucrurilor bine făcute: politică, televiziune, publicitate, sănătate, poezie, inginerie... Adormi împăcat visând o revoluție.

BEGONIA

În funcție de partea decorativă, aceste plante se împart în două mari categorii: begonia de frunze și begonia de flori, iar în funcție de forma rădăcinilor ele se pot categorisii în plante cu rădăcini rizomatoase(cu rizomi), cu rădăcini tuber-culate(cu tuberculi) sau cu rădăcini fasciculate (fibroase).

Azvrâli o privire complice ghiveciului proaspăt achiziționat, din care îi zâmbea prietenos o begonie. Sigur era din cea de flori, după buchetele bogate de petale roșii. Ar fi vrut s-o scormonească un pic să vadă dacă e rizomatoasă, tuberculată sau fasciculată, dar se reținu din pudoare. Se cunoșteau doar de câteva zeci de minute, nu era momentul să se înfigă în ghiveciul ei. Miruna o asigură din priviri de intențiile ei curate și planta îi zâmbi.

Sunt begonii cu bulbi, recunoscute pentru frumusețea florilor delicate care seamană foarte bine cu trandafiri miniaturali.

– Sigur ești cu bulb! Se înveseli fata, mângâind cu privirea petalele roșu aprins. Uite câte flori ai și-s crește toate, mai ceva ca trandafirul! Începu să bată

zgomots din palme și să râdă nebunește. Planta se uita la ea nedumerită un pic de reacția fetei, dar mândră de proprietățile sale. Miruna se opri brusc rușinată de propriile izbucniri. Iartă-mă, n-am vrut să te sperii.

Begonia de flori necesită amplasare în condiții similare cu begoniile de frunze, dar preferând orientarea spre nord.

– Ei, asta-i!, se supără Miruna, aruncând revista cât colo. Zi și tu, de unde să știu eu ce preferă amărâta aia de frunze și unde e nordul.

Pereții albi ai odăii erau toți la fel. Fereastra mică și murdară nu era niciodată în bătaia soarelui. Oricum, Miruna nu era un expert în orientare. Reperele geografice le pierduse de mult, soarele îl vedea tot mai rar, iar cunoștințele într-ale botanicii îi lipseau cu desăvârșire.

– O să-i rog să spele fereastra pentru tine și te instalez pe pervaz. Ce zici? Ai prefera pe noptieră, să fim mai aproape?, se pisici ea, încercând să mângâie floarea. Nimeri însă marginea unei frunze și o durere subțire îi străbătu degetul. Ce faci? De ce mă lovești?, bătu ea în retragere băgându-și degetul în gură și lăsându-l acolo.

Iarna, begonia de flori se udă mai rar, deoarece planta intră în semi-re-paus, sau se scot tuberculi din pământ și se păstrează peste iarna într-o cutie cu pământ și nisip la temperatura de cca. 10 grade C. În februarie – martie tuberculi se scot, se curăță de rădăcinile uscate și se plantează în ghivece.

– Doamne, ce complicat e să aibă cineva grijă de tine. N-am înțeles nimic, se lamentă fata, citind din nou. Deci, iarna... ud rar... scot tuberculi... cutie cu nisip (de unde?!)... martie... rădăcini uscate... în ghivece... Aha... Am înțeles!, strigă ea veselă și începu din nou să bată din palme și să țopăie în jurul ghiveciului.

La apariția lăstarilor se așează ghivecele la fereastră și se udă gradat din ce în ce mai mult odată cu creșterea frunzelor.

– Ți-am zis eu că la fereastră e bine, ți-am zis, ți-am zis, țopăi Miruna. Hai să dansăm, o să vezi ce bine ne e împreună, începu ea să se învârtască ținând ghiveciul cu ambele mâini.

Se învârti așa o vreme până când ghiveciul îi alunecă din mâini și zbură prin toată încăperea, lovindu-se zgomotos de perete. Miruna rămase pironită uitându-se cum floarea se împrăstie, cum pământul lasă dăre negre pe perete și ghiveciul se prefăce în țândări ascuțite. Țipă și ea împreună cu planta, apoi singură, până când ușa se deschise larg și o asistentă îmbrăcată în alb năvăli furioasă înăuntru stringând în urma ei:

– Haideți la 4, iar au apucat-o pe asta mică. Fir-ar afurisită, numai în pauza mea de masă urlă. Ce-ai păpușă?! Ți s-a urât cu binele?

Miruna stătea ghemuită pe jos, ținând cât o țineau plămânii, mușcându-și buzele și mâinile, neîndrăznind să atingă petalele împrăștiat pe covor. Lacrimile ei mari nu aveau însă aceiași sfială și se amestecau nestigherite cu pământul negru și gras. Planta nu se mișca, nu zâmbea, nu vorbea. Miruna urla zgârâind covorul. Trăgea de pijama, de asistenta care încerca s-o ridice, de pă-

tură. Apucă revista din greșeală și încercă să se lovească cu ea, dar asistenta o apucă strâns de mână și o opri. Imobilizată, Miruna zări fotografiile cu begonii din revistă și își aminti sfaturile pe care le citise. Se opri din țiptat la fel de brusc cum începuse și încetă să mai opună rezistență. Surprinsă și transpirată de efort, asistenta îi dădu drumul și se retrase într-un colț. Miruna se prăbuși moale pe covor, cu ochii lipiți de revistă.

Begonia de flori se înmulțește prin bulbi sau bucăți de bulbi care să aibă cel puțin un mugure (aceștia se plantează cu partea concavă în sus) sau prin lăstari puși în apă până da rădăcină și frunzulițe, când se vor planta.

Se târî până la grămada cea mai mare de pământ și începu să scormonească cu degetele. Dădu de doi bulbi de mărime medie, dintre care unul avea un mugure mic. Îl luă și îl puse în buzunarul pijamalei, apoi adună bucățile de plantă și toate petalele. Lăstarii îi puse în apă în paharul pentru spălat pe dinți, iar petalele le ascunse sub pernă. Apoi se așeză la fereastră și începu să aștepte.

Despre bătrânețe

Ți-e pasul mai mic, târșit și obosit. Ești adus de spate și nu te mai îndrepti. Nu mai ai cum. N-auzi bine, trebuie să țipe în urma ta, mereu atent, mereu răbdător. Nu mai vezi. Distingi contururi vagi, fața nu-ți mai spune nimic, iar de la o vreme și mirosul ți s-a șters. Tragi după tine o sacoșă de pânză, aproape goală. Lumea te bodogăne că ocupi spațiul în autobuz pentru o pâine. Ce, nu puteai să stai acasă? Mureai fără pâinea aia? Poate că da. Și-așa restul îți fac rău la stomac. Cu pâinea ce te mai descurci. Dar ei nu știi ce gust rău au medicamentele alea colorate de le iei cu pumnul și cât ai da să poți lua niște zahăr după ele. Dar nu ai voie și oricum ți-ar face rău. Dar ei nu știu. Cu muzica lor și hainele lor colorate, cu ochii lor buni acoperiți de bretoane la modă și frunte fără riduri și mâini sigure și piele netedă. Nu știu. Încă.

Îți ții mereu palmele pe genunchi ca să tremure mai puțin. Nu-ți mai amintești numele bolii care le face să se miște așa, haotic, după legea lor. Îți amintești că în 1940 erai pe front și erai tânăr. Ei unde erau atunci cu denumirile lor complicate și aerele de cunosători? Îți zic tataie de parcă v-ați cunoaște și îți lungesc lista de interdicții și pe aia cu medicamente colorate. Îți împoaie capul cu date și cantități: 2 dimineața, una înainte de masă, una jumate după. Prostii. Ai fost mereu sănătos. Ți-amintești perfect. Aveai tovarăși buni acolo. Unii au murit. Tu nu. Te-ai întors acasă după 5 ani și câini te-au recunoscut și au sărit bucuroși pe tine. Acum sar la baston, nu tocmai amabili și lumea râde. Din Cehoslovacia ai venit pe jos. Să-i fi văzut pe ei atunci, cu privirile lor urâte, în trenurile împuțite, fără apă sau liniște.

Îți faci loc prin autobuz, trăgând obosit de sacoșă. Și mâine vei face același drum. Ei nu știu și te vor înghionti și mâine ridicându-se în silă sau în milă de pe vreun scaun. Nu le porți pică. Nu știu. Încă.

„FOLCLOR” PE INTERNET”

Mița Biciclista

Casa impozantă de lângă Biserica Amzei, de pe strada Cristian Tell, nr. 9-11, care adăpostea până de curând zeci de cerșetori, a fost cândva a celebrei Mița Biciclista, frumoasa curtezană care a reușit să fure inimile a sute de bărbați cu stare din Bucureștiul interbelic. **Mița Biciclista, Napoleon** sau **Lia Magazia** sunt câteva dintre prostituatele renumite ce-și petreceau vremea pe străzile aglomerate și pline de magazine scumpe ale Micii Paris.

Născută în anul 1885 la Dițești, în județul Prahova, Mița Biciclista, pe numele ei real Maria Mihăescu s-a dovedit a fi o tânără ambițioasă care știa ce vrea. Fiică a unei spălătorese care lucra la un instalator neamț, tână de vreo 14 - 15 ani a fost remarcată și luată cu voia ei în începerea „carierii de curtezană”. Devenită o tânără cultă și învățată la pension în străinătate, Maria Mihăescu l-a avut ca prim amant pe... Regele Leopold al Belgiei.

„A fost un tip de femeie care a vrut să fie altfel. Mița era mult mai versată!”, spune istoricul Adrian Majuru.

Ieșea pe străzi de bunăvoie și își alegea singură clienții, care, de

obicei erau persoane cunoscute sau cu mulți bani. „Era o demimondă, mă rog, hai să-i spunem în mod vulgar, o curvă de mare lux. Lucru rar la vremea aceea, în anii '20, făcea ciclism prin București pentru a-și menține silueta. Făcuse avere și una din casele ei era cea în care am locuit noi”, povestește istoricul **Neagu Djuvara**, în cartea **Un secol cu Neagu Djuvara**.

El mai povestește și despre atmosfera orașului din acea perioadă:

„Mi-aduc aminte că odată eram bolnav, în pat, în această oribilă odaie din casa Miței... am făcut toate bolile copilăriei, scarlatină, pojar, diaree, de toate”.

Între cele două veacuri, bicicleta era încă o raritate, iar Mița a fost prima femeie ce pedala pe marile străzi ale Capitalei. Era o femeie frumoasă, nu prea înaltă, cam de un metru șaizeci, cu părul blond tuns scurt și cu ochii verzi-albaștri.

Se spune că a fost curtată de bărbați celebri precum **Nicolae Griurescu**, **Octavian Goga** și chiar de **Regele Ferdinand** care, se spunea, i-ar fi făcut cadou casa care se află și astăzi în apropiere de Piața Amzei și care îi poartă și numele.

Constantin Beldie scrie în cartea sa că este adevărat și că acea casă ar fi costat 4 milioane de lei. Curtezana celebră a dus o viață extravagantă și fără lipsuri până la sfârșitul vieții.

„Când apărea pe Calea Victoriei, aristocrații de la Capșa, burghezii de la Oteteleşanu și boemii de la Kubler abandonau politica și svartul ca să admire superbul exemplar ciclist. Bicicleta cu ghidon de argint era a unei sule și elegante fiice a Evei, cu zulu-

fi negri, cu pantaloni de catifea mov strânși pe picior, cu bluza corai din care fluturau mâneci înflorate, cu ghetete înalte și cu o caschetă de mătase albă, înfășurată în voal alb, din care răsăreau încrucișate două ace mari a la Madame Butterfly”, o descrie Alexandru Predescu în Vremuri vechi bucureștene.

Era o femeie avută. Deținea o trăsură, o mașină coupe și servitori din Polonia. Mânca numai la Athenaeum Palace și mergea la cel mai scump coafor de pe Calea Victoriei.

A trăit o perioadă la Paris, iar când s-a întors în țară a continuat să cocheteze cu acel stil de viață și le vorbea tuturor în franceză.

Când se afla la Paris a câștigat și o bătaie cu flori pe Champs-Elysees, unde a concurat alături de una din frumoasele pariziene. A câștigat prin faptul că pielea de pe biciul de la trasură era împodobit cu flori.

A devenit cunoscută drept Mița Biciclista prin anul 1898, când a fost văzută de ziaristul **George Ranetti** plimbându-se cu bicicleta pe Calea Victoriei. Se spunea că acesta era îndrăgostit de ea, dar pentru că îl res-

pingea a poreclit-o „Mița Biciclista”.

O altă extravaganță de-a Miței Biciclista era și scăldatul în mare în costum de baie sumar, în perioada în care toată lumea făcea baie în public în halat. Acest lucru a stârnit și un mic incident. Un șef de post a somat-o pe Mița să iasă din apă. Acesta a șuiert ca aceasta să îl audă, iar Mița a ieșit nervoasă din apă și l-a lovit cu umbrela. Pe la mijlocul anilor '40 s-a căsătorit cu generalul Alexandru Dimittescu, vremuri în care au început și problemele financiare. Deși a trăit ani la rând în lux, Mița se vede nevoită în închiriereze câteva camere din casa pe care o deținea, iar ea se mută în mansardă. Cu toate acestea, nu avrur să renunțe la lux, mai ales când se știa văzută pe stradă.

Se zvonea că își îmbrăca soțul în haine vechi și îl trimitea la cerșit, iar cu banii de pe chirie își satisfăcea obiceiurile de a frecventa localuri de lux. Se mai vorbea pe-atunci că Regele Manuel al Portugaliei ar fi cerut-o în căsătorie, ea refuzând pentru că îl iubea pe doctorul Nicolae Minovici.

Clădirea impunătoare construită la începutul secolului al XX-lea, cu fațadă în stil art nouveau, de la numărul 9-11, din Strada Cristian Tell este astăzi goală. Imobilul, declarat monument de arhitectură în stil baroc, a fost câștigat în instanță de urmașii Miței care l-au revândut cu mult sub prețul pieței unor cetățeni din Spania

Mizileanul George Ranetti

Lucian Mănăilescu

Versuri din volumul “60”

Aflat pe o falie temporală (împlinirea unei vârste mai curând pătrate decât rotunde), mi-am sărbătorit depresia festivă în munții copilăriei, încuiat într-o cameră cu oglinzi, încercând să judec chipurile reflectate ale diverșii străini care s-au numit, de-a lungul anilor, eu.

*Am spart, în fiecare zi, cred, câte o oglindă, și din cioburi am adunat 3 cărți (**La început a fost umorul, 60 și Raiul Pirania**), pentru apariția cărora trebuie să le mulțumesc prietenilor. Și nu e vorba, aici, despre forul cotidian al încarcerării în declarații, ci despre prietenii din suflet; pe **Mihai Manea**, de exemplu, nu l-am mai văzut de 30 de ani și el a fost principalul sponsor al editării acestor volume. La fel cum, **Emil Proșcan, Nistor Tănăsescu, Mirela și Cornel Lazăr, Calistrat Costin, Ovidiu Cameliu Petrescu, Constantin Marafet sau Marin Ifrim**, au sprijinit, fiecare în felul său, tentativele mele literare actuale. Le mulțumesc!*

I

Doamnei Constanța Buzea

Zile și nopți înecate precum
căței fără ochi
în apele măloase ale inocenței...
Râdeam de copilul bătrân
ce cumpăra în bălci vopsele
să mângăiească măștile tristeții...
Mai târziu am învățat

călcând prin roua dimineții
ce preț are lumina foșnind
desculță-n iarbă...
Azi țin în pumn o vrabie ucisă
și plănuiesc să o repar
și s-o arunc în cer.

XI

Lui Emil

Chiar dacă viața m-a filmat
cu încetinitorul,
cineva a tăiat o parte din secvențe
înlocuindu-le cu amintiri truate:
unde a fost o iubire se derulează acum
superproducția valurilor mării,
în locul singurătații se aude
vacarmul greierilor, în locul prințului
din Levant un înger cu șapcă iese
din cârciuma nopții
și învață să numere lunile și anii,
până când un al cincilea anotimp
se prăbușește printre crengile cerului...

XXIII

Lui Marin Ifrim

Nu-mi plac mijloacele de visat
în comun!
Călătoresc mai mult prin praful
cerului,
mai mult mă prefac fericit printre
veselele amintiri ale orașului...
Am inventat un cartier
în care salut copacii și zidurile,
stau de vorbă cu îngerii handicapați
despre soarta funcționarului public
ghilotinat zilnic la ghișeul lui mov,
despre puii de iepure pe care îi plimb
în lesă, despre artificiiile cu care
oficialitățile publice aruncă
o dată pe lună urbea în aer, ca și când
am trăi într-un crater din lună și
primarul ar trebui să coloreze totul
în culorile tandre ale apusului.

XXV

Stăteam cu sufletul în nuc
foarte amar și singur cuc...
Și-n vremea-n care mă iubeai
eu am plecat răsând din rai
și fluierând a depărtări
umblam hai-hui, cerșeam la flori,
sau înotam în așternut
de arșița unui sărut...
Și suntem astăzi doi năuci
căzând, ca nucile, din nuci.

XXVI

Lui Nistor Tănăsescu

Îngerul venea zilnic
să ne vândă indulgențe
dar noi nu aveam timp, nu aveam
vocația fericirii,
urcam prin bolovănișul cerului
zdreându-ne genunchii și coatele

și inima...
Iar îngerul alerga după noi
încercând să ne vâre în suflet
tabloul pictat în Tahiti: cel
cu plaja pustie și cu singurătatea
zburând cu aripile crucii pe umeri.

XXIX

Consătenilor mei

Chiar și azi, când nu mai sunt zăpezi,
vin țărani cu ele să ne-îmbete,
doar în ochii lor mai poți să vezi
toată sarea mărilor de sete.

Și prin târg îi simt ai nimănu,
pipăindu-și banii ca pe moaște,
când tristețea are ochi căprui
în ninsoarea mieilor de paște.

Cine-s ei? S-au sufocat sub măști
și-au venit să-și târguiască gerul,
au venit, bătrâni, umili și proști,
în orașul mort, să-și vândă cerul.

Iar când foamea-i molfăie-n gingii,
și-ospătarii le arată nota,
pleacă înspre zările pustii
și se-ntorc acasă, pe Golgota.

XXXVI

Fiului meu

Tristețea pică veșnic într-o joi,
lunea se face-întotdeauna vineri,
marți e potopul unor tandre ploii
și sâmbătă spre seară suntem tineri.
Duminica am dat-o cu-împrumut
s-o zugrăvească preoții-n altare
iar miercuri un copil ce s-a pierdut
adoarme pe banchizele polare.
Aprile, cu floarea de cais,
ninge ca-n toiul iernilor rebele,
și vine anul nou, la mine-n vis,
ca un cuțit înfipt până-n prasele.

XXXVI

Pentru Mirela și Cornel

Mi-e dor de voi, bunii mei prieteni,
și rememorez zilele și nopțile
când încăpeam toți patru
în ungherul strâmt al fericirii...
Cât să fi trecut de atunci?...
Mă visez tot mai des
în gara Ploiești-Sud
hoinărind pe peronul pustiu,
asurzit de țârâitul greierilor...
Ceasul arată o oră trecută demult
și trenul îmbătrânește pe șine
la linia unu...

XXXVIII

Chiar acum mama mă naște
pentru a suta oară;
Nu ți-e milă de mine? o întreb,
nu ți-e milă, mamă, de moartea mea
în care îți zidești trupul
chinuit, precum o biserică?
Dar ea nu răspunde,
numai mângâie fruntea tatălui meu
care mi se prelinge obosită pe față...

XL

În amintirea lui Dorin Roșcoiu

Dacă vreți să vedeți stați cu
ochii închiși
până când va veni pasărea orbitoare,
până imaginea o să se surpe în voi
ca o amforă răsturnată
de vuietul mării...
N-o să vă ajungă vederea,
nici destulă bucurie nu va fi,
nici măcar destule oglinzi
prin preajmă...
Dar vă spun: dacă vreți să vedeți
stați cu ochii închiși ca în moarte
pândind amnezia întunericului.

XLV

Am iubit demult o fată frumoasă,
cândva mi-am iubit cu disperare
tristețea,
uneori am iubit... alteori
s-a făcut seară prea repede...
Acum fata frumoasă a ajuns într-o
fotografie cu lumina scorjită,
tristețea e un deșert al
oamenilor-pietre
și eu străinul ce-și caută chipul
în labirintul oglinzilor...
Dar, rătăcind prin viață,
adulmecând mirosul de mînz tânăr
al fiului meu sau băjbînd în văzduh
după cântecul privighetorii,
oboseala dulce a fericirii mă ajunge
din urmă
și mușcă din mine ca o fiară flămândă.

LII

Lui Mihai și adolescenței noastre

O seară blondă, ți-o mai amintești,
într-un local ce încropea povești,
și noi eram impertinent de tineri
și ne jucam de-a miercuri și
de-a vineri.
Ispita tandră, cu purtări alese,
dansa nefericită printre mese;
Noi beam un vin amar, ca și destinul,
și azi, când mă îmbăt, la fel e vinul.
Ne-au dat afară în târziu de noapte,
nici nu știam c-o să plecăm departe,
și au cărat, o vreme, după noi,
aripi la tomberonul de gunoi.

LIII

Tatălui meu

Lincșii culorilor au prins toamna
în ghearele lor foșnitoare, zarea
se prelinge roșie peste păduri,

singurătatea tatei stă la taifas,
în livadă,
cu pomii zdrențăroși și nebuni...
Toate-s vechi, de când lumea,
timpul s-a oprit parcă în alt an,
coasa ruginită stă agățată
de-o creangă
așteptând să apună
ultimul măr ionatan.

LIV

Mă mai întorc, din când în când,
acasă.
un loc străin, în care se mai poate
să plouă și să ningă și să fiu
bolnavul ultim de singurătate.
Și trec copiii către școli uitate,
și vine toamna în abecedare,
Doamna și-a luat concediu de la cucu
și-a început, de-un veac,
vacanța mare.

LX

Niciodată nu discutăm despre cadavrul
înmormântat în pielea noastră, despre
carnea și mușchii care acoperă
moartea...
Tot timpul ne punem oglinzi în față -
ca să părem vii - tot timpul
ne prefacem
că suntem nemuritori, tot timpul
trăim fel de fel de vieți ale altora.
Pe Titanic orchestra cântă
și suntem în extaz...
O picătură sărată ni se strecoară
din când în când sub gene și
suntem fericiți și dansăm
pe postamentul de gheață...

Cuvinte de suflet

Până la vârsta pe care o împlinește în noiembrie 2011, i-am fost

alături lui Lucian Mănăilescu un sfert din viață. Timp în care, pe lângă silniciile și rigorile câteodată absurde ale cărții de muncă, am împărțit frățește toată poezia sa și a mea, adică toate elegiile, odele și epodele pe care ni le-a rezervat din belșug destinul nostru identic de cetacee romantice.

Așadar, am visat, am sperat, ne-am bucurat și mai ales am eşuat împreună pe toate plajele inospitaliere imaginabile, pariind, întotdeauna greșit, pe partea plină a paharului, pe eternitatea fluturilor sau pe fair-playul judecătorilor ieșiți în cale. Sunt și acum momente în care, citindu-i versurile, pot jura fără ezitare că au fost gândite și de mine, și nu mă îndoiesc că, la rândul-i, lui Lucian i se întâmplă la fel. Cred, de aceea, că avem în comun același sistem de operare liric și că numai noi doi de pe aici știm cu adevărat de ce eşuează balenele...

Dintre noi doi, fratele meu mai mare și prim protector Lucian Mănăilescu, fiindcă a avut curajul de a se expune public mult mai mult decât mine, ca o țință care își iubește realmente gloanțele, este și singurul și de urgență îndreptățit la toată gloria literară posibilă și la ponoasele ei! De acum ar cam fi timpul să mă bat și eu pentru el, cel puțin încă un alt sfert de viață, cum a făcut-o și el pentru mine, cu toți cei care îl înjură sau ne înjură de singura noastră mamă – poezia!

Nistor Tănăsescu

Constantin Roșu (Pucu)

Noua Zeelandă

Domnișoara Miludia

**București,
Sfârșit de August, 1959**

Este aproape 4 și jumătate, aștept să vină băieții să începem fotbalul. De după colț apare Miludia. Domnișoara Miludia. Este „iubita” mea. Eu am 10 ani, Miludia are 26. Eu sunt elev în clasa a V-a, ea are o funcție importantă, nu știu precis ce, la Ministerul de Externe. Am auzit-o pe madam Dumitriu, o vecina de-a noastră (celelalte femei de pe stradă, când nu este ea de față, îi zic: Dumitroaica – cică este cam mahalagioaică) că Domnișoara Miludia este foarte apreciată la minister. Vorbește 5 limbi străine - engleza, franceza, germana, chineza și idiș. Dumitroaica a zis că precis o să ajungă și ministru!

Ca de obicei, Miludia vine la mine și cu o mână mă mângâie pe creștetul capului - pielea ei este albă-albă, cu degete prelungi și unghii sidefii. Cu cealaltă mână pe geantă mă întreabă:

– Ia zi, mă istețule, dacă vrei ciocolată, când a avut loc răscoala cea mai mare a țăranilor din România?

– În 1907 - răsuflu eu ușurat că am știut răspunsul pentru ciocolată (și când nu știu ce mă întreabă, mă mustră: „pune mă, mâna pe carte”, dar ciocolata tot mi-o dă)

– Sărut mâna Domnișoară Miludia!

– De câte ori ți-am spus să nu-mi mai zici așa? Spune-mi Miludia. Acum hai, du-te la joacă!

– Baaaaaaaah! Baaaaaaaah, dacă îmi mai dai la gioale să știi că îl iau înapoi pe „Voinescu”!

Cel care mi-a adresat „groaznică” amenințare este Lucian, cel mai mic dintre cei 8 puști care locuiesc în cartierul Vatra Luminoasă, pe strada Nicolae Cristea. (Lucian a îmbrățișat cariera militară, i-au plăcut avioanele și marea, a ajuns pilot militar, apoi instructor de zbor. S-a „cerut” la o unitate lângă Constanța, să fie lângă draga lui mare. Tot într-o zi de August, peste 21 de ani, în 1980, avionul cu dublă comandă în care el instruia un elev, s-a prăbușit în

Marea Neagră. Mormântul lui Lucian a fost marea pe care a îndrăgit-o atât de mult).

Suntem încă în vacanța de vară, ne-am reunit la București de pe unde a fost plecat fiecare și... batem mingea noastră cea de toate zilele. După amiază, cum se moaie căldura, se încinge „miuța”. Jucăm pe stradă, nu prea trec mașini și nu deranjăm pe nimeni, toți „vegetează” topiți de căldura de peste zi.

În afară de fotbalul „clasic” avem și un campionat de fotbal cu nasturi. Deh, computerul nu fusese inventat și noi, copii acelei generații, aveam jocurile noastre preferate. În top, bineînțeles, era fotbalul pe stradă, unde driblingurile se făceau cel mai ades cu ajutorul gardurilor caselor. Apoi mai jucam „lapte-gros”, „poarca”, „v-ați ascunselea”. Astea din urmă erau jucate și de copii de pe străzile învecinate. Noi, cei de pe strada Nicolae Cristea avem însă și sus pomenitul campionatul de fotbal cu nasturi, unic în cartier. Terenul îl reprezentau dreptunghiurile din piatră foarte fin șlefuită, cam un metru pe jumătate de metru, aflate în fața ușilor de la intrarea în locuințele părinților noștri, locuințe tip vagon, unde au locuit, înainte de 23 august 1944, angajații uzinelor Malaxa.

Echipa mea de nasturi este pe locul doi dar mai sunt multe meciuri de disputat. Amenințarea lui Lucian că îl ia înapoi pe „Voinescu” mi-a muiat picioarele. Păi ce mă fac eu fără „Voinescu”? E portarul echipei mele - un dop de plastic negru de dimensiunea unui pul de table, rotund și gol pe dinauntru - împrumutat de la Lucian. Apăra formidabil, la fel de bine ca celebrul portar al echipei CCA! Mă sperie amenințarea lui Lucian și îmi propun să nu-i mai dau la „turloaie” în seara asta. Nu de alta dar mâine am meci de nasturi cu Pape. Pape este porecla lui Petrișor, cel mai mare dintre noi, un fel de șef al clanului copiilor de pe Nicolae Cristea. Anul trecut Petrișor a avut de dat un extemporal la „mate” și doamna profesoara le-a spus elevilor să nu semneze lucrările, ca să nu știe a cui este lucrarea pe care o corectează. Iar Petrișor, pe numele lui Pantazi Petrișor, discret, într-un colț al hârtiei, a scris; PA de la Pantazi și PE de la Petrișor. „Profa” i-a ars un 4 și l-a făcut de râsul colegilor, porecla rămânându-i PAPE!

Azi nu ne prea merge jocul. A sărit mingea în curte la madame Buzoianu, care are un câine lup tare rău. Acum trebuie unul dintre noi să meargă acasă, să găsească o bucată de carne, să îl ademenim pe lup într-un colț al curții iar cineva să sară gardul și să recupereze mingea.

Meciul este întrerupt. Marian pleacă după carne (facem acest lucru prin rotație și este rândul lui - ce bătaie am luat eu de la mama acum 4 zile când am șterpelit din răcitor o bucățică de mușchiuleț, că altceva nu am găsit) și ne repezim fiecare în casa lui să bem apă; suntem transpirați și avem gurile uscate. Nici nu apuc să îmi torn apa în cană, că aud vocea lui Dan: „Hai mă, grăbește-te, a venit americanul!”

Arunc repede cana, nu-mi mai trebuie nici un fel de apă, mă reped să îl prind pe „american”. Dacă ajung la timp, mai fac rost de o pastilă de gumă de mestecat. Am economisit deja 3, dacă mai primesc una și reușesc să nu o mestec, o să am puse deoparte 4, și când ajug la 5... ei bine, când o să am 5 le pot schimba cu Dan: el îmi dă „tigăița” de Coca-Cola iar eu îi dau pastile de gumă de mestecat americană... Hehehe, cine o să mai aibă pe strada noastră o „tigăiță” de Coca-Cola!

Dan, o mare speranță a atletismului românesc, aleargă 60 de metri garduri juniori. Este campion național. Anul următor va merge la Praga pentru campionatele europene. Are șanse mari la o medalie. Noi l-am poreclit „Calul” pentru că are niște picioare foarte lungi...

Nici nu apuc să ies bine pe ușă că văd mașina americanului, o parchează, ca de obicei, lângă bordura din fața casei în care locuiește Miludia. Ceilalți deja sunt împrejurul mașinii. Mașina americanului!... Pe botul ei scrie: OLDSMOBILE. Caroseria este dintr-un lemn gălbui, poți pune mâna pe lemnul ăsta și nu îți intră nici o țeapă în degete.

Dinu, alt băiat de pe strada noastră dar care nu mai joacă fotbal cu noi; el este mai mare, are 17 ani (tanti Gina a zis într-o seară, eu am auzit-o: „Ce să mai joace dragă ăsta fotbal, ăsta visează numai păsărici - nu prea am înțeles eu de ce să viseze Dinu păsărici), ne-a spus într-o seară că mașina americanului are și motorul tot din lemn și că în loc de benzină merge cu conuri de brad. dar... nu prea l-am crezut.

Gata, am ajuns lângă mașina americanului.

- Hello boys
- Hello Mister - toți într-un glas.
- How are you today?
- Fain, senk iu’ tot într-un glas-
- Your chewing-gum is here.

Ne bulucim să ne luăm tainul.

- Senk –iu sar.

Ne-a învățat nenea Devan, alt vecin, care este un fel de șef de serviciu la Ministerul Comerțului, cum să „vorbim” cu americanul. Fug repede să ascund pastila de gumă, să nu îmi calc pe inimă și să o mestec. Când unul dintre noi începe să mestece o gumă, ehehe, poate trece și o săptămâna până o aruncă! Seara o ținem lipită sub lobul unei urechi, și dimineața o luăm la mestecat din nou cu toate că nu mai are nici un gust.

Americanul a intrat la Miludia în casă, noi ne reapucăm de fotbal.

Nu trec nici 5 minute și, din ambele intrări pe strada noastră, apar două mașini Volga de culoare neagră. Merg foarte încet. Opresc la circa 100 de metri de casa Miludiei. Din fiecare coboară câte doi tipi. În costum și cravată - pe caldura asta! Mașinile lor nu ne mai lasă să terminăm partida. Una din ele a parcat chiar unde are poarta echipa mea. Ne oprim, ce putem face!

Dintre cei 4 tipi, unul se ascunde după camioneta lui nea Nicu, șofer

la o alimentara; se scoală devreme nea Nicu - pe la 4 dimineața - să se ducă după marfă, și are aprobare să parcheze mașina acasă. Mă duc și eu să văd ce face – cred că vrea să facă pipi! Da' de unde! Îl văd că duce la ureche un fel de... ceva negru, și îl aud zicând: „Șoimule sunt Albu, Șoimule sunt Albu, mă receptionezi?” Apoi pauză. „Soimule, alfa a intrat la Crizantema, repet alfa a intrat la Crizantema” Iar pauza. „Recepționat Șoimule, trecem pe varianta Caraiman”. Obiectul negru dispare într-un buzunar al costumului. Cei patru se re-unesc într-un loc ferit de ferestrele Miludiei. Vorbesc șoptit o vreme, apoi se urca în mașini și dispar. Nouă ne-a trecut pofta de joacă. Încercam un „lapte-gros” dar... nu prea ne merge. Ne despărțim cu gândul la revanșa fotbalistică din ziua următoare.

Septembrie 1959

A reînceput școala. Am luat și prima notă, la română, un 9, la o lucrare cu tema „Cum ați petrecut vacanța”. Am scris despre viața la țară, la bunicul Radu. Acum încerc să citesc lecția pentru mâine la istorie dar nu mă pot concentra; din stradă se aude ca un fel de bâzâit. Mă uit pe feresatră și văd oameni discutând agitat. Nenea Devan și nevastă-sa, madam Buzatu, Dumitroaica – se putea să nu fie ea prezentă? – Paula coafeza, Edith cu soțul ei Mitică, părinții lui Dinu, bunicii lui „Calu”, mama, Irinel de la numărul 62... Ce s-o mai fi întâmplat? Las cartea de-o parte și ies în stradă să aflu de ce e atâta vânzoleală. Trag cu urechea la ce se discută.

– Au arestat-o, a venit aseară securitatea și au săltat-o din pat. Am văzut cu ochii mei, au luat-o în cămașa de noapte

– Haide, doamna Dumitriu, că exagerezi, chiar dacă o ridicau, o lăsau să se îmbrace - zice nenea Devan

– Să-mi sară ochii din cap, să n-am parte de înmormantare cu dric dacă vă minciunesc - contreză Dumitroaica.

– Domn'e, io zic să nu ne băgăm, cine știe ce trăznaie a făcut fătuca, nu au venit ăia degeaba s-o aresteze - intervine nea Tase, pensionar de armată.

– Măi oameni buni, nu este bine să ai relații cu ăia din vest! Sunt niște nenorociți, cum eram noi pe vremuri, capitaliști împuțiți care exploatează munca omului. Miludia asta ce-a făcut? S-a dat bine pe lângă americanul ăla, doar doar o avea ea câștig. Ce câștig? Să o ajute să emigreze în America? Era cam cu nasu' pe sus, bine că i s-a înfundat! - a comentat Pupi, urâta de pe strada noastră, care nu are nici un prieten cu toate ca este destul de tânără, nu a împlinit 30 de ani.

– Nu au arestat-o ei degeaba. Dacă o dovedesc și au probe că a făcut spionaj, vai de soarta ei. Îi dă douăjdă ani ca popa' – dă verdictul tatăl lui Marian.

Au aparut în zonă și prietenii mei. Uite-l pe Pape, pe Relu, pe Lucian...

– Faceți calculul la guma că... gata, s-a terminat cu americanul - ne

anunță Pape cu glas sumbru. Eu sunt cel mai mahnit! Mai aveam să economisesc o pastilă și eram posesorul „tigăiței” de Coca Cola! Acum ce să fac? Să mă supăr pe Miludia?

Seara, când toți s-au adunat pe la casele lor, o întreb pe mama:

- Mamă, și ce o să pățească Miludia?
- Probabil că o s-o bage la pușcărie - răspunde mama sec.

Am uitat de Miludia. Nu prea sunt în „formă” azi. Am luat un 5 la „mate” și mâine e ședință cu părinții. Cred că o să iau niște scatoalce de la mama. Mă opintesc să bag și eu un gol... iarși batem mingea.

Când apare Dumitroaica și în jurul ei se strâng vecinii, ne oprim. Tragem cu urechea.

– I-au dat 15 ani. Pentru spionaj în favoarea unei țări străine. Mi-a spus don’ Jderu, care este avocat la Tribunal, ăsta de are casa pe strada Max Vexler. I-a dat lu’ americanu hârtii care erau strict secrete pentru țară. Și asta nu pentru bani ci pentru că se culca ăla cu ea. O curvă! Pe american l-au expulzat.

Of! Dacă aș fi un pic mai mare m-aș repezi la Dumitroaica și aș lua-o de gât. Cum s-o facă pe Miludia curvă? Seara, la masă, l-am întrebat pe tata:

- Tată, cum e la pușcărie?
- Da’ ce-ți veni?
- Păi... citesc „Contele de Monte Cristo” și eroul principal este în pușcărie.

– E urât și greu acolo, măi băiete, pușcăria-i făcută să îndrepte oamenii care au greșit în viață.

Oare cu ce o fi greșit Miludia?

August 1964

Zi de Duminică! Căldura te căpiază. Este cam ora 3 după masă și, în ciuda caniculei, strada noastră zumzăie de oameni. Nu mai ai loc să arunci un ac, sunt parcate mașini una lângă alta. Pe seară va fi mare-mare-mare meci de fotbal. În Cupa balcanică. Jucăm cu bulgarii. Meci greu. La noi centru atacant este „Crăcănel” - Constantin de la CCA adică, dar și bulgarii au un centru tare de tot, Asparuhov.

Au început să curgă spectatorii spre stadion de pe la ora 11. Să prindă un loc bun, care la tribună, care la peluză. Eu nu mă grăbesc. Nu am pierdut nici un meci de fotbal de pe stadionul „23 August” în ultimii 5 ani. Am fost nelip-sit la marile derby-uri bucurestene Rapid - Progresul urmat de CCA - Dinamo, la toate meciurile internaționale. Intru fără bilet, bineînțeles, am eu un loc, o gaură în gard între tribuna I și tribuna zero (aia unde stau diplomații și alți șmecheri de la partid). Mă duc și intru pe stadion când mai este un sfert de oră până la începerea meciului. Acum stau în curtica plină de flori a casei și dau târcoale motocicletei. Și-a cumpărat tata motocicletă. Un „IJ” de 360 centrimetri cubi. Numai tata și nea Motoc au motociclete. Nea Motoc are o „Jawa” de

250... Uneori se iau la întrecere pe Șoseaua Mihai Bravu. Deși mai mică, fuge tare Jawa lui nenea Motoc - „e o mașinărie nervoasă” - mi-a explicat tata.

Dintr-un fel de instinct îmi îndrept privirea spre poartă. Miludia?

În dreptul porții văd o femeie care parcă aduce cu ea. Părul nu mai este negru strălucitor, cum era pe vremuri, ci - mai curând - alb. Ochii, ochii ei frumoși sunt obosiți, au cearcăne, obrazul este slab și galben. Mă îndrept spre poartă și ajungem față în față. Întinde mâna dreaptă și mă mângâie pe cap, așa cum făcea înainte să intre la pușcărie. Măinile ei... au pielea crăpată, degetele îi tremură și unghiile sunt intrate în carne.

- Mama ta e acasa?
- Da domn... da Miludia.
- Vrei sa o chemi până afară?
- Sigur, îndată...

Mă reped pe scări și îi spun mamei, care îmi cârpește niște ciorapi:

- Mamă, afară este Miludia, vrea să vorbească cu tine.

O văd pe mama cum pune de-o parte ciorapii și acul, își face o cruce și se îndreaptă spre scări. O îmbrățișează pe Miludia. Nu înțeleg de ce amândouă plâng. Plâng de li se zguduie umerii. Plâng înlanțuite.

- Cum ai scăpat?
- S-a dat amnistie, 20 de ani de la 1944.
- Doamne Doamne, cum a fost, ai suferit?
- Nu pot să vorbesc despre asta, da, mi-a fost greu, cumplit de greu.

Trag și eu cu urechea. Apare Dumitroaica - se putea să scape ea ocazia.

- Miludia dragă, ce surpriză! Ți-au dat drumul? Vai, dar ce bine arăți! Iarăși îmi vine să sar la gâtul ei...

- Și acum ce faci? Unde stai? Cu ce o să trăiești? Te putem ajuta cu ceva? întreaba mama.

- Nu coană Florico, nu îmi trebuie nimic. Stau la un cămin de nefamiliști, în cartierul „Dămăroaia”, suntem 4 în cameră... Mi-au dat și servicii, sunt vânzătoare la o alimentară pe Șoseaua Viilor.

Nu știu cum, mă strfulgeră o idee. Mă reped în casă, trag sertarul unde sub niște rufe îmi țin eu „comoara” - niște timbre, niște insigne și... o ciocolată. Mă duc și, roșu în obraji, îi dăruiesc Miludiei ciocolata.

Se uita mirata la mine și reîn-cepe sa planga.

Îi sărut mâna crăpată și mă grăbesc spre gaura din gardul stadionului.

Azi noapte am visat-o pe Miludia! Mă mângâia pe cap și îmi dădea ciocolată. Miludia mea, iubita mea...

Un nou început pentru Cenaclul “Agatha Grigorescu Bacovia”

În urmă cu 7 ani, într-o zi de octombrie, 27 de liceeni din Mizil și câțiva entuziaști, puneau bazele Cenaclului literar „Agatha Grigorescu Bacovia”. Din păcate, dar și din fericire, elevii aceia minunați și adolescențele lor zburătoare, după 2-3 sau 4 ani au plecat spre zăările firești ale destinului lor, dar am luat-o, de fiecare dată, din nou, de la capăt. Nu fără ei, deschizătorii de „drum” nici fără cei ce i-au urmat, pentru că „absolvenții” cenaclului s-au întors, ori de câte ori au avut ocazia, să-și salute, cu sufletul, amintirile.

Iată, doar câteva nume: *Ramona Apostol, Andreea Aprodu, Alexandra Comșa, Ruxandra Dobre, Anca Elisei, Claudia Matache...*

Am mers împreună în excursii tematice și în muzee, am văzut Ipoteștiul lui Eminescu, am ținut o ședință de cenaclu la Muzeul „Iulia Hasdeu”, am câștigat câteva premii literare și, mai ales, am devenit prieteni.

Apoi a apărut revista **Fereastră**, un nucleu de memorie pentru visele noastre. Și **Concursul Național de Literatură “Agatha Grigorescu Bacovia”**, în aceste două oglinzi având, nu o dată, privilegiul de a descoperii nume de referință ale literaturii și artei românești: *Eugen Simion, Adrian Păunescu, Fănuș Neagu, Ion Gheorghe, Grigore Vieru, Dan Puric, Mircea Diaconu, Tatiana Stepa, Raul Cârstea...*

Despre concurs trebuie să mai spunem că participarea a fost, de la an la an, tot mai numeroasă și mai... internațională (de exemplu, anul acesta au participat concurenți din Spania, Italia, Anglia, Germania, Noua Zeelandă, Ucraina, Republica Moldova, Cipru, Quatar - câștigătoarea Premiului I la Poezie de acolo ne-a contactat) mulți dintre câștigătorii premiilor afirmându-se pe „scena” literaturii: *Aida Hancer, Diniș Adrian, Florentina Dalian, Bargan Ecaterina, Andreea Teliban*, și mulți, foarte mulți alții, majoritatea dintre ei studenți sau elevi de liceu (*Deniz Otay*, este - credem noi - o mare promisiune literară la numai 18 ani!).

Tot revista ne-a adus în preajma unor modele, de care avem foarte mare nevoie și, o spunem cu umilință, dar și cu încântare, nu știm cum vom putea „plăti” materialele dăruite „Ferestrei” de *Magda Ursache, Passionaria Stoicescu, Victoria Milescu, Mariana Ionescu, Adrian Dinu Rachieru, Gheorghe Istrate, Florentin Popescu...*

La fel cum ne onorează excelentele relații de colaborare pe care la avem cu revistele: **Actualitatea literară** (redactor șef *Nicolae Silade*), **Vatra Veche**

(redactor șef *Nicolae Băciuț*), *Citadela* (*Aurel Pop*), *Oglinda Literară* (*Gheorghe Neagu*), *Bucureștiul literar și artistic* (*Florentin Popescu*) sau *Jurnalul de Vrancea* - on line (*Liviu Ioan Stoiciu*)

Am publicat o antologie de cenaclu și una a concursului, dar și un Almanah Cultural, editat cu consecvență în ultimii 4 ani.

Acestea sunt realități. Restul... suntem noi.

Așadar, în ziua de 3 noiembrie am luat-o de la capăt „bătrânii studenți în minte”: *Emil Proșcan*, prof. *Stanciu Geta*, prof. *Burlacu Luminița*, prof. *Bădicioiu Laurențiu*, *Mănăilescu Lucian* și... 26 de liceeni: *Politeanu Andreea*, *Neagu Andreea*, *Ispas Sabin*, *Cîrstea Bogdan*, *Novac Maria*, *Stan Nicoleta*, *Cristescu Larisa-*

Monica, *Andrei Aldona*, *Stoican Florentina*, *Stan Vasilica*, *Stănciulescu Dănuț*, *Chivu Alin*, *Goia Ștefan-Claudiu*, *Sora Mădălin*, *Vișan Leon-Ionuț*, *Galeș Ana-Maria*, *Cătălin Mădălina*, *Petrescu Ariadna*, *Iliescu Cosmin*, *Burlacu Mădălina*, *Fireșcu Bianca*, *Bîrcă Ana-Maria*, *Coșciug Carmen*, *Andrei Ana-Maria*, *Cujbă Andreea* și *Lixandru Andreea-Sorina*.

Chiar dacă a fost doar o incursiune de (re)cunoaștere în teritoriul „inamic” al literaturii, tinerii noștri colegi au avut curaj nu numai să citească, dar și să... critice. Ceea ce, s-o recunoaștem, nu ni s-a mai prea întâmplat, la prima întâlnire cu „recruții” aspiranți la gloria literară.

Asociația Culturală „Agatha Grigorescu Bacovia” Cenaclul „Agatha Grigorescu Bacovia” și revista „Fereastra” adresează tuturor colaboratorilor, sponso-

rilor și cititorilor, care au sprijinit modestele noastre eforturi culturale, cele mai calde mulțumiri, urări de sănătate, fericire și împliniri în noul an!

Acest nou început sperăm să rămână, pentru noi toți, sub semnul speranței și al credinței în perenitatea valorilor.

La mulți ani!

Liceeni în... fereastră

Alexandra-Alma Frâncu

Dumnezeu nu joacă zaruri

Se spune că din greșeli învățăm. Prima dată e neștiință, a doua oară este neatenție. Și nu vreau să fac o prostie. Îmi pare rău, dar trebuie să plec. Însă asta nu înseamnă că nu am ținut la tine, Matei. Te-am iubit, dar te-am iubit în felul meu. Și mereu vei avea un loc aparte în sufletul meu. Știi asta.

Annette

Era zi de tragere. Toată unitatea se mutase în acea zi de vineri ploioasă în poligonul închis. În aprilie tuna. Dumnezeu avea probabil o misiune pentru Sfântul Ilie. Cu toții își primiseră armele - câte un Colt 45 - iar acum își așteptau muniția.

– Rădulescu!

Matei Rădulescu, unul din oamenii de bază ai unității, tresări.

– Omule, ce-ai? Îți tremură mâinile.

Matei se uită la arma din mâna lui și imaginea Annettei îi apare în fața ochilor ca aievea. Cum de nu și-a dat seama dinainte? Era atât de evident... și el atât de orb.

– Hei, Dinu, stai...

Dinu Magheru se întoarse la chemarea amicului său.

– Ce crezi că o să facem azi? E doar exercițiu, sau o fi pentru...

– Taci! Ai înnebunit? Noi nu știm de...

Amândoi vorbeau mai mult din priviri, atenți la mișcările celorlalți colegi.

– Știu doar că ne pun să tragem la țintă, dar nu știu și pentru ce. Dinu se uită în jurul său, apoi continuă: Uite ce e, Matei... nu știu ce e cu tine, dar în ultimele două zile ai fost cam... distrat.

Matei Rădulescu își plecă privirea în podea. Annette râdea de întrebarea naivă, curioasă a unui copil către părinții săi.

– Sunt bine...

Ținta - silueta unui om cu cerculețe asemenea unei plăci de darts - stătea dreaptă la aproximativ 20 de metri în față. Rădulescu o privea atent - de atât de mult timp încât începuse să o vadă cum se mișcă. Dansa, rochia subțire de vară unduindu-se lin în jurul trupului ei firav. Annette îi zâmbea inocent - părul

roșcat contrasta puternic cu albul angelic al pielii sale.

– Rădulescu!

Comandantul se afla în spatele lui Matei, uitându-se la mâinile strâns încleștate pe armă.

– Să știi că nu o scapi dacă o ții mai ușor. Uite gloanțele.

Cu degetele tremurânde, a introdus pe rând gloanțele din cutie. Îi era cald, simțea că se sufocă. Parfumul ei îi amețea simțurile, amintirea mâinilor ei jucându-se cu nasturii cămășii îi provoca o durere cumplită, fizică.

Pocnete scurte și intense străpungeau aerul odată cu ieșirea glonțului de pe țeava armei. Un miros acru, de ars, plutea în aer.

Și mereu vei avea un loc aparte în sufletul meu.

Ochii îi erau umezi, imaginea se încețoșa. Mâinile îi tremurau din ce în ce mai tare, greutatea armei îi forța încheietura.

Te-am iubit.

Primul glonț a ieșit neașteptat și a străfulgerat ținta prin inimă. Greșelile ne învață. Al doilea glonț îi urmează primului, trecând prin frunte. Simțea pașii comandantului cum se opresc în spatele lui.

Dar trebuie să plec.

Rapid, următorul glonț face victima să schiopăteze.

Ticălosul... numai el... a mințit-o... după cât a făcut-o să sufere...

Placa de darts cu chipul medicului primea un glonț în ficat.

E atât de inocentă... iar el...

– Matei! Ce dracu se întâmplă cu tine?

Al cincilea glonț lovește drept în testiculele plăcii de darts neajutorate.

– Nimic, domnule!

Comandantul îl privește atent pe Matei. Se uită apoi la țintă și se gândește ce fel om are în față. Cel mai de încredere subaltern al său, unul dintre cei mai rapizi și preciși militar din țară. Dar un om care cedează, totuși, în fața sentimentelor.

– Rădulescu, uită-te la mine! Ce s-a întâmplat cu tine? De când suferi după o femeie?

– Nu sufăr după ea. Îmi concentrez atenția pentru exercițiu. Dacă aș suferi, aș face așa ceva?

Privirea comandantului a rămas impasibilă, un pic sarcastică la gestul ofițerului. Matei este un om responsabil, calculat. Nu ar face un asemenea lucru dacă nu ar ști că nu mai sunt gloanțe sau că piedica este coborâtă. În fond, de ce ar apăsa măcar pe trăgaci?

Matei ridică mâna și duse arma la tâmplă. Știind că a epuizat cele șase gloanțe, apăsă trăgaciul.

Când a ieșit de pe țeava pistolului și a lovit tâmpla, proiectilul a scos un sunet scurt care apoi s-a răspândit în liniștea poligonului asemenea undelor de apă pe un lac.

Sângele se scurgea încetîșor din tâmpla tînărului, închegându-se în părul negru. Comandantul a rămas înmărmurit. Privea șocat chipul liniștit al lui Matei, neputînd crede că tocmai el i-a înm nat cutia cu un glonț în plus - singura din poate mii altele care sînt în regulă. Eroare... coincidență?

Nimeni altcineva din jur nu îndrăznea să facă vreo mișcare. Dinu Magheru își privea camaradul și, cu lacrimi în ochi, g ndea asemenea celorlalți că ar fi putut fi el cel care zace întins pe p m nt.

Pocnetul proiectilului  i r m ne în suflet comandantului asemenea imagini pline de durere din ochii verzi ai ofițerului Matei Rădulescu.

SUBIECTE PENTRU BAC 2012

Subiectul I (Limba Română)

Se dă textul: „Ana are mere”. Pe foaia de examen sau pe o altă h rtie pe care o aveți la  ndem n , șervețel, ambalaj de ciocolată, etc. scrieți răspunsul la următoarele întrebări:

- ◆ Ce are Ana? ◆ Cine are mere? ◆ Extrageți cel puțin un fruct din text.
- ◆ Scrieți un alt nume de fată în afără de Ana. Dacă nu vă amintiți e bun și un nume de băiat.
- ◆ Alcătuiți o scurtă compunere în care să povestiți ce vă trece prin cap.

Subiectul II (Matematică)

- ◆ Aflați valoarea lui x din ecuația: $x = 2$.
- ◆ Suma a două numere este 4. Numerele sînt egale. Aflați măcar unul din cele două numere.
- ◆ Desenați un pătrat.
- ◆ G ndiți-vă la două numere la alegere și scrieți-l pe cel mai mare.

Subiectul III (Istorie)

- ◆ Asociați următorii șefi de stat cu anii în care au murit: Burebista, Nicolae Ceaușescu – 44  .Hr, 1989 d.Hr.
- ◆ Faceți un portret al lui Deceanu aș  cum vi-l imaginați.
- ◆ în ce an a avut loc, în România, Marcea Unire de la 1918?
- ◆ Deduceți o cali-

tate a domnitorului Radu cel Frumos analiz nd cu atenție numele său. ◆ Analizați comparativ în 2-3, maxim 4 cuvinte domnia de 2 luni a lui Ciubăr Vodă și cea de 47 de ani a lui Ștefan cel Mare  n Moldova. Încercați să analizați din cel puțin 3 perspective și să construiți un text care să respecte rigorile unei scrieri istorice cu caracter academic. Depășirea limitei de 4 cuvinte duce la excluderea din examen!

Subiectul IV (Geografie)

- ◆ Comparați din punct de vedere al altitudinii V rful Negoiu și Marea Neagră.
- ◆ Enumerați doi vecini ai României. Dacă nu vă amintiți, enumerați doi vecini de-ai dumneavoastră de acasă.
- ◆ în ce punct cardinal al României este situată C mpia de Vest? Dacă nu știți ce este acela un punct cardinal puteți să răspundeți „Vest” și să treceți la subiectul următor.
- ◆ Pasuri și trecători: Cine a spus „Un pas mic pentru om, un pas mare pentru omenire”?
- ◆ Alegeți variant corectă: V rful Negoiu are altitudinea: a. 2535 metri b. 11 metri c. un miliard de metri d. altitudinea variază de la o zi la alta.

Ioan Barb

La numărul 99 nu mai locuiesc oameni

Nu știu ce m-a apucat, încă de dimineață, să trec pe străduța ce urcă de-a lungul apei, începând de la podul din beton armat, succesorul podului vechi din lemn de stejar, pe care l-a luat apa la inundațiile din 70. Să fie vreo douăzeci de ani de când n-am mai pus piciorul prin această parte de sat, devenită între timp stradă a orașului, deh, ani mulți de când pustietățile de acum nu mai sunt animate de sentimentul de viață din acele vremuri. De fapt orașelul acesta s-a născut și a crescut odată cu noi, cei optzeci, nouăzeci de inși de același leat, care am alimentat cu material uman două clase primare în școala din centrul vechi, de dincolo de pod și două clase primare în școala din centrul nou, devenită mai apoi Orașul Nou, de dincoace de pod. De multe ori am sentimentul că orașelul acesta a luat ființă chiar în mine, nu mai există decât în mine și dacă aș închide ochii pentru totdeauna s-ar năruî în abisul ce va continua să existe sau să nu mai existe, în mine.

Nimeni nu va afla niciodată cum a fost cândva în această parte de lume, iar amintirile cu imagini colorate și itinerante asemănătoare unor albume - și-ar retrace ochii telescopici între copertile cenușii ale cărții vieții mele, odată cu ultima mea răsuflare. Și nu va mai rămâne, poate, nici un semn despre satul devenit centru muncitoresc, promovat oraș la apelul bocancilor lui Gheorghiu - Dej, dotat cu una bucată combinat siderurgic, prin anii optzeci, făcut praf de fier după revoluție și transportat peste mări și țări până în prezent. Nu, nimeni nu va mai spune nimic. Dar orașul din mine este încă viu, respiră, ca un pisoi cuminte atâta vreme cât eu voi exista.

Cu aceste gânduri mi-am dezmortit pașii, încă de dimineață, mergând în susul firului de apă, imediat după pod. Nici nu-mi venea să cred că am revenit în acest loc neînsemnat de pe fața pământului, în care am fost cândva atât de fericit, cum nu voi mai fi, poate, niciodată. Ieri mă plimbam pe străzile Romei, în jur se făceau pregătiri de Crăciun, pe fețele oamenilor citeam semne de bucurie, de solidaritate, de viață. Luna trecută îmi desfătam sufletul pe străzile unui orașel aflat la doi kilometri de granița cu Elveția, îmi furau bucăți din suflet casele albe, inundate de lumina zilei de decembrie. Iar acum parcă am deschis ochii într-un vis cenușiu, dar totuși, atât de drag.

M-am oprit la numărul 99, în dreptul unei porți masive confecționată din țevă pătrată, de fapt o imitație de fier forjat, încadrată de un gard din piatră lăcuită, care împrumuia o casă mare, cu mansardă. Din curtea pavată cu dale maronii se zgâia la mine un câine un câine uriaș, plictisit, agățat de un lanț cu zale firave. O fi dintr-un material foarte rezistent mi-am spus, și am realizat că

disproporția dintre animal și lanț copia, la o scară redusă, disproporția dintre imobilul imens și curtea pentru care nu a mai rămas suficient loc, după terminarea casei.

M-am forțat să-mi amintesc, după poziția gardului față de râu, casa din vremea copilăriei mele și deodată, în mintea mea s-a făcut lumină. Acum albia râului este cosmetizată cu beton, iar firul de apă curge, umil, cu câțiva metri mai jos decât în vremurile acelea când pe maluri creșteau, la „liber”, sălcii și tufe de anini, printre care ne jucam, până uitam de noi, de-a hoții și vardiștii. Atunci și râul acesta avea personalitate și, la cea mai mică ploaie, în aval își tulbura valurile și ieșea din matcă, urlând furios spre casele din jur, mai ales primăvara și toamna când își revărsa furia în valuri înspumate prin curțile oamenilor. Atunci era un spectacol frumos, pentru noi, stăpânii malurilor; zile în șir treceau basculante încărcate ochi cu zgură bazică de furnal aduse direct de la uzina metalurgică: consolidau malurile. Când se retrăgeau apele ne plăcea să scurmăm, ca niște păsări mici și curioase, prin zgura basculată pe maluri: părea ca un ametist, adus din inima flăcărilor pe marginea apei.

Nu știu de ce mi-am amintit, așa, din senin, toate aceste lucruri. Casa care poartă astăzi numărul 99 este un imobil tânăr, născut artificial, nu are ascendență în vechea casă din cărămidă, cu două încăperi și „târnaț” și acareturi în curtea din fund. Acea casă nu mai există decât în memoria mea și poate în amintirile vecinilor, dacă or mai fi în viață. Doar numărul, în mod curios, s-a păstrat. Aici locuia, pe vremuri, familia Helingher. Am uitat să amintesc că vechiul sat, devenit prematur apoi oraș, avea, ca toate satele din acest colț de țară, două părți: partea românească și partea ungurească, numită Ceangăi. Pe unguri i-am pomenit aici, tata spunea că și el i-a pomenit tot aici, au fost aduși pe la 1910 de stăpânirea maghiară și au fost împrăștiți pe pământurile unor grofi. Prea mult nu m-au interesat atunci aceste povești. Nici nu-mi băteam capul cu ele.

Pe atunci era mai important faptul că în fiecare duminică, pe terenul de fotbal din fața birtului de lângă pod, jucau întotdeauna fotbal ungurii cu românii. Lăzile de bere așteptau în spatele porților. La sfârșitul meciului beau toți până o luau razna. Doar plata o făcea echipa care pierdea meciul. De ce îmi amintesc oare aceste lucruri? Pentru că pe strada din dreapta podului era marcată și acceptată în mod tacit, granița dintre ceangăi și români, o străduță pe care noțiunile etnice nu-și aveau rostul, deoarece în cele câteva gospodării locuiau și unguri și români. Ba chiar în căsuța din marginea podului locuia Naina, țiganul satului și unul dintre „covaci”, adică fierarii urbei, iar casa sa nu avea gard, ca semn că încă se mai aduceau cai la potcovit, în vechea covăcie. Pe Naina îl chema Gheorghe, dar îi spuneau Naina din cauză că era meșter și în mânăuirea arcușului pe vioară, iar faima sa de cântăreț la nunți o întrecuse pe cea de făurar.

Cei din familia Helingher aveau o mândrie aparte, pe care o afișau ostentativ, ca mai toți din Ceangăi, de altfel. Noi, românii, le spuneam „Helingă-

roni”, aş cum celor din familia Mareş le ziceam Mareşoni, celor din familai Wainer „Waineroni” şi tot aşa la fiecare casă.

M-am oprit la numărul 99 şi în mine a înflorit din nou o amintire care mi-a umbrit copilăria. Am revăzut în minte vechiul gard din lemn cu poarta sculptată, strămoşul, probabil nelegitim al zidului măreţ de astăzi şi mi-am amintit de Mutu Helingăronilor, aşa îi spuneam, un mut în carne şi oase, pe care încă îl revăd în gând, cu figura sa luminoasă, stând proptit cu coatele deasupra acestei porţi. Prezenţa lui ne înspăimânta, dar în acelaşi timp ne fascina de-a dreptul. Mutu era un om matur dar care se purta ca un copil. Mai târziu am aflat că era, de fapt, surdo-mut, că nu ştia să vorbească pentru că nu auzea cuvintele şi nimeni nu avusese timp să-l înveţe. Uneori Mutu desena pe trotuarul de beton din faţa porţii şi desenele lui erau atât de frumoase! Ne lăsa să ne apropiem la câţiva paşi şi să le admirăm. Se uita la noi cu faţa strălucind, încântat de încercarea noastră de a descifra acele desene. Ne minunam şi ne întrebam cum îi vin ideile, cine îi punea în minte acele împărăţii din lumea poveştilor pe care nu i le-a povestit nimeni, niciodată. Atunci îmi spuneam că Dumnezeu coboară, seara, în fiecare copil şi aduce în mintea lui lumea poveştilor, o deschide cu o cheie cum deschizi un seif sau chiar poarta unei cetăţi. Şi acestui mut, care nu era decât un copil cu chip de bărbat în toată firea, i-a adus, Dumnezeu, poveştile şi porunca poate unui înger să i le tâlmăcească, în fiecare seară. Numai aşa îmi explicam talentul evident al omului. Dacă, însă, Mutu observa pe feţele noastre cel mai mic semn de îndoială sau ironie, începea să urle şi ne alunga astfel de la poarta casei. Fugeam de mâncam pământul, pentru că era rău la mânăie.

L-am văzut ultima dată răcnind plin de durere, agăţându-se cu înversunare cu braţele puternice şi sănătoase de poarta de lemn. Era o zi de sărbătoare, nu mai ştiu care sărbătoare, ungurii cu românii jucau fotbal pe bere, noi ne jucam sub podul de lemn, căutam broaşte ca să le dresăm, când s-a auzit primul răcnet, ca al unui urs rănit de moarte. Ce să fie, ne întrebam în gând, uitându-ne miraţi unii la alţii. „Îl duc pe Mutu la azil!”, răspundeau parcă acestor nedumeriri glasurile femeilor de pe pod. Am alergat într-un suflet printre tufele de anini. Ne-am oprit să nu ne vadă. Stăteam întinşi pe burtă, cu ochii ţintă la Mutu, răstignit parcă pe gardul de lemn. Trăgeau de el doi oameni în halate albe, apoi au mai venit doi: l-au desprins cu greu. Gâfâia, răcnea ca un animal care-şi dă ultima suflare. Ne miram că nu era nici urmă de cei ai casei. Adică de nepoţi. Cu două săptămâni în urmă murise Helingăroanea, mama Mutului. Cei ce aveau grijă de ea şi de Mutu erau doar nepoţi, copii ai fratelui ei, care se prăpădise pe front. Unul era zidar, îi spunea Şoni şi celălalt lucra la securitate, la raion. N-am aflat niciodată cum îl cheamă. El aranjase să îl ducă pe Mutu la azil. De aceea nu spunea nimeni nimic şi nu era nici ţipenie de vecini pe la porţi. Dar noi ştiam că erau ascunşi pe după garduri şi că le este frică să fie văzuţi, fie români, fie unguri. Toţi erau bătuţi în cuie de frică, azi îi spun laşitate, şi că acest sentiment a devenit, de multe ori, solidar în Ardeal, indiferent

de naționalitate și de rasă.

La un moment dat Mutu s-a oprit din urlat, aerul s-a liniștit, cerul s-a înseninat brusc. Mutu a privit spre tufele noastre de arin. Știa că suntem acolo, ne simțea solidari în durere în inimile noastre de copii pe cale să devenim copii mari. Atunci cedase. Știa că nu se poate împotrivi, lacrimile din ochi îi secasera deodată. Romy a mișcat tufișul și toți am înmărmurit iar în tăcerea deschisă ca o fantă în prezent parcă timpul a foșnit, trecutul nostru cu Mutu cel ce ne desena pe asfalt a foșnit și au curs deodată, toate lucrurile, departe. A văzut tufișul mișcându-se, a tresărit, a devenit calm și blând ca un miel. Pe fața lui plutea liniștea. L-au pus în duba albă a salvării ca pe un ambalaj oarecare. În sufletele noastre Mutu era mort. Îl omorâseră. Pac, pac. Roțile cu amprente roase ale mașinii au aruncat pământul uscat peste tufișuri și salvarea a demarat în trombă. O soartă crudă descărca în fiecare din noi, în plin, un încărcător de gloanțe.

Aninii plâneau și ei, răniți. Nu știu de ce mi-am amintit acum toate acestea. Mai știu că nepotul Șoni, zidarul, a rămas în casa Mutului, s-a însurat și a făcut trei feciori. Fratele său, securistul, cel fără de nume, nu s-a mai întors niciodată acasă. Rudele spuneau că este în Ungaria, unde ar fi fugit, dar alții spuneau altceva, cum că a fost adus între patru scânduri dintr-o misiune. Din cei trei feciori ai lui Șoni doar doi mai sunt în viață.

Când m-am dezlipit, cu greu, de la poarta casei cu numărul 99 era să mă lovesc de o mogâldeată de femeie, cernită, cu ochelari cu o lentilă lipsă pe ochiul sănătos. „Cine locuiește aici?” am întrebat într-o doară. “Nu locuiește nimeni”, mi-a răspuns în limba maghiară. Avea ceva blând în ochiul sănătos. Semăna cu Mutu. A privit spre curtea casei dar n-a intrat, a trecut mai departe, așa cum trece un vis prin lumea ta nevăzută într-o noapte când somnul vine târziu.

Mi-am amintit de acea dată când l-au dus pe prietenul meu Mutu la azil. În seara aceea când am ajuns acasă am citit în ochii mamei că și ea știa despre durerea mea. Dar nu am spus nici unul nimic. Am realizat pentru prima dată, că în viața noastră nu se întâmplă totul așa cum vrem noi și că este o durere care nu vine de la noi și pe care nu ne-o dorim. Pur și simplu se naște din nimic ... dar vine. M-am zvârcolit în așternuturi până târziu. Să mă gândesc la ceva frumos și să adorm, mi-am spus. Și mi-am amintit de colega mea din banca din față, de transpirația ei amestecată cu parfum ieftin de care îmi era dor, deja, în acea vacanță de vară. Am adormit. Visam că ea mă sărutase și mă văzuse mama. Dimineața m-am trezit plin de pudoare, dar conștient că în mine se înfiripa ceva aproape ireal.

Din acea zi nu ne-am mai jucat niciodată pac-pac prin tufele de arin de pe malul râului. Îl îngropaserăm pe Mutu adânc, în noi înșine. L-am jelit fiecare și apoi l-am uitat.

Cine să se mai joace cu un mort...

VITRALII LIRICE

Bitere Silvia

amintiri din epoca de aur

fiecare cu treaba lui mi-ai spus
 și ai aruncat păpușa de la etajul patru
 în intersecție
 de acolo un motociclist a făcut din ea
 ceea ce noi
 nu am putut niciodată să facem
 un fel de trambulină pentru cascadori
 a îmbrățișat un semafor crezând
 că viața ei este acolo
 de undeva de sus a început să cadă
 cu fulgi de vată
 nu m-ai dus la circ nu mi-amintesc
 ne-am privit doar din culise mâinile
 și jongleriile erau made in romania
 pe vremuri jucam lapte gros
 căram coșuri din nuiiele pline cu roșii
 pe o tarla lungă lungă
 până nu mai vedeam cu ochii
 de atâta roșu
 a doua zi o luam de la capăt
 cântam de ne lua mama dracului
 țară țară vrem ostași
 printre rânduri de cartofi plătiți la sac
 era ca o vacanță în 23 august
 eu credeam că 23 august este
 un fel de las vegas pe plan național
 de fapt era o comună cu mult pământ
 iubeam zilele acelea pentru că mă
 întâlneam cu tine

și adormeam pe umărul tău ca o
 pisică leneșă
 autocarul dispărea într-un nor de praf
 de fiecare dată
 aveam gecile captușite cu cartofi
 acasă îi băgam la beci pe categorii
 pe rafturi țineam verile și
 zilele noastre
 părinții erau fericiți noi în delir
 ne clădeam încetul cu încetul răbdarea
 ne înfrângeam voința
 eram oameni mari

Maria Postu

Sfâșiere nocturnă

Ora patru dimineța.
 Animalul insomniei își face loc spre mine
 printre hămăituri, cântece de cocoși
 mă va găsi oare?
 Da, sunt o prada ușoară, înarmată
 cum nu sunt
 decât cu ultimele coșmaruri
 de care tot trage haita de câini
 și nu le mai termină
 mă adulmecă, mă încercuiește,
 mă sfâșie încetul cu încetul
 fără ca nimeni să-mi sesizeze
 împușinarea,
 continui să râd, să rostesc cuvinte,
 să traduc întrebări și să încifrez
 răspunsuri.
 Cineva si-a ancorat de zidul casei
 nava
 uitând să -mi spună
 de care zid și-a legat marea...
 E ora patru și jumătate,
 portul e tot mai departe.

Oana Zahiu

Horizontal bungee- jumping

te afli pe strada pe care ai trecut și ieri
pe la aceeași oră
și e suficient să bată soarele într-un
anumit fel pe clădirea din față
e suficient
e suficient să-ți injectez poezia asta

în inimă
și clădirea își ridică fustele
tu râzi și-ți spui că ești nebun
dar clădirea ține o țigară-ntr-un dinți
și zâmbește promițator ca o reclamă

vezi tu
mergi pe stradă și se întâmplă
îți dai seama că toți oamenii sunt
al dracu' de frumoși, interesați,
geniali, incredibili de-a dreptul

de fapt
sunt mai mult decât oameni
tu ești mai mult de un om
sub epiderma ta aleargă sute de mașini
de viteză

și lumea se rotește
și tu te-ai urcat pe calul tău
ține-te bine
ține-te bine
cu ambele mâini de lumea asta știrbă
ca un soare desenat pe asfalt
sau aruncă-te în ea
cu brațele
cu capul înainte
ai să te faci praf până jos

are să țâșnească lumina
prin crăpăturile lăsate de timp

VITRALII LIRICE

pe pielea ta
dar nu-i nimic nu-i nimic
acesta e unul din puținele momente
în care vei simți că ai inimă
că inima ta e de fapt o aparatură
complicată care pompează în tine
bombe nucleare zepeline siclam
toreadori zile de vară pe nisipul călduț
mașini de viteză livezi abia
înmugurite extasy cannabis marijuana
stadionul plin de rokeri la ultimul
concert metallica

peste cinci secunde va ploua
cu cioburi din tine
și nimeni nu va putea privi în sus
de teamă să nu orbească
dar nu-ți face griji
odată ce poemul asta s-a sfârșit
vei fi iar tu

Mihai Nicolae

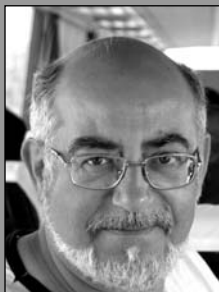
Cântecul celui apus

Spune, Doamne, o, hai spune,
Celui care sunt, și-apune
Trup în umbră, gol zidit,
Mult mai am eu de murit?

Flori de rouă -ochii mei-
Arde liniștea în ei
De la nord, la infinit,
Mult mai am eu de murit?

Straie reci, din lut subțire,
Port pe mine ca un mire ;
Și miros a somn cosit,
Mult mai am eu de murit?

DAN NOREA

Însemnări de călătorie

**EGIPTUL DE SUS
-haibun cu senryuri-**

Acum doi ani mă întorceam din Egipt. La câteva zile după sosire, mi-am pus amintirile în ordine. Am sortat pozele cronologic, pe foldere. Am pus „pe hârtie” o descriere a concediului, pentru uzul prietenilor și al rudelor.

De curând am recitit amintirile. Și mi-am dat seama că nu sunt atât de rău scrise, cum crezusem inițial.

Sejur la Hurghada

Am fost inițial cazați la vreo 30 km de Hurghada, într-un hotel de 5 stele, situat în golful Makadi. Hotelul este un complex de câteva sute de clădiri de diverse dimensiuni, pe hectare întregi, cu săli de masă imense, piscine așijderea, plajă proprie la Marea Roșie, set bogat de servicii. Clădirile sunt unite fie prin alei pline de verdeață (deși în jur e deșert) fie prin podețe peste lagune. Cineva hotărât să-și petreacă sejurul se simte acolo în al nouălea cer. Asta presupune să plătească „all inclusive” - mâncare, băutură și o parte din servicii la discreție - și să poarte în permanență la mână o brățară din plastic pentru a semnaliza acest lucru. Noi, având numai demipensiune, nu purtam brățări, dar nici n-aveam nevoie, am stat acolo numai 4-5 zile cu totul, două la sosire și două la plecare. Iar în timpul ăsta am făcut excursii care asigurau masa de prânz.

În Hurghada e plin de ruși, cred că peste 80 %. Explicația e următoarea: prin anii '60, barajul de la Aswan a fost construit cu ajutor rusesc, ajutor care nici până în ziua de azi n-a fost plătit. În compensație, turiștii ruși au subvenții de cca 50-70% din tarif, probabil acordate prin facilități fiscale. Personalul hotelului o rupe bine pe rusește și, când constată că nu ești rus, urmează secvența clasică „Were are you from?” „Romania” „Aa, Romania ! Haghi !”.

În prima zi ne-am plimbat prin împrejurimi și am făcut câteva ore de plajă. Fără nicio grijă, bătea vântul și nu simțeam nimic. Abia seara am simțit câte ceva. A doua zi am fost într-o excursie cu un vaporas la o insulă, în scop de snorkeling - înotat la suprafață cu mască și tub, pentru a admira recifele de corali și peștii de o varietate fantastică.

A fost frumos, dar înotatul și un pic de plajă s-au adăugat la cea din ziua precedentă și rezultatul a fost dezastruos. M-am convins că Marea Roșie își merită numele - după două zile ești roșu ca racul. O săptămână n-am putut dormi decât într-o singură poziție. M-am cojit practic

pe tot corpul, mă felicit pentru faptul că n-am făcut nudism. Leni a scăpat mai ieftin - a purtat vreo trei zile un plastru pe nas.

Croaziera pe Nil

În ziua următoare am plecat cu autocarul spre Luxor. Pe drum am văzut satele egiptene, păzite cu pușca, se autoizolează singuri. Nu-și păzesc averea, e o sărăcie lucie, ci își apără intimitatea, Alah știe de ce.

În Luxor ne-am îmbarcat pe vaporeș, cu care am mers pe Nil în sus timp de 5 zile, până la Aswan. Nilul e plin de astfel de vaporeșe, sunt 500-600 în total. Pe drum am văzut o mulțime de temple - din Karnak, din Luxor, al reginei Hatsepsut, mormintele faraonilor din Valea Regilor (inclusiv al lui Tutankamon), din Edfu, din Kom Ombo, de pe insula Philae și ultimul - cel de la Abu Simbel. Am aflat multe despre istoria și mitologia Egiptului antic, dar și câteva obiceiuri și întâmplări din Egiptul actual. Câteva exemple interesante. Amun Ra e zeul cel mare, iar pe lângă el mai sunt o mulțime: Isis, Osiris, Seth, Horus, Hator... Dar unul e mai simpatic. Se spune că un faraon, mergând la o bălăie, a lăsat în fiecare sat câte un soldat să păzească. La întoarcere, în unul din sate, jumătate din femei erau însărcinate. Ca să-l pedepsească pe vinovat, faraonul i-a tăiat un braț și un picior. Ulterior și-a dat seama de greșală, omul îi adusese câțiva zeci de viitori ostași. L-a înnobilit și mai târziu a fost zeificat sub numele de Amun Min. Pe pereții câtorva temple, de exemplu la Luxor, este prezentat fără o mână, fără un picior, dar cu un penis imens în erecție.

În fața templului din Luxor se găsește un obelisc. Inițial erau două, de-o parte și de alta a intrării, dar unul din ele a fost oferit Franței prin 1830. Astăzi împodobește Place de la Concorde și este una din celebritățile Parisului. La schimb, egiptenii au primit un ceas care n-a funcționat niciodată.

În multe temple existau *nilometre*, niște puțuri oblice care duceau până la Nil și unde creșterea Nilului era urmarită de preoți pe niște scări gradate. Dacă inundația era abundentă, era semn de belșug și creșteau impozitele. În perioadele de secetă, impozitele erau reduse.

Faraonii din vechime își respectau intelectualii - preoții, scribii - mai mult decât faraonii de azi. De altfel, arhitectul Imhotep, cel care a proiectat prima piramidă din Egipt, piramida în trepte de la Sakkara, a fost zeificat. Câteva temple (Edfu, Kom Ombo, Philae) sunt ceva mai noi, din perioada ptolemeică, adică de prin 300-400 î.Hr. Evident, s-au păstrat mai bine decât celelalte, cu 1000-1500 ani mai vechi. Dar constăți că dacă timpul a fost mai îngăduitor, oamenii în schimb n-au fost. La Edfu, și nu numai, figurile zeilor și ale faraonilor au fost distruse cu dalta de către creștini. La vânturi și cutremure, la lăcomia care a dus la jefuirea majorității mormintelor, inclusiv a celor din piramide, la războaiele care au dus la distrugerii masive, un exemplu fiind Biblioteca din Alexandria, s-a adăugat intoleranța religioasă.

Câteva din temple urmau să fie inundate în urma barajului de la Aswan. Ca urmare, au fost mutate cu ajutor UNESCO, la zeci de km distanță. E cazul

templului de la Philae și a celui, mult mai celebru, de la Abu Simbel, săpat în munte.

Deși în jurul Nilului a înflorit Egiptul, pe malurile lui e multă sărăcie. Case dărăpănate, neterminate, multe fără geamuri și chiar fără acoperiș. Vezi oameni disperați, care trag de tine să-ți vândă o bucată de pânză vopsită, un bibelou sau un papirus pictat, toate contrafăcute. Sunt ca un roi de muște de care nu poți scăpa până nu ajungi la vapor. Prin comparație, bișnițarii noștri, precum spălătorii de geamuri din intersecții, sunt plini de decență. Știam că în Egipt se negociază, dar pe stradă e bine să eviți tranzacțiile, pentru că habar n-ai care e prețul real. Pleacă de la o sumă astronomică și, văzând că nu ești interesat, coboară succesiv până la 5-10 % din prețul inițial. E clar că dacă, neavertizat, accepți prețul inițial, ești jefuit pe față.

La Esna, pe Nil e un baraj cu ecluză. În particular, e construită de români, pe fronton era o placuță „Romenergo SA”. E o ecluză îngustă, încap numai două vapoare, și stăteau la coadă câteva zeci. În orele de așteptare, în jurul vapoarelor se învârtteau zeci de bărci cu bișnițari. Îți ofereau o galabie (haină largă până la pământ), o maramă, un prosop, toate vopsite strident și de proastă calitate. Interesant este că mergeau pe încredere. Îți aruncau într-o pungă de plastic obiectul pe vapor, te uitai la el, negociau prin strigăte (vapoarele au toate câte trei etaje) și în final le trimiteai înapoi fie obiectul, fie banii înfășurați în aceeași pungă de plastic. Multe cădeau în apă, dar recuperau totul.

În afară de temple am mai văzut și alte locuri - un atelier de alabastru, o carieră de granit unde piesa principală e un obelisc antic imens, neterminat (era crăpat din naștere), barajul de la Aswan, un sat nubian, am făcut o plimbare cu feluca pe Nil (o barcă cu pânze).

Merită să spun două vorbe despre nubieni. Nubia e un teritoriu la sud de Aswan. Când s-au construit barajele (prin '30 unul făcut de englezi și prin '60 altul, mult mai mare, făcut de ruși), o bună parte din satele nubienilor au fost înecate de apele lacului artificial Nasser. Nubienii au fost obligați să se mute și să-și părăsească ocupațiile tradiționale. Drept care acum, majoritatea personalului de pe vapoare e formată din nubieni. Sunt mai negri, dar nu au caracteristicile africanilor, dimpotrivă, sunt mai frumoși și decât africanii și decât egiptenii. De altfel, cea mai iubită soție a lui Ramses al II-lea, Nefertari, era nubiană. Rădăcina nefer înseamnă „frumos”.

Revenind la nubieni, sunt mai curați, mai cinstiți și mai puțin agresivi decât egiptenii. În satul pe care l-am vizitat, toți munceau - meșteșuguri diverse, tatuaje pentru turiști, creșteau crocodili pentru piele...

De la Aswan am luat un tren de noapte, cu cușete de dormit. Dimineața eram în Cairo, în gara Giza. Apropo' de bagaje, de la coborârea pe aeroport, absolut nicăieri nu ești lăsat să ți le cari singur. Deși hamalii sunt deja plătiți,

peste tot trebuie să lași „bakșiș”. La sosirea pe Băneasa mi s-a părut tare ciudat să îmi târăsc singur bagajele după mine.

Cairo - Alexandria

schimb valutar... Ca să ajungi la camera ta ai nevoie de o hartă, afișată pe panouri din loc în loc.

Mâncarea se gasește și aici din abundență. Doar că, fiind în capitală, parcă felurile sunt ceva mai apropiate de cele europene. Fără să vrem, mâncăm mult și amestecat, nu te poți abține și guști din toate. Într-o dimineață, după micul dejun, am făcut socoteala - mâncasem cam de trei ori cât acasă: omletă, brânzeturi, clătite, salată de fructe... Credeam că voi pune pe mine câteva kilograme bune. Totuși n-a fost așa, m-am întors cu aceeași greutate. Probabil căldura și mișcarea au compensat.

Cairo are 26 milioane de locuitori, mai mult decât România. Periferia te convinge că, prin comparație, România se află în Europa. Kilometri pătrați de blocuri în stil comunist, în formă de cutie de chibrituri, lasă impresia permanentă că sunt în construcție - netencuite, etajele superioare începute și neterminate, fără geamuri... Dar dacă te uiți mai atent vezi antene parabolice și câte o rufă agățată... Cartierele vechi de la periferie, de exemplu Giza, localitate separată, unită ulterior cu Cairo, arată înfiorător. Paragina și igrasia sunt la ele acasă și poate le-ai găsi o scuză, dacă n-ar fi munții de gunoi. Un aspect particular al orașului Cairo este traficul. Se zice că în Egipt capeți carnetul de conducere în șase zile. Nici nu e nevoie de mai mult timp, nu se respectă nicio regulă de circulație, iar partea mașinii cea mai utilizată nu este volanul și nici schimbătorul de viteze, ci claxonul. De altfel, uitându-te mai atent, cele mai multe mașini sunt ușor șifonate în diverse locuri. În intersecția aglomerată a două bulevarde am văzut trecând agale o cămilă.

În prima zi am mers la Sakkara, unde am văzut prima piramidă din istoria Egiptului, o piramidă în trepte. Aici merită făcută o paranteză - evoluția mormintelor faraonilor. În prima perioadă, mormintele se găseau în așa numitele mastape, niște clădiri cu un singur nivel, de formă patrată, în care se intra printr-un culoar oblic ce cobora la subsol.

Imhotep, un arhitect genial, s-a gândit să-i ofere stăpânului său, faraonul Zoser, un mormânt mai special. Mai exact, s-a gândit să așeze mastapă peste mastapă, cu perimetru descrescător. Astfel a apărut prima piramidă, treptele

având rolul ca sufletul faraonului să ajungă mai ușor la cer.

Ulterior, celelalte piramide au fost construite netede, conceptele fiind îmbunătățite - razele protectoare ale lui Amun Ra trebuie să se reverse în mod egal pe toate laturile mormântului. Pe drum, ne-a fost aratăată și o piramidă strâmbă, care dovedea că rolul arhitectului era esențial.

Numai că, fie datorită efortului exagerat, fie din motive de protecție (mormintele începuseră să fie jefuite), faraonii din dinastiile ulterioare au renunțat la piramide și au început să-și ascundă mormintele în munte. Așa a apărut celebrul cimitir de faraoni - Valea Regilor și, destul de aproape, Valea Reginelor.

Revin la mormintele din perioada timpurie. Am coborât într-o mastapă de pe vremea piramidei de la Sakkara. Un tunel, lung de câțiva zeci de metri și înalt de un metru jumătate, m-a obligat să merg în pasul piticului. Câteva zile m-a durut mijlocul, așa că la alte coborări sau urcări în piramide am renunțat. Pe vremea aceea, oamenii erau tare scunzi.

A urmat vizita în vechiul Cairo, câteva biserici creștine și Citadela lui Saladin - o fortăreață în punctul cel mai înalt al orașului, în mijlocul căreia se găsește o moschee imensă. Încă de la intrarea în curte a trebuit să ne descălțăm și să umblăm cu adidași în mână.

A doua zi am fost la Alexandria. Din antichitate nu prea erau multe de văzut - niște catacombe, un obelisc numit pilonul lui Pompei... Farul celebru și biblioteca nu mai există în ziua de azi. Nici măcar insula Pharos, de la care vine numele farului, nu mai există, acum e unită cu țărmul.

În locul farului e o citadelă, similară cu cea din Cairo, cu o moschee în mijloc. Fiind zi de rugăciune, înghesuiala era maximă. Numai că pe noi ne-a luat de suflet un polițist, care ne făcea loc și ne prezenta citadela, pe post de ghid. La sfârșit am încercat să-i dau 5 lire - circa un dolar - dar a protestat - „twenty”. N-am mai negociat, avea armă.

Alexandria e un oraș diferit de restul Egiptului. Pe de o parte cosmopolit, pe de altă parte cu o climă mediteraneeană, ceea ce face ca în verile toride, o parte din egiptenii cu dare de mână să-și petreacă vacanțele aici. Vara, populația Alexandriei crește brusc de la 5 la 8 milioane de locuitori.

Am străbătut faleza lungă cu autocarul. Aici, discrepanța dintre lux și mizerie e maximă. Vezi câte un hotel de 7 stele, strălucitor și la propriu și la figurat și, lipit de el, un bloc cu tencuiala cojită, cu geamuri sparte și cu rufe atârând la ferestre.

A venit în sfârșit și ziua piramidelor. Despre ele, multe n-ar fi de pove-

tit, piramida lui Keops e singura din cele șapte minuni ale lumii antice care dăinuie până în prezent. Dăinuie și misterul construcției, nu se pot face decât supoziții. Interesant e că faraonul Keops, deși pare cel mai grandoman din toți faraonii, a interzis cultul personalității, toate statuile care îl reprezintă au maximum 7 centimetri înălțime. Peste câteva sute de ani, faraonii au renunțat la piramide, dar statu-

ile lor din temple au zeci de metri înălțime, culminând cu cele care îl reprezintă pe Ramses al doilea, la Abu Simbel.

Ca o particularitate, când am ajuns pe platoul Giza, am avut impresia că suntem martorii unei invazii – majoritatea turiștilor era formată din chinezi.

(...) În bazar, arta negocierii a ajuns la desăvârșire. În general nu se coboară la mai mult de 40-50 % din prețul inițial, dar e un ritual, trebuie să treci prin toți pașii. Dacă cedezi prea devreme, vânzătorul îți dă un obiect - „bonus” - în compensație. Dacă insiști să cobori sub prețul limită, esti muștrat cu apelativul Ali Baba. În plus trebuie să fii atent la cursul valutar, vânzătorii jonglează ușor cu euro, dolari americani și lire egiptene.

Iarăși Hurghada

Ne-am întors cu autocarul la Hurghada. O zi am „pierdut-o”, scufundarea în costum de scafandru (diving) a fost anulată din motiv de furtună. Dar a doua zi am ieșit cu un vas care avea părțile laterale din sticlă, așa încât se vedeau destul de bine recifele de corali și bancurile de pești.

După amiază - jeep safari. Îmbarcați în jeep-uri, am fost cărați în viteză, ca niște saci de cartofi, zguduiți și zgâlțâiți, la un sat de beduini din deșert. De fapt într-o vale dintre munți, niște ridicături pe jumătate calcar, pe jumătate nisip. Ni s-au prezentat ocupațiile și obiceiurile beduinilor, un neam aparte, mai apropiați de arabi.

Punctul culminant a fost cămilitul. E un termen inventat de mine, călăritul vine de la cal și mi se pare un paradox să spui „călăritul unei cămile”.

Seara am scos din adidași câte un pumn de nisip.

Și... gata. A fost mult, au fost multe, dar ca orice concediu, s-a terminat prea repede.

UMOR

BLONDE

Doua blonde se întâlnesc.

– Auzi dragă, am și eu un dubiu: Cum se zice corect Iran sau Irak?

Trece un cortegiu funerar. Un curios întreabă o blondă:

– Cine e mortul?

– ... cred că cel din sicriu...

Un chirurgconsultă, după operație, o blondă splendidă asigurând-o că totul merge bine. Ea îl întreabă:

– Și după cât timp voi putea face sex din nou, d-le doctor?

Chirurgul, încurcat, a făcut o mică pauză, lucru menit s-o alarmeze pe biata fată.

– Care-i problema, doctore? Am să mă fac bine, nu-i așa?!

– Sigur c-ai să te faci bine... Doar că nimeni nu mi-a pus întrebarea asta după o operație de amigdalită...

Un polițist pe malul unui lac îi spune unei blonde:

– Domnișoară, aici este interzis scăldatul!

– Dar de ce nu mi-ați spus asta înainte de a mă dezbrăca?

– Pentru că dezbrăcatul nu e interzis...

O blondă ajunge la serviciu plângând în hohote. Șeful o întreabă îngrijorat

ce a pățit, la care ea răspunde:

– Azi dimineață am primit telefon și am aflat că mama a murit.

Șeful o consolează:

– De ce nu te duci tu acasă azi să te odihnești? Și-așa nu avem de lucru prea mult.

Blonda refuză spunând că mai bine lucrează ca să mai uite de necaz. După 2 ore șeful trece pe lângă birou și o aude plângând și mai tare...

– Ce s-a mai întâmplat?, o întreabă.

– Tocmai a sunat sora mea și mi-a zis că și mama ei a murit...

Scrisoarea unei mame blonde catre fiul ei

„Dragă fiule,

Dacă nu primești această scrisoare atunci să mă anunți și o să ți-o trimit din nou. Îți scriu încet pentru că știu că tu nu citești prea repede. Vremea pe aici nu e foarte rea. Săptămâna trecută n-a plouat decât de două ori: de luni până miercuri și de joi până duminică.

Tatăl tău și-a găsit de lucru, e foarte mândru de asta. Lucrează peste aproape 500 de oameni. L-au angajat să tundă iarba în citimir.

Sora ta Julia, cea care s-a căsătorit cu soțul ei, a născut în sfârșit, da' nu știm încă sexul copilului, deci nu-ți pot spune, încă, dacă ești unchi sau mătușă. Pe unchiul Vasile, care a murit anul trecut nu l-am mai văzut în ultimul timp...

Dacă o vezi pe Margareta, transmite-i salutățile noastre. Dacă n-o vezi nu-i spune nimic.

Mama ta care te adora,

Antoaneta

Zâmbet de închinăciune

Avem în jurul nostru, pe pământul pe care ne ducem grijile, zbaterile, visele și tot ce ne mai mână pașii, fel de fel de minunății! Da, chiar minunății!

Așteptați timpul când un pom își trimite puterea zâmbetului către noi! Opriti-vă privirea pe una din crengile înflorite ale unui cireș, gutui, măr ori salcâm și implorați gândurile să vă lase puțin în pace! Lăsați cât mai în urmă

zgomotul mașinilor, al pașilor, al grijilor și încercați să pătrundeți, cu puterea trează a înțelegerii, petalele, culorile, parfumul!

Fără să faceți nici un efort, doar privind, veți simți frumosul! Și veți simți multe alte senzații ce definesc o necunoscută stare de bine! Ca și cum florile privite se infiltrează în seva ce dă căldură gândurilor și corpului!

Veți simți astfel minunea! Veți auzi Liniștea! O descătușare, o eliberare spontană de apăsarea nevăzută a cotidianului vă va face să auziți respirația îmbrățișându-vă corpul, iar degetele mâinilor se vor mângâia unele pe altele, într-o îmbrățișare până atunci interzisă!

Dar dacă la fel am reuși să privim câmpiile, zăpada, apele, păsările, cerul..., și parte din ceea ce este în fiecare zi și în fiecare noapte în jurul nostru? Câtă lumină ar pătrunde în simțurile noastre? Ce puțină nepăsare ar mai fi în rostul lucrurilor și câtă mulțumire am aduce în rugăciunile noastre? Cu siguranță am avea senzația că fiecare moment, fiecare zi este o dumnezeiască duminică, iar viața ar deveni într-adevăr frumoasă!

Dacă n-ar fi existat toate astea și Cineva ne-ar fi propus, ca o favoare supremă, să ne ofere minuni pentru desfătarea sufletului, noi, toți oamenii Pământului, cu siguranță nu am fi putut să ne imaginăm așa ceva! Nu am fi putut să modelăm cu puterea gândurilor noastre florile, munții, soarele, valul de mare, mângâierea mamei sau ochii unei fete zîmbind!

Nu am fi putut să ne imaginăm asemenea minuni! Poate de aceea minunile se definesc dincolo de legile ce guvernează puțința noastră de a gândi, de a face! Ar trebui, deci, să onorăm cu cât mai multe emoții aceste apariții neîntâmplătoare din calea pașilor noștri! Faptul că o așa zisă „obișnuiță” sau altceva ne face să ignorăm *minunile* pe lângă care trecem, mi se pare a fi o cruntă nedreptate!

Durerea ce am simțit-o la moartea unor oameni foarte dragi provenea și din regretul că ei, cei plecați ireversibil, nu vor mai avea niciodată privilegiul de a vedea și simți ceea ce rostuiesc anotimpurile și Dumnezeu! Poate că starea de fericire e mereu la îndemâna noastră și am putea chiar vorbi despre o stare

perpetuă de bine, aici, foarte aproape de noi!

M-am gândit la toate astea pentru că în vara ce a trecut am văzut cele mai multe lumi de floarea soarelui din viața mea! Unduiri galbene nesfârșite se pierdeau puterii de cuprindere a ochiului până când se uneau cu pogorârea cerului pe pământ! Deșertăciuni vii, ciudat de cuminți, rătăcite printre pașii și așteptările noastre!

Mulțime de statui vii, aparent nemișcate, în „cârdășie” cu cerul și soarele pe care-l venerau necondiționat! Nimburi de lumină galbenă cu hrana ascultării și a existenței îngemănate necondiționat în existența soarelui, precum nou născutul în dragostea de la sânul mamei sale! Fiecare astfel de plantă „minune” este conectată trup și suflet la astrul zilei, la mișcările lui! O atracție reciprocă ce inventează alte reguli întru iubire, dragoste, îmbrățișare!

M-am oprit într-o zi în fața unui astfel de spectacol, al imensităților de lanuri de Floarea Soarelui! Priveam de undeva de sus întinderile ce-și desăvârșeau galbena nesfârșire în pogorârea cerului. A fost fascinant! O lumină galbenă blagoslovea, până în adâncul necunoașterii, pământul, cerul și simțirile mele! O culoare ca flacăra unei gutui, aprinsă de mâinile copilăriei, coborâse pe pământ și cumința aerul! Trecutul acestui loc nu mai exista! Doar un țipăt blajin ce desena peste tot puțința unui uriaș zâmbet! Încercam să-mi închipui fiecare plantă ce compunea acest uriaș tablou și nu reușeam! Totul era compact! Un devotament total în personalitatea de nepătruns a întinderii! Îmi aminteam chipul ei, al Florii Soarelui, din grădina casei, din glastrele cu flori, din desenele cu acuarele pe care le făceam la școală sau când alergam să-i caut semințele. Culoarea aceasta vie, dinaintea ochilor mei, nu putea proveni din plantele pe care le știam! Era un tot ce îmbrăca pământul în haine de duminică și producea încântare ochiului și sufletului! Era desăvârșirea simplității și a stării de bine a celor ce pot privi și simți!

Am coborât, apoi, odată cu drumul, care și el era altfel, spre lumina galbenă! Am intrat cu sfială, ca într-o minune adevărată, printre statuile cu nimb solar! Mi-am amintit de zecile de mii de statui descoperite în China, apoi de cele uriașe din Insula Paștelui care-și țintuiau pierzania privirii tot înspre răsărit, iar apoi de dialogul Lizucăi cu Sora Soarelui din umbra cea minunată a lui Sadoveanu. Priveam și simțeam complicitatea reciprocă cu ființele din jurul meu și încercam să deslușesc, să aflu mai mult!

Eram în mijlocul unei lumi mult deosebită de lumea mea, cea care dădea tumultul fiecărei zile! Trăiam senzația unei binefaceri! Eram în mijlocul unei lumi ce rezona cu ceva din mine sau din altă parte! O lume care se năștea aici la îndemâna noastră și trăia pentru noi! O lume ca un act de dreptate la ceea ce sufletul oamenilor aștepta de foarte mult timp să se producă!

Era spre seară! Soarele avea mai mult de un ceas până să treacă de orizontul spre care inevitabil se ducea să tragă după el înserarea. Toate figurile cuminți ale „soldaților” erau îndreptate spre răsărit așteptând de pe acum dimineața! Oare de ce de acum!? De ce nu au profitat și de ora care mai era până

la asfințit și ca la o comandă au întors dintr-o dată spatele Soarelui pe care până atunci l-au urmărit fără clipire? Porție de iubire epuizată? Un gest de supărare pentru dispariția ce se va produce din moment în moment? Nerăbdarea de a savura un nou spectacol al răsăritului? Chemarea de a reveni cât mai repede?

Ori atracția lor este secretul de atâtea milioane de ani al răsăritului solar... Un magnet ce-l obligă să revină atras de aceste „priviri”? Dar în timpul iernii când ele nu sunt?

A doua zi am intrat într-o biserică!

În drumurile mele, atunci când întâlnesc un lăcaș de închinăciune, oricât de grăbit aș fi, mă opresc și intru. Un fel anume de a mă apropia de mine și de ceea ce ar putea să-mi aducă înțelegerea și liniștea de care am de cele mai multe ori nevoie! Trupurile măicuțelor învălmântate în negrul tuturor suferințelor lumii erau aplecate în rugăciune mărinind măreția icoanelor și a liniștei de șoapte! În jurul feței, de sub demnitatea negrului ce le înfășura capul se zărea un veșmând alb, imaculat, ca o diademă a purității.

Măicuțele se închinau spre răsărit! Una dintre ele turna ulei în candelarele ce împrăstiau cu bunătate și iertare întunericul. Ulei de Foarea soarelui! Încercam să-mi înving răvășeala gândurilor! M-am oprit în fața fiecărei icoane încercând să spun adevăruri, dorințe, regrete... Totul era învăluit în liniște și în gândurile mele! O altfel de liniște simțeam că încearcă să desăvârșească încercările de a atinge și simți! Totdeauna timpul aici se oprește! Pașii nu se mai aud, se intuiesc și se așează în icoane, pe pereți, în aer! Tainele se îmbânzesc!

Mă gândeam la multele slujbe săvârșite, la mulțimea de rugăciuni pe care mii și mii de oameni le-au lăsat aici! Chiar dacă ele s-au ridicat la Cer, urmele lor se văd în ochii și mâinile icoanelor, ele înșile bucați de cer la îndemâna noastră! Măicuțele se rugau cu voci subțiri ca aripile ce-și fac cale de zbor! Într-un târziu am ieșit!

Mi-au revenit în minte nimburile de lumină ale lumilor de Floarea Soarelui care, parcă la o chemare, se pogorâseră din cer... Apoi m-am gândit la mâini albe de bătrâni, la ochii înlăcrimați și rugăciunile măicuțelor cu voci subțiri, ca aripile de copil ce-și fac cale de zbor spre lumina cerului! În mintea mea, acum, toți oamenii pământului erau în picioare ca niște statui așteptând răsăritul! De ce tocmai acum, când semănau în gesturile tăcerii, ale închinăciunii și ale privirii, cu cele ale măicuțelor și ale Florii Soarelui?

Poare că semințele zămislite din dragostea Soarelui cu niște statui de pe pământ dădeau uleiul de candelă și mir! În liniștea pașilor mei, care nu mă depărtau de biserică, toate lumile de Floarea Soarelui deveneau pe pământ, și, cu siguranță, mult mai sus, o imensă candelă vie!

În urma mea un murmur de șoapte se amesteca cu lumina ce-și ridica voalul alb spre liniștea bolților, și, în mod cert, mult mai sus! Acolo unde toți oamenii pământului deveniseră acum niște statui așteptând răsăritul!

EPIGRAME HIBERNALE

Eugen Albu

Bucuriile iernii

Ce bine că e iarnă și-a-nceput
Zăpada-n straturi groase iar să cadă,
Să mai vedem și oameni de zăpadă,
Că oameni de nimic am tot văzut.

Mihai Batog-Bujeniță

Jules Verne-iarnă de sezon

E rece și plouă-n cascadă
Umbrelă nu am, nici palton
Și-n ton cu Jules Verne, ies în stradă
De cinci săptămâni... în balon.

Iulian Bostan

Semne

Chiar în prag, se poate spune,
C-om vedea tot vechea zare;
Deci vorbim de semne bune
... anulare.

Nicolae Bunduri

Iarna pe uliță

S-a așternut din plin zăpada
Iar frigul întră pân' la oase
Și iarna s-a ivit pe stradă...
Probabil a scăpat din case!

Alexandru Clenciu

După Anul Nou

Bătându-se cu pumnul-n piept,
Susține dumnealui fierbinte,
Că Anul Nou l-a prins deștept...
Dar... pe cuvântul meu că minte.

Ghiocel Constantinescu

Zăpada

Așterne iarăși, peste vechi păcate,
Un vâl superb sticlind de puritate
Nostalgic așteptat de lumea toată...
Apoi, călcăm pe el și-l facem zloată.

Ioan Filimon

Pastel de iarnă

Tot cad fulgii, valuri, valuri.
Pentru puști ce bucurie!
Totu-i alb pe câmp, pe dealuri
Numai viața-i... cenușie.

Nicolae Ghițescu

De Sfântul Nicolae

În noaptea asta șprițuri n-am,
Mă simt sărac peste măsură;
Mi-aș pune ghetele la geam,
Dar ce mă fac de mi le fură?

Mitică Ion

Zvon de Anul Nou

De-o vreme-ncoace se zvonește
Pe la diverse adunări
Că mâine anul se-înnoiește...
Cu noi impozite și dări!

Nelu Ionescu- Quintus

Revelion

Șuncă, icre, raci, sardele,
Pui, curcani, piftii, cafele,
Vin, șampanie la gheață...
S-a mai dus un an din viață!

Otilia Morțun

Omul de zăpadă

Tainic pe-o alee, străjuit de lună
Mi-a ieșit în cale și-a ținut să-mi spună:
– Eu sunt, doamnă, omul, ia aminte bine,
Care se topește, încă, după tine.

Ioan Roșca

Turism montan

La munte, pe cărări alpine,
Respiri ozon curat, te miști,
Dar și cabanele sunt pline
Cu sute de... băuturiști.

Ioan Toderașcu

Copiii săraci și Moș Nicolae

Luni în șir l-au așteptat,
Însă moșul cel cu plete
Nici un dar nu le-a lăsat,
Că n-avea nici unul ghete!...

Georgeta Vatavu

Colind

A căzut multă zăpadă,
Gropile n-au să se vadă;
Pietrele crapă de ger,
Noi de foame... lerui-ler!

Vasile Vorobeț

Românul, om gospodar

Descurcăreț cum vrea să pară,
Își face sanie din vară
Și-n plină iarnă, sărântoc,
O taie și o dă pe foc...

Almanah editat de **Asociația Culturală Agatha Gri-gorescu Bacovia**;

Președinte: **Emil Proșcan**,
realizat de: **Luciam Mănăilescu**

